

Dokument nr. 15:8

(2015–2016)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1051–1200

6. - 31. mai 2016

Innhold

Spørsmål

1051.	Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. jordvernstrategien, besvart av samferdselsministeren.....	11
1052.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. definisjon på en allmennkringkaster, besvart av kulturministeren.....	11
1053.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. 84th International Session of the European Youth Parliament, besvart av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU	12
1054.	Fra stortingsrepresentant Terje Breivik, vedr. nye regler for marknadsføring av kredittkort og usikra gjeld, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	13
1055.	Fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen, vedr. antall ventende og ventetider i helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsministeren	14
1056.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. krav om fartøyinstruks, besvart av næringsministeren.....	15
1057.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. pollinerende insekter, besvart av landbruks- og matministeren	16
1058.	Fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen, vedr. arbeidet med å måle ventetider i helsevesenet, besvart av helse- og omsorgsministeren	16
1059.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. fellingstillatelse på bjørn, besvart av klima- og miljøministeren.....	17
1060.	Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. nasjonalparkstyre, besvart av klima- og miljøministeren	18
1061.	Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. prosjektmidler til et nasjonalt senter og museum for partisanhistorie i Kibert, besvart av forsvarsministeren	19
1062.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. helsekø, besvart av helse- og omsorgsministeren	20
1063.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. nyhenviste pasienter, besvart av helse- og omsorgsministeren	21
1064.	Fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen, vedr. rapporteringsrutiner, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	22
1065.	Fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen, vedr. styring av spesialisthelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsministeren	24
1066.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. konsulentbruk i helseforetakene og underliggende etater, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	24
1067.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. ny sykehusstruktur for Oslos befolkning, besvart av helse- og omsorgsministeren	25
1068.	Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. fotobokser og streknings-ATK, besvart av samferdselsministeren	26
1069.	Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. lokale studiesentere, besvart av kunnskapsministeren.....	29
1070.	Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. endringer i forliksrådenes praksis for å unngå misbruk, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	30
1071.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. tilstrekkelig beredskap i UDI, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	30
1072.	Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. ungdomsgaranti, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	32
1073.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. barnetrygd og EU, besvart av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU	32
1074.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. kontroll av søndagsåpne butikker, besvart av arbeids- og sosialministeren	33
1075.	Fra stortingsrepresentant Odd Omland, vedr. fiskerikontor, besvart av fiskeriministeren..	34
1076.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. ungdomsfiske, besvart av fiskeriministeren.....	35

	side
1077. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. kvantum til ungdomsfiskeordningen, besvart av fiskeriministeren	35
1078. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. hjelpemidler i Nav, besvart av arbeids- og sosialministeren	36
1079. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. hjelp til døvblinde i Norge, besvart av arbeids- og sosialministeren	37
1080. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. ME-pasienter, besvart av arbeids- og sosialministeren	38
1081. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. dobbelt statsborgarskap, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	40
1082. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. utsegna «bryr meg ikkje om Heggø, men har alvorlig stor respekt for stortinget», besvart av fiskeriministeren	40
1083. Fra stortingsrepresentant Ib Thomsen, vedr. utsettelse av stengingen av FM-nettet, besvart av kulturministeren	41
1084. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. utviding av heimelen for kameraovervåking, besvart av justis- og beredskapsministeren	44
1085. Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. avtale om enhetstakst i Hordaland, besvart av samferdselsministeren	44
1086. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. Datalagringsdirektiv, besvart av samferdselsministeren	45
1087. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Xofigo, besvart av helse- og omsorgsministeren	46
1088. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. legemidlene som Rivotril eller Xanor, besvart av helse- og omsorgsministeren	47
1089. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. reservasjonsretten mot å kun motta post fra det offentlige digitalt, besvart av arbeids- og sosialministeren	49
1090. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. fremleggelse av langtidsplanen for Forsvaret, besvart av forsvarsministeren	50
1091. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. forsvarsministerens uttalelse om at Stoltenberg-regjeringens langtidsplan ikke innebar en ekstra krone til Forsvaret, besvart av forsvarsministeren	51
1092. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. økning av forsvarsbudsjettet, besvart av forsvarsministeren	51
1093. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. realøkning i forsvaret utenom kampflyinvesteringene, besvart av forsvarsministeren	52
1094. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. dagaktivitetsplasser for hjemmeboende personer med demens, besvart av helse- og omsorgsministeren	52
1095. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. frukt på jobben, for ansatte i departementene, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	53
1096. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. datasenter i Norge og fiberinfrastruktur, besvart av samferdselsministeren	54
1097. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. leveringspliktene i torskefiskeria, besvart av fiskeriministeren	55
1098. Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. kvinner i Forsvaret, besvart av forsvarsministeren	56
1099. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Regelrådet, besvart av næringsministeren	57
1100. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling, besvart av kunnskapsministeren	57
1101. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. utvelgelse til trening i Syria, besvart av statsministeren	58
1102. Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. UP i Asker og Bærum, besvart av justis- og beredskapsministeren	59
1103. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. soningsnedgang og konsekvenser for kvinner, besvart av justis- og beredskapsministeren	60

	side
1104. Fra stortingsrepresentant Mazyar Keshvari, vedr. Follobanen-prosjektet, besvart av samferdselsministeren.....	60
1105. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. arbeidsrettede tiltak for personer med alvorlige psykiske lidelser, besvart av helse- og omsorgsministeren	61
1106. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. samordning mellom psykisk helse- og rushelsetjenester og somatiske helsetjenester, besvart av helse- og omsorgsministeren	62
1107. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiter, vedr. barnevernet, besvart av barne- og likestillingsministeren	63
1108. Fra stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen, vedr. skjermingsrente, besvart av finansministeren	64
1109. Fra stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen, vedr. skjermingsrente, besvart av finansministeren	66
1110. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. formuesskatt, besvart av finansministeren	67
1111. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. formuesskatt, besvart av finansministeren	70
1112. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiter, vedr. autisme, besvart av helse- og omsorgsministeren	71
1113. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. EUs finanstilsynssystem, besvart av finansministeren	72
1114. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. ein mogleg ubåtobservasjon i Dalsfjorde, besvart av forsvarsministeren	73
1115. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. ferjeavløysingsmidlar, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	74
1116. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. handlingsrommet i finanspolitikken, besvart av finansministeren	75
1117. Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. flyktningstrømmer i Burundi, besvart av utenriksministeren	76
1118. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. hvitvasking og terrorfinansiering, besvart av finansministeren	77
1119. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. tapet av statlige arbeidsplasser ved sentraliseringen av Skatteetaten, besvart av finansministeren.....	78
1120. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Rjukan sjukehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	78
1121. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. terrorrekruttering i norske fengsler, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	79
1122. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. operasjon for lungekreft, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	80
1123. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. traktorførerkort, besvart av samferdselsministeren.....	81
1124. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. vedlikehold av nettsider spesielt beregnet for fiskeflåten under 15 meter, besvart av næringsministeren.....	82
1125. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. IKT-kompetent arbeidskraft i Norge, besvart av kunnskapsministeren	82
1126. Fra stortingsrepresentant Une Aina Bastholm, vedr. klimagassutslippene i Norge, besvart av klima- og miljøministeren	83
1127. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. forvaltningskapital, besvart av finansministeren	84
1128. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. leveringspliktig fiskeråstoff, besvart av fiskeriministeren.....	85
1129. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. politibåter, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	86
1130. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. situasjonen på Cuba, besvart av utenriksministeren.....	86
1131. Fra stortingsrepresentant Anders Tyvand, vedr. 20-dagersregelen for friskoler, besvart av kunnskapsministeren.....	87

	side
1132. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. friinntekten i kraftsektoren, besvart av finansministeren	88
1133. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. turnusplasser i dsitriktene, besvart av helse- og omsorgsministeren	90
1134. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. ubesatte fastlegestillinger, besvart av helse- og omsorgsministeren	91
1135. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. religion- og livssynsnøytrale rom i domstolene, besvart av justis- og beredskapsministeren	91
1136. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. strukturendringar i Skatteetaten, besvart av finansministeren	92
1137. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. menneskehandel-offeret Yasmin, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	93
1138. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. menneskehandel, besvart av statsministeren	94
1139. Fra stortingsrepresentant Jorodd Asphjell, vedr. nye krav til passfoto, besvart av justis- og beredskapsministeren	95
1140. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. Eidesen-utvalet, besvart av fiskeriministeren	96
1141. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. Haukeland sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	97
1142. Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. fiberkabler til utlandet, besvart av samferdselsministeren	97
1143. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, besvart av kunnskapsministeren	98
1144. Fra stortingsrepresentant Sonja Mandt, vedr. Barnevernlovutvalget, besvart av barne- og likestillingsministeren	99
1145. Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. ny kontorstruktur for skatteetaten, besvart av finansministeren	101
1146. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. totale globale utslippet av CO ² , besvart av klima- og miljøministeren	102
1147. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. fellingstilltalese for rovvilt, besvart av klima- og miljøministeren	103
1148. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. sosial dumping og arbeidskontrakter, besvart av samferdselsministeren	104
1149. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. kommunesammenslåing, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	104
1150. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. undervannsubåter og atomvåpen, besvart av utenriksministeren	105
1151. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. kondemneringstilskudd, besvart av næringsministeren	106
1152. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. miljøteknologiordningen, besvart av næringsministeren	106
1153. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. straffedømte og reiser, besvart av justis- og beredskapsministeren	107
1154. Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. NS-barna, besvart av justis- og beredskapsministeren	108
1155. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. SelectaDNA, besvart av justis- og beredskapsministeren	108
1156. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. lagring og oppbevaring av trafikkdata, besvart av samferdselsministeren	109
1157. Fra stortingsrepresentant Hege Jensen, vedr. psykisk utviklingshemmede, besvart av helse- og omsorgsministeren	110
1158. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. norsk film, besvart av kulturministeren	111
1159. Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. bjørn i Fron, besvart av klima- og miljøministeren	111

1160.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. behandlingstiden på helsesaker hos fylkeslegen i Oslo og Akershus, besvart av helse- og omsorgsministeren	113
1161.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. forhandlingene mellom Kolumbus og NSB i Rogaland, besvart av samferdselsministeren	113
1162.	Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. studiesentrenes rolle i det framtidige utdanningssystemet, besvart av kunnskapsministeren	114
1163.	Fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen, vedr. Oslo Cancer Cluster, besvart av næringsministeren	115
1164.	Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. landsstrøm til skip ved kai, besvart av olje- og energiministeren	116
1165.	Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. finansieringen av forskning i Norge, besvart av kunnskapsministeren	117
1166.	Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiter, vedr. informasjonsheftet "Omsorgssvikt eller funksjonsnedsettelse?", besvart av helse- og omsorgsministeren.....	118
1167.	Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiter, vedr. "utmattelsestilstander med uklar årsak", besvart av barne- og likestillingsministeren	119
1168.	Fra stortingsrepresentant Hege Jensen, vedr. alderskravet for opptak ved Politihøgskolen, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	119
1169.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. Kommuneprop., besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	120
1170.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. register over barn med ulike funksjonshemninger, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	122
1171.	Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. innføring av alkohol i kjøretøy, besvart av samferdselsministeren	123
1172.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. fordeling av midlene til psykiatri i Helse Sør-Øst, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	124
1173.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. utredning av pasienter, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	125
1174.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. auka utgifter til Avinor hvis Rygge lufthavn leggjås ned, besvart av samferdselsministeren.....	125
1175.	Fra stortingsrepresentant Ingebjørg Amanda Godskesen, vedr. bompenger i Aust-Agder, besvart av samferdselsministeren.....	126
1176.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. flyseteavgift, besvart av finansministeren	127
1177.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. avtalefestet pensjon, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	127
1178.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. smugling, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	128
1179.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. Havbruksfondet, besvart av fiskeriministeren.....	129
1180.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. det psykiske helsevernet i fengsel, besvart av helse- og omsorgsministeren	130
1181.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. domenenavn, besvart av samferdselsministeren.....	132
1182.	Fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen, vedr. rapporten "Kvalitet i ventelistedata", besvart av helse- og omsorgsministeren.....	132
1183.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. ventelister, besvart av helse- og omsorgsministeren	133
1184.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. oversikt for samtlige helseforetak der både eksternt og intern venteliste er synliggjort for perioden 2010-2015, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	137
1185.	Fra stortingsrepresentant Une Aina Bastholm, vedr. nye energikrav i tekniske forskrift til plan- og bygningsloven, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	137

	side
1186. Fra stortingsrepresentant Une Aina Bastholm, vedr. etnisk profilering, besvart av justis- og beredskapsministeren	138
1187. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. Klinikk for hode, hals og rekonstruktiv kirurgi, besvart av helse- og omsorgsministeren	139
1188. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. Klinikk for hode, hals og rekonstruktiv kirurgi, besvart av helse- og omsorgsministeren	140
1189. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. tillitsvalgte i Sykehuset Innlandet, besvart av helse- og omsorgsministeren	141
1190. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. Brexit og Norge, besvart av finansministeren	142
1191. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. spesialisthelsetjenestens oppfølging av barn, besvart av helse- og omsorgsministeren	142
1192. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. nytt inntektssystem for fylkeskommunene, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	143
1193. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. rapporten fra Deloitte, besvart av næringsministeren	144
1194. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. juridiske frist for behandling i henhold til pasientrettighetsloven, besvart av helse- og omsorgsministeren	144
1195. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. behandling i tråd med pasientrettighetslovens intensjon, besvart av helse- og omsorgsministeren	145
1196. Fra stortingsrepresentant Tore Hagebakken, vedr. innkjøp av norskproduserte hjelpemidler, besvart av arbeids- og sosialministeren	146
1197. Fra stortingsrepresentant Tore Hagebakken, vedr. regulatoriske krav for brannkassene, besvart av finansministeren	146
1198. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. feilbehandling og pasientrettigheter ved Sykehuset i Østfold, besvart av helse- og omsorgsministeren	148
1199. Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. oppfølging og rehabilitering etter drukningsulykker, besvart av helse- og omsorgsministeren	149
1200. Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. antallet soningsplasser på Slidreøya i Valdres, besvart av justis- og beredskapsministeren	150

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1051 - 1200) for sesjonen 2015-2016.**

Partibetegnelse:

A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti

Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne

Andersen, Karin (SV)	1137, 1138, 1189
Asphjell, Jorodd (A)	1139
Aukrust, Åsmund (A)	1102
Bastholm, Une Aina (MDG)	1126, 1185, 1186
Bergstø, Kirsti (SV)	1073, 1074, 1143
Bjørdal, Fredric Holen (A)	1072
Bollestad, Olaug V. (KrF)	1170
Botten, Else-May (A)	1151, 1152
Breivik, Terje (V)	1054
Byrknes, Astrid Aarhus (KrF)	1085, 1098, 1117, 1199
Christoffersen, Lise (A)	1080
de Ruiter, Freddy (A)	1107, 1112, 1166, 1167, 1191
Ellingsen, Jan Arild (FrP)	1148, 1153
Elvenes, Hårek (H)	1118
Elvestuen, Ola (V)	1067
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1056, 1057, 1076, 1077, 1124, 1125, 1150
Godskesen, Ingebjørg Amanda (FrP)	1175
Grande, Arild (A)	1052, 1053, 1158, 1181
Greni, Heidi (Sp)	1127
Grung, Ruth (A)	1087, 1088, 1105, 1106, 1133, 1134, 1192
Grøvan, Hans Fredrik (KrF)	1096
Hagebakken, Tore (A)	1196, 1197
Hansen, Svein Roald (A)	1086, 1190
Heggø, Ingrid (A)	1082, 1097, 1128, 1140, 1179
Henriksen, Kari (A)	1103, 1121
Hjemdal, Line Henriette (KrF)	1130, 1164
Huitfeldt, Anniken (A)	1090, 1091
Jensen, Hege (FrP)	1157, 1168
Juvik, Kjell-Idar (A)	1068, 1171
Keshvari, Mazyar (FrP)	1104
Kjenseth, Ketil (V)	1079, 1123
Kjerkol, Ingvild (A)	1062, 1063, 1160, 1187, 1188
Klinge, Jenny (Sp)	1136
Knutsen, Tove Karoline (A)	1055, 1058, 1065, 1064, 1163, 1182
Leirstein, Ulf (FrP)	1070, 1135, 1198
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	1193
Lysbakken, Audun (SV)	1101, 1110, 1111, 1141
Mandt, Sonja (A)	1144
Marthinsen, Marianne (A)	1116
Micaelsen, Torgeir (A)	1066, 1183, 1184, 1194, 1195
Navarsete, Liv Signe (Sp)	1114, 1115

Nordlund, Willfred (Sp)	1169
Nybakk, Marit (A)	1092, 1093
Nybø, Iselin (V)	1142
Omland, Odd (A)	1075
Pedersen, Helga (A)	1060, 1061
Pollestad, Geir (Sp)	1099, 1100, 1174, 1176
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1129, 1178
Rotevatn, Sveinung (V)	1081
Skjelstad, André N. (V)	1071, 1177
Solberg, Torstein Tvedt (A)	1161
Solhjell, Bård Vegar (SV)	1154
Storberget, Knut (A)	1051
Sønsterud, Tone Merete (A)	1069, 1162
Tajik, Hadia (A)	1084, 1155, 1156
Thomsen, Ib (FrP)	1083
Toppe, Kjersti (Sp)	1094, 1095, 1120, 1122, 1173, 1180
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	1146
Tyvand, Anders (KrF)	1131
Valen, Snorre Serigstad (SV)	1108, 1109
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	1113, 1119, 1149
Wiborg, Erlend (FrP)	1078, 1089
Wøien, Anne Tingelstad (Sp)	1145, 1159, 1200
Aasen, Marianne (A)	1165
Aasland, Terje (A)	1132
Aasrud, Rigmor (A)	1059, 1147, 1172

Dokument nr. 15:8

(2015–2016)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1051

Innlevert 6. mai 2016 av stortingsrepresentant Knut Storberget

Besvart 18. mai 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Ifm. reguleringsplanarbeidet i Stange Sør, Hedmark, og kommunedelplanarbeidet Stange Nord aktualiseres utnytting av nedlagt jernbanegrunn ifm. omlegging av jernbanetrasé. Det ser ut til at Jernbaneverket i strid med intensjonen i Stortingets jordvernstrategi fra 2015 ikke vil tilbakeføre nedlagt trasé til jordbruk. Dette vil le sikret at nettotapet av jordbruksareal går ned, og skape bedre arrondering og sammenhengende areal.

Vil statsråden sikre at nedlagte jernbanetraseer over landbruksarealer tilbakeføres til landbruk?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i 2015 en jordvernstrategi. Den nye jernbanetraseen i Hedmark vil beslaglegge mye dyrka

mark, og det ser ut til at Jernbaneverket ikke vil tilbakeføre nedlagt trasé til jordbruk, noe som vil være i strid med intensjonen i jordvernstrategien.

Svar:

Ved bygging av ny jernbane, vil gammel bane ofte kunne fristilles til andre formål. I mange tilfeller er de benyttet til gang- og sykkelveger. Der det er relevant, vil Jernbaneverket etter en konkret vurdering som hovedregel reetablere areal til jordbruksformål. For den konkrete saken i Stange kommune opplyser Jernbaneverket at det derfor tas sikte på å tilbakeføre deler av gammel trase til jordbruksformål.

SPØRSMÅL NR. 1052

Innlevert 6. mai 2016 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 12. mai 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Kan en kommersiell aktør som inngår midlertidig avtale med staten som kun dreier seg om plassering av hovedkontor og nyhetsproduksjon kalles en allmennkringkaster?»

BEGRUNNELSE:

Begrepet "allmennkringkasting" kommer fra det engelske "public service broadcasting". Altså kringkasting av et bredt programtilbud som hele befolkningen kan ta del i. I den nye midlertidige avtalen som Kultur-

departementet nå har utlyst har departementet fjernet de fleste innholdskrav i dagens avtale om kommersiell allmennkringkasting.

Svar:

Forståelsen av begrepet "allmennkringkasting" har utviklet seg over tid, i takt med politiske, teknologiske og økonomiske endringer. På et felleseuropeisk nivå er det lagt til grunn at begrepet rommer innhold som bidrar til å oppfylle sosiale, kulturelle eller demokratiske behov i samfunnet. Både EU og Europarådet opererer med en slik overordnet definisjon av begrepet. Kravene som stilles til allmennkringkastere kan variere fra land til land, og fra allmennkringkaster til allmennkringkaster. Tradisjonelt har kommersielle allmennkringkastere blitt underlagt langt færre forpliktelser enn offentlige allmennkringkastere. Forpliktelsene som følger av TV 2s avtale med staten er for eksempel lang mindre omfattende enn de forpliktelsene som er pålagt NRK. Begrepet er altså dynamisk, og kan romme et vidt spektrum innhold av innhold, herunder brede og smale programtilbud for hele befolkningen.

Nyhetsformidling kan sies å ligge i selve kjernen av begrepet, og nyheter er en fellesnevner i de fleste allmennkringkastingsoppdrag.

I den midlertidige avtalen regjeringen har kunngjort har vi begrenset forpliktelsene til daglige nyhets-sendinger og egne nyhetsproduksjoner med base i en sentral nyhetsredaksjon i Bergen. Endrede medievaner og endringene i mediemarkedet gjør at vi ikke lenger ønsker å stille andre krav til produksjon av allmennkringkastingsinnhold. Den midlertidige avtalen gir på ingen måte uttrykk for regjeringens syn på hva en mer permanent avtale eventuelt skal inneholde. Utformingen av en slik avtale vil blant annet bero på en politisk vurdering av hvilke elementer det vil være ønskelig å inkludere. Utgangspunktet for EØS-retten på dette feltet er at det enkelte land har en vid skjønnsmargin til å definere hva som skal inkluderes i et allmennkringkastingsoppdrag. Departementet vil ha en grundig dialog med EFTAs overvåkningorgan om dette og andre aktuelle spørsmål knyttet til kommersiell allmennkringkasting.

Jeg viser for øvrig til at jeg på egnet måte vil komme tilbake til Stortinget om dette spørsmålet i løpet av 2016

SPØRSMÅL NR. 1053

Innlevert 6. mai 2016 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 13. mai 2016 av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU Elisabeth Vik Aspaker

Spørsmål:

«Med tanke på tilstanden i Europa, vil statsråden vurdere å fremme en proposisjon om statsgaranti for å sikre gjennomføring av Trondheim&Røros 2017, the 84th International Session of the European Youth Parliament?»

BEGRUNNELSE:

Med krevende tider i store deler av Europa er det tydelige tegn på at man trenger dialog, kulturell forståelse og politisk teft. Gjennom Europeisk Ungdomsparlament vil frivillige gi denne sjansen til over 200 unge europeere fra 40 forskjellige land, men har til nå mottatt 0,- i økonomisk støtte fra Utenriksdepartementet dette til tross for at de mottok en samlet sum fra UD og KD på 1,6 mill. NOK for en tilsvarende konferanse i 2010, med deres ref. 08/01861.

Utenriksdepartementet har gitt avslag på søknad om midler til den internasjonale ungdomskonferansen

på grunnlag av at konferansen har offisiell start i april 2017. Avslaget kom i april 2016 og det er urealistisk for en konferanse av denne størrelsen å ikke vite om man er fullfinansiert før samme måned som den skal gjennomføres.

Med tanke på at Ungdoms OL nettopp ble gjennomført med over 200 millioner i statlig støtte, er det vanskelig å begrunne hvorfor noe som ligner et europamesterskap i dialog ikke per dags dato vet om det får statlig støtte. Prosjektet er i tillegg organisert på frivillig basis, uten lønnede medarbeidere, er politisk uavhengig og fremmer dialog og forståelse blant unge. Minimumsbudsjettet for konferansen er på kun 3,2 millioner.

Svar:

Regjeringen verdsetter dialog mellom unge mennesker i dagens Europa. Blant annet har vi etablert et europeisk ungdomsnettverk mot voldelig ekstremisme i

forbindelse med den internasjonale konferansen om samme tema som vi arrangerte i juni i fjor. Europeisk Ungdomsparlament (EYP) Norge har fått støtte til flere arrangementer de senere år. Siden 2010 har utenriksdepartementet bevilget til sammen 430 000 kroner til ulike nasjonale sesjoner. Dette viser at EYP Norge er en aktør som har blitt verdsatt og prioritert. Bevilgningene er kommet fra poster som jeg i dagens situasjon har konstitusjonelt ansvar for. Europeisk Ungdomsparlament (EYP) Norge søkte om midler i inneværende år for et arrangement som finner sted neste år. I regelverket for den aktuelle tilskuddsordningen «Tilskudd

til informasjon om europeisk samarbeid,» slås det fast at søknad må fremmes samme år som arrangementet finner sted. Det var på dette grunnlag søknaden ble avslått. Som en forvalter av offentlige midler er utenriksdepartementet opptatt av at samtlige søkere opplever å bli behandlet likt. Dette gir forutsigbarhet. Dette er også i tråd med de føringene som følger Stortingets bevilgninger. Forvaltningen skal være ensartet. Regelverket skal håndheves likt fra én søker til den neste. Det er ingen praksis for å vurdere statsgaranti for et arrangement i denne størrelsesorden.

SPØRSMÅL NR. 1054

Innlevert 6. mai 2016 av stortingsrepresentant Terje Breivik

Besvart 12. mai 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Eg visar til forslaget Forbrukarombodet har oversendt Barne- og likestillingsdepartementet om nye reglar for marknadsføring av kredittkort og usikra gjeld, og spør korleis statsråden vil fylgje dette opp, og kva statsråden sitt syn er på ytterlegare regulering av marknadsføring av kreditt?»

GRUNNGJEVING:

Gjeldsbyrda til norske hushald er nesten firedobla etter tusenårsskiftet. Denne gjeldsveksta vert problematisert både nasjonalt og internasjonalt, og interesseorganisasjonar som Forbrukarombodet engasjerer seg i tematikken. Problemet veks i takt med svakare inntekstauke for hushalda som fylgje av utfordringane i oljebransjen. Samtidig ser me stadige eksempel på svært pågåande marknadsføringskampanjar for å få hushalda til å auke låna endå meir, i form av kredittkortgjeld og forbrukslån. Kommunale gjeldsrådgjevarar trekk gjerne fram desse formane for gjeld som den viktigaste årsaka til at norske hushald får betalingsvanskar. I denne samanhengen har Barne- og likestillingsdepartementet mottatt eit forslag frå Forbrukarombodet til nye og skjerpa retningslinjer for marknadsføring av kredittkort og usikra gjeld.

Svar:

Som statsråd for forbrukarsaker deler eg uroa di over gjeldsauken i dei norske hushalda. Eg har òg merka meg at stadig fleire får betalingsproblem av di dei har for høg forbruksgjeld, ofte i form av kjøpskredittar og kredittkort. Slik kreditt er lett tilgjengeleg, og marknadsføringa er tidvis pågåande. På denne bakgrunn er eg i ferd med å sjå nærare på moglege åtgjerdar som kan motverke denne utviklinga. Lovverket på dette området er i høg grad basert på EU-direktiv, og vi står ikkje fritt til å innføre eigne reglar om dette. Difor har eg satt i verk eit utgreiingsarbeid for å få klårlagt kva for handlingsrom nasjonale myndigheiter har på feltet. Utgreiinga skal etter planen vere ferdig før sommaren i år. Eg vil deretter vurdere om det bør innførast ei strengare regulering av kredittmarknadsføringa enn det vi har i dag.

SPØRSMÅL NR. 1055**Innlevert 6. mai 2016 av stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen****Besvart 19. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«En arbeidsgruppe med representanter fra sykehus, regionale helseforetak og Helsedirektoratet foreslo på bakgrunn av en kartlegging av kvaliteten i et utvalg data knyttet til ventetider en rekke tiltak.

I hvilken grad er disse tiltakene gjennomført, og hvilket utslag det har hatt på antall ventende og ventetider i helseforetakene?»

BEGRUNNELSE:

Kvaliteten på ventetidsdata i spesialisthelsetjenesten er et tilbakevendende tema. Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statlige selskaper (Dok. 3:2 (2012-2013)) og Helsetilsynets tilsyn med spesialisthelsetjenestens håndtering av pasienter med kolorektalkreft, viste at sykehusene registrerer ventetid til Norsk pasientregister (NPR) ulikt. På denne bakgrunn ba Helse- og omsorgsdepartementet Helsedirektoratet i 2013 om å gjennomføre tiltak for å oppnå en mer enhetlig praksis for registrering av ventetider. Dette arbeidet er omtalt i Prop. 1 S HOD (2014-2015). Arbeidsgruppen gjorde flere interessante funn og foreslo en rekke tiltak. Jeg ber derfor om svar på i hvilken grad disse tiltakene er gjennomført, og hvilket utslag det har hatt på antall ventende og ventetider i helseforetakene.

Svar:

På bakgrunn av rapportene fra Riksrevisjonen og Helsetilsynet, ble Helsedirektoratet i 2013 bedt om å gjennomføre tiltak for å oppnå en mer enhetlig praksis for registrering av ventetider. Helsedirektoratet opprettet så en arbeidsgruppe med representanter fra sykehus og regionale helseforetak der de kartla kvaliteten av ventelistestatistikk i et utvalg av data. I rapporten "Kvalitet i ventelistedata" fra april 2014 redegjør arbeidsgruppen for resultater og forslag til tiltak for å bedre kvaliteten i ventelisterapporten. Nedenfor følger en kort redegjørelse for status for noen av tiltakene:

- Nye prioriteringsveiledere fra 1. november 2015. Helsedirektoratet har revidert alle sine prioriteringsveiledere. Disse skal gi en økt forståelse og ensartet praksis for når start helsehjelp skal gis for ulike tilstandsgrupper. Det er avholdt implementeringsmøter om de nye prioriteringsveiledere i alle helseregioner.
- Nytt ventelisterundskriv fra 1. november 2015. Helsedirektoratet har utarbeidet et nytt rundskriv for registrering av ventelistedata. Formålet med rund-

skrivet er bl.a. lik og korrekt registrering av ventetid. Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og ny prioriteringsforskrift krevde også tilpasninger i rundskrivet

- Opplæring av personell. De fire regionale helseforetakene har samarbeidet om og utarbeidet et nytt e-læringskurs. Her beskrives i detalj kriteriene for å gi pasienter rett til nødvendig helsehjelp, og hvem som skal ha denne retten i form av frist til utredning eller behandling.
- Pakkeforløp kreft. Fra og med 2015 er det etablert grundigere rapportering av data om pakkeforløp for kreftpasienter. Innføring av pakkeforløp har vært et viktig tiltak for å harmonisere praksis og sikre rask utredning og behandling til en betydelig andel av pasienter som henvises med symptomer på alvorlig sykdom.
- Detaljering av ventelistestatistikken. I ordinære ventetidsmålinger måles tid fra mottak av henvisning i spesialisthelsetjenesten, fram til dato for ventetidslutt, slik den ble rapportert fra sykehusene. Oftest settes ventetid sluttdato ved oppstart av helsehjelp ved første polikliniske besøk. Der det er registrert aktivitet i form av bestemte utrednings- eller behandlingsprosedyrer, er det i tillegg mulig å måle tid fra mottak av henvisning til dato for gjennomført prosedyre, eller tjeneste. Dette gir mer informasjon om utvalgte forløp, og er en detaljering av ventelistestatistikken. Disse tallene er tilgjengelig for et utvalg av sykdomsgrupper fra og med statistikkåret 2013.
- Ventelisterapport fra private enheter. Det er et mål å innhente ventelisteinformasjon for hele spesialisthelsetjenesten; herunder private enheter og enheter innen radiologi. Det rapporteres gyldig ventelisteinformasjon fra 17 flere private enheter i 2015 enn i 2014.

Tiltakslisten over viser at det arbeides langs flere akser for å nå målet om lik og korrekt registrering av ventetid. Det er vanskelig å si hvorvidt utvikling i ventetid og antall ventende kan knyttes til tiltak for å bedre kvalitet i ventelistedata. Jeg vil for øvrig trekke fram at denne regjeringen har igangsatt en rekke gode tiltak for å redusere ventetidene, for eksempel økt aktivitetsvekst, økt kjøp fra private, nye pasientrettigheter og økt ISF-andel. Ifølge Helsedirektoratet er inntrykket at stor oppmerksomhet på utvikling i ventetider og fristbrudd bidrar både til bedre datakvalitet og reduserte ventetider.

SPØRSMÅL NR. 1056**Innlevert 6. mai 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 18. mai 2016 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Etter innføring av krav om fartøyinstruks må 1450 båter betale årsgebyr.

Hvor mye tas inn på avgiften, hvor mange tilsyn føres for de nye båtene som er inne i ordningen, hva koster tilsynene, hvor mange penger brukes på godkjenning og revisjon og til veiledning, og vurderer departementet å sette grenser for hvor mye foretakene kan ta betalt både for oppdrag (inkludert reise)?»

BEGRUNNELSE:

Viser til var på Dokument nr. 15:965 (2015-2016).

Den nye avgiften skal dekke kostnader ved "godkjenning og revisjon av godkjente foretak, veiledning til disse og redere, uanmeldte tilsyn m.m."

Svar:**Bakgrunn**

I 2013 fastsatte Sjøfartsdirektoratet nytt regelverk for fiskefartøy under 15 meter, med ikrafttredelse 1. januar 2014. Regelverket ble fastsatt etter en omfattende høringsprosess, og var et kompromiss mellom Sjøfartsdirektoratet og Norges Fiskarlag.

Det nye regelverket innebærer blant annet at fiskefartøy mellom 9 og 10,67 meter skal ha fartøyinstruks og kontrolleres hos et av Sjøfartsdirektoratets godkjente foretak. Kontrollen er innført av hensyn til sikkerheten til mannskapet og fartøyet, og skal sikre at fiskefartøyene har en felles sikkerhetsstandard. Fartøyinstruksen er et dokument som bekrefter dette.

Av de fiskefartøyene som skal fases inn i kontrollordningen er det om lag 1 450 fartøy som har en største lengde mellom 9 og 10,67 meter og som dermed får krav om årsgebyr fra det året de får utstedt fartøyinstruks. Ettersom det er lagt opp til en lang innfasingsperiode, fra 2016 og frem til 2021 avhengig av fartøyet byggeår og fartsområde, antas det at en god del av de eldre fartøyene blir faset ut før kravet om fartøyinstruks, og dermed årsgebyr, inntreffer. Videre er det en trend at det over flere tiår har blitt langt færre fiskefartøy pga. effektivisering i fiskeflåten.

Årsgebyret for skip består generelt av et grunngebyr (som betales for alle sertifikatpliktige skip) og et tilsynsgebyr. Fiskefartøy under 15 meter er unntatt tilsynsgebyr ettersom tilsynet er underlagt godkjente foretak.

Grunngebyrdelen av årsgebyret er iht. Sjøfartsdirektoratets gebyrtariff kr. 3341,- for fartøy mellom 9 og 10 meter, og kr. 5011,- for fartøy mellom 10 og 15

meter. Ettersom det er knyttet en del usikkerhet til hvor mange fartøy som blir faset ut før kravet om årsgebyr inntreffer er det vanskelig å oppgi et eksakt beløp på hvor mye som totalt sett vil tas inn med denne avgiften. Det understrekes at denne gebyrordningen har vært gjeldende for fiskefartøy mellom 10,67 og 15 meter i over 15 år. Det har ikke vært en del av diskusjonen knyttet til utvidelse av kontrollordningen å behandle de minste fiskefartøyene på noen annen måte enn de som har vært en del av kontrollordningen til nå. Som for andre fartøytyper (lasteskip, passasjerskip og lektere) blir gebyret for fiskefartøy beregnet ut fra lengden på fartøyet.

Tilsyn av fiskefartøy under 15 meter utføres av godkjente foretak, jf. fremstilling over. For å få utstedt fartøyinstruks (sertifisering) må det gjennomføres en førstegangskontroll av et godkjent foretak. Fartøyinstruksen har en gyldighet på fem år for fartøy fra 9 til 10,67 meter største lengde. Etter det må fartøyet inn til en periodisk kontroll hos et godkjent foretak for å fornye fartøyinstruksen. For fartøy mellom 8 og 9 meter har fartøyinstruksen ingen utløpsdato, men for at den skal være gyldig, må periodiske egenkontroller gjennomføres av fartøyeier. Utover de obligatoriske tilsynene foretar Sjøfartsdirektoratet uanmeldte tilsyn av denne og andre fartøygrupper, hyppighet og omfang av disse varierer.

Kontroll hos godkjent foretak koster normalt fra 6 000 til 12 000 kroner, og det er fri konkurranse mellom foretakene mht. pristilbud. I tillegg kommer reisekostnader og eventuelle kostnader for utarbeidelse av teknisk dokumentasjon. Sistnevnte vil variere avhengig av fartøyet alder og av hva som finnes av dokumentasjon fra før. Departementet ser i dag ikke behov for å sette konkrete grenser for hvor mye foretakene kan ta betalt for oppdrag.

Sjøfartsdirektoratet bruker betydelige ressurser på oppfølging av godkjente foretak og generelt på arbeid relatert til fiskeflåten under 15 meter. Dette innebærer blant annet:

- utvikling og revisjon av regelverk
- holdningsskapende arbeid
- veiledning til godkjenningsforetakene for å sikre likebehandling
- utarbeidelse og revisjon av dokumenter godkjenningsforetakene benytter
- utarbeidelse av informasjonsmateriell til fartøyeiere
- vedlikehold av nettsider spesielt beregnet for fiskeflåten under 15 meter

I tillegg til det ovennevnte kommer selve godkjenningen og revisjonen av disse foretakene. En godkjenning kan være gyldig i inntil tre år før ny revisjon gjennomføres. Denne perioden vil kunne påvirkes av funn

ved revisjonene. Kostnaden knyttet til godkjenning og revisjon av foretakene er bare en begrenset del av de ressursene Sjøfartsdirektoratet bruker på oppfølging av overvåkning og kontroll av den minste fiskeflåten.

SPØRSMÅL NR. 1057

Innlevert 6. mai 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 13. mai 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Stortingets flertall fattet 1. mars 2016 følgende vedtak: "Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme en sak om nasjonal strategi for å sikre fortsatt mangfold av villbier og andre pollinerende insekter."

Hva er statsrådets konkrete plan for å følge opp vedtaket?»

BEGRUNNELSE:

Vi har over 200 arter av ville bier, inkludert humlene, i Norge. Av disse er 12 ikke observert de siste 50 årene. En tredjedel av biene i Norge er på den nasjonale rødlista. Vi er helt avhengige av ville bier og andre insekter for pollinering av både landbruksplanter som epler og raps, og mat vi høster i naturen som molter og blåbær.

I februar kom det internasjonale naturpanelet (IP-BES) med sin første delrapport om pollinering. Den

viser at 40 prosent av de pollinerende insektene står i fare for å utryddes på verdensbasis. Rundt 90 prosent av verdens ville planter er avhengige av pollinering. Rapporten slår fast at verdien av de pollinerende insektene og økosystemtjenestene de yter oss er på 577 milliarder amerikanske dollar. Uten pollinatorene vil ikke økosystemene fungere.

Det haster derfor med en tverrsektoriell nasjonal strategi for pollinatorene, slik at bevaringen av pollinatorenes levesteder samordnes.

Svar:

Landbruks- og matdepartementet er gitt ansvaret for å følge opp oppmodinga frå Stortinget, og har starta opp arbeidet med strategien. Spørsmålet vedkjem fleire departement, til dømes Klima- og miljødepartementet, og dei er invitert med i den vidare prosessen.

Eg vil komme attende til Stortinget på høveleg vis når regjeringa sitt arbeid med saka er slutført.

SPØRSMÅL NR. 1058

Innlevert 6. mai 2016 av stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen

Besvart 19. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva er status for arbeidet med å måle ventetider på flere målepunkter enn utredning og behandling, og kan man se effekter av dette allerede i 2016, og hvilken grad er dette reflektert og redegjort for i tallene som ble presentert av statsråden i februar 2016?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge Prop. 1 S (2014-2015) har Helsedirektoratet igangsatt et arbeid for å måle ventetider på flere målepunkter enn start utredning eller behandling. Innføring av disse målepunktene vil kunne gi en bedre samlet ventetidsstatistikk. Endringen krever omlegging av pa-

sientadministrative systemer som erfaringsmessig er tidkrevende.

Svar:

Den ordinære ventelistestatistikken viser ventetid fra henvisningen mottas i spesialisthelsetjenesten til start helsehjelp er påbegynt. Start helsehjelp er utredning for pasienter med uavklart tilstand, og behandling for pasienter med avklart tilstand. I februar 2016 presenterte jeg tall for gjennomsnittlig ventetid basert på denne ordinære ventelistestatistikken. Det er disse tallene som publiseres månedlig av Helsedirektoratet. Det er et mål at gjennomsnittlig ventetid for avviklede pasienter skal være under 65 dager.

Ventelistestatistikk fra Helsedirektoratet ble fra 2013 utvidet med ventetidsberegninger for mer homogene pasientgrupper basert på diagnose- og prosedyrekoder (tid til tjenestestart). Målingene viser tid fra mottak av henvisning i spesialisthelsetjenesten til gjennomføring av definerte undersøkelser og behandlingsprosedyrer. Denne målingen supplerer den ordi-

nære ventetidsmålingen. Disse ventetidsberegningene publiseres årlig av Helsedirektoratet og omfatter et utvalg av sykdomsgrupper. Tid til tjenestestart er ikke nødvendigvis et uttrykk for venting. I en del tilfeller er det forsøkt annen behandling først som fører til at tid fra henvisning til prosedyre forlenges.

I løpet av 2015 ble 28 pakkeforløp for kreft med tilhørende diagnoseveiledere for fastlegene og pasientinformasjon implementert i helsetjenesten. Pakkeforløpene gir definerte tider til utredning, diagnostisering, beslutning og oppstart av behandling. For å kunne måle dette er det innført rapportering på følgende målepunkter i forløp for kreftpasienter:

- Pakkeforløp start – henvisning mottatt
- Utredning start – første frammøte
- Beslutning i tverrfaglig møte
- Initial behandling start

Helsedirektoratet har fått i oppdrag å utrede pakkeforløp for psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling.

SPØRSMÅL NR. 1059

Innlevert 9. mai 2016 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud

Besvart 18. mai 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Vil statsråden medvirke til at det blir gitt fellingstillatelse nå for den bjørnen som er observert i Midt- Gudbrandsdalen og hvordan vil han sørge for at det ikke tar så lang tid før det gis tillatelse i framtida?»

BEGRUNNELSE:

Beitesesongen starter nå og over 10000 dyr skal ut i et område som det i flere dager er observert bjørn. Bruk av utmarksområder til beite er en nødvendighet for de som driver næring, men rovdysituasjonen har gjort det svært krevende for de som driver i områder med mye rovdyr.

I fjellområdene i Sel, Fron og Ringebu er en bjørn overvåket den siste tida. Forholdene i deler av fjellområdene gjør at det er sporsnø og det vil derfor være større muligheter for å ta ut dyret nå enn når snøen er borte.

Situasjonen gjør at bøndene er svært bekymret for å slippe dyr ut i utmarka, men det er ikke gitt fel-

lingstillatelse til tross for gjentatte purringer fra lokale myndigheter.

Slik jeg ser det, er situasjonen svært lik den i Stor-Elvdal der statsråden medvirket til at det ble gitt tillatelse med det unntak av at beitesesongen er nærmere tidsmessig. Det er grunn til å forvente at statsråden medvirker til likebehandling.

Svar:

Det er Miljødirektoratet som er rette myndighet til å fatte beslutning om uttak eller ikke av bjørn om våren. Det følger av rovviltforliket av 2011, som et samlet Storting står bak. Jeg er kjent med at Miljødirektoratet har mottatt søknad om uttak av bjørn i Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu kommuner, og at det har vært dialog mellom søker og direktoratet om denne saken. Søker har uttrykt ønske om rask behandling av søknaden og Miljødirektoratet har i brev av 11. mai 2016 gitt et foreløpig svar til søker.

Den 14. mai 2016 ble det etter søknad gitt fellingsstillatelse på en bjørn i Lesja kommune. Det er opplyst

at en sau er tatt på innmarksbeite og det kommunale skadefellingslaget er gitt oppgaven med å felle bjørnen, eventuelt med bistand fra Statens naturoppsyn. Dette kan være den samme bjørnen som tidligere i vår ble observert lenger sør i Gudbrandsdalen.

Klima- og miljødepartementet er klageinstans i denne saken. Jeg kan derfor ikke kommentere denne saken spesielt, men vil på generelt grunnlag vise til at vedtak i slike saker skal følge reglene i naturmangfoldloven, rovviltforskriften og Klima- og miljødepartementets brev av 9. juli 2014 om skadefelling og forståelse av begrepet skadepotensial.

Det følger generelt av departementets brev om skadefelling og skadepotensial at en tillatelse til skadefelling bare skal gis etter en konkret vurdering. Det skal være en skadesituasjon eller fare for skade. Om det skal gis tillatelse til skadefelling eller ikke vil blant annet påvirkes av områdets prioritet, bestandssituasjonen, verdifulle individer og om det finnes andre tilfredsstillende løsninger.

Kriterier knyttet direkte til vurderingen av skadepotensial, og som kan påvirke utfallet, er blant annet en vurdering av når på året et rovdyr observeres i et prioritert beiteområde, om rovdycet befinner seg langt unna et prioritert yngleområde, og om rovdycet oppholder seg over lengre tid i samme område eller er på vandring. Det betyr at det ikke er en generell nulltoleranse for bjørn som vandrer utenfor de områder rovviltmyndene har prioritert som yngleområder for bjørn.

Når det gjelder bjørnebestandens utvikling, publiserte Rovdata 22. april 2016 en ny rapport om endelige bestandstall for bjørn. Rapporten viser en nedadgående trend i bjørnebestanden. Antall estimerte ynglinger av bjørn er redusert fra 6,4 ungekull i 2014 til 5,7 ungekull i 2015, og hva gjelder totalt antall bjørner som årlig er registrert innenfor Norges grenser er dette tallet redusert fra 165 registrerte bjørner i 2009 til 128 bjørner i 2015. Vi har dermed en stor utfordring for å øke bjørnebestanden til Stortingets fastsatte bestandsmål på 13 årlige ungekull, og i den sammenheng er det særlig viktig å verne om binnene i bestanden.

SPØRSMÅL NR. 1060

Innlevert 9. mai 2016 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 13. mai 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«I 2010 ble det innført lokalforvaltning for verneområder og nasjonalparker i Norge og så langt jeg er kjent med, har nå alle våre nasjonalparker på fastlandet fått oppnevnt egne nasjonalparkstyrer, unntatt Øvre Anárjohka.

Kan statsråden redegjøre for hvorfor det ikke er oppnevnt styre for Øvre Anárjohka?»

BEGRUNNELSE:

Øvre Anárjohka nasjonalpark og den tilgrensende finske nasjonalparken Lemmenjoki utgjør et stort naturområde i nord og representerer et unikt naturområde med stor variasjon i landskapstyper og dyreliv. Nasjonalparken ble etablert allerede i 1975 og er vernet gjennom en egne verneforskrift.

For å sikre en bærekraftig og lokal forankret forvaltning av verneområder og nasjonalparkene, er ansvaret for å forvalte disse områdene delt mellom sentrale og lokale myndigheter. Forvaltningsmyndighetene skal først og fremst utøve myndighet i henhold til vernereglene og utarbeide forvaltningsplaner. Gjen-

nom forskriftene for det enkelte verneområdet settes det rammer for hvilke dispensasjoner som kan bli gitt. Videre skal forvaltningsmyndigheten rapportere, eventuelt anmelde, brudd på bestemmelser i verneforskriften til politiet.

Forvaltningsmyndigheten for nasjonalparker og andre store verneområder er delegert til regionale nasjonalpark-/verneområdestyrer. Disse består av folkevalgte representanter fra kommune og fylkeskommune, samt Sametinget i samiske områder. Forvaltningen av større verneområder i Norge er nå i stor grad overført til lokale styrer. Av 5 nasjonalparker i Finnmark er nå Seiland, Stabbursdalen, Varangerhalvøya og Øvre Pasvik nasjonalparker forvaltet lokalt. Øvre Anárjohka nasjonalpark er fremdeles forvaltet av Fylkesmannen i Finnmark.

Svar:

Det er riktig som representanten Pedersen påpeker, at det foreløpig ikke er oppnevnt nasjonalparkstyre for Øvre Anárjohka nasjonalpark. I St. meld. nr. 62 (1991-92) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større

verneområder i Norge, ble det foreslått å utvide denne nasjonalparken. Det ble derfor utsatt å innføre lokal forvaltning her til en eventuell utvidelse også var på plass.

Det er som kjent svært stor lokal motstand mot å utvide Øvre Anárjohka nasjonalpark. I Meld. St.14 (2015-2016) Natur for livet - Norsk handlingsplan for naturmangfold, fremgår det at regjeringen ikke ønsker å opprette nasjonalparker med mindre det er lokalpo-

litisk enighet om det. Regjeringen ønsker derfor ikke å gå videre med planene om å utvide Øvre Anárjohka nasjonalpark.

Jeg tar sikte på å innføre lokal forvaltning i Øvre Anárjohka når Stortinget har behandlet Meld. St.14 (2015-2016), og når de nødvendige budsjetttrammene for å kunne opprette et nasjonalparkstyre og ansettelse av nasjonalparkforvalter er på plass.

SPØRSMÅL NR. 1061

Innlevert 9. mai 2016 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 12. mai 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Kan Varanger museum IKS forvente et snarlig svar fra Forsvarsdepartementet på sin søknad om prosjektmidler til et nasjonalt senter og museum for partisanhistorie i Kibert?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til tidligere skriftlig spørsmål i sakens anledning, og statsrådets svar av 16. februar i år der hun svarte at Varanger museum IKS skulle få svar i løpet av noen dager.

Status etter at det har gått nesten tre måneder, er at museet verken har fått svar eller penger fra departementet.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 9. mai 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Helga Pedersen om Varanger museum IKS' søknad om midler til prosjektet «Nytt lys på partisanene i nord». Prosjektet går ut på å etablere et senter for dokumentasjon og formidling av partisanhistorie i nord.

Som jeg formidlet i mitt forrige svar til representanten Pedersen den 15. februar 2016, ser jeg med stor interesse og velvilje på dette prosjektet. Det er et viktig tiltak for å formidle kunnskap om en del av vår krigshistorie som er altfor lite kjent. Krigsinnsatsen i nord, og lidelsene til Finnmarks befolkning under krigen, må bli obligatorisk kunnskap for de kommende generasjoner. Prosjektet ved Varanger museum vil bidra til dette. Departementet har derfor bevilget kr. 200.000 til en forstudie og signalisert støtte til forprosjektet med kr. 500.000. Departementet stiller seg også positiv til videre støtte i 2017 og 2018 forutsatt budsjettmessig dekning.

Prosjektets leder og ansatte ved Varanger museum IKS, Sigrid Skarstein, ble orientert om dette per telefon fra Forsvarsdepartementet 9. februar. Brevet var godkjent og klart til utsendelse fra departementet 15. februar. Ved en administrativ svikt ble det ikke ekspedert. Dette er beklagelig. Brevet ble ekspedert den 10. mai 2016, sammen med en beklagelse av det inntrufne.

SPØRSMÅL NR. 1062**Innlevert 9. mai 2016 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 20. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«I hvilken grad er antall ventende på behandling og utredning i spesialisthelsetjenesten et godt bilde på aktiviteten i somatiske sykehus?»

BEGRUNNELSE:

Helseministeren, statsministeren og finansministeren gjentar stadig at det er 42 000 færre i helsekø nå enn under Stoltenberg II-regjeringen. Det er relevant for Stortinget å vite i hvilken grad dette tallet er et godt parameter for styring, prioritering, måling og retning for handling, gitt egne fagetaters vurdering av antall ventende som en relevant indikasjon på aktiviteten i somatiske sykehus. Det er også behov for en redegjørelse for sammenhengen mellom fristbrudd og antall ventende, for å avdekke hvorvidt antall ventende påvirker nivået for fristbrudd, og slik kvaliteten og behandlingen som tilbys norske pasienter.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet til Helsedirektoratet, og svaret fra Helsedirektoratet er gjengitt i sin helhet nedenfor. Det er slik at indikatoren Antall ventende er en av flere indikatorer som samlet brukes for å bedre forstå, vurdere og styre spesialisthelsetjenesten i ønsket retning. Helsedirektoratet påpeker i sitt svar nedenfor at forholdsvis sterk vekst i antall ventende over kort tid kan gi utslag i økt ventetid. Nettopp derfor er det viktig å følge med på denne indikatoren. Når det er sagt, vil jeg gjøre oppmerksom på at vi bruker gjennomsnittlig ventetid som styringsindikator for å måle tilgjengelighet til spesialisthelsetjenesten. Det er altså gjennomsnittlig ventetid og ikke antall ventende som de regionale helseforetakene måles på i oppdragsdokumentene 2016. Vi er nå i en situasjon der både antall ventende reduseres betydelig, ventetiden går ned og andelen fristbrudd er rekordlav. Samlet gir dette bilde av en spesialisthelsetjeneste som har fått mer ressurser, arbeider mer effektivt og som har jobbet systematisk med å redusere ventetidene.

Svar fra Helsedirektoratet:

"Antall ventende er et øyeblikksmål som forteller hvor mange henvisninger som er registrert for elektiv behandling på et gitt tidspunkt. Dette omfatter ventende til både utredning og behandling.

Den elektive aktiviteten i sykehusene- pasienter fra venteliste

Antall henvisninger uttrykker etterspørselen etter planlagt utredning og behandling ved sykehusene, men aktiviteten ved sykehusene består både av pasienter som kommer som øyeblikkelig hjelp, pasienter som tas inn fra venteliste og pasienter som følges opp etter avsluttet behandling (kontroller og lign.). Ved sengeavdelingene utgjør pasienter innlagt som øyeblikkelig hjelp 70 prosent av aktiviteten. Dette er i hovedsak pasienter som ikke står/har stått på venteliste. Hovedtyngden av den polikliniske aktivitet er derimot planlagt (elektiv) kontakt med spesialisthelsetjenesten. En stor andel av disse pasientene tas inn fra venteliste, selv om poliklinikkene også tar seg av en del etterbehandling og kontroll av behandlede pasienter (også pasienter som har vært innlagt). Den planlagte aktiviteten ved poliklinikkene dekker altså mer enn oppfølging av pasienter fra venteliste. De som ikke tas inn fra venteliste er planlagte kontroller eller øyeblikkelig hjelp.

Antakelser om sammenhenger mellom ventetid og aktivitet

Ved en gitt kapasitet ved et sykehus vil en økning i antall pasienter som henvises og settes på venteliste gi økt ventetid. Hvis antallet henvisninger ikke vokser og aktiviteten øker kan man anta at ventetiden reduseres. Men det som på kort sikt er et effektivt virkemiddel for redusert ventetid kan også påvirke etterspørselen i form av flere henvisninger og lenger kø. I noen tilfeller kan økt aktivitet i sykehusene som bidrar til kortere ventetid på kort sikt derfor bidra til lengre ventetid på litt lengre sikt hvis henvisningene øker som følge av lettere tilgang til behandling. Tilgjengelighet til utredning og behandling kan derfor også øke samtidig som ventetiden øker.

Antall ventende kan si noe om etterspørselen etter helsehjelp, men sier nødvendigvis ikke noe om at ventelistesituasjonen er problematisk i forhold til ventetid. Sterk vekst over kort tid vil imidlertid ofte gi økning i ventetid hvis ikke kapasiteten ved sykehusene har økt tilsvarende. I rapporten «Ventelister og ventetid – Hva venter pasientene på og hvordan er forholdet mellom ventelister og aktivitet i spesialisthelsetjenesten?» (IS-2244, 12/2014) beskrives utviklingen i ventelistesituasjonen og hva pasientene venter på i perioden 2003 – 2013. Mange forhold knyttet til tilbud og etterspørsel av helsetjenester kan potensielt påvirke størrelsen på køen og kapasiteten i et system. Over tid vil befolkningsvekst og endringer i alderssammensetning i seg selv påvirke antallet som henvises. For å hindre forlen-

get ventetid må den faktiske aktiviteten derfor tilpasses dette. I tillegg kan ulike mekanismer bidra til et komplisert samspill mellom omfanget av henvisninger (etterspørsel) og aktivitet (tilbud) i helsetjenesten. Antall henvisninger kan blant annet påvirkes av fastlegenes vurderinger, antatt ventetid og alternativer til behandling (oppfølging fra fastlege, vurderinger av hva som ikke skal/bør behandles, behandling hos private osv). Antall ventende totalt påvirkes av flere forhold, og er alene ikke et godt mål på behandlingskapasitet.

Pasienter med rett til nødvendig helsehjelp, får fastsatt en individuell frist for når medisinsk forsvarlighet krever at helsehjelpen senest skal starte. Brudd på den individuelle fristen omtales som fristbrudd. Andel fristbrudd for pasienter som ble tatt av venteliste ble redusert i alle sektorer i 2015 sammenliknet med 2014. I 2015 ble 3,9 prosent av pasientene innen somatiske fagområder tatt av venteliste etter at frist for oppstart av helsehjelp var passert. Omfanget av fristbrudd for pasienter som ventet på helsehjelp per 31.12.15 var på om lag en halv prosent. Andelen fristbrudd for ventende ble redusert med 2,4 prosentpoeng innen somatiske fagområder sammenliknet med utgangen av 2014.

Vårt inntrykk er at det er mye oppmerksomhet om utvikling i ventetider og fristbrudd i spesialisthelsetjenesten, og at dette bidrar til reduksjon i omfang av fristbrudd."

Til slutt vil jeg gjøre oppmerksom på at Helsedirektoratet har orientert meg om at det er funnet feil i 2015-tallene for Vestre Viken HF. Helsedirektoratet har derfor måttet revidere de nasjonale ventelistetallene. Nye tall viser derfor at det er om lag 45 000 færre henvisninger i helsekø nå enn under Stoltenberg II-regjeringen. Effekten av nye oppdaterte tall for Vestre Viken HF påvirker stort sett kun volumtall på nasjonalt nivå. Helsedirektoratet har også orientert meg om at noe av reduksjonen på 8 000 i antall ventende ved utgangen av 2015 sammenliknet med samme periode 2014 på Oslo Universitetssykehus (OUS) skyldes rydding i ventelister. Helsedirektoratet påpeker at det er vanskelig å tallfeste hvor stor andel av reduksjonen ved OUS som skyldes rydding av ventelister, og hvor mye som er reell nedgang i antall ventende.

SPØRSMÅL NR. 1063

Innlevert 9. mai 2016 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 23. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvor mange nyhenviste pasienter er registrert i perioden 2010-2016, sortert per år og justert for antallet pasienter med flere henvisninger?»

BEGRUNNELSE:

Ventelistestatistikken baseres på henvisninger, og antallet nyhenviste pasienter vil påvirke antallet som venter. Reglene sier at samme pasient skal bare ha en henvisning per syketilfelle. En pasient kan imidlertid henvises til ulike fagområder eller at det ved andre årsaker registreres/opprettes flere primærhenvisninger på samme pasient i sykehusets pasientadministrative system.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet til Helsedirektoratet som svarer følgende:

"I ventelistestatistikken som publiseres av Helsedirektoratet telles antall henvisninger og ikke antall pasienter. Reglene sier at samme pasient bare skal ha én henvisning per syketilfelle. En pasient kan imidlertid henvises til ulike fagområder eller at det ved andre årsaker registreres/opprettes flere primær-henvisninger på samme pasient i sykehusets pasientadministrative system. Det betyr at det registreres flere henvisninger enn antall pasienter. I 2015 teller vi 32 prosent flere nye henvisninger enn antall pasienter når vi ser på alle sektorer samlet. Forholdstallet mellom antall henvisninger og antall unike pasienter varierer mellom de ulike sektorene. Vi ser en økning i antall pasienter som henvises til spesialisthelsetjenesten. Dette gjelder for alle sektorer med unntak av tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB).

I oversikten under viser vi antall unike pasienter som er registrert som nyhenvist på venteliste i årene 2011-2015. Vi teller samme pasient kun én gang per sektor innenfor det enkelte år.

Norsk pasientregister har ikke tilgjengelig ventelistetall per pasient før 2011. "

Antall nye pasienter som er nyhenvist til venteliste i spesialisthelsetjenesten 2011-2015 etter sektor.

	Antall nyhenviste pasienter 2011	Antall nyhenviste pasienter 2012	Antall nyhenviste pasienter 2013	Antall nyhenviste pasienter 2014	Antall nyhenviste pasienter 2015
Somatikk	895 003	922 837	926 641	953 449	965 151
PHV	58 078	59 712	59 994	61 535	61 668
PHBU	21 900	23 213	23 546	23 679	24 275
TSB	16 095	15 069	14 275	13 026	12 991
Totalt 1)	1 003 570	1 029 697	1 031 106	1 057 862	1 064 085

1) Inkluderer henvisninger med ubestemt fagområde

Det har vært en økning i antallet som henvises til spesialisthelsetjenesten uavhengig om man teller henvisninger eller pasienter. Siden vi overtok regjeringmakten blir flere henvist til vurdering og behandling i spesialisthelsetjenesten, samtidig som færre venter på helsehjelp i spesialisthelsetjenesten. Vi lykkes

fordi vi har gitt sykehusene bedre redskaper til å skape pasientens helsetjeneste: vi har blant annet fjernet taket på hvor mange pasienter de kunne behandle, innført pakkeforløp for kreft og lagt til rette for en høyere vekst i pasientbehandlingen i våre tre budsjetter enn hva de rødgrønne fikk vedtatt gjennom sine åtte.

SPØRSMÅL NR. 1064

Innlevert 9. mai 2016 av stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen

Besvart 25. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan helseministeren redegjøre for på hvilken måte tekniske justeringer, endrede rapporteringsrutiner, og avvisning av pasienter med henvisning (NRK, 26.04.16) påvirker ventetidsstatistikk og oversikt over antallet ventende pasienter, og videre dette synliggjøre dette på en systematisk måte for perioden 2010 og frem til i dag?»

BEGRUNNELSE:

NRK kunne 26.04.16 fortelle at det hver dag avvises om lag 550 pasienter med henvisning til spesialisthelsetjenesten. Det er grunn til å tro at fler lignende faktorer kan påvirke hvor mange pasienter som til enhver tid venter på utredning og behandling i spesialisthelsetjenesten.

Svar:

Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statlige selskaper (Dok. 3:2 (2012-2013)) og Helsetilsynets tilsyn med spesialisthelsetjenesten håndtering av pasienter med kolorektalkreft viste at sykehusene registrerer ventetid slutt til Norsk pasientregister ulikt. Helse- og omsorgsdepartementet anslo i Prop. 1 S (2014-2015) at effekten på ventetidene av forbedret registreringspraksis vil variere for ulike grupper av ventende, bl.a. mellom de som venter på behandling og de som venter på utredning. Videre at en forbedring av registreringsrutinene kan føre til tidsseriebrudd i statistikken og gi et skift i nivået på ventetidene. Det er ellers vanskelig å si noe konkret om i hvilken grad det har vært en forbedret registreringspraksis og eventuelle effekter dette har hatt for utviklingen av ventelistestatistikken. Når det gjelder avvisning av pasienter med henvisning, er det vanskelig å anslå i hvilken grad omfanget av avviste pasienter påvirker ventelistestatistikken.

Dette er faktorer som har vært gjeldende over flere år, og som påvirker de publiserte ventetidstallene.

Ventetidstall fra Helsedirektoratet gir derfor grunnlag for å vurdere utviklingen i tjenesten. Utviklingen viser at den gjennomsnittlige ventetiden er kortere, antallet ventende er færre og antallet fristbrudd er rekordlav hvis en sammenlikner resultatene fra Stoltenberg 2 regjeringen mot resultatene som til nå er oppnådd av Solberg regjeringen.

Jeg har forelagt spørsmålet til Helsedirektoratet som svarer følgende:

"Når pasienter blir henvist til spesialisthelsetjenesten, skal spesialisthelsetjenesten vurdere om pasienten har behov for, og dermed rett til, spesialisthelsetjenester. Denne vurderingen kalles for rettighetsvurdering. Pasienter som er kommet inn som øyeblikkelig hjelp skal ikke rettighetsvurderes. Vurderingen skal skje på grunnlag av henvisningen, og det er viktig at den inneholder de opplysningene som er sentrale for å vurdere pasientens behov for helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Henvisninger som er mangelfulle kan ikke returneres til henvisende instans uten vurdering. Kravet til faglig forsvarlig virksomhet kan tilsa at den som vurderer henvisningen bør ta kontakt med pasient eller henviser for tilleggsopplysninger. Hvis dette ikke er mulig, må henvisningen uansett vurderes.

I følge gjeldende pasientrettighetslov kan rettighetsvurdering ha to utfall. Pasienten har rett til nødvendig helsehjelp i spesialisthelsetjenesten, eller pasienten har ikke behov for helsehjelp i spesialisthelsetjenesten. Hvis det ikke foreligger opplysninger i henvisningen som tilsier at pasienten har behov for utredning/behandling i spesialisthelsetjenesten, og den som vurderer henvisningen ikke har mistanke om at henvisningen er mangelfull, vil utfallet av rettighetsvurderingen bli at pasienten ikke har behov for nødvendig helsehjelp i spesialisthelsetjenesten. Når pasienten blir vurdert til ikke å ha behov for helsehjelp i spesialisthelsetjenesten, blir henvisningen pasienten henvist tilbake til primærhelsetjenesten.

Henvisninger som er vurdert til ikke å ha behov for helsehjelp i spesialisthelsetjenesten, skal rapporteres til Norsk pasientregister (NPR). Dette er henvisninger som ikke inngår i det offisielle ventelistegrunnlaget, og de utgjør omtrent ti prosent av rettighetsvurderte henvisninger. Tabellen under er basert på månedlig ventelistestatistikk (foreløpige tall) fra NPR. Tabellen viser antall nyhenviste til venteliste, samt antall og andel henvisninger som er vurdert til ikke å ha behov for helsehjelp i spesialisthelsetjenesten i perioden 2012 – 2015.

År	Antall nyhenviste til venteliste	Henvisninger vurdert til ikke å ha behov for helsehjelp i spesialisthelsetjenesten	Andel henvisninger vurdert til ikke å ha behov for helsehjelp i spesialisthelsetjenesten
2012	1 364 102	148 095	9,8
2013	1 356 563	166 602	10,9
2014	1 383 189	181 001	11,6
2015	1 390 925	203 478	12,8

Om tallene: Det er usikkerhet knyttet til kvalitet i rapporteringen av henvisninger som er vurdert til ikke å ha behov for helsehjelp i spesialisthelsetjenesten. Validering av ventelistedata (Kvalitet i ventelistedata. IS-2174, 04/14) viste at koder som ble registrert lokalt i sykehusene ikke samsvarte med kodene som ble rapportert i datauttrekket til NPR. Dette kan gi for høyt

antall henvisninger vurdert til ikke å ha behov for helsehjelp i spesialisthelsetjenesten. Norsk pasientregister har ikke publisert tall om henvisninger vurdert til ikke å ha behov for helsehjelp i spesialisthelsetjenesten før 2012."

SPØRSMÅL NR. 1065**Innlevert 9. mai 2016 av stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen****Besvart 20. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva har statsråden gjort for å følge opp rådene fra arbeidsgruppen om å bruke ventetidsmål som på best mulig måte er egnet for styring av spesialisthelsetjenesten?»

BEGRUNNELSE:

En arbeidsgruppe med representanter fra Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet og de regionale helseforetakene foretok i 2010 en gjennomgang av ventetidsmålene. Konklusjonen var at gjennomsnittlig ventetid er et lite presist mål og ikke gir et godt nok bilde av den faktiske situasjonen. Det ble vist til at pasienter med lange ventetider påvirker gjennomsnittet i for stor grad, mens median ventetid er mer robust, og mindre påvirket av langtidsventende. 90 percentil ventetid ble også trukket fram i rapporten som et godt uttrykk for spredning i ventetidene. I dag publiseres både median ventetid og 90 percentil ventetid av NPR, men brukes i liten grad i styring og oppfølging av departementet. Departementet stadfester i Prop 1 S 2014-2015 at det vil vurdere hvilke ventetidsmål som er best egnet i sin styring av spesialisthelsetjenesten fra 2015.

Svar:

Ventetid til helsehjelp i spesialisthelsetjenesten er sentral styringsinformasjon. Det er avgjørende at ventetidsmålet som brukes gir et godt bilde av tilgjengeligheten til spesialisthelsetjenesten og bør være mest mulig stabilt over tid. Det er blant annet viktig at resultatene skal være sammenlignbare, slik at man kan vurdere utviklingen over tid. Etter en samlet vurdering har jeg holdt fast ved å bruke målet om gjennomsnittlig ventetid som styringsindikator i oppdragsdokumentene til de regionale helseforetakene. Fordelen med ventetidsmålet er at det er intuitivt og lett å forstå, beregningen av gjennomsnittet tar utgangspunkt i ventetidene for alle pasienter og målet sikrer kontinuitet i oppfølgingen av de regionale helseforetakene. Som stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen sier, publiserer Helsedirektoratet også median ventetid og 90 percentil ventetid, og vi kan følge utviklingen i disse. Jeg er også kjent med at de regionale helseforetakene bruker flere indikatorer for ventetider i sin styring og oppfølging av spesialisthelsetjenesten. Dette er både hensiktsmessig og nødvendig på et lavere nivå.

SPØRSMÅL NR. 1066**Innlevert 9. mai 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 20. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvor mye brukte de fire respektive helseforetakene og de underliggende etatene på konsulenter i hhv. 2014 og 2015, har det skjedd en reduksjon i bruken sammenlignet med foregående år målt i både årsverk og kroner, og hvilke tiltak har statsråden iverksatt for å motvirke unødvendig konsulentbruk i både helseforetakene og underliggende etater?»

BEGRUNNELSE:

Konsulentbruken i helseforetakene ble kritisert av statsråd Bent Høie da han ledet Helse- og omsorgskomiteen. Som svar på skriftlig spørsmål 180 (2013-

2014), lovet statsråden å ta initiativ til endring for å unngå unødvendig bruk av konsulenter.

Til Dagbladet, 05.12.11, uttalte statsråden følgende:

«Slik situasjonen er nå, er det helt klart for stor bruk av konsulenttjenester i helseforetakene. Dette har bare utviklet seg i én retning: oppover, med et lite unntak i fjor, sier helsekomiteens leder Bent Høie (H).»

Videre uttaler han som svar på skriftlig spørsmål nr. 180 (2013-2014) fra Kjersti Toppe (Sp) følgende:

«Jeg er fortsatt opptatt av at unødvendig konsulentbruk bør reduseres og at egne ansatte bør benyttes i omstillingsprosjekter. På IKT og bygg-/anleggsområdet er det stor bruk av eksterne konsulenter.

Jeg vil ta initiativ til endringer på disse områdene i 2014 som vil gjøre helseregionene bedre rustet til å ivareta disse oppgavene selv i årene framover. Helseforetakene står overfor svært ulike utfordringer og dermed vil behovet for å bruke ekstern kompetanse variere betydelig mellom helseforetak og over tid.

Konkrete mål for relevant konsulentbruk for 2014 på helseregionnivå vil derfor kunne ramme viktige prosjekter som innføring av nye IKT-løsninger og byggeprosjekter. Jeg vil imidlertid analysere konsulentbruken mer inngående og vurdere nye tiltak for å sikre en mer moderat bruk av eksterne konsulenter.»

Jeg ber derfor om dokumentasjon på hva statsråden har gjort på dette området siden han tiltrådte som statsråd.

Svar:

Helseforetakenes bruk av konsulenter utgjorde 0,7 % av de totale driftskostnadene i 2015, dvs. 982 mill. kroner. I 2014 var kostnadene 1 001 mill. kroner. Kostnadene til konsulenter var i 2015 ca. 10 % lavere enn i 2013.

SPØRSMÅL NR. 1067

Innlevert 9. mai 2016 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 20. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden bidra til at ny sykehusstruktur for Oslos befolkning, herunder ny storbylegevakt og utbygging av nytt lokalsykehus på Aker, kan avklares snarlig, og hvordan vil han sikre god samordning mellom staten og Oslo kommune i denne saken?»

BEGRUNNELSE:

Oslo universitetssykehus HF har igangsatt planleggingen av ny sykehusstruktur for Oslo. I januar 2016 vedtok styret å gå videre med arbeid med et større sykehusbygg i forlengelsen av dagens Rikshospital på Gaustad, modernisering av Radiumhospitalet og opprettelse av et nytt lokalsykehus på tomten for gamle Aker sykehus. Uten å ta stilling til alle detaljer ved OUS' planer, fremstår hovedgrepene i forslaget som fornuftige og fremtidsrettede.

Det er vanskelig å anslå den konkrete bruken av konsulenter i årsverk, da det i avtalene med konsultantselskapene ofte ligger innen fastpriselementer. Bruken av konsulenter vil variere mellom helseforetak og over tid, som følge av hvilke prosjekter og oppgaver det enkelte helseforetak står ovenfor.

Helseforetakene skal fortrinnsvis bruke eksterne konsulenter på områder der det er behov for kompetanse eller kapasitet utover det som er tilgjengelig i egen organisasjon og for en tidsbegrenset periode. Engasjement av eksterne konsulenter skal i hvert enkelt tilfelle vurderes opp mot å rekruttere aktuell kompetanse til organisasjonen.

I tillegg er det etablert nasjonale helseforetak for å samle kunnskap og kompetanse og for at helseforetakene skal kunne benytte kompetanse på tvers av helseregioner. Sykehusbygg HF, Nasjonal IKT HF og Sykehusinnkjøp HF besitter i dag en samlet kompetanse som tidligere var ulikt fordelt i regionene. Jeg forventer at samling av kompetanse innen bygg, IKT og innkjøp i sektoren vil bidra til å redusere behovet for eksterne konsulenter, men samtidig vil det kunne være slik at helseforetakenes kjøp fra nasjonale helseforetak regnskapsmessig håndteres som kjøp av konsulenttjenester.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvar for å prioritere mellom ulike investeringsprosjekter i regionen, planlegge disse og beslutte igangsetting av enkeltprosjekter. I den nylig vedtatte "Nasjonal helse- og sykehusplan (2016-2019)" heter det imidlertid at "etter en viss tid i planleggingen av større investeringsprosjekter skal de regionale helseforetakene legge fram resultater og vurderinger for departementet, sammen med ekstern kvalitetssikring." Det må forstås som at det finnes et politisk handlingsrom for å få fortgang i viktige prosesser, dersom det er behov for det.

Investeringer i størrelsesorden 40 milliarder, som det her er snakk om, og prosjekter av et slikt omfang, har åpenbart nasjonale proporsjoner. Oslo er i rask vekst, og har stort behov for å øke kapasiteten i sykehusstilbudet. Spesielt viktig er dette i Groruddalen, hvor befolkningen de senere årene har hatt Ahus i Lørenskog kommune som lokalsykehus. Spørsmålet om utbygging på Aker bør kunne avklares raskt.

Arbeidet med reguleringsplaner vil også kreve samordning på kommunalt og statlig nivå. Det er også viktig fordi fremtiden for Oslo Universitetssykehus må ses i sammenheng med ny storbylegevakt, som må realiseres i samarbeid mellom den statlige spesialisthelsetjenesten og kommunen.

Svar:

Jeg vil vise til at jeg besvarte et tilsvarende spørsmål i ordinær spørretime 4. mai 2016, spørsmål 8. Jeg gjengir derfor deler av dette svaret:

"Rapporten om kapasitetsutfordringer i Oslo og Akershus sykehusområder og tilrådingen fra styret ved Oslo universitetssykehus om idéfaseprosjektet ved Oslo universitetssykehus skal etter planen behandles i styret i Helse Sør-Øst 16. juni. På samme møte skal også økonomisk langtidsplan behandles. Jeg ønsker å avvente styrets behandling.

Jeg har, som representanten er kjent med, fulgt disse prosessene tett. Jeg har vært opptatt av at Helse Sør-Øst sørger for å se på utviklingen i hele hovedstadsregionen under ett, og da spesielt forholdet mellom Akershus universitetssykehus og Oslo universitetssykehus.

Styret ved Oslo universitetssykehus gikk i januar inn for et målbilde med et samlet og komplett regionsykehus – in-

kludert lokalsykehusfunksjoner – på Gaustad, et lokalsykehus på Aker og kreftbehandling på Radiumhospitalet. I den forbindelse har jeg uttrykt at det vil være naturlig å vurdere om det vil være hensiktsmessig å legge de tre bydelene som i dag får sitt tilbud på Akershus universitetssykehus, til Oslo, og eventuelt til et nytt lokalsykehus på Aker.

Jeg er kjent med at administrerende direktør ved OUS under en debatt i forrige uke uttrykte at det er ønskelig å starte med utbygging på Aker tidlig, men at utbygging av regional sikkerhetsavdeling, Radiumhospitalet, Rikshospitalet og Aker må skje parallelt og i etapper. Hva som vil være mulig å gjennomføre, vil også være avhengig av den samlede økonomiske bæreevnen i Helse Sør-Øst. Jeg har også merket meg at Helse Sør-Øst har uttrykt at de er positive til forslaget om en tidlig start av utbyggingen på Aker.

Jeg mener det er viktig at vi nå får fastslått en retning for utviklingen av spesialisthelsetjenesten i hovedstaden. Jeg mener at vedtaket som styret ved Oslo universitetssykehus har gjort, er positivt, men at Helse Sør-Øst må sørge for å sette dette inn i en sammenheng som også avklarer framtiden for de tre bydelene som i dag får sitt tilbud på Ahus.

Jeg vil samtidig være helt tydelig på at alle endringer i hovedstaden må skje over tid, både for å sikre god utnyttelse av den kapasiteten vi har i dag, for å hindre oppbygging av overkapasitet og for å sikre at utviklingen skjer innenfor de rammene som hovedstadsområdet samlet har til rådighet."

SPØRSMÅL NR. 1068

Innlevert 10. mai 2016 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik

Besvart 19. mai 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Fotobokser er et av tiltakene for å redusere skader og dødsfall i trafikken.

Hvor mange fotobokser er installert og hvor fra 2013; hvor mange S-ATK er installert og hvor fra 2013, og hvor er det planer om etablering av fotobokser og S-ATK?»

BEGRUNNELSE:

Fotobokser og streknings-ATK er et av flere virkemidler for å redusere trafikkuhell og redusere skadde og drepte i trafikken.

Stortinget har vedtatt at disse virkemidlene fortsatt skal benyttes aktivt på utsatte strekninger.

Flere planlagte strekninger ble stanset i påvente av om dette tiltaket skulle videreføres, det er nå avklart fra Stortinget så det forventes at dette følges opp.

Svar:

Fotobokser er et av de mange virkemidlene som Statens vegvesen har for å øke trafiksikkerheten på steder hvor det kjøres for fort og hvor det har skjedd alvorlige ulykker knyttet til fart. Det foregår hele tiden en kontinuerlig vurdering om både punkt- og strekningsmåling av fart er et egnet tiltak på steder hvor risikoen for alvorlige ulykker er stor. Særlig gjelder dette for tunneler hvor fartsnivået kan være høyt og det er vanskelig for politiet å gjennomføre manuelle fartskontroller.

Det er etablert 22 fotobokser for punktmåling som er satt i drift i 2013 eller seinere. Hvor disse fotobokse-
ne er installert, fremkommer i vedlagt tabell 1. Det er
videre etablert strekningsmåling på 15 steder satt i drift
i 2013 eller seinere. På strekningen E6 Fokstua – Hjel-
le er det måling kun i en kjøreretning, mens det for de
andre stedene måles i begge retninger. For to av strek-
ningene ble målingene i den ene retningen satt i drift i
2012, mens det for den andre retningen ble satt i drift i
2013. Nærmere oversikt over hvor strekningsmåling er
etabler fremkommer i vedlagt tabell 2.

Statens vegvesen planlegger for nærværende strek-
ningsmåling i to tunneler på E6 øst for Trondheim og
i to tunneler på E136 i Ålesund. I tillegg planlegges
strekningsmåling på rv 2 ved Kongsvinger og ombyg-
ging av en punktmåling til strekningsmåling på E6 i
Måselv kommune. Det planlegges også for nye punkt-
målinger på noe få steder.

Vedlegg til svar:

Statens vegvesen

Hp	Km	Fartsgrense	Navn	Politidistrikt	Første kontroll	Kommune
10	6,493	80	Ev 6 Øyertunnelen sørg	Gudbrandsdal	13.02.2013	Øyer
54	13,840	50	E16 Sollihøgda vest	Nordre Buskerud	24.07.2013	Hole
01	2,300	50	Hasle kirke	OSLO	01.08.2013	Oslo
01	1,092	50	Slemdalsveien v/45b	OSLO	03.09.2013	Oslo
04	5,000	80	Håvik	Haugaland og Sunnhordaland	09.09.2013	Karmøy
52	3,000	80	Mjåsund	Haugaland og Sunnhordaland	09.09.2013	Karmøy
04	9,000	80	Hellevik	Haugaland og Sunnhordaland	04.10.2013	Karmøy
03	6,129	80	Fodnes nord SG	Sogn og Fjordane	26.05.2014	Lærdal
04	10,245	50	E6 Kronstad øst	Vestfinnmark	16.06.2014	Alta
03	0,795	50	Sognsveien v/ Bregnev	OSLO	22.09.2014	Oslo
01	2,330	60	Mosseveien mot Oslo	OSLO	20.10.2014	Oslo
03	16,589	50	Tjøsvoll	Haugaland og Sunnhordaland	18.11.2014	Karmøy
05	8,045	50	Setermoen nordover	Troms	15.01.2015	Bardu
01	3,742	60	Aronnesveien	Vestfinnmark	22.06.2015	Alta
05	7,949	80	Hopeflaten Nord	Hordaland	25.06.2015	Bergen
05	7,500	80	Hopeflaten Sør	Hordaland	25.06.2015	Bergen
03	7,995	80	Ørgenvika	Nordre Buskerud	02.07.2015	Krødsherad
05	7,980	50	Setermoen sørover	Troms	04.10.2015	Bardu
01	5,297	80	Knappetunnel nord 3	Hordaland	05.01.2016	Bergen
01	11,519	80	Knappetunnel sør 1	Hordaland	05.01.2016	Bergen
01	6,297	80	Knappetunnel nord 4	Hordaland	15.01.2016	Bergen
01	12,926	80	Knappetunnel sør 2	Hordaland	15.01.2016	Bergen

Tabell 1: Antall fotobokser med første kontroll i 2013 eller senere

Fartsgrense	Lengde på strekningen	Stedsnavn	Politi-distrikt	Første kontroll
80	2 589	Nore - Rødsund	Østfold	18.02.2013
80	2 589	Rødsund - Nore	Østfold	25.02.2013
80	3 877	Portal Asmaløy - Portal Kirkøy	Østfold	05.02.2013
80	3 874	Portal Kirkøy - Portal Asmaløy	Østfold	05.02.2013
70	7 611	Fv 170 Mork-Heia	Romerike	21.12.2015
70	7 607	Fv 170 Heia-Mork	Romerike	21.12.2015
80	10 448	Rv 25 Finstad-Bergeberget	Hedmark	15.03.2013
80	10 440	Rv 25 Bergeberget-Finstad	Hedmark	19.07.2012
80	3 679	Harestua N - Grua S	Vestoppland	03.01.2013
80	3 670	Grua S-Harestua N	Vestoppland	26.09.2012
80	12 000	Otta - Lalm	Gudbrandsdal	05.11.2014
80	12 000	Lalm - Otta	Gudbrandsdal	18.11.2014
80	3 392	Fåvang - Ringebu	Gudbrandsdal	01.11.2014
80	3 410	Ringebu - Fåvang	Gudbrandsdal	21.11.2014
70	4 455	Eina - Bruflat	Vestoppland	24.09.2014
70	4 452	Bruflat - Eina	Vestoppland	24.09.2014
80	2 669	Fokstugu - Hjelle	Gudbrandsdal	01.12.2014
80	10 335	Hallingby - Ringmoen	Nordre Buskerud	19.08.2013
80	10 335	Ringmoen - Hallingby	Nordre Buskerud	19.08.2013
70	2 005	Kroodden - Alsvika	Agder	13.06.2013
70	1 194	Fv 457 Alsvika - Flekkerøytunnelen	Agder	04.03.2013
80	19 514	LÆRDALSTUNNELEN MOT AURLAND	Sogn og Fjordane	28.06.2013
80	19 470	LÆRDALSTUNNELEN MOT LÆRDAL	Sogn og Fjordane	28.06.2013
70	9 865	E6 Skatval - Åsen	Nord-Trøndelag	14.02.2014
70	8 848	Åsen - Skatval	Nord-Trøndelag	18.11.2014
80	2 705	Skagen - Haukenes	Midtre Hålogaland	24.10.2014
80	2 711	Haukenes - Skagen	Midtre Hålogaland	30.01.2015
80	3 462	Norvikmyra - Mølnåsen	Midtre Hålogaland	17.10.2013
80	3 461	Mølnåsen - Norvikmyra	Midtre Hålogaland	17.10.2013

Tabell 2:

Tabell 2: 15 strekninger med gjennomsnittsmålinger etablert med første kontroll med 2013 eller senere

SPØRSMÅL NR. 1069**Innlevert 10. mai 2016 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud****Besvart 20. mai 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Undertegnede har mottatt bekymringsmeldinger, fra bl.a. Tynset, om at det mangler penger til drift av det lokale studiesenteret. Jeg viser til Statsbudsjettet for 2016, hvor komiteen var enstemmig i sin innstilling.

På hvilken måte har statsråden fulgt opp Stortingets vedtak?»

BEGRUNNELSE:

Sitat fra Innst. 12 S (2015-2016) Innstilling til Stortinget fra kirke,- utdannings- og forskningskomiteen:

"Komiteen understreker at omstillings- og kompetansehevingsbehovene er store i hele landet, og at det derfor også er et behov for fleksible utdanningstilbud som gjør utdanning mer tilgjengelig der folk bor. Her spiller utdanningssentrene en viktig rolle gjennom sine desentraliserte tilbud om grunnutdanning og etter- og videreutdanning over hele landet. Likevel er sentrenes rolle i det norske utdanningslandskapet høyst uklar. Det er stor variasjon når det kommer til tilknytning, finansiering og hvilke aktører som er involvert i driften. Komiteen mener derfor det er behov for et nasjonalt initiativ, både for å klargjøre roller og for å utløse potensialet som ligger i studiesentrene.

Komiteen fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme til Stortinget med en sak om studiesentrenes rolle i det fremtidige utdanningssystemet.»"

Svar:

I Meld St. 22 (2015 – 2016) Nye folkevalgte regioner – roller, struktur og oppgaver omtaler regjeringen regional kompetansepolitikk og vår vurdering av hvilken rolle nye folkevalgte regioner kan spille. Dette inkluderer å bidra til å heve kompetansen både i og utenfor arbeidslivet, gjennom utdanning og opplæring.

Regjeringen er opptatt av at et høyt kunnskaps- og kompetansenivå i befolkningen er grunnlaget for at norske bedrifter skal ha den nødvendige kompetansen for vekst, innovasjon og omstilling. Det er derfor viktig å legge til rette for at flere voksne både i og utenfor arbeidslivet skal holde ved like og tilegne seg ny kunnskap. Læring i arbeidslivet og etter- og videreutdanning er derfor viktig for å sikre en kompetent arbeidsstyrke.

Et godt etter- og videreutdanningsmarked er imidlertid avhengig av at både tilbuds- og etterspørselssiden fungerer godt. Undersøkelser viser at dette markedet er preget av relativt store forskjeller mellom sektorer og bransjer og liten grad av samordning både på nasjonalt og regionalt nivå. I de fleste fylker har det over tid vokst frem ulike typer organisasjoner, både offentlige og andre, som har som formål å være bindeledd mellom etterspørsel og tilbudssiden. Aktørene er svært ulikt organisert, har ulike funksjoner og har ulike navn som studiesentre, kunnskapsparker, regionale kurs- og kompetansesenter eller lignende. Variasjonene speiler ulike regionale behov for kompetanse.

Kunnskapsdepartementet vil, som varslet i meldingen, gi nye folkevalgte regioner ansvar for å legge til rette for samarbeid mellom arbeidsliv og utdannings- og opplæringsaktører om behov og tilrettelegging for etter- og videreutdanning.

Regjeringen mener regionene er det riktige nivået for å vurdere hvilke aktører og organisasjoner som kan bidra til å skape en bedre sammenheng mellom etterspørsel og tilbud i det regionale arbeidsmarkedet. Om disse funksjonene legges til studiesentrene, kunnskapsparker, regionale kurs- og kompetansesentre eller andre virksomheter, vil dermed variere etter vurderinger av de faktiske regionale behovene.

SPØRSMÅL NR. 1070**Innlevert 10. mai 2016 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 20. mai 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden foreta endringer i forliksrådernes praksis for å unngå at ordningen kan misbrukes?»

BEGRUNNELSE:

Juss-Buss har i media løftet frem en mulig svakhet med forliksrådsordningen. Ifølge NRK er forliksrådet den eneste domstolen i landet som kan sende ut viktige dokumenter med vanlig post, og bruker adressen som klageren har oppgitt. Dette kan i ytterste konsekvens føre til at kyniske aktører benytter forliksrådsordningen til ren svindel.

Svar:

Jeg er opptatt av at også forliksrådene skal ha prosessuelle regler som sikrer rettssikkerheten og ikke kan misbrukes.

For ordens skyld vil jeg først kort redegjøre for dagens ordning. Forliksrådets dokumenter forkynnes som hovedregel i vanlig brev uten mottakskvittering, jf. domstoloven § 163 a første ledd andre punktum. Reglene om postforkynning ble innført som en prøveordning i 1981 for å effektivisere arbeidet og spare det offentlige for ressurser og ble senere gjort permanent.

Forliksrådet kan forkynne ved rekommandert brev eller ved vanlig brev vedlagt mottakskvittering dersom særlige hensyn tilsier det, jf. postforkynningsforskriften § 4, andre ledd, siste punktum. Det fremgår av forskriften at konvolutten skal påføres en oppfordring om at den straks skal returneres til avsender dersom adressaten ikke bor på den oppgitte adressen.

Allerede i dag er det enkelte bestemmelser i lovverket som skal sikre at riktig adresse benyttes ved ut-

tak av forliksklage. Det følger av domstoloven § 163 a tredje ledd at forliksrådet kan pålegge en klager å fremskaffe motpartens adresse. Forliksrådernes aktivitet er dessuten underlagt veiledningsplikten i tvisteloven § 11-5 første ledd. Veiledningsplikten pålegger forliksrådet å gi partene slik veiledning om regler og rutiner for saksbehandlingen og andre formelle forhold som er nødvendig for at de kan ivareta sine interesser i saken. Dersom en innklaget ikke har vært lovlig innkalt eller på annen måte har fått vite om saken, vil en fraværdom anses som en «nullitet», dvs. at den ikke har rettsvirkning, jf. avgjørelsen Rt. 2014 side 328 fra Høyesteretts ankeutvalg.

Representanten viser til mediasaker som beskriver hvordan innklagede til forliksrådet har fått fraværdommer mot seg fordi innkalling til møte er sendt til feil adresse. Det er også blitt nevnt at useriøse aktører bevisst kan oppgi feil adresse i forliksklager, i den hensikt å få en fraværdom i sin favør. Så vidt meg bekjent er det foreløpig uklart i hvor stor grad dagens ordning misbrukes. Uansett omfang av misbruket er dette imidlertid uheldig.

Ut fra siste dagers medieoppslag forstår jeg det slik at JussBuss mener at det bør gjelde de samme forkynnesreglene for forliksrådene som for domstolene for øvrig. Dette for å motvirke nettopp det representanten viser til vedrørende at kyniske aktører kan benytte forliksrådsordningen til ren svindel. Vi vil derfor invitere Forbrukerrådet, Oslo forliksråd og JussBuss til et møte der de kan redegjøre nærmere for problemstillingen.

Jeg nevner også at Justis- og beredskapsdepartementet planlegger å sende enkeltmannsutredningen om endringer i domstoloven ut på høring før sommeren. I utredningen foreslås det å gå vekk fra dagens særregler om at forliksrådets dokumenter kan postforkynnes uten mottakskvittering.

SPØRSMÅL NR. 1071**Innlevert 10. mai 2016 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 18. mai 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Kan statsråden bekrefte at UDI har tilstrekkelig beredskap til å møte en eventuell økning i antall asyl-

søkere med grunnlag i eksisterende mottaksplasser og nylig utlyste nye plasser?»

BEGRUNNELSE:

Rekordlave ankomster av asylsøkere så langt i år, har medført at prognosen for asylankomster ble nedjustert i mars. Det forventes også en ytterligere nedjustering når ny prognose for asylankomster kommer i juni.

UDI hadde 11. april innleveringsfrist for tilbud om drift av asylmottak med til sammen 10 000 nye plasser. Undertegnede er bekymret over om eksisterende plasser og de nye plassene vil være tilstrekkelig til å møte en eventuell situasjon med økende ankomster i kommende måned.

Det vises i den forbindelse til de betydelige utgifterne til akuttinnkvartering som påløp i fjor som følge av manglende beredskap.

Svar:

Gjeldende prognose for asylankomster for 2016 er 25 000, innenfor et usikkerhetsspenn fra 5 000 til 50 000. Prognosen oppdateres flere ganger i året, og neste oppdatering kommer i juni. Utlendingsdirektoratet (UDI) jobber kontinuerlig med å etablere en best mulig mottaksberedskap for å kunne håndtere opp mot 50 000 asylsøkere i 2016. Den betydelige usikkerheten knyttet til hvordan tallet på ankomster vil utvikle seg, gjør det svært krevende å planlegge kapasiteten i mottakssystemet. Ankomsttallene så langt i år peker isolert sett i retning av at prognosen reduseres ved neste oppdatering.

Evnen til å håndtere store ankomster påvirkes av hvor i Norge ankomstene kommer, når de kommer og over hvor lang tidsperiode ankomstene skjer. I begrunnelsen for spørsmålet fra representanten Skjelstad henvises det til UDIs utlysning av mottaksplasser med frist 11. april. UDI gjennomgår nå tilbudene, men det er for tidlig å anslå hvor mange faktiske plasser UDI vil inngå avtale om. Usikkerheten knyttet til det faktiske behovet for mottaksplasser tilsier at det på et senere tidspunkt kan bli nødvendig å komme tilbake til Stortinget med et revidert budsjettforslag.

UDI har siden høsten 2015 jobbet med beredskapsløsninger som større mottak, skip, floteller og telt. UDI

har anskaffet telt og har inngått rammeavtaler med floteller, men det gjenstår arbeid med å avklare lokalisering og prosess for tilrettelegging for disse løsningene. Det samme gjelder for tomter til telt- og brakkeleirer, som UDI nå kartlegger i samarbeid med Statsbygg og Forsvarsbygg. Blant annet på grunn av kommunale søknadsprosesser tar det tid å realisere denne type beredskapstiltak dersom dette skulle bli aktuelt. Tiltaket med å anskaffe og istandsette tomter til telt- og brakkeleirer er svært kostnadskrevende.

En stor og plutselig tilstrømning av asylsøkere vil være krevende å håndtere også i 2016. Det kan derfor bli aktuelt også i 2016 å basere mottaksberedskapen på akuttinnkvarteringer som hoteller, konferansesentre osv. for å kunne håndtere store ankomster. UDI er forberedt på å gjennomføre akuttinnkvartering på en bedre måte i år, og har blant annet lyst ut rammeavtaler for akuttinnkvartering med 20 000 plasser med tilbudsfrist 2. juni.

Jeg ser ikke bort fra at det vil kunne bli aktuelt å iverksette tiltak som anskaffelse og istandsettelse av tomter til telt- og brakkeleirer, dersom vi skulle oppleve en ny dramatisk økning i ankomsttallene. Jeg viser i denne forbindelse til forslaget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, der regjeringen foreslår at overskridelsesfullmakten knyttet til innkvartering av asylsøkere også skal gi adgang til å iverksette beredskapstiltak. Dette kan bidra til å iverksette beredskapstiltak raskere enn hva som ellers ville være tilfelle.

UDI og samarbeidende aktører opparbeidet seg også bred erfaring med håndtering av store og plutselige ankomster høsten 2015. En stor arbeidsinnsats ble lagt ned av bl.a. UDI, politiet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Sivilforsvaret, en rekke norske kommuner og mottaksnæringen. Dette medførte at alle som kom til Norge som asylsøkere i 2015 fikk tilbud om en mottaksplass. Disse erfaringene gjør oss bedre rustet til å håndtere en eventuell ny ankomstsituasjon, og etatene har også sett hen til disse erfaringene i arbeidet med oppdatering av sine beredskapsplaner.

SPØRSMÅL NR. 1072**Innlevert 10. mai 2016 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal****Besvart 13. mai 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Statsråden uttaler til Dagens Næringsliv 10. mai 2016 at ein av grunnane til at ho vil slå saman ungdomsgarantiane i Nav er at "Nav bruker ganske mykje tid på å definere kven som høyrer til kvar."»

Kva dokumentasjon har statsråden for denne påstanden, og kor mykje tidsbruk og ekstraarbeid fører ungdomsgarantiane med seg knytt til kartlegging som andre arbeidssøkarar ikkje gjennomgår?»

Svar:

Unge NAV-brukarar tek imot det same tenestetilbodet som NAV-brukarar elles og er i hovudsak del av det same arbeidsretta systemet for oppfølging. Tilgangen på verkemiddel og tiltak, samt kva for rettar og plikter unge NAV-brukarar har, avheng, som for andre brukarar, av kva for bistandsbehov den einskilde vurderast å ha. Ungdom er den gruppa som blir prioritert høgast i arbeids- og velferdsforvaltninga. Dette er ei prioritering det er politisk semje om. Det er sett i verk ei rekkje ulike satsingar retta mot inkludering av unge i arbeidslivet dei seinare åra. For å sikre at unge får den bistanden dei har behov for, er det mellom anna gjeve politiske føringar om prioritering av arbeidsretta bistand for unge. Unge er prioritert ved tildeling av arbeidsmarknadstiltak, og at det finst eigne garantiordningar for unge arbeidsledige og unge med nedsett arbeidsevne.

Fafo har i rapporten "NAV-kontorenes oppfølging av unge brukere" undersøkt korleis NAV-kontora organiserer oppfølginga av unge, og kva for rolle garanti-

ordningane har i dette arbeidet. Fafo meiner garantiane understrekar at unge skal følgjast opp raskt, men stiller spørsmål ved om garantiane eigentleg garanterer unge god oppfølging. Fafo trekk fram som ei utfordring at garantiane fokuserer på at NAV-kontora oppfyller garantiane, framfor at den einskilde unge skal ha tilrettelagde tenester og ei oppfølging av god kvalitet. Fafo finn ikkje grunnlag for å hevde at garantiane for unge i alderen 20–29 år påverkar den konkrete oppfølginga unge får frå NAV-kontoret, og peiker på at ei god utforming av garantiane vil avhenge av kva som er målet med dei. I Riksrevisjonen si undersøking av oppfølging av ungdom utanfor opplæring og arbeid, peikast det mellom anna òg på at garantiordningane for ungdom ikkje har vore tilstrekkeleg for å sikre god kvalitet i oppfølginga av ungdom.

Dei mange ulike innsatsane for unge, saman med dei tre garantiordningane, og signala om at unge skal prioriterast i ei rekkje ulike samanhengar, utgjer ein for samansett pakke av styring for oppfølginga av unge. Det er grunn til å tru at enklare og tydlegare styring kan føre til ei meir effektiv og betre tilpassa oppfølging av unge ved NAV-kontora. Regjeringa meiner det er viktig å prioritere unge, men på ein tydlegare og meir ein tydlig måte enn i dag. Det er viktig å sikre tidlig innsats for unge som har behov for bistand og gje NAV-tilsette høve til å tilpasse tilbodet etter den einskilde sitt behov.

Eg vil om kort tid fremje ei melding til Stortinget om vidareutvikling av arbeids- og velferdsforvaltninga. I meldinga vil eg mellom anna diskutere behovet for prioriteringar i bruken av ressursar i NAV-kontora, med særskilt vekt på unge.

SPØRSMÅL NR. 1073**Innlevert 10. mai 2016 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 20. mai 2016 av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU Elisabeth Vik Aspaker****Spørsmål:**

«Storbritannia og EU er blitt enige om en avtale som kan gi Storbritannia spesialstatus i EU dersom britene skulle velge å forbli i EU etter folkeavstemningen 23. juni 2016.

Vil det samme regelverket gjelde Norge, og dersom Norge krever samme unntak og fleksibilitet knyttet til velferdsregelverket, hvor store besparelser vil det medføre hvis barnetrygd og kontantstøtte prisjusteres når de utbetales i andre EU-land?»

BEGRUNNELSE:

På toppmøtet i EU 18. – 19. februar 2016 ble Storbritannia og EU etter lange forhandlinger enige om en avtale som kan gi Storbritannia spesialstatus i EU dersom britene skulle velge å forbli i EU etter folkeavstemningen 23. juni 2016.

Dersom britene velger å forbli i EU, er det likevel et åpent spørsmål om avtalen faktisk vil bety spesialstatus for Storbritannia. Det gjenstår også å se om andre EU/EØS-land vil kreve samme unntak og fleksibilitet knyttet til blant annet velferdsregelverket.

Flere medlemsland har snakket om at dette er regler som også bør gjelde dem. Statsminister Erna Solberg uttalte i forbindelse med et besøk til London i begynnelsen av februar at en avtale vil kunne påvirke arbeidet Europakommisjonen nå gjør på en omfattende mobilitetspakke og kan gjøre det enklere også for Norge å prisjustere velferdsytelser når de utbetales i andre EU-land.

Svar:

EØS-avtalen setter begrensninger for hva de enkelte medlemslandene kan gjøre for å stanse eller begrense trygdeeksport. En som arbeider i Norge, og har barn i et annet EØS-land, har rett til å motta familieytelser for

disse barna, uten at det tas hensyn til at levekostnadene kan være mye lavere i disse landene.

Regjeringen mener trygdeeksporten kan utvikle seg til å bli en økonomisk utfordring for Norge, og at det kan gi uheldige insentiver dersom ytelser tilpasset et norsk kostnadsnivå utbetales til land hvor de gir betydelig bedre kjøpekraft. Vi mener derfor at det både er fornuftig og rimelig med kjøpekraftsjustering av ytelser.

Regjeringen er derfor svært tilfreds med at avtalen om Storbritannia ble inngått mellom stats- og regjeringssjefene i EU 19. februar 2016. Avtalen innebærer at Kommisjonen vil fremme et forslag som gir medlemslandene i EU mulighet til å indeksjustere "child benefits" ved eksport, på bakgrunn av forholdene i det landet det eksporteres til. Vi legger til grunn at en slik mulighet også vil gjelde for EØS/EFTA-land. Kommisjonen vurderer at de ovennevnte forholdene i et land, både kan inkludere levestandarden i det aktuelle landet og nivået på "child benefits" i medlemslandet.

Vi må avvente Kommisjonens forslag før vi kan si noe mer konkret om hvilke utslag det vil ha for Norge, herunder hvor store besparelsene vil være.

Regjeringen følger prosessen i EU nøye og vil legge til rette for at Norge kan benytte seg av muligheten til å indeksjustere aktuelle ytelser, dersom dette blir aktuelt.

SPØRSMÅL NR. 1074

Innlevert 10. mai 2016 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 20. mai 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Kulturministeren har tidligere vist til at Arbeidstilsynet kan føre tilsyn etter arbeidsmiljøloven, som blant annet har nærmere regler om søndagsarbeid. Arbeidstilsynet sier imidlertid til Vårt Land 22. april at de ikke kommer til å prioritere kontroll av søndagsåpne butikker.

Hva vil arbeids- og sosialministeren gjøre for å hindre at ansatte presses til å bryte helligdagsloven?»

Svar:

Kulturministeren svarte 14. april 2016 på et skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen om håndheving av åpningstidsbestemmelsene i helligdagsloven. I sitt svar viste kulturministeren til at

Arbeidstilsynet kan føre tilsyn med arbeidsmiljølovens regler om søndagsarbeid.

Arbeidstilsynet fører tilsyn med at arbeidsmiljøloven blir overholdt. Arbeidsmiljøloven inneholder bestemmelser om når søn- og helgedagsarbeid er tillatt, hvor ofte arbeidstakere kan arbeide på søn- og helgedager, og hvor mange søn- og helgedager arbeidstakere kan arbeide.

Etter loven er søn- og helgedagsarbeid ikke tillatt med mindre arbeidets art gjør det nødvendig. Det følger av forarbeidene at søn- og helgedagsarbeid er tillatt ved utsalgssteder innenfor de åpningstidsrammer som er fastsatt i eller i medhold av annen lovgivning.

Det er helligdagsloven som regulerer hvilke utsalgssteder som kan ha åpent på søn- og helgedager. Det er som kulturministeren skrev i sitt svar politiet som har ansvar for å håndheve helligdagsloven.

Dersom helligdagsloven åpner for at et utsalgssted kan ha åpent på søndager, vil arbeidsmiljølovens regler om hvor mye, og hvor ofte arbeidstakerne kan arbeide

på søn- og helgedager gjelde. Det vil være Arbeids-tilsynet som fører tilsyn med at disse bestemmelsene følges.

SPØRSMÅL NR. 1075

Innlevert 10. mai 2016 av stortingsrepresentant Odd Omland

Besvart 20. mai 2016 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Omorganiseringen innen fiskeridirektoratet har medført at kristiansandskontoret er foreslått nedlagt innen 31.12.16. Dette kontoret server og bidrar med kompetanse ut i Agderfylkene og Telemark.

Vil fiskeriministeren godta at kysten fra Egersund til svenskegrensen blir uten kontor eller vil ministeren sikre at lokalkontoret i Kristiansand opprettholdes?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen i dialog med venstre og Krf vedtok reduksjon fra 7 til 5 regionskontor, der Vadsø og Trondheim ble videreført som fiskerikontor. Begrunnelsen var at færre regioner vil gi større faglig bredde og sikre likebehandling, samtidig som det var viktig å ta distriktpolitiske hensyn. Region sør ble beholdt uendret med regionskontor i Egersund. Det ble argumentert med at lokalkontorene skulle fortsatt bestå kysten rundt. Nå er lokalkontoret i Kristiansand foreslått nedlagt, og det vil da ikke bli representanter fra fiskerikontoret lokalisert andre steder enn i Egersund i hele Sør-Norge, det vil si uten kontor fra Egersund til svenskegrensen. Så vidt meg bekjent foreslo en arbeidsgruppe sammen med fiskeridirektøren å opprettholde kontoret i Kristiansand, nettopp pga. sin sentrale beliggenhet i region sør og i forhold til Skagerak.

Svar:

Organisering av Fiskeridirektoratet og lokalisering av kontorsteder er et virkemiddel for å sikre at Fiskeridirektoratet er i stand til å løse sitt samfunnsoppdrag på en så god måte som mulig med de ressurser som er tilgjengelig. Kravet til kompetanse og kvalitet (inkludert likebehandling) i arbeidet blir stadig viktigere, noe som er bakgrunnen for at det er nødvendig å ha sterke fagmiljøer i direktoratet.

Færre, men større, regioner og fiskerikontor gir mulighet til å samle kompetanse og oppnå sterkere og mer spesialiserte fagmiljø langs hele kysten. Utførelsen av oppgavene som regionene har ansvar for er i endring. Ved søknadsbehandling skjer stadig mer av kommunikasjonen elektronisk, og i tråd med samfunnsutviklingen vil dette bli ytterligere forsterket. Lokal tilstedeværelse blir dermed mindre sentralt for disse oppgavene, mens et omfattende regelverk skjerper kravet til kompetanse og likebehandling, noe som tilsier samling av ansvar for oppgavene på færre steder.

Antallet kontor vil bli redusert med åtte på landsbasis, hvorav Kristiansand er ett av disse. Samtidig ble det vedtatt å opprettholde kontoret i Fredrikstad.

Stillingene som i dag er knyttet opp til kontoret i Kristiansand er tenkt benyttet til å styrke fagmiljøene i de tre gjenværende kontorene i regionen; Kopervik, Egersund og Fredrikstad. De tilsatte ved kontoret får tilbud om videre arbeid i Fiskeridirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1076**Innlevert 10. mai 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 19. mai 2016 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Årets ungdomsfiske ble nylig lyst ut. Som vanlig lar ordningen ungdommer som vil prøve seg i fiskeriene bare fiske i skolens sommerferie. Sist høst henvendte Norges Kystfiskarlag seg til direktoratet og departementet med et svært godt forslag om å utvide ordningen slik at også andre friperioder kunne brukes til fiske.

Er statsråden enig i at det er riktig å fjerne den byråkratiske og formynderske begrensningen som forbeholder ungdomsfisket til sommermånedene, og når kan endringen i så fall skje?»

Svar:

Det er viktig å legge til rette for at ungdom langs kysten kan prøve fiskeryrket. Ungdomsfiskeordningen bidrar positivt til rekrutteringen til næringa og har blitt godt mottatt langs kysten. Dette er noe av bakgrunnen for å videreføre ordningen også i år, og for at denne regjeringen har forsterket skolekvoteordningen, innført læringlekvote og lagt til rette for elevbedrifter innenfor fiskeri.

Jeg vil først påpeke at det er store likhetstrekk mellom ungdomsfiskeordningen og adgangen til fritidsfiske. Begge åpner for at fangstene kan omsettes, og ordningene er i utgangspunktet underlagt samme redskapsbegrensning.

Ungdomsfisket har ikke vært omfattet av noen kvantumsbegrensning slik som fritidsfisket er. Svake bestander av kysttorsk har vært argumenter for å innføre en kvantumsbegrensning også i ungdomsfiskeordningen, men redskapsbegrensningen har vært ansett tilstrekkelig til å unngå kvantumsbegrensning også i ungdomsfiske.

I motsetning til i fritidsfisket kan ungdomsfisket utøves med merkeregistrert fiskefartøy når det ikke er i ordinær drift i den perioden det nyttes til ungdomsfiske. Dette fremhever at ungdomsfiskeordningen er noe mer enn den generelle ordningen for fritidsfiskerne. Ungdom kan sjelden stille med eget fartøy, og et slikt unntak til å benytte ordinært fiskefartøy betraktes som rimelig.

I vinterhalvåret er det store forekomster av fisk nær kysten, og den kommersielle flåten lander store kvanta i et svært høyt antall landinger. Den store omsetningen i vinterhalvåret innebærer også utfordringer for våre tilsynsmyndigheter. Deres hovedoppgave er å påse at vi får riktig oversikt over det korrekte ressursuttaket av havet, og dermed bidra til at vi får en bærekraftig forvaltning av bestandene.

Jeg har forståelse for at ungdommene ønsker å ta del i vinterfisket, men med tanke på de kontrollfaglige utfordringene dette kan utløse, spesielt fordi de kan bruke merkeregistrerte fiskefartøy, ønsker jeg ikke å fjerne tidsbegrensningen som forbeholder ungdomsfisket til sommermånedene.

I regelverket for elevbedrift er det likevel åpnet for at elevbedriften kan nytte merkeregistrert fartøy. Når aktiviteten foregår innenfor en slik ramme som for elevbedriftene, har man ansett at motforestillingene er langt mindre og de positive sidene langt større.

Jeg anser fortsatt at denne typen løsning, sammen med skole- og læringlekvoter, er langt bedre løsninger for å oppmuntre til rekruttering til fisket, enn løsninger som har vesentlige kontrollmessige utfordringer, som å utvide ungdomsfiskeordningen særlig til den perioden av året vinterfisket foregår.

SPØRSMÅL NR. 1077**Innlevert 10. mai 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 19. mai 2016 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Av totalkvoten settes det av 7 000 tonn torsk, 300 tonn hyse og 2 000 tonn sei til dekning av fangst innenfor

ungdomsfiskeordningen og rekreasjonsfiske (fritids- og turistfiske).

Hvor mye går til ungdomsfiskeordningen, på hvilket grunnlag beregnes det som settes av til fritids-

og turistfiske, og i hvilken grad anser statsråden det sannsynlig at disse kvantumene stemmer med faktisk fangst?»

Svar:

En av grunntankene i norsk fiskeriforvaltning er at all fangst skal avregnes norske totalkvoter, også fangst som ikke kommer på sluttseddel. Avsetningene som gjøres på torsk, hyse og sei omfatter dermed følgende driftsformer;

- Omsatt (registrert) fritidsfiske
- Ungdomsfiske (registrert)
- Ikke omsatt (uregistrert) fritidsfiske (matauk)
- Turistfiske (uregistrert)

I årene 2010 til 2015 ble det avsatt 7 000 tonn torsk, 300 tonn hyse og 2 000 tonn sei til dekning av både registrert og uregistrert fangst fra ungdoms- og rekreasjonsfiske¹. Avsetningene blir gjort før fordeling av den nasjonale kvoten på trål og konvensjonelle redskap (tas av totalkvoten). Det er ikke avsatt en egen andel til ungdomsfiskeordningen, men kvantumet som brukes under ordningen blir registrert.

Det finnes i dag ingen norsk offisiell statistikk over det samlede fritids- og turistfiske i sjøen. Tallfesting av

fritids- og turistfiske har vært forsøkt utført på initiativ fra ulike aktører innen fiskerinæringen og turistnæringen.

Havforskningsinstituttet har kartlagt den kommersielle delen av turistfisket. Omfanget av turistfiske i norske farvann er estimert til å utgjøre om lag 3.000 tonn fisk årlig, hvorav andelen torsk nord for 62°N utgjør ca. 1.500 tonn.

I tillegg kommer uregistrert fangst fra fritidsfiske og turistfiske som ikke går gjennom kommersielle turistfiskeanlegg, og her finnes det foreløpig ingen gode estimat på ressursuttak. Fiskeridirektoratet mener det er rimelig å legge til grunn at hele avsetningen på 7 000 tonn torsk tas. Det registrerte fisket av hyse og sei utgjør henholdsvis ca. 50 og 300–400 tonn årlig. Fiskeridirektoratet legger til grunn at hele avsetningen av hyse og sei tas.

Omsatt fritidsfangst har variert fra 617 tonn til 1 908 tonn i årene 2005 til 2015. Fangst omsatt fra ungdomsfiskeordningen har variert fra 29 tonn til 225 tonn i samme periode. I gjennomsnitt har det blitt omsatt om lag 1 200 tonn gjennom disse ordningene de siste 11 årene.

Med tanke på størrelsen på totalkvotene føler jeg meg trygg på at dette, sammen med det uregistrerte fisket, er innenfor forsvarlige rammer. Det er også grunnen til vi setter av et visst kvantum til å dekke slike formål.

SPØRSMÅL NR. 1078

Innlevert 10. mai 2016 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 20. mai 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å redusere byråkrati, i NAV, i forbindelse med hjelpemidler?»

BEGRUNNELSE:

Mennesker med varige funksjonsnedsettelse kan ha rett til hjelpemidler fra folketrygden. Mange brukere av hjelpemidler har gode opplevelser med ordningene. De fleste får heldigvis det utstyret de trenger, og som

hjelper dem i hverdagen. Hjelpemidler skal kompensere for praktiske problemer som oppstår i møtet mellom den enkelte person med nedsatt funksjonsevne og samfunnets krav. De fleste brukere opplever at ordningen møter nettopp denne hensikten.

Det ble også innført stønad til en lang rekke flere hjelpemidler i 2014. Dette var en erkjennelse av at de som har behov for hjelpemidler har høyst ulike behov. Hensikten var samtidig å redusere unødvendig behovsprøving og byråkrati.

¹ Fritids- og turistfisket

Noen brukere opplever allikevel søknadsprosessen som unødvendig tungrodd og byråkratisk. De opplever at det ikke festes lit til deres egenvurdering av hvilket eller hvilke hjelpemidler som er best for dem. Et slikt eksempel kan man lese om i Dagbladet den 25. april d.å. Der forteller Professor Jan Grue, UiO, om sine opplevelser. Han mener det burde være unødvendig at NAV skal måtte bruke ressurser på at en ergoterapeut skal vurdere hans behov, når han er best i stand til det selv.

Svar:

Representanten stiller spørsmål vedrørende søknadsprosessen og tildeling av hjelpemidler. Det fremgår av regjeringsplattformen at regjeringen skal foreta en helhetlig gjennomgang av hjelpemiddelpolitikken i løpet av perioden. Regjeringen satte i november 2015 ned

et ekspertutvalg som skal foreta denne gjennomgangen. Av mandatet fremgår det at utvalget blant annet skal søke løsninger som bedrer saksbehandlingen på alle områder i tråd med brukernes behov og ønsker. Dette innebærer en vurdering av saksbehandlingstider, leveringstider, reparasjoner, opplæring med videre.

Jeg er enig med representanten at unødige byråkrati og forsinkende elementer må unngås når søknader om hjelpemidler skal behandles. Jeg har forventninger til at ekspertutvalget vil komme med gode forslag også på dette området, i tråd med mandatet.

Representanten viser til kronikken i Dagbladet 25. april, der professor Jan Grue delte sine opplevelser som brukerplassbruker, og mottaker av hjelpemidler. Jeg har tatt kontakt med Jan Grue, og hadde et møte fredag 13. mai der vi diskuterte de forhold han påpekte i sin kronikk. Jeg er takknemlig for Grues innspill, og vil jobbe for at vi stadig får et bedre tilrettelagt system for formidling av hjelpemidler.

SPØRSMÅL NR. 1079

Innlevert 10. mai 2016 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 20. mai 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å forebygge isolasjon og sykkelig depresjon blant de om lag 350 døvblinde i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Døvblinde har i mange årtier vært en gruppe som har stått i en særstilling blant personer med nedsatt funksjonsevne i Norge. Det doble sanse- og kommunikasjonstapet byr på store utfordringer i hverdagen og gir høy risiko for isolasjon. Derfor har adgangen til hjelpemidler historisk sett vært raus. Dette gjelder også adgangen til bistand fra tolk/ ledsager, som er døvblindes aller viktigste «menneskelige hjelpemiddel».

I 2012 vedtok Arbeids- og velferdsdirektoratet et nytt rundskriv, og mange døvblinde opplevde med det at adgangen til tolk/ ledsager til dagliglivets gjøremål, og da særlig til fritidsaktiviteter, ble begrenset kraftig. Resultatet er at denne utsatte gruppen i stadig mindre grad får mestring og tilgang til sosiale nettverk og slik risikerer økende isolasjon og ensomhet. Opplevelsen av mening og livskvalitet reduseres.

Blant dem som har satt ord på dette er Berit Øie fra Halden, som forrige sommer holdt en politisk de-

monstrasjon utenfor huset sitt fordi hun fikk avslag på tolk/ ledsager til en ukes kanotur. NRK Ekko intervjuet henne i sitt program mandag 2. mai i år, i tillegg til å følge henne på en rundtur i Halden. Intervjuet gir sterke inntrykk.

Det framstår som et paradoks at Norge ratifiserer konvensjonen om funksjonshemmedes menneskerettigheter, samtidig som man lukker både øyne og ører for at denne gruppen fratas mulighetene til å delta i samfunnet på lik linje med andre. Det å være i aktivitet og ha kontakt med andre er det viktigste både for å opprettholde og forbedre psykisk helse. Å ha kontakt og aktivitet er fundamentalt for oss alle. Det er gjennom dette vi opplever mening, sammenheng i tilværelsen og mulighet for å utvikle oss.

De fleste døvblinde, med og uten psykiske vansker, er motivert for nettopp kontakt og aktivitet. Men de slipper i dag mindre og mindre til - i eget og andres liv. De har ingen mulighet for å være aktive og delaktige om de ikke får tolk/ ledsager. For noen går det så langt at terapi må til for å motvirke depresjon.

Redusert adgang til tolk/ ledsager er en del av utfordringen, en annen er at det utdannes stadig færre tolker/ ledsagere i den 3-årige høyskoleutdanningen – og at staten til en viss grad prøver å gjøre kommunale

støttekontakter (uten tolkeutdanning) til tolk/ledsager for døvblinde.

Et system som bidrar til å produsere psykisk sykdom i stedet for å forebygge sykdom og produsere livskvalitet, virker som et dundrende nederlag. For oss alle. Det må være mulig å snu dette til en seier, for oss alle, uten økte kostnader og en smartere innsats av fellesskapets ressurser. I stedet for at NAV skal forvalte en "døvblind" forskrift om å avslå kommunikasjon, kan en alternativ modell være å avvikle hele det statlige byråkratiet og heller la de om lag 350 døvblinde dette angår i samråd med fastlege eller (kommune) psykolog få forskrevet faglig bistand til dagliglivet i forkant heller enn henvisning til terapi når sykdom har utviklet seg.

Svar:

Jeg gjør innledningsvis oppmerksom på at spørsmålet er overført fra helse- og omsorgsministeren til arbeids- og sosialministeren. Helse- og omsorgsministeren viser likevel til at kommunene etter folkehelseloven har plikt til å fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. Denne plikten omfatter alle kommunens innbyggere, også personer som er døvblinde. Kommunen skal, i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven, ved ytelse av hel-

se- og omsorgstjenester fremme helse og søke å forebygge sykdom, skade og sosiale problemer. Helse- og omsorgstjenesten skal også arbeide for at det blir satt i verk velferds- og aktivitetstiltak for barn, eldre og funksjonshemmede og andre som har behov for det.

Representantens trekker i sin begrunnelse særskilt fram døvblindes rett til tolke- og ledsagerhjelp fra folketrygden til deltakelse i fritidsaktiviteter. Folketrygden gir rett til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde i situasjoner der dette er nødvendig og hensiktsmessig for å bedre funksjonsevnen i arbeidslivet eller dagliglivet. Stønad i forbindelse med dagliglivet omfatter i utgangspunktet ikke tiltak knyttet til rekreasjon og fritidsinteresser. Det kan likevel gis stønad der slik aktivitet skjer sammen med andre og som dermed stiller krav til kommunikasjon med andre, og når denne aktiviteten utgjør en så stor del av livet til vedkommende at det dermed er å anse som en del av dagliglivet til denne personen.

Kommunene har ansvar for å tilby praktisk bistand, opplæring og støttekontakt. Dette omfatter også bistand til deltakelse i fritidsaktiviteter.

Regjeringen varslet i Prop. 1 S (2014–2015) at det skal foretas en gjennomgang av ordningen med tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde, og praktiseringen av denne, for å sikre reell mulighet til deltakelse i trening og fritidsaktiviteter. Arbeidet er foreløpig ikke avsluttet.

SPØRSMÅL NR. 1080

Innlevert 11. mai 2016 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 23. mai 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«I 2014 gjorde ME-foreningen en undersøkelse om medlemmers møte med NAV. 50 pst. oppga dårlige erfaringer. Mange sa de hadde blitt sykere på grunn av vanskelig kommunikasjon med NAV. De viste til liten kunnskap om ME hos saksbehandlerne, slik at ME ikke ble anerkjent som en alvorlig, invalidiserende sykdom. NAV lovte å studere rapporten grundig.

Hvilke tiltak har NAV iverksatt for å gi ME- og andre fatiguespasienter den individuelle behandlingen de har krav på?»

BEGRUNNELSE:

Undersøkelsen gjaldt ME-pasienter, men også andre brukere med "diffuse" lidelser viser til det samme.

Særlig ble perioden på arbeidsavklaringspenger (AAP) opplevd vanskelig, men også overgangen fra AAP til uførepensjon. Ofte nevnte forhold var: Liten kunnskap om/dårlig holdning til ME som en alvorlig, invalidiserende sykdom, press på arbeidsutprøving/kurs ut over egen tålegrense, med forverring av sykdommen som resultat, stor usikkerhet om utfallet av søknader, som også bidro til forverring av sykdommen, vansker med informasjon, å fylle ut skjemaer og kommunisere med NAV. Få av dem som fikk saksbehandler med god kunnskap om sykdommen, rapporterte om slike erfaringer. Brukerne foreslo selv viktige forbedringer, som oppdatert kunnskap om ME på alle nivåer i NAV, ordninger bedre tilpasset kronisk sykes behov, slippe meldekort hver 14. dag, ikke pålegge aktiviteter som

forverrer sykdommen, enklere kommunikasjon tilpasset kognitive problemer, ivareta hele familien.

Tanken bak AAP var å fjerne skillet mellom tidligere ordninger, som hindret en individuell oppfølging basert på brukernes behov.

Målet var at arbeidsavklaringsperioden ikke skulle være lenger enn nødvendig for å få satt mottakeren i stand til å arbeide, eller å få avklart at personen oppfylte vilkårene for uførepensjon. Pr. 1. mars 2014 var likevel over 40 pst. av dem som ble overført til AAP i 2010, verken avklart til arbeid eller trygd. Det tyder på at intensjonen med AAP ikke er oppfylt. Undersøkelsen fra ME-foreningen kan tyde på at dette rammer en spesielt sårbar gruppe unødig sterkt. Det er derfor viktig å vite om og hvordan undersøkelsen er fulgt opp, slik NAV sa de skulle gjøre.

Svar:

Jeg er gjort kjent med at Arbeids- og velferdsdirektoratet har gjennomgått rapporten fra ME-foreningen. Direktoratet vil benytte tilbakemeldingene fra rapporten i sitt arbeid med å forbedre ytelser og tjenester til de aktuelle brukerne.

Flere av områdene som nevnes i oppsummeringen, er områder som Arbeids- og velferdsetaten allerede jobber med. Det gjelder blant annet ønsket om mer og bedre informasjon på nett og elektronisk kommunikasjon med etaten. Arbeids- og velferdsetaten tilbyr nå flere tjenester gjennom Ditt NAV, slik at det blir enklere både å søke om ytelser, kunne stille spørsmål og ha dialog med etaten. Dette vil bidra til at brukere får enklere og raskere saksbehandling.

Veilederne ved NAV-kontorene og andre som følger opp brukere, skal ha kompetanse til å møte og veilede personer som har behov for bistand til å komme i arbeid eller som trenger sosialfaglig råd og veiledning. Mange er av ulike årsaker i en vanskelig livssituasjon. Det kan imidlertid ikke forventes at veiledere ved NAV kontor har grundig kunnskap om enkelt-diagnoser. Jeg tror heller ikke det er nødvendig for å kunne gjøre en god jobb innenfor Arbeids- og velferdsetatens rammer. Arbeids- og velferdsetaten gjennomfører nasjonal opplæring for å styrke medarbeidernes veiledningskompetanse, slik at veilederne opparbeider seg gode ferdigheter i kommunikasjon og samhandling med bruker.

Veilederne kan få bistand fra rådgivende overleger når det er behov for råd og veiledning om medisinske spørsmål.

Arbeids- og velferdsetaten skal behandle ME-pasienter på et individuelt grunnlag, på lik linje med andre brukere. For å avklare den enkeltes muligheter og behov skal det foretas en behovs- og arbeidsevnevurdering. I denne vurderingen skal det ikke kun ses på diagnose, men også på hvilke konsekvenser diagnosen eller de helsemessige utfordringene har for den enkeltes muligheter for arbeid og aktivitet. Utfra en helhetlig vurdering av den enkeltes muligheter og begrensninger sett opp mot etterspørselen i arbeidslivet, skal etaten i dialog med bruker vurdere hvilke aktiviteter som kan være aktuelle.

Ingen brukere har nøyaktig de samme utfordringer og behov, heller ikke ME-pasienter. Dette er bakgrunnen for at Arbeids- og velferdsetaten normalt ikke innretter tiltak mot enkeltgrupper. Det er heller ikke gjort på bakgrunn av rapporten fra ME-foreningen. De tiltak som iverksettes, har som mål å bedre ulike aspekter ved tjenesteutøvelse. For eksempel er direktoratet i gang med å undersøke hvordan de bedre kan kartlegge brukers muligheter bl.a. ved at bruker selv deltar i betydelig større grad. Gjennom prosjektet «Forenklet oppfølging» ønsker etaten å effektivisere, forenkle og ikke minst heve kvaliteten på den arbeidsrettede oppfølgingen. Det er et mål at dette også vil gi bedre brukermøter.

Representanten viser i sin begrunnelse for spørsmålet til at mange brukere i 2014 opplevde at de ikke ble avklart til arbeid eller trygd ved utløpet av fireårsperioden på AAP. For å komme tilbake til arbeid og aktivitet er det viktig at oppfølgings- og avklaringsarbeidet finner sted så raskt som mulig. Der det fortsatt er håp om at bruker kan komme ut i arbeid, kan det imidlertid være grunn til å forlenge oppfølgingen i stedet for at brukeren innvilges uføretrygd. I tillegg har mange avbrudd i perioden de mottar AAP, eller de mottar AAP i påvente av at krav om uføretrygd ble behandlet. Arbeids- og velferdsetaten har mål om å avklare så mange som mulig innenfor den ordinære fireårsperioden. Som varslet i Meld. St. 33 (2015-2016) NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet, er Regjeringen for øvrig nå i gang med å gjennomgå ordningen med arbeidsavklaringspenger.

SPØRSMÅL NR. 1081**Innlevert 11. mai 2016 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 23. mai 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Korleis har stortingsvedtak nr. 525 så langt blitt fulgt opp, og når kan Stortinget vente ei sak frå regjeringa om innføring av moglegheit til å erverve dobbelt statsborgarskap?»

GRUNNGJEVING:

I samband med handsaminga av Innst. 189 S (2015-2016) gjorde Stortinget følgjande vedtak (nr. 525):

"Stortinget ber regjeringen utrede hvordan hovedregelen om ett statsborgerskap slår ut i praksis i en mer globalisert hverdag, blant annet for arbeidsmuligheter og sikkerhets- og kriminalitetsbildet, og eventuelle behov for endringer i statsborgerloven som følge av dette. Regjeringen bes også vurdere om endringer i andre lover kan avhjelpe situasjonen for dem som i dag opplever ulemper ved prinsippet om ett statsborgerskap, fremfor å endre statsborgerloven. En utredning må

også inneholde en vurdering av hvilke konsekvenser en eventuell åpning for dobbelt statsborgerskap vil ha for plikter og rettigheter i Norge".

All den tid fleire av desse spørsmåla vart grundig drøfta av statsborgarskapslovutvalet, og vi har mykje erfaring frå våre naboland å byggje på, bør det vere ei overkomeleg oppgåve for regjeringa å følgje opp Stortingets vedtak gjennom eit effektivt utgreiingsarbeid. Underteikna m.fl. ser fram til å få ei sak tilbake til Stortinget snarast råd.

Svar:

Stortingsvedtak nr. 525 er for tida til utgreiing i departementet. Statsborgerlovutvalget leverte sin NOU så langt tilbake som i desember 2000. Det er derfor behov for å greie ut ein del problemstillingar før denne saka kan presenterast for Stortinget. Eg tek sikte på å legge fram eit svar for Stortinget på eigna måte hausten 2016.

SPØRSMÅL NR. 1082**Innlevert 11. mai 2016 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 19. mai 2016 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Kan eg be om ei forklaring på utsegna «bryr meg ikkje om Heggø, men har alvorlig stor respekt for stortinget»?»

GRUNNGJEVING:

Denne utsegna kom i samband med at fiskeriministeren ville endre marknadsavgifta, ca. ein måneds tid etter at Stortinget handsama denne, og var gjengitt i fleire media bl.a. Fiskeribladetfiskaren. Bakteppet er at det var ein samla komité, der eg og mitt parti var ein del av komitemerknaden der vi seier at vi støttar både generisk markedsføring og jevnlig evaluering av eksportavgifta.

I Fiskeribladet fiskaren 27.04 kan vi lese at Fiskeriminister Per Sandberg har fått med seg kritikken frå Ingrid Heggø (ap)og Pål Farstad (V) om at det er manglande respekt for Stortinget å vurdere marknadsavgifta på laks no, Svaret til Sandberg er at han har

alvorlig stor respekt for Stortinget, men han bryr seg ikkje om kva Heggø seier.

Sidan Sandberg overtok som fiskeriminister har han endra og korrigert mange uttaler avdi han ifølge seg sjøl er missforstått, og det kan sjølsagt vera tilfelle her også. I så fall går eg utifrå at han korrigerar også denne utsegna. I motsett fall ber eg om ei forklaring på kvifor mi stemme er utan verdi når eg og Arbeidarpartiet er med i fellesmerknader og i vedtekne forslag. Når ministeren seier ingenting er hogd i stein i samband med endring i marknadsavgifta, knapt ein månads tid etter Stortinget handsama dette, er det og nærliggande å be om ei utdyping av kor lenge ministeren meiner at stortingsfleirtalet sin vilje skal gjelde. Vert vedtak respektert og forholdt seg til kun nokre få dagar, veker eller år, eller inntil eit nytt vedtak er gjort i Stortinget. Eller meiner ministeren at han ikkje treng å forholde seg til fleirtalsmerknader/komitemerknader og at det å

sjå bort frå dette er å vise alvorlig stor respekt for Stortinget.

Svar:

Som statsråd har eg stor respekt for Stortinget og dei vedtak Stortinget fattar. Sitatet Heggø syner til reflekterer at eg ikkje deler Heggø sitt syn om at ein gjennomgang av marknadsavgifta ikkje er i tråd med Stortinget sitt vedtak. Dette var bakgrunnen for utsegna.

I Meld. St. 10 (2015-2016) En konkurransekraftig sjømatindustri har regjeringa sagt at vi vil oppretthalde

ei obligatorisk marknadsavgift på eksport av sjømat og at vi vil ha ei jamleg evaluering av bruken av generisk marknadsføring. Dette ligg fast, og heile næringskomiteen har slutta seg til eit slikt synspunkt, jf. Innst. 215 S (2015-2016).

Som eigar er eg likevel oppteken av at Sjømatrådet til kvar tid har høvelege rammevilkår og legitimitet i den næringa dei er satt til å tene. Eg har tidlegare sagt at endringar i rammevilkår må vurderast kontinuerleg. Avgifter blir i mange høve endra kvart år. Ei vurdering av innretting og nivå på marknadsavgifta er særskilt viktig når vi no har ein situasjon med auka eksportverdiar og eigenkapitaloppbygging i Sjømatrådet.

SPØRSMÅL NR. 1083

Innlevert 11. mai 2016 av stortingsrepresentant Ib Thomsen

Besvart 23. mai 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Vil statsråden bidra til en utsettelse av stengingen av FM-nettet da det framgår av stortingsvedtakets innstilling (Innst. 329 S 2010–2011) at flertallet mener at det bør være en koordinering av overgangen til digitalradio med våre naboland, og vil statsråden ta ansvaret for de eventuelle konsekvenser en stenging av FM-nettet måtte få?»

BEGRUNNELSE:

I Sverige var hensynet til lytterne, samfunnsøkonomi og sikkerhet avgjørende for at politikerne til slutt sa nei til å stenge FM. Norge er det første og eneste landet som har vedtatt å stenge FM. Ingenting tyder på at andre land vil følge etter Norge. Det er gjort politiske beslutninger i flere land at FM ikke vil bli stengt i overskuelig fremtidig.

Det på går for tiden debatter om stengingen av FM-nettet er forsvarlig i forhold til hvor mye informasjon og kunnskap man har innhentet om hvilke konsekvenser en eventuell stenging vil ha for vårt land. Ifølge informasjon fra IKT- Norge skal det være gjort for dårlige analyser av dekningsgraden, med reelle målinger kun åtte til ti plasser i landet, mens resten er basert på rene skrivebordsanalyser.

Parallelt har Finnmarks Fylkeskommune varslet om svak DAB-dekning i fylket. Det er også knyttet bekymring til DAB sin teknologiske levetid med svært høye kostnader både for utbyggerne og forbrukerne. Påstand er derfor at det ville være lurt å beholde FM i

noen år til for å se an utviklingen og hvilken teknologi som vil vinne frem når det gjelder distribusjon av radio. FM fungerer godt i dag.

I 2018-2020 kommer også 5G som vil være 1000 ganger raskere enn dagens 4G-nett. Dette vil gi uante muligheter til å streame radio. I tillegg er det en rekke andre nye teknologier som satellittbasert radio som i dag har stor suksess i USA og dekker enorme områder. Flere land har også oppgradert sitt FM-nett og har dermed fått plass til vesentlig flere kanaler.

Et annet aspekt I dag er at bare litt over 20 prosent av bilparken i Norge har DAB-radio. At bilister ikke nås med livsviktige trafikkmeldinger er samfunnskritisk. Det vil også innebære en fare at turister og ikke minst yrkessjåfører fra utlandet ikke vil kunne lytte til radio i Norge og motta meldinger. En polsk trailersjåfører vil neppe kaste ut sin FM-bilradio og sette inn en DAB-radio for å høre på radio kun i Norge når resten av Europa bruker FM. DAB –bilradio for 24 volt er heller ikke å oppdrive i markedet, siden DAB har så liten utbredelse i Europa og verden forøvrig. En annen sak som svekker beredskap og sikkerhet er at DAB-radioene har svært dårlig batterikapasitet. En DAB-radio forbruker enormt mye strøm i forhold til en FM-radio. Årsaken til dette er at DAB-radioen hele tiden søker etter signaler og oppdaterer seg til senderne. Selv om man skulle ha DAB-dekning på det sted i fjellet man befinner seg så risikerer man å gå tom for strøm om man ikke har tilgang til el-nettet eller har med seg en anseelig mengde med batterier.

Svar:

Et bredt stortingsflertall bestående av alle partier med unntak av Frp, sluttet seg i 2011 til kriteriene for å digitalisere det riksdekkende radionettet. Aktørene har utvidet sitt radiotilbud med en rekke nye kanaler for å øke oppslutningen om digitalradio og påtatt seg store økonomiske forpliktelser i tillitt til at norske politikere står ved disse kriteriene. Lytterne har respondert med å kjøpe et stort antall digitalradioer og tatt i bruk det utvidede tilbudet. Radiolyttingen holder et høyt nivå og det norske radiomarkedet har en bedre utvikling enn i mange andre europeiske land.

Aktørene kunne ikke påtatt seg disse økonomiske forpliktelsene dersom digitaliseringen var avhengig av politiske prosesser i andre nordiske land og at marked-saktørene i andre land hadde samme gjennomførings-evne som de norske. Kriteriene for å digitalisere radionettet inneholder derfor ingen forutsetninger om at digitaliseringen skal avventes inntil våre naboland har vedtatt samme dato for å digitalisere sine radionett. Av innstillingen fremgår det derimot at:

"K o m i t e e n vil understreke betydningen av at overgangen til digitalradio i størst mulig grad koordineres med våre nordiske naboland. Særlig gjelder dette Sverige og Danmark der felles språklig utgangspunkt gjør radiolytting relevant også over landegrensene. Den økte kapasiteten digitaliseringen gir vil gi nye muligheter for internordisk mediesamarbeid."

Av dette forstår jeg at komitéen mente at det var ønskelig at overgangen til digitalradio i størst mulig grad burde koordineres med våre naboland og at begrunnelsen for dette hovedsakelig var mulighetene for internordisk samarbeid. Jeg viser til at Danmark er et av de europeiske landene som har kommet lengst i digitaliseringen. Danmark har besluttet at tidspunkt for slukking av FM-nettet vil besluttes når halvparten av radiolyttingen skjer digitalt. Danmark har allerede et landsdekkende DAB-dekning, og står foran en ytterligere utvidelse av DAB-tilbudet, i form av etablering av et nytt regionalt DAB-nett. Det er ikke riktig at Sverige har skrinlagt digitaliseringen slik enkelte har hevdet. Det som er riktig er at Sverige vil avvente utviklingen blant annet i Norge før det fattes et endelig vedtak om digitalisering. Sveriges digitaliseringsplan baserer seg derfor på at Norge skal digitalisere først. Med andre ord har Norge her tatt en lederrolle som følges med stor interesse i andre europeiske land. Forutsetningene for et internordisk samarbeid på programsiden vil derfor fortsatt være tilstede, selv om Norge er først i sporet.

Norge er først ute, men vi er slett ikke alene om å satse på DAB. Bak oss i løypa følger land som Storbritannia, Danmark, Tyskland, Italia, Sveits, Belgia, Nederland, Polen og Irland. Storbritannia er sammen med Sveits og Danmark blant landene som har kommet lengst i sine digitaliseringsplaner. I november 2015 besluttet Storbritannia og Tyskland å samarbeide

for å sette fart på digitaliseringen av radiosektoren i Europa. Den britiske kulturminister Ed Vaizey, uttalte i den anledning følgende: "UK listening figures show the future of radio is increasingly digital. It's reflected in the fact that more than three quarters of new cars now come with digital radio as standard. Listeners are already benefitting from a wide range of new digital radio services and significant improvements in reception quality, so the time is right for European governments to work together to accelerate the international adoption of digital radio" Samtidig uttalte Dorothy Bär som er statssekretær ved det tyske samferdselsdepartementet følgende:

"Germany is fully committed to a digital future for radio. DAB+ offers significant benefits for listeners and broadcasters. We see particular advantages for motorists - with the potential for greatly enhanced free-to-air traffic information services. DAB+ is emerging as the future platform for radio in Europe. We are keen to work with other markets to help realise this vision."

Det er derfor ikke grunnlag for stortingsrepresentantens påstand om at Norge er alene om å satse på DAB. Hovedårsaken til at Norge er først ute, skyldes at norsk topografi med dype fjorder, høye fjell og spredt bosettingsmønster gjør det spesielt dyrt å drifte det norske FM-nettet. Ifølge beregninger vil ekstrautgiftene til dobbeltdistribusjon i perioden 2017-2019 være på om lag 180 millioner 2015-kroner per år. Disse utgiftene vil kunne øke betydelig for perioden etter 2019 ettersom FM-nettet har behov for oppgradering og det må inngås nye transmisjonsavtaler. Ifølge beregninger som ble foretatt i 2011, vil kostnadene til nødvendig vedlikehold av FM-nettet frem til 2031 kunne være like høye som kostnadene til å bygge ut et landsdekkende DAB-nett med plass til mange flere kanaler.

Når det gjelder påstandene om dårlig DAB-dekning viser jeg til at Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet har konkludert med at befolkningsdekningen i NRKs DAB-nett er bedre enn dekningen P1 har i FM-nettet. I FM-nettet har P2 og P3 dårligere dekning enn P1. Fra 2017 vil alle NRKs 14 digitale radiokanaler ha like god dekning. I DAB-nettet vil derfor de som bor i de tynneste befolkede delene av landet ikke lenger bli avspist med en enkelt radiokanal, men ha glede av NRKs samlede radiotilbud. Nkom har videre konkludert med at befolkningsdekningen til det kommersielle DAB-nettet er bedre enn dekningen til Radio Norge i FM-nettet. I FM-nettet har P4 lavere dekning. I DAB-nettet vil den gode dekningen omfatte opp til 20 riksdekkende kommersielle kanaler.

Lytternes høye forventninger til digitalradio og enkelte rapporter om manglende dekning, har ført til at NRK i løpet av 2016 vil fase inn et betydelig antall nye sendere som vil gjøre dekningen enda bedre. NRK vil dessuten fortløpende vurdere behovet for ytterligere sendere slik at NRKs DAB-nett får best mulig dekning. Det er korrekt at Nkoms dekningsvurderinger

tar utgangspunkt i teoretiske modeller basert på internasjonale standarder. Nkom har imidlertid også foretatt dekningsmålinger i felt for å verifisere sine egne beregninger. Videre har NRK og Digitalradio Norge gjennomført en rekke kontrollmålinger av Nkoms beregninger. NRK og Digitalradio Norge rykker dessuten fortløpende ut og foretar kontrollmålinger ved klager på mottaksforholdene.

Dette viser at både myndighetene og aktørene tar klagen på manglende dekning på alvor. Digitalradio Norge melder for øvrig at mange av klagenes skyldes brukerfeil. Dette er helt naturlig ved bruk av ny teknologi, men det bør ikke brukes som et påskudd for å kritisere DAB-nettet. For eksempel har enkelte ikke skudd på "service following" eller "DAB til DAB-link" som gjør at bilradioen automatisk følger frekvensen til den kanalen man lytter til. En annen feil er at man ikke har foretatt nytt kanalsøk etter at man har tatt med DAB-radioen på hytta. Videre vil bedre mottak kunne oppnås ved bruk av en ekstern antenne. Rapporter om dårlig dekning kan også skyldes at enkelte lyttere tror at de kommersielle kanalene skal ha like god dekning som NRKs kanaler og at de derfor klager når en kommersiell kanal faller ut. Det kan selvsagt også være forvirrende at 4 av 14 NRK-kanaler frem til 2017 distribueres i det kommersielle DAB-nettet og per i dag har dårligere dekning enn resten av NRK-kanalene. Fra 2017 vil imidlertid samtlige NRK-kanaler bli distribuert i Regionblokk, slik at hele NRKs radiotilbud vil ha like god dekning.

Digitalradiomeldingen la opp til en aktørstyrt prosess. Det sentrale for myndighetene har vært å legge til rette for digitaliseringen ved å oppstille kriterier for utvikling av FM-nettet, ikke å velge en bestemt digitalradioteknologi. Aktørene baserer seg ikke utelukkende på DAB, men benytter flere digitale distribusjonsplattformer. Radiokanalene er derfor også tilgjengelig over mobilt bredbånd, det digitale bakkenettet for TV, satellitt-TV og kabel-TV. Også lytterne står fritt til å bestemme hvilken digital radioteknologi de ønsker å benytte. Internett-radio fungerer for eksempel godt i private hjem. I bilen kan det fort bli dyrt å basere seg på mobilt bredbånd og dekningen er per i dag langt dårligere enn DAB-nettet. Det er derfor en fordel for lytterne at det i tillegg til mobilt bredbånd eksisterer et DAB-nett som dekker hele landet og der lytterne ikke må betale for å høre på radio.

Når det gjelder digitaliseringen av bilparken, viser undersøkelser foretatt av TNS Gallup at 3 av 10 har DAB i bilen. Seksti prosent av bileierne som ikke har DAB i dag, gir uttrykk for at de vil vente til FM-nettet slukkes med å installere DAB-radio. Dette stemmer godt med erfaringene fra digitaliseringen av bakkenettet for TV, hvor seerne ventet helt frem til slukking før digitalt mottaksutstyr ble kjøpt inn. Som kjent var digitaliseringen av bakkenettet for TV svært vellykket. Stortingsrepresentanten uttrykker i begrunnelsen til

sitt spørsmål, også bekymring for utenlandske turister og yrkessjåfører. Dette fremstår som en litt konstruert problemstilling. For det første er det uklart hvor mange utenlandske turister og yrkessjåfører som egentlig hører på norskspråklig radio. I den grad utenlandske sjåfører lytter på norsk radio er det antakelig for å høre på musikk. Trafikkmeldinger på radio på norsk vil ha begrenset verdi for slike sjåfører. For det andre er det mulig å kjøpe enkle DAB-adaptere fra 700 kroner. For det tredje er det mulig å benytte mobilt bredbånd for å få tilgang til trafikkinformasjon på engelsk fra Vegvesenets nettsider.

Stortingsrepresentanten viser i begrunnelsen til sitt spørsmål til at DAB-radioers batterikapasitet svekker beredskapen. Jeg mener at DAB-nettet har betydelige beredskapsmessige fordeler sammenliknet med FM-nettet. For det første er DAB-nettet bygd opp slik at hver enkelt sender signal mates direkte. I FM-nettet mates signalene fra i underkant av 50 hovedsendere til et stort antall mindre sendere (repeatere). Dersom en hovedsender faller ut i FM-nettet, vil dette forplante seg til mindre sendere, slik at store områder kan bli uten radiosignaler. For det andre har NRKs DAB-nett bedre veidekning enn FM-nettet. For det tredje vil DAB fra 2017 være tilgjengelig i minst like mange tunneller som FM-nettet, men i motsetning til FM hvor kun en eller et fåtall kanaler formidles med trafikkmeldinger, vil samtlige DAB-kanaler kunne motta trafikkmeldinger i tunnelene. For det fjerde er det installert nødstrømsystemer på en større del av DAB-nettet enn i FM-nettet. Den teknologiske utviklingen har også ført til at radio i dag kan mottas på flere digitale plattformer. NRKs DAB-nett gir videre dekning ut i havet minst 50 km fra land langs hele kysten. Når det gjelder batterikapasiteten vil de aller fleste DAB-radioer befinne seg i umiddelbar nærhet til en strømkilde. For øvrig bruker en DAB-radio betydelig mindre strøm enn en mobiltelefon som strømmes radio via mobilnettet.

SPØRSMÅL NR. 1084**Innlevert 11. mai 2016 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 23. mai 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kvifor gjer justisministeren framlegg om å innføre ei utviding av heimelen for kameraovervåking frå å berre gjelde bilete, til å no gjelde både lyd og bilete, utan at dette er drøfta eller gjort greie for i forarbeida – og kva er årsaka til at han ynskjer denne endringa?»

GRUNNGJEVING:

Viser til Prop. 68 L (2015-2016) om skjulte tvangsmidler og endringsframlegga til § 202a femte ledd, andre setning, «Som kameraovervåking anses både overvåking med og uten mulighet for opptak av lyd- og bildemateriale».

Svar:

Begrepet kameraovervåking er behandlet i punkt 12.4 side 162-163 i Prop. 68 L (2015–2016). Her fremgår det at dagens regel om «skjult fjernsynsovervåking» i straffeprosessloven § 202 a speiler forbudet mot skjult kameraovervåking på offentlig sted i personopplysningsloven § 40. Forbudet skal forstås i samsvar med personopplysningsloven § 36 første ledd, som fikk sin nåværende utforming ved lov 20. april 2012 nr. 18. Ved nevnte lovendring ble begrepet «fjernsynsovervåking» erstattet med «kameraovervåking», og kameraovervåkingsbegrepet for øvrig søkt modernisert og gjort mer

teknologinøytralt. Definisjonen av kameraovervåking i personopplysningsloven § 36 første ledd lyder nå slik:

«Med kameraovervåking menes vedvarende eller regelmessig gjentatt personovervåking ved hjelp av fjernbetjent eller automatisk virkende overvåkingskamera eller lignende utstyr som er fastmontert. Som kameraovervåking anses både overvåking med og uten mulighet for opptak av lyd- og bildemateriale. Det samme gjelder utstyr som lett kan forveksles med en kameraløsning.»

Under høringen etterlyste Oslo politidistrikt, med tilslutning fra Politidirektoratet, en definisjon av kameraovervåkingsbegrepet inntatt i straffeprosessloven § 202 a. Høringsinstansene mente at en slik definisjon burde fremgå av bestemmelsen selv, og ikke gjennom en henvisning til personopplysningsloven. Departementet sluttet seg til høringsinstansenes forslag.

Slik jeg leser spørsmålet fra stortingsrepresentanten er utgangspunktet en formodning om at vi med dette forslaget utvider kameraovervåking til også å gjelde lyd, slik at en ved å få kjennelse på kameraovervåking samtidig gis rett til opptak av lyd fra kamera. Til dette bemerkes at straffeprosessloven § 202 a, med dagens henvisning til personopplysningsloven, ikke har vært forstått slik at den gir noe større adgang til avlytting og opptak av lyd enn bestemmelsen om hemmelig avlytting ved tekniske midler (romavlytting) åpner for. Dette innebærer at vilkårene i straffeprosessloven § 216 m må være oppfylt hvis lyd skal tas opp sammen med bilde. Departementet har ikke ment å endre dette.

SPØRSMÅL NR. 1085**Innlevert 12. mai 2016 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes****Besvart 23. mai 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hordaland fylkeskommune vedtok i sitt budsjett for 2016 å innføre enhetstakst for tog mellom Arna og Bergen. Nå viser det seg at NSB har avslutta dialogen med Hordaland fylkeskommune med mål om å få på plass ein slik avtale, sjølv om ein liknande avtale finns mellom NSB og Akershus fylkeskommune.

Kva vil statsråden foreta seg som eigar av NSB for å kunne få til ein avtale om enhetstakst?»

BEGRUNNELSE:

I dag må reisande frå Arna ha eigen billett for tog og eigen billett for buss viss dei skal reise med begge deler. Dei som bur i Bergen og nyttar seg av bybane og buss, klarer seg med ein billett utan ekstra kostnad. Det er ingen bybane frå Arna til Bergen, men toget er deira lokale kollektivtilbod.

Hordaland fylkeskommune har fått kostnadsberekna pris for enhetstakst til 10 millioner, som blei satt

av i budsjettet for 2016. Nå viser det seg at NSB har trukket seg frå forhandlinger om å få på plass ei slik ordning. Samstundes er det kjent at NSB allereie har ein avtale om enhetstakst med Akershus fylkeskommune. Det vil overraske stort viss statsråden meiner at det kun er forbeholdt fylker på Austlandet å få i stand avtaler med NSB om enhetstakst.

Svar:

Regjeringa ønskjer at fleire reisande vel toget som framkomstmiddel i og mellom byane. Vi har lagt til rette for eit betre rutetilbod og vi har auka satsinga på vedlikehald av jernbanenettet. I tillegg blir nye togsett stadig satt inn i trafikk. Dei nye togsetta har betre komfort og er meir driftsstabile samanlikna med det eldre togmateriellet.

Stadig fleire vel toget som framkomstmiddel. NSB sett stadig nye passasjerrekordar. På NSBs lokaltog på strekninga Bergen–Voss–Myrdal vart det registrert om lag 1 073 000 i 2015, ei auke på nær 3 pst. samanlikna med 2014. I 2018 vil Vossebana få nye Flirt togsett. Vi har og lagt til grunn at det skal byggjast ein ny Vossebane med dobbeltspor frå Arna til Voss, i fyste omgang fram til Stanghelle. Dette vil redusere reisetida og betre transporttryggleiken.

For å gjere tog og anna kollektivtransport meir attraktivt, er det viktig at dei reisande enkelt kan byte mellom transportsлага, utan å måtte kjøpe fleire billetter. Eit godt takstsamarbeid mellom ulike kollektivtransportsselskap legg difor til rette for eit enda betre kollektivtransporttilbod. Det er prisverdig at regionale

styresmakter i Bergen viser eit så stort engasjement for å sikre saumlause reiser på tvers av transportsлага. Det er ikkje berre Bergen som ønskjer snarlege forhandlingar om takstsamarbeid. Samferdselsdepartementet er opptatt av å starte samtaler med dei regionale styresmaktene som ønskjer dette.

Jernbanesektoren er midt i ein stor omstillingsprosess, som gjer at Samferdselsdepartementet må finne ein hensiktsmessig måte å handsame førespurnader om utvida takstsamarbeid på, slik at handsaminga følgjer dei same prinsippa overfor alle regionale myndigheter.

Det er riktig at takstsamarbeidet i Oslo og Akershus har einhetstakst. Dette har likevel ikkje vore enkelt å gjennomføre. Det har tatt tid og det har vært utfordrande. Ruter og NSB diskuterer framleis korleis dei skal lause samordning av takstar lokalt. I det konkrete tilfellet i Bergen melder NSB at NSBs og Skyss sine billettsystem ikkje er interoperable, fordi Skyss ikkje har fylgt Handbok 206/V821 for elektronisk billettering ved nyskaffing av sitt billettsystem. Dette inneber at NSB og Skyss ikkje kan kontrollere/lese av billettane til kvarandre. Det fins såleis ein stor teknisk utfordring knyta til inntektsfordelinga mellom NSB og Skyss, som må bli laust før det i det heile tatt er teknisk mogleg å innføre einhetstakst.

Regjeringa, som varsla i RNB for 2016, legg opp til at alle togselskapa som vinn trafikkpakker skal få tilbod om eit felles og nasjonalt system for takst og billettering for persontogtransport på ikkje-diskriminerande vilkår. Eit slikt selskap skal sørge for at passasjerane kan kjøpe togbilletter like enkelt og saumlaust som i dag.

SPØRSMÅL NR. 1086

Innlevert 12. mai 2016 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 19. mai 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Når vil regjeringa komme tilbake til Stortinget med den vurdering statsminister Solberg varslet 9. april 2014 og med de endringsforslag det måtte være behov for i lys av den tyske forvaltningsdomstolens kjennelse, og sikre at dette området ikke skal være et lovtomt som, slik statsministeren advarte mot?»

BEGRUNNELSE:

Etter at den tyske forfatningsdomstolen erklærte at EUs datalagringsdirektiv ikke var forenlig med den tyske forfatningen, sa statsminister Erna Solberg i spørretimen 9. april 2014 følgende på spørsmål om hva regjeringa ville gjøre når EU-direktivet ikke skulle implementeres i EØS-avtalen:

"Vi har altså tenkt å gå grundig igjennom dommen for å se om det er behov for å gjøre endringer i regelverket for datalagring, som vi vedtok her i april 2011. Det er viktig at vi har lovreguleringer på området lagring/ikke-lagring. Det er

viktig med tanke på politiets behov. Det mener jeg er det var en anerkjennelse av i denne sal, da vi behandlet det. Jeg minner om at det opposisjonen mente den gang, var at vi trengte et nasjonalt lovverk på dette området - ikke at det skulle være et lovtomt rom. Det er altså behov for å se på hvordan vi både sikrer tilgangen til de data politiet trenger, og hvordan vi skal ta personvern hensynene i årene framover, og det skal vi jobbe videre med."

Og videre:

"Vi vil selvfølgelig vurdere hva vi eventuelt må gjøre av endringer - om vi skal gjøre endringer - og komme tilbake igjen og diskutere det både med forlikspartene, med Arbeiderpartiet og med Stortinget som sådant, basert på den avtalen som ligger. Men nå må vi få tid til å gå igjennom hva dette betyr, når det faktisk er tatt høyde for flere forhold i det regelverk Stortinget har vedtatt, men ikke alle områdene".

Så langt har ikke regjeringen kommet tilbake til Stortinget med denne vurderingen eller med forslag til eventuelle endringer i det som ble vedtatt i forbindelse med at Norge skulle implementere direktivet i EØS-avtalen og norsk lov Dette skjedde heller ikke Prop. 68 L (2015-2016).

Svar:

EU-domstolen konkluderte 8. april 2014 som kjent med at Datalagringsdirektivet (DLD) var i strid med EUs pakt om grunnleggende rettigheter og erklærte direktivet ugyldig, da det gikk for langt på bekostning av personvernet og beskyttelsen av personopplysninger. Regjeringen har fått utarbeidet en meget grundig ekspertutredning som konkluderer med at det er tvilsomt om dagens norske lagringslov fra 2011, som ikke er satt i kraft, lar seg forene med Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK). Rapporten er utarbeidet av professor Hans Petter Graver og advokat Henning Harborg og er tilgjengelig på regjeringens hjemmeside: [https://www.regjeringen.no/contentas-](https://www.regjeringen.no/contentassets/93528bcf984a48a2a89c89cf757b35ef/utredning-dldsdd2015.pdf)

sets/93528bcf984a48a2a89c89cf757b35ef/utredning-dldsdd2015.pdf

Av rapporten fremgår det at den klareste og umiddelbare konsekvensen av EU-domstolens avgjørelse er at det ikke lenger består noen EØS-rettslig plikt til å innta direktivet i avtalen og å gjennomføre det i nasjonal rett. Det enkelte land står dermed fritt til å bestemme at det ikke vil innføre regler om plikt til å lagre kommunikasjonsdata. EU-kommisjonen har også gjort det klart at datalagring nå er et nasjonalt anliggende. Verken EU-domstolens avgjørelse eller konklusjonene i utredningen er imidlertid til hinder for en videreføring av dagens norske regime for lagring og utlevering av data fra elektronisk kommunikasjon som ekomtilbydere lagrer for egne formål til politiet. Dagens regulering på dette området legger beslutningsmyndigheten til å gi tilgang til kommunikasjonsdata til domstolen og oppfyller kravene etter EMK. Spørsmålet om datalagring generelt, kun med det formål å bekjempe kriminalitet, vil være forenlig med EMK, vil EU-domstolen for øvrig sannsynligvis ta stilling til i den såkalte "Tele2-saken" (C-203/15 og C-698/15 Tele2 Sverige and Others). Saken er forelagt EU-domstolen av kammarätten i Sverige. Bakgrunnen var at Tele2 ble pålagt å fortsette å lagre data om sine kunder etter de svenske reglene om datalagring, også etter at EU-domstolen opphevet DLD. Tele2 bestred lovligheten i pålegget og mente at den svenske lagringsloven hadde samme typer svakheter som DLD, og at selskapet dermed ikke plikter å følge pålegget. Avgjørelse vil trolig foreligge innen utløpet av 2016.

Spørsmål om datalagring og avledede problemstillinger vurderes for tiden i hele Europa, og regjeringen følger nøye med på utviklingen. Særlig gjelder dette ovennevnte sak som Sverige har forelagt EU-domstolen. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1087

Innlevert 12. mai 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 25. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Viser til spørsmål 869. Ministeren gir en god beskrivelse av gjeldende system for finansiering av legemidler i spesialisthelsetjenesten. Systemet har noen utfordringer ved beregning av nye metodegodkjente legemidler skal introduseres.

Hva vil helseministeren gjøre for å sikre finansiering av et poliklinisk administrert medikament som er metodevurdert, godkjent og besluttet innført, men mangler tilstrekkelig finansiering?»

BEGRUNNELSE:

For det norsk utviklede Xofigo var overføringen i basisbevilgningen basert på historisk forbruk fra 2014, før metodevurderingen var gjennomført. Mange sykehus avventet resultat fra metodevurderingen og det historiske forbruket som ble lagt til grunn for basisbevilgningen ble derfor lavt. Legemiddelverket antok i sine estimat at ca. 750 pasienter ville være aktuelle for Xofigo behandling. Basisbevilgningen baserte seg på i overkant av 70 behandlede pasienter i 2014.

Konsekvensen er at de enkelte sykehusene velger bort Xofigo, så lenge de må finansiere det av egen ramme, og velger heller alternative legemidler som er finansiert over H-reseptordningen.

Det er viktig å ha tilgang på flere alternative legemidler for å kunne gi god og individuelt tilpasset pasientbehandling. Det gjelder ikke minst for pasienter med prostatakreft med spredning til skjelett.

I behandling av legemiddelmeldingen var Stortinget også tydelig på at legemiddelvalg må baseres på medisinske og ikke økonomiske hensyn på grunn av ulike finansieringsordninger. Det kan stilles spørsmål om systemet, med at noen legemidler finansieres av det enkelte foretak mens andre på helseregion nivå, er forenlig med prinsippet om at medisinske hensyn skal legges til grunn for valg av legemidler og ikke finansieringskilde.

Svar:

Aktivitetsbasert finansiering av nukleærmedisin ble lagt om fra 1. januar 2016. Før omleggingen ble radiofarmaka refundert etter regning – dvs. 100 pst. aktivitetsbasert finansiert. Etter omleggingen ble dette erstattet med forutbestemte satser, etter gjeldende sats for aktivitetsbasert tilskudd.

Som stortingsrepresentant Grung skriver ble det i Stortingets behandling av legemiddelmeldingen pekt

på at legenes valg av legemiddel bør baseres på medisinske og ikke økonomiske hensyn på grunn av ulike finansieringsordninger. Et av hensynene ved omleggingen av aktivitetsbasert finansiering av nukleærmedisin var å legge til rette for at det er medisinske hensyn ved valg av legemiddel. Nukleærmedisin ble finansiert med 100 pst. aktivitetsbasert finansiering, noe som skilte seg fra hovedmodellen for finansiering av legemidler for øvrig i spesialisthelsetjenesten.

Beslutninger om hvilke metoder som skal finansieres innenfor de regionale helseforetakenes rammer ligger innenfor sørge for-ansvaret til de regionale helseforetakene. Nye legemidler som Beslutningsforum ila. året beslutter å innføre i spesialisthelsetjenesten i det nasjonale systemet for innføring av nye metoder, skal tas i bruk innenfor de regionale helseforetakenes rammer.

Somatiske spesialisthelsetjenester finansieres med om lag 50 pst. basisbevilgning og 50 pst. innsatsstyrt finansiering (ISF). ISF-ordningen gir ikke grunnlag for nøyaktig prissetting av enkelttjenester. ISF-ordningen er som hovedregel tilpasset etablert behandling og vil aldri kunne være helt oppdatert når det gjelder alle nye metoder i spesialisthelsetjenesten. Det er en årlig oppdatering av ISF-regelverket. Regelverket utformes innenfor de rammene som Stortinget vedtar i statsbudsjettet. Nye metoder i spesialisthelsetjenesten som de regionale helseforetakene har finansieringsansvaret for og som ikke er særskilt definert i ISF-ordningen, forutsettes finansiert innenfor de samlede rammene til de regionale helseforetakene dersom de besluttet tatt i bruk.

Hovedformålet til ISF-ordningen er å understøtte de regionale helseforetakenes sørge for-ansvar. ISF-ordningen er ikke et prioriteringssystem. Prioriteringer skal foretas ut fra til enhver tid gjeldende lover og forskrifter, samt retningslinjer. Basisbevilgningen skal brukes til å understøtte ønsket prioritering.

SPØRSMÅL NR. 1088

Innlevert 12. mai 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 27. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vi har innsatte som er dømt for alvorlige forbrytelser og i gjernings-øyeblikket var sterkt påvirket av legale legemidler. Fra fengselslege får jeg tilbakemelding på at det gjelder spesielt Xanor og Rivotril. Det foreligger

ingen statistikk, ei heller over leger som er blitt fratatt rekvireringsrett på enkeltstående legemidler.

Når vi vet at disse legemidlene kan trigge så sterk aggresjon hos personer som er disponert for det, bør ikke ministeren ta initiativ til kartlegging av omfanget og aktivt begrense forskrivningsrett?»

BEGRUNNELSE:

I fengslene har vi innsatte som er dømt for alvorlige kriminalitet, uten å erindre noe fra handlingen. I følge helsepersonell i fengslene har mange av disse vært sterkt påvirket av legale legemidler som Rivotril eller Xanor i gjerningsøyeblikket. Disse legemidlene kan, for mennesker som er disponert for det, trigge ukontrollert aggresjon.

Når dette utgjør et så stort problem med så fatale konsekvenser er det underlig at man ikke har bedre statistikk over dømte som har brukt legale og illegale stoffer i gjerningsøyeblikket.

I tillegg til importrestriksjoner og andre tiltak for å motvirke illegal omsetning av legale legemidler, bør man også vurdere tiltak for å begrense tilgangen. Mange leger blir utsatt for press for å forskrive medikamenter til faglig uforsvarlig eget bruk eller til illegal omsetning. Jeg har fått innspill på at Xanor bør forbys på grunn av de uheldige bivirkningene og det finnes fullverdige erstatningspreparater, mens Rivotril bør kun forskrives av nevrospesialister i spesialisthelsetjenesten til de pasientene som har positiv helseeffekt av preparatene.

Det er heller ingen oversikt over antall leger som har fått advarsel, begrenset forskrivningsrett eller blitt fratatt rekvireringsretten på enkeltstående legemidler. Det er vanligvis høy terskel for å varsle om kollegaer og få misbrukere som varslers.

For å beskytte samfunnet mot så uheldige utslag av misbruk, burde man sett på allmennpreventive tiltak.

Svar:

Rivotril (klonazepam) har vært på markedet siden 1974, og er godkjent til bruk ved epilepsi, men brukes også ved angst. Xanor (alprazolam) har vært på markedet siden 1994, og er godkjent til bruk ved panikkangst der annen behandling ikke har ført frem eller anses uegnet.

Rivotril og Xanor tilhører gruppen benzodiazepiner, er i reseptgruppe B og er såkalte vanedannende legemidler. Data fra Reseptregisteret ved Folkehelseinstituttet viser at det er relativt få pasienter som benytter alprazolam og klonazepam og antallet brukere går nedover: fra 13354 (0,29 % av befolkningen) brukere av klonazepam i 2004 til 9854 (0,19 %) brukere i 2015 og tilsvarende for alprazolam med 5455 (0,12 %) brukere i 2004 til 3201 (0,06 %) brukere i 2015.

Statens legemiddelverk har mottatt totalt 53 bivirkningsmeldinger ved bruk av klonazepam. Av disse gjelder 21 psykiatiske bivirkninger. For alprazolam har Legemiddelverket mottatt 39 bivirkningsmeldinger, hvorav 23 gjaldt psykiatiske bivirkninger.

I følge narkotikastatistikken fra Kripas er meldte beslag gjort av tollvesenet og politiet, ble det i 2015 beslaglagt 730 000 tabletter benzodiazepiner (alle ty-

per) fordelt på omtrent 6 100 beslag. Kripas oppgir at en svært stor andel av beslagene er originale tabletter produsert for land i Øst-Europa, som så blir smuglet inn i Norge. Klonazepam står for vel halvparten av beslagene av benzodiazepiner og 2/3 av den beslaglagte mengden.

Legemiddelverket har opplyst at særskilt Rivotril blir smuglet inn i store kvanta fra Øst-Europa. Det er viktig å understreke at det meste av Rivotril og Xanor som påvises hos påvirkede bilførere og fengselsinnsatte kommer fra illegale kilder, ikke fra ordinær forskrivning.

Bivirkningsnemnda diskuterte misbrukspotensialet av alprazolam i 2010 og mente den gangen at det ikke var grunnlag for å omklassifisere alprazolam til A-preparat. Legemiddelverket ble samtidig bedt om å følge utviklingen og ved behov vurdere om det er grunnlag for å se på gruppen benzodiazepiner som helhet. Spørsmål om reseptstatus for klonazepam og alprazolam ble på nytt tatt opp med Bivirkningsnemnda i 2015, men arbeidet er ikke sluttført pr mai 2016. Legemiddelverket vil følge opp dette arbeidet.

Det er kjent at benzodiazepiner har et stort misbruks- og avhengighetspotensiale. Benzodiazepiner oppleves også som et problem blant de som jobber med rusmisbrukere. Benzodiazepiner omfattes av psykotropikonvensjonen og står derfor på narkotikalistens. Tradisjonelt har reseptgruppe B omfattet legemidler som dekkes av denne konvensjonen, men det finnes flere unntak (amfetamin, flunitrazepam, GHB (natriumoksybat), Sativex (cannabis)) som er i reseptgruppe A.

En flytting til reseptgruppe A vil kunne øke bevissheten hos leger og gi mindre forskrivning av alprazolam og klonazepam, spesielt til pasienter med kjent eller tidligere rusmisbruk. En omklassifisering kan imidlertid føre til overgang til bruk av andre problematiske legemidler.

I henhold til Legemiddelforskriften § 7 4 har Legemiddelverket anledning til å gi forskrifter om hvilke reseptpliktige legemidler som bare kan rekvireres av bestemte sykehus eller av visse spesialister. Jeg vil be Legemiddelverket vurdere om forskrivningen av disse legemidlene bør begrenses til enkelte spesialistgrupper, men det er et viktig moment at Rivotril som misbrukes i hovedsak kommer fra illegal import.

Helsedirektoratet publiserte i april 2014 en oppdatert veileder om rekvirering og forsvarlighet av vanedannende legemidler. Målet med veilederen er å gi god faglig støtte til helsepersonell som rekvirerer vanedannende legemidler, slik at avhengighet kan unngås og pasienter som allerede er avhengige kan få hjelp til å trappe ned. Helsedirektoratet har inngått avtale med Nasjonalt kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykiske lidelser for å utvikle et e-læringsverktøy, primært for allmennleger. E-læringsverktøyet ferdigstilles og implementeres sommeren 2016. I tillegg har

Helsedirektoratet gjennomført og planlagt prosjekter i tilknytning til forbedringer i fastlegenes elektroniske journalsystemer når det gjelder legemiddelgjennomgang og legemiddelsamstemming.

Jeg har tro på at den oppdaterte veilederen sammen med E-læringsverktøyet vil føre til en bedre praksis blant forskrivende leger og dermed gi bedre kontroll med forskrivningen av disse legemidlene. Videre vil forbedret funksjonalitet i legens journalsystem bidra til å gi legen bedre oversikt over listeinnbyggernes forbruk av medisiner, herunder Xanor og Rivotril. Forbedringer i legenes journalsystemer vil også bedre

tilsynsmyndighetenes mulighet til å føre kontroll med forskrivningen hos enkelt leger, og lette arbeidet for tilsynsmyndighetene hvis de gjennomfører tilsyn knyttet til legemiddelforskrivning. Jeg vil presisere at kontroll av en leges forskrivning begrenses til tilfeller der det foreligger mistanke om uforsvarlig forskrivning, eller der hvor Statens helsetilsyn tidligere har gitt en advarsel. I 2014 mistet seks leger forskrivningsretten for legemidler i gruppe A og B, det samme som i 2013. I 2014 ga seks leger frivilling avkall på retten til å rekvirere legemidler i gruppe A og B.

SPØRSMÅL NR. 1089

Innlevert 12. mai 2016 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 23. mai 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Er statsråden trygg på at reservasjonsretten mot å kun motta post fra det offentlige digitalt er tilstrekkelig kjent?»

BEGRUNNELSE:

Det har tidligere blitt opplyst på NAV sine internett-sider at de fra april 2016 ikke lenger vil sende utbetalingsmeldinger på post til de som er digitalt tilknyttet. Dvs. brukere ikke lenger ville motta utbetalingsmelding hvis de har en digital postkasse eller har vært på Altinn for å sjekke selvangivelsen sin.

Dette ville gjelde ca. 600 000 mennesker som mottar sine pensjoner eller trygdeytelser fra det offentlige. Svært mange av disse er gamle mennesker uten forhold eller kjennskap til digitale verktøyet.

NAV skrev videre på sine hjemmesider at «de som ikke bruker digitale tjenester fra det offentlige, vil få utbetalingsmeldingene i posten inntil videre», noe de selv definerte til å bety ut året 2016.

Nylig har statsråden tatt kontakt med NAV og informasjon er nå tilgjengelig om en reservasjonsløsning for de som ikke ønsker å motta kun digital informasjon.

Svar:

Jeg forstår spørsmålet slik at det omhandler reservasjonsretten mot digital post fra det offentlige generelt, men jeg gjør oppmerksom på at mitt svar dekker kun

mulighetene til å reservere seg mot digital post fra Arbeids- og velferdsetaten.

Digitaliseringsforskriften, som er et viktig virkemiddel i regjeringens digitaliseringsstrategi, stadfester at digitale nettbaserte tjenester skal være hovedregelen for forvaltningens kommunikasjon med både innbyggere og næringsliv. Dette gjelder selvsagt også for Arbeids- og velferdsetatens tjenester. Arbeids- og velferdsetaten har orientert meg om at digitaliseringsforskriften ligger til grunn for etatens arbeid med dette. Det innebærer bl.a. at Arbeids- og velferdsetaten har sluttet å sende utbetalingsmeldinger på papir til mottakere av pensjon og uføretrygd som allerede er digitale brukere, og som ikke har reservert seg. Etaten jobber også bevisst for å øke den digitale kommunikasjonen med sine brukere og oppfordrer brukerne til å registrere seg i det nasjonale kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR). Kontaktinformasjonen fra dette registeret vil bli lagt til grunn for utsendelsene fra etaten fremover. Gjennom KRR kan man reservere seg mot viktig informasjon digitalt. Det er Difi som forvalter registeret. Difi kan kontaktes digitalt, men også per telefon eller ved brev.

Jeg legger til grunn at utbetalingsmeldingene på papir for alle etatens tjenester skal avvikles, men dette skal skje gradvis. Jeg gjør oppmerksom på at alle pensjonister og uføretrygdete har mulighet til å se sin utbetalingsinformasjon på Ditt NAV på NAV.no. Her finner de utbetalingsinformasjonen i god tid før utbetalingen skjer, og de får oversikt over tidligere utbetalingsmeldinger. Samtidig må det avklares hvordan informasjonsbehovet for dem som ikke har eller kan bruke PC kan møtes. Etaten vil kunne bistå med ser-

vice og veiledning til dem som har behov for slik informasjon, slik at alle gis mulighet til å ha oversikt over ytelser som mottas og relevant informasjon om disse. For eksempel kan de som ikke har PC eller elektronisk identifikasjon eller kompetanse til selv å logge seg inn på Ditt NAV, henvende seg til NAV kontaktsenter og få utbetalingsopplysningene lest opp. Dersom bruker har

behov for det, kan det da også avtales at utbetalingsopplysningene sendes i posten.

Departementet er opptatt av at etaten skal utvikle nye og bedre digitale tjenester som brukerne vil være tjent med og som også vil bidra til å effektivisere Arbeids- og velferdsetaten. Jeg vil følge dette opp i styringsdialogen med Arbeids- og velferdsdirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1090

Innlevert 13. mai 2016 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 20. mai 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Vil regjeringen bidra til at stortingsvedtak i langtidsplanen blir gjort gjeldende for finansinnstillingen som vedtas i Stortinget høsten 2016?»

BEGRUNNELSE:

Fremleggelse av langtidsplanen for Forsvaret er utsatt slik at planen ikke kan vedtas i Stortinget før sommeren.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 13. mai 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt om regjeringen vil bidra til at stortingsvedtak i langtidsplanen blir gjort gjeldende for finansinnstillingen høsten 2016.

Regjeringen har i arbeidet med langtidsplanen foretatt en grundig og helhetlig gjennomgang av hele forsvarssektoren. Det er innhentet råd fra forsvarsjefen, et bredt sammensatt ekspertutvalg, og det er fremmet et sikkerhetsfaglig råd. Innspillene er grundig gjennom-

gått i regjeringen og er dessuten sett opp mot øvrige samfunnsmessige utfordringer og den sikkerhetspolitiske og økonomiske situasjonen Norge befinner seg i. Dette har tatt tid, men det har vært nødvendig for å finne gode og bærekraftige løsninger. Nettopp langsiktig bærekraft og en balanse mellom bevilgninger, struktur og oppgaver har vært viktig for regjeringen i arbeidet med den nye langtidsplanen. Den strukturen vi skal ha skal kunne øves og trenes til de oppgaver den er gitt, og aktiviteten skal være finansiert.

Arbeidet med langtidsplanen og regjeringens budsjettarbeid er godt synkronisert, og regjeringens tiltak i langtidsplanen vil være reflektert i regjeringens budsjettforslag for 2017. Med dette budsjettet vil regjeringen starte gjennomføringen av langtidsplanen. Således er grunnlaget lagt for at langtidsplanen foreligger til Stortingets behandling av 2017-budsjettet.

Jeg er glad for representanten Huitfeldts ønske om å snarest komme i gang med behandlingen av regjeringens forslag til ny langtidsplan og imøteser et konstruktivt samarbeid, til beste for forsvarssektoren. Stabile og forutsigbare rammer er viktige bidrag til langsiktig bærekraft.

SPØRSMÅL NR. 1091**Innlevert 13. mai 2016 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 20. mai 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Hva er det faglige grunnlaget for forsvarsministerens uttalelse om at Stoltenberg-regjeringens langtidsplan Prop. 73 S (2011–201) ikke innebar en ekstra krone til Forsvaret?»

BEGRUNNELSE:

I Stortinget 11. mai sa forsvarsministeren av Stoltenberg-regjeringens langtidsplan ikke innebar en krone ekstra til Forsvaret. I langtidsplanen Prop. 73 S (2011–2012) fra Stoltenberg-regjeringen står det "For perioden frem til 2016 tar regjeringen sikte på en bevilgningsøkning til Forsvaret på 1,5 mrd. kroner i 2015 og ytterligere 1,5 mrd. kroner i 2016." Den planlagte økningen i forsvarsrammen fremgår også av tabell 10.1 på side 135 i proposisjonen.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 13. mai 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt om det faglige grunnlaget for min uttalelse på Stortinget 11. mai 2016 om at Stoltenberg-regjeringens

langtidsplan Prop. 73 S (2011–2012) ikke innebar en ekstra krone til Forsvaret.

Representanten Huitfeldt begrunner sitt spørsmål med henvisning til Prop. 73 S (2011–2012), og tabellen på side 135. De 1,5 mrd. kroner i 2015 og 2016, som tabellen viser, var i sin helhet knyttet til finansiering av nye kampfly og ny kampflybase. I teksten på side 134 i samme proposisjon legges det til grunn at den ordinære forsvarsrammen videreføres på saldert 2012-nivå. Dette bekrefter at det ikke var lagt opp til rammeøkninger med friske midler utover anskaffelsen av nye kampfly. Prop. 73 S la derimot til grunn at andre økninger i forsvarssektoren skulle finansieres gjennom omdisponering innenfor rammen fra interneffektivisering, og ved at forsvarssektoren fikk beholde frigjorte midler fra reduksjoner i Norges internasjonale militære bidrag, ned til et nivå på 600 mill. kroner.

Regjeringen har blant annet tilført friske midler til Heimevernet, for mer trening og øving av utvalgte tropper i innsatsstyrkene, til Sjøforsvaret for økt vedlikehold og permanent stasjonering av ubåt i nord, til Luftforsvaret til økt aktivitet med maritime patruljefly og til en teknologisk og kapasitetsmessig modernisering av Etterretningstjenesten. Den nye langtidsplanen vil også vise at regjeringen vil fortsette den reelle styrkingen av Forsvaret i årene som kommer.

SPØRSMÅL NR. 1092**Innlevert 13. mai 2016 av stortingsrepresentant Marit Nybakk****Besvart 20. mai 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Hvor stor er økningen i forsvarsbudsjettet sammenliknet med den forventede økningen som lå til grunn i langtidsplanen utregnet for hvert av årene 2014 og 2015?»

BEGRUNNELSE:

Langtidsplanen for forsvaret for perioden 2013–2016 la opp til økte bevilgninger til Forsvaret.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 13. mai 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Marit Nybakk om økningen i forsvarsbudsjettet sammenliknet med den forventede økningen som lå til grunn i langtidsplanen for hvert av årene 2014 og 2015.

I innværende langtidsplan, jf. Stortingets behandling av Innst. 388 S (2011–2012) til Prop. 73 S (2011–2012), legges det til grunn at den ordinære forsvarsrammen videreføres på saldert 2012-nivå. I 2015 og 2016 er det i tillegg forutsatt en midlertidig styrking av budsjettet til kampflyinvesteringer med 1,5 mrd. 2012-kroner hvert av årene. Andre økninger i forsvars-

sektoren skulle dekkes inn gjennom omdisponeringer innenfor rammen fra interneffektivisering, og ved at forsvarssektoren fikk beholde frigjorte midler fra reduksjoner i Norges internasjonale militære bidrag, ned til et nivå på 600 mill. kroner.

Saldert budsjett for 2014 var 43,03 mrd. 2014-kroner eller 41,30 mrd. 2012-kroner. Dette er 0,77 mrd. 2012-kroner høyere enn forutsatt i langtidsplanen. Saldert budsjett for 2015 var 43,79 mrd. 2015-kroner eller 40,84 mrd. 2012-kroner. Dette er 1,19 mrd. 2012-kroner lavere enn forutsatt i langtidsplanen. Dette har blant annet bakgrunn i avsatte midler som ble benyttet til innbetalingene til kampfly i 2015, jf. Stortingets behandling av Innst. 375 S (2011–2012) til Prop. 111

S (2011–2012). Anskaffelsen av kampfly med base-løsning innebar en særskilt utfordring knyttet til å fordele de samlede utbetalingene, slik at de ble tilpasset forsvarsrammen for det enkelte budsjettår. For 2012 ble det, som et engangstiltak, holdt tilbake midler på posten fra formål under kapittel 1760, post 45, slik de var angitt i Prop. 1 S (2011–2012) for Forsvarsdepartementet. Disse skulle omdisponeres til kampflyinvesteringen for etterfølgende år. Den siste delen av denne avsetningen ble benyttet til utbetalingene i 2015.

Den nye langtidsplanen vil vise at regjeringen vil fortsette den reelle styrkingen av Forsvaret i årene som kommer.

SPØRSMÅL NR. 1093

Innlevert 13. mai 2016 av stortingsrepresentant Marit Nybakk

Besvart 20. mai 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Hvor stor er realøkningen i forsvarsbudsjettet utregnet for hvert av årene 2014 og 2015 hvis kampflyinvesteringene holdes utenfor?»

BEGRUNNELSE:

Anskaffelse av nye F 35 kampfly krever betydelige investeringer og vil nødvendigvis føre til økte overføringer til Forsvaret.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 13. mai 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Marit Nybakk om realøkningen i forsvarsbudsjettet for 2014 og 2015 utenom kampflyinvesteringene.

De reelle endringene i det årlige forsvarsbudsjett er basert på flere komponenter. I denne beregningen er det tatt utgangspunkt i reelle endringer fra saldert budsjett til saldert budsjett. Holdes de reelle endringene for kampflyanskaffelsen utenfor, var det en reell nedgang i saldert 2014-budsjett på 0,3 pst., sammenholdt med saldert 2013-budsjett, og en økning i saldert 2015-budsjett på 0,9 pst., sammenholdt med saldert 2014-budsjett.

SPØRSMÅL NR. 1094

Innlevert 13. mai 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 25. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil helse- og omsorgsministeren redegjøre om hvor mange dagaktivitetsplasser for hjemmeboende perso-

ner med demens det i år er søkt om etableringstilskudd for, og synliggjøre hvordan målet om 1200 nye plasser i 2016 skal nås?»

BEGRUNNELSE:

På statsbudsjettet for 2016 er det lagt til rette for etablering av 1200 nye dagaktivitetsplasser. Tidligere år har det vært en tendens til at midlene ikke blir brukt opp, og at det ikke blir etablert så mange plasser som stortinget har lagt til rette for.

Svar:

Det er Helsedirektoratet som forvalter tilskuddsordningen og opplyser om at det ved midten av mai er gitt tilskudd til i overkant av 400 dagaktivitetsplasser for hjemmeboende personer med demens av de 1200 plassene regjeringen har lagt til rette for i 2016. Både departementet og direktoratet følger denne utviklingen tett.

Regjeringen er opptatt av å bedre demensomsorgen og har derfor lagt frem en ny demensplan; Demensplan 2020, med mål om å skape et samfunn der også mennesker med demens er inkludert og kan delta.

Flere av innspillene fra brukere og pårørende på de regionale dialogmøtene knyttet til utviklingen av Demensplan 2020 berørte behovet for dagaktivitetstilbud. Innspillene dreide seg i hovedsak om behov for et mer

fleksibelt og differensiert aktivitetstilbud og behov for mer fysisk og sosial aktivitet tilpasset den enkeltes alder, funksjonsnivå og interesser. Å legge til rette for utbygging av aktivitetstilbud er derfor et viktig område i regjeringens nye demensplan.

Det er behov for økt kunnskap og informasjon om ordningen. Helsedirektoratet driver derfor utstrakt informasjonsarbeid for å spre kunnskap om ordningen. Videre har Helsedirektoratet gitt Fylkesmennene i oppdrag i 2014 og 2015 å følge opp kommuner som ikke har søkt tilskudd eller som ikke har et dagaktivitetstilbud. I virksomhets- og økonomiinstruksen for fylkesmannen for 2016 tydeliggjør departementet at Fylkesmannen skal bidra til å gjennomføre Demensplan 2020, herunder utbygging av dagaktivitetstilbudet.

Jeg vil følge opp Stortingets anmodningsvedtak om dagaktivitetstilbud. I Demensplan 2020 har regjeringen sagt at kommunene skal få en lovpålagt plikt til å tilby et tilrettelagt dagaktivitetstilbud for personer med demens, gjeldende fra 1.1.2020. Det legges opp til en utbygging av tilbudet fram mot 2020, og det er viktig at kommunen bruker årene framover til å bygge ut dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens.

SPØRSMÅL NR. 1095

Innlevert 13. mai 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 27. mai 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Kan statsministeren redegjøre for mye penger som i år vil brukes på ordningen med gratis frukt på jobben, for ansatte i departementene?»

Svar:

Jeg vil først få oppklare en mulig misforståelse i representanten Toppes spørsmål. Det finnes ingen egen ordning med gratis frukt på jobben for ansatte i departementene. Det har vært opp til det enkelte departement å

vurdere om dette er et personalpolitisk prioritert tiltak. Forutsetningen er det blant annet at det finnes økonomisk dekning innenfor det enkelte departements budsjett. Videre er det etter det jeg har brakt i erfaring noe varierende praksis i departementene ved at spørsmålet om frukt i noen departementer blir behandlet og avgjort på avdelingsnivå. En oversikt jeg har fått hentet inn fra samtlige departementer tilsier et samlet forbruk for hele året 2016 på anslagsvis 3.8 mill. kroner. Til sammenlikning viser regnskapstallene for 2015 et faktisk forbruk på 3.6 mill. kroner.

SPØRSMÅL NR. 1096**Innlevert 13. mai 2016 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan****Besvart 25. mai 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for at ikke et statlig eid selskap som Telenor hindrer internasjonale selskaper i å etablere datasenter i Norge gjennom i praksis å stanse salg av mørk fiber på strekninger over 40 km?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har bedt regjeringen om å komme tilbake til Stortinget raskest mulig med strategi for datalagring i Norge. Datalagring er avhengig av god fiberinfrastruktur i Norge, i tillegg til gode fiberforbindelser til utlandet.

Ifølge Computerworld 12.mai 2016 opplyser Petter Tømmeraas i Green Mountain at Telenor og Boradnet effektivt hindrer internasjonale selskaper til å etablere seg i Norge eller kjøpe lagring i Norge gjennom i praksis å stanse salg av mørk fiber på strekninger over 40 km.

Det er liten tvil om at man gjennom en slik politikk vanskeliggjør etablering av større datalagringssentre i Norge da disse ikke bare er avhengig av fiber til utlandet, men også gode fiberforbindelser innenlands.

En god datalagringsstrategi må inkludere egnet infrastruktur innenfor landets grenser så vel som fra Norge og ut av landet. Det er derfor svært underlig- hvis dette er tilfelle - at et statlig deleid selskap som Telenor praktiserer en politikk på dette området som bidrar til å hindre i stedet for å fremme en villet poltikk på dette området.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at det er ønskelig med flere uavhengige fiberforbindelser innenfor landets grenser og til og fra utlandet, blant annet fordi dette kan bidra til å lykkes med etableringer av store datasentre i Norge. Flere uavhengige fiberforbindelser vil bidra til å sikre tilstrekkelig god kapasitet til konkurransedyktige priser, robuste og sikre forbindelser og mulighet for å tilby skreddersydde løsninger (mørk fiber) som etterspørres av datasenteraktørene. Sammen med bransjeaktørene har vi også identifisert flere utfordringer som må håndteres. Det handler ikke kun om bygging av mer infrastruktur, men også at den må bli mer tilgjengelig for de som ønsker å etablere databasert virksomhet i Norge.

Når det gjelder representantens henvisning til det statlige eierskapet i Telenor, vil jeg minne om at målet med statens deleierskap i Telenor er å opprettholde et kunnskapsbasert og høyteknologisk konsern

med hovedkontorfunksjoner i Norge. Selskapet skal drives på forretningsmessig grunnlag og med sikte på å levere konkurransemessig avkastning, jf. Meld. St. 27 (2013–2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap. Dette betyr at formålet med statens deleierskap i Telenor ikke er å utøve sektorpolitikk, og det er fra statens side derfor heller ikke aktuelt å instruere eller pålegge Telenor å tilby bestemte produkter eller foreta bestemte investeringer. Telenor skal basere sitt tjenestetilbud og sine investeringsbeslutninger på kommersielle markedsmessige vurderinger. Jeg viser for øvrig til næringskomiteens innstilling til Meld. St. 27 (2013–2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap hvor det fremgår at

"I tråd med etablerte prinsipper for skillet mellom statens ulike roller er det regulering og myndighetsutøvelse som har ansvar for å sikre nasjonal infrastruktur".

Når det gjelder spørsmålet om markedet for mørk fiber generelt og datasentreaktørers behov for mørk fiber, vil jeg peke på at det i markedet for fiberkapasitet både innenfor landets grenser og fiber til utlandet er fri etablering og ingen særskilt markedsregulering. Flere tilbydere har i dag etablert fiberinfrastruktur både innenlands og ut av Norge. Dersom det er et stort og økende kommersielt behov fra mange aktører på etterspørselssiden, herunder datasenteraktører, er det grunn til å tro at tilbyderne ville være interessert i å etablere flere fiberforbindelser. Samtidig må det understrekes at etablering av lange fiberstrekk er meget kostbart, og kanskje mer kostbart i Norge enn i en del andre land på grunn av relativt spredt befolkning og utfordrende topografi. Etterspørselen må derfor være tilstrekkelig til at én eller flere tilbydere skal finne det regningssvarende å ta kostnaden. Som utgangspunkt mener jeg likevel at utfordringen knyttet til etablering av tilstrekkelig med fiber for å tiltrekke databasert industri til Norge må løses i markedet. Samtidig vil jeg understreke at regjeringen arbeider aktivt for å legge til rette for at rammebetingelsene er så gode som mulige, slik at aktørene i markedet skal bli i stand til å løse dette.

Det er regjeringens målsetning å gjøre landets infrastruktur til et konkurransefortrinn for nasjonen, jf. Meld. St. 27 (2015-2016) Digital Agenda for Norge. Det inkluderer også infrastruktur for elektronisk kommunikasjon. Robust og velfungerende elektronisk kommunikasjonsnett er nødvendig både av hensyn til sikkerhet og verdiskapning.

Regjeringen vil derfor arbeide videre for å legge til rette for et velfungerende marked med gode rammevilkår for utbygging av elektronisk kommunikasjonsnett

herunder fiberinfrastruktur. I Meld. St. 27 (2015-2016) fremgår det at regjeringen vil:

- Vurdere virkemidler som legger til rette for etablering av landsdekkende og reelle alternativer for transportnettjenester for å styrke den nasjonale ekinfrastrukturen.
- Vurdere hvordan det kan legges til rette for samfunnsøkonomisk lønnsom etablering av fiberkabler til utlandet

- Bidra til mer gjenbruk av eksisterende infrastruktur og samordning av bygge og anleggsarbeider gjennom implementering av direktiv 2014/61/EU ("Bredbåndsdirektivet") i norsk rett.
- Arbeide for at offentlige bygninger og eiendommer stilles til rådighet for utbyggere på rimelige vilkår
- Vurdere felles regelverk for framføring av ledninger i kommunal og fylkeskommunal vei med sikte på en mest mulig ensartet praksis.
- Videreføre ordningen med statlige midler til bredbåndsutbygging

SPØRSMÅL NR. 1097

Innlevert 13. mai 2016 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø

Besvart 24. mai 2016 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Stortinget har vedteke at det skal settast ned ein kommisjon som skal sjå på dei tre leveringspliktene i torskefiskeria.

Når vert kommisjonen nedsett og kan ministeren garantere for at kommisjonen vert samansett slik at bestillinga frå Stortinget vert ivareteke og det innan tidsfristen?»

GRUNNGJEVING:

Stortinget gjekk imot regjeringa sitt framlegg i sjømatindustriutvalget om å regionalisere leveringsplikta, avvikle bearbeidingsplikta og la ein kommisjon komme med framlegg til korleis aktivitetsplikta kunne avviklast. Stortinget vedtok 5. april at alle dei tre pliktene; leveringsplikt, bearbeidingsplikt og aktivitetsplikt, skulle inn i ein kommisjon med eit heilt anna og breiare mandat enn regjeringa sitt framlegg. Stortinget viste til at kommisjonen skal komme med sine tilrådingar og konsekvensutredningar i løpet av hausten 2016. Dette er ei omfattande sak og eg hadde venta at kommisjonen var nedsett for lenge sidan og i fullt arbeid. Denne manglande handlekrafta kan fort medføre at kommisjonen ikkje kan levere tidsnok, eventuelt at det går på bekostning av bestillingen der ikkje alle sider og konsekvensar vert belyst.

Svar:

Stortinget har bedt regjeringen nedsette en kommisjon som skal gjennomgå leveringsplikten, bearbeidings-

plikten og aktivitetsplikten. Regjeringen er bedt om å komme tilbake til Stortinget høsten 2016.

Jeg har nå fått på plass medlemmer til ekspertgruppen som skal vurdere pliktsystemet. Det har vært viktig å sikre at medlemmene av ekspertgruppen besitter den nødvendige fagkompetansen for å kunne gjennomføre oppgaven sin. Det kreves blant annet god økonomisk og juridisk kompetanse, og det er også viktig at gruppen har kjennskap til pliktsystemets opprinnelse og hvordan det fungerer. Gruppen vil bestå av åtte personer, og disse er:

- Erik Arnesen, Rådmann, Hasvik
- Maiken Bjørkan, Forsker, Nordlandsforskning
- Bjørn-Petter Finstad, Førsteamanuensis, Universitetet i Tromsø
- Bjørn Fredriksen, Næringssjef, Lenvik kommune
- Benedikte Moltumyr Høberg Professor, Universitetet i Oslo
- Lars Mathiesen, Professor, Norges Handelshøyskole
- Camilla Brattland, Post doc, Universitetet i Tromsø
- Patrick Sjørdahl, Forsker, Nofima

Jeg mener disse personene utgjør en faglig sterk gruppe med den nødvendige kompetansen for å kunne levere en vurdering av pliktsystemet i tråd med Stortingets vedtak. Gruppens første møte legges det opp til at vil være 30. mai.

Jeg tar sikte på at ekspertgruppen skal levere sin vurdering av til Nærings- og fiskeridepartementet i høst slik at regjeringen i sin tur kan legge opp til å komme tilbake til Stortinget i forbindelse med nysalderingen av Statsbudsjettet for 2016.

SPØRSMÅL NR. 1098**Innlevert 13. mai 2016 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes****Besvart 20. mai 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Kva har statsråden tenkt å gjere for å sikre gode nok buforhold for kvinner i fyrstegangstenesta nå som dei har verneplikt, og kva er status for dei ulike forlengningane som skal ta imot kvinner til sommaren 2016?»

GRUNNGJEVING:

Stortinget har vedtatt allmenn verneplikt, og med det forplikta seg til å ta i mot kvinner på lik linje med menn. Vi veit nå at kvinneandelen i fyrstegangstenesta vil auke. Etter sommerens innrykk antar Forsvaret sjølv at den vil ligge på over 20 %. Forsvaret har hatt tre år på å førebu seg på allmenn verneplikt. Allikevel er det mangler ved sanitærfasilitetene ved mange avdelinger. Eg er kjent med at det har vore gjort strakstiltak på Madla. Det er også planlagt tiltak på Gardeløien og på Ørland, men desse er ikkje igangsatt. Fleire andre tenestestader har i fylgje dei tillitsvalde for dei fyrstegangstenestegjerande også mangler.

Eit eksempel er sjøbasen Haakonvern, med om lag 700 vernepliktige mannskap. Her blir kvinner i praksis segregert, fordi sanitærfasilitetene ikkje har god nok kapasitet. Dei må altså bu adskilt frå gutane. Når kvinner nå har fått verneplikt, bør dei kunne forventa likeverdige buforhold også. Vi veit at jenter trives godt i Forsvaret i dag, men det er nok ein høgare terskel for å tåle buforhold som ikkje er tilpassa begge kjønn når man sjølv har valgt dette. Difor er likeverdige buforhold ikkje berre viktig for verdigheita til den einskilde, men også den operative evnen til den einskilde soldat.

Svar:

Eg viser til brev frå Stortingets president av 13. mai 2016 med spørsmål frå stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes om buforhold for kvinner ved innføring av allmenn verneplikt.

Ei vellukka innføring av allmenn verneplikt er viktig både for forsvarssjefen og meg. Eg har klare forventningar til at Forsvaret vil leggja til rette for kvinner når det første årskullet med vernepliktige møter til teneste i 2016. Kvinner har tenestegjort i Forsvaret i lang tid, og dei siste åra er det arbeida med å legge til rette for ein jamnare kjønnsbalanse.

For å sikra at Forsvaret er godt rusta til innføring av allmenn verneplikt er det utarbeidd ein heilskapleg plan for gjennomføring, med fokus på fem område. Forsvaret har gjennomført omfattande og målretta kommunikasjonstiltak mot både vernepliktige og foreldra deira. Det har òg vore fokus på at sesjonspro-

essen likebehandlar kvinner og menn. Det vert i tillegg arbeida med å leggja til rette buforhold for begge kjønn, og å skaffe tilpassa personleg klede og utstyr til alle. Kombinert med eit systematisk og målretta arbeid med organisasjonskultur og leing, er Forsvaret samla sett godt førebudd på innføring av allmenn verneplikt.

På enkelte område vil det enno vera behov for avklaringar knytt til behov og ambisjonsnivå i tida framover. Spesielt gjeld dette innan bygningsmessige fasilitetar, klede og utrustning.

Sidan 2011 har det vore ei auka satsing for å betra buforholda til soldatane. Oppførte nye bygningar, som på Bardufoss og Høybuktmoen, varetar dei behov og krav som følgjer med allmenn verneplikt. Det vert òg bygt to nye stasjonar for grensevakta i Finnmark. I tillegg er det gjennomført rehabilitering av forlegningar på Terningmoen, Skjold og Setermoen. Samstundes er standarden på den eldre bygningsmassen ei utfordring enkelte stadar i landet. Forsvaret har difor fokusert på å gje prioritet til garnisonar som har størst behov for å graderast opp. Det er blant anna satt i gang eit prosjekt i Madla leir (KNM Harald Haarfagre) for å tilpassa forlegningar og sanitærforhold. Forsvarsdepartementet (FD) sende i august 2015 gjennomføringsoppdrag til Forsvarsbygg (FB) for å gjennomføre eit prosjekt for tilpassing av mannskapsforlegning til ein høgare kvinneandel. Prosjektet er planlagt ferdigstilt i august 2016.

Når det gjeld Huseby leir, fekk FB i desember 2015 oppdrag om å utarbeida eit underlag for vedtak på bakgrunn av ein anbuds konkurranse. Føremålet med prosjektet er å tilpassa mannskapsforlegning på Huseby til ein auka kvinneandel. FB opplyser at prosessen med anbod er gjennomført, og at grunnlaget vil sendes FD om kort tid.

Det er òg planlagt eit konkret prosjekt for ein ny mannskapsforlegning på Ørland hovudflystasjon. Dette vart lagt fram for Stortinget hausten 2015. Prosjektet omfattar 180 sengeplassar, og har ei kostnadsramme på 115 mill. kroner.

I tillegg til desse prosjekta vil Forsvaret fortløpande identifisera og vurdere naudsynte behov relatert til forlegningar, sanitære tilhøve og andre relevante fasilitetar. Dette gjeld òg for Haakonvern, som følgjer normale prosedyrar for vurdering av prosjekt til vedlikehald og investeringar relatert til bygningsmassen der.

Årets vernepliktundersøking viser at dei vernepliktige har gjennomgåande eit godt inntrykk av Forsvaret, trivselen er høg, miljøet er godt og fyrstegangstenesta står høgt i kurs. Fleire enn åtte av ti spurte trivst godt i Forsvaret. Kvinner trivst i større grad enn menn. Nær ni av ti spurde kvinner seiar at dei trivst godt i Forsva-

ret (89 prosent). Det er også svært få som er negativ innstilt til kjønnsblanda rom i Forsvaret, uavhengig av om dei bor på eit eller ikkje. Kvinner som bur på ei kjønnsblanda rom er mest positive (94 prosent).

Allmenn verneplikt er ei omfattande reform. Arbeidet med å leggja til rette for fleire kvinner i For-

svaret vil strekkja seg over tid. Det er likevel ein klar ambisjon at tilhøva skal vere nøkterne og gode når det første årskullet med vernepliktige kvinner møter til teneste. Eg legg òg til grunn at Forsvaret gjer lokale tilpassingar og sørgjer for mellombelse løysingar, der det er behov for dette.

SPØRSMÅL NR. 1099

Innlevert 13. mai 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 20. mai 2016 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Kva er status for regelrådet, og kva saker har dei handsama så langt?»

Svar:

Regelrådet vart etablert ved kongeleg resolusjon 11. desember 2015 nr. 1903. Dei som er fast tilsette i sekretariatet, byrja i stillingane 1. april 2016. Regelrådet

heldt sitt første møte 27. april; neste møte skal haldast 26. mai.

Det følgjer av § 7 i vedtektene til Regelrådet at vedtektene gjeld frå den dato departementet avgjer. Sidan rådet treng noko tid til å førebu verksemda, har eg fastsett at vedtektene gjeld frå 1. juni 2016, jf. kunngjering i Lovdata av vedtekter (FOR–2015–12–11–1903) og av dato for når vedtektene tek til å gjelda (FOR–2016–04–26–431). Regelrådet byrjar difor å handsame saker frå 1. juni 2016.

SPØRSMÅL NR. 1100

Innlevert 13. mai 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 23. mai 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Vil statsråden sørgje for at Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling framleis kan vere organisert som eit samvirke?»

Svar:

Regjeringa har sendt på høyring eit forslag til nye reguleringar for private fagskular og høgskular. Forslaga regjeringa har sendt på høyring byggjer på forslag frå ei ekspertgruppe som greia ut regelverket om tilskot og eigenbetaling for private høgskular og fagskular. Ekspertgruppa blei leia av Marianne Andreassen, direktør for Statens lånekasse for utdanning. Ei samstemd ekspertgruppe anbefalte at privat høgare utdanning og

fagskuleutdanning burde vere organisert som anten stiftelse eller aksjeselskap. Regjeringa følgde opp denne anbefalinga frå ekspertgruppa i høyringsnotatet. Eg meiner organisering som anten stiftelse eller aksjeselskap legg til rette for økonomisk kontroll, openheit og tydelege rammer for drifta elles. Samtidig får aktørane sjølv eit val mellom ein eigarlaus modell og ein eigarmodell, avhengig av kva dei finn føremålstenleg.

Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling er organisert som samvirke. Som vist til i høyringsnotatet ser eg ikkje bort ifrå at samverkeføretak kan være ei eigna organisasjonsform for ein høgskule. Dette er også Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling eit godt døme på. Likevel meiner regjeringa at ein av omsyn til eit enkelt regelverk som gir klare rammer bør avgrensa tal på lovlege formar for organisering av føretaka.

Lov om samverkeforetak byggjer også på aksjelova, og har liknande reglar om blant anna styre og forsvarleg kapitalforvaltning, men blant anna med den skilnad at aksjeselskapa etter lovføresegna ikkje må ha som hovudføremål å fremja dei økonomiske interessene til eigar, slik samverkeforetak skal etter samverkelova § 1.

Det er viktig for regjeringa at forslaga ikkje legg unødige byrder på aktørane, og at ein ikkje pålegg dei noko som ikkje fremmer målet om betre kontroll med

statlege tilskot eller eigenbetalinga. Eg meiner likevel at eit krav om å organisere verksemda som anten aksjeselskap eller stiftelse ikkje er unødig, av omsyn til kontroll med studentanes og statens midlar, og eit einskapleg regelverk. Eg understrekar vidare at dette er eit forslag som er på høyring. Stillinga til regjeringa er førebels at ein må legge visse rammer for aktørane, blant anna gjennom å stille krav til organisering av føretaka deira. Eg ser fram til innspela frå sektoren om saka, og vil ikkje konkludere før fristen for innspel er ute.

SPØRSMÅL NR. 1101

Innlevert 13. mai 2016 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 23. mai 2016 av statsminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Statsminister Erna Solberg og forsvarssjefen uttaler seg ulikt om Norges innflytelse på utvelgelsen av de gruppene som skal trenes i norske militære bidraget for å bekjempe ISIL i Syria.

I hvilken grad og hvordan vil Norge kunne påvirke utvelgelsesprosessen?»

BEGRUNNELSE:

Statsminister Erna Solberg sa i Stortingets spørretime onsdag 4. mai at Norge skal ha en rolle i utvelgelsen av de som skal trenes av blant annet norske styrker i Syria. Solberg sier:

"Det vi gjør, er at vi går inn og deltar også i denne screening-prosessen, og vi vil se hvordan disse soldatene fungerer. Vi vil ha offiserer til stede med et rødt kort som gjør det mulig å trekke det og si at dette går ikke, for dette vil ikke være i tråd med det de personene mener som har tillit til at vi kan gjøre det oppdraget. Det vil alltid være fullmakten til de offiserene og til det støtteapparatet som er i Norge, for dem som er der."

Dette står i motsetning til det en uttalelse fra forsvarssjef Haakon Bruun-Hansen i Klassekampen 13.mai, hvor han sier Norge "må stole på amerikanerne" som skal stå for utvelgelsesprosessen, i tillegg til at Jordan skal være delvis involvert. Han sier videre at han ikke har sett de konkrete kriteriene som skal ligge til grunn for utvelgelsen.

Dagbladet 13.mai refereres følgende uttalelse fra forsvarssjefen:

"Han vil ikke gi detaljer om hvilke syriske opprørsgrupper som skal trenes av norske soldater. Det er den amerikans-

kledede militærkoalisjonen som helhet som velger hvem som skal trenes, og dermed har Norge begrenset innflytelse."

Dette skaper uklarhet rundt Norges mulighet for innflytelse på utvelgelsen av de gruppene som vi skal bidra til å trene.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 13. mai 2016, med spørsmål fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken om det han oppfatter som ulike beskrivelser fra statsministeren og Forsvarssjefen angående norsk påvirkning på hvilke syriske grupper vi skal støtte. Dette oppfattes som om det er uklarheter rundt Norges mulighet for innflytelse på utvelgelsen av de gruppene vi skal bidra til å trene og støtte.

Lysbakken peker på at Forsvarssjefen har uttalt at det er den amerikanskledede koalisjonen som driver det omfattende og systematiske programmet som velger ut hvilke grupper som skal motta trening, rådgivning og støtte. I denne sammenhengen har Forsvarssjefen også uttalt at Norge har begrenset innflytelse.

Det er her viktig å presisere at Norge bidrar til et eksisterende koalisjonsprogram som skal sette de lokale syriske gruppene som velges ut i bedre stand til å frigi områder som i dag er kontrollert av ISIL. Norge skal ikke drive sitt eget program.

Lysbakken hevder at mitt svar i spørretimen skaper uklarhet rundt vår mulighet for å påvirke utvelgelsen av gruppene.

En omfattende og systematisk prosess sikrer at de gruppene som plukkes ut oppfyller de strenge kriteriene som er satt. Denne prosessen ledes av USA, med støtte fra koalisjonspartnere. Dette betyr at også Norge

vil ha medbestemmelse på lik linje med øvrige medlemmer av koalisjonen. Etter hvert som vi opparbeidet oss mer kunnskap om gruppene vil vi også kunne bidra mer aktivt i utvelgelsesprosessen.

Den norske styrkesjefen har alltid det vi kaller en «Red Card» autoritet. Det vil si at styrkesjefen vil sikre at oppdrag som utføres er i henhold til det nasjonale mandatet. Både de amerikanske og de norske styrkene vil følge opp styrkene som trenes. Gjennom trening, rådgivning og støtte vil man få et stadig bedre bilde av dem som trenes. Dersom de norske styrkene skul-

le oppdage forhold som tilsier at gruppene som støttes ikke etterkommer de strenge kravene som settes vil dette bli tatt opp i kommandokjeden.

Stortingsrepresentant Lysbakken stiller et viktig og relevant spørsmål. Det er avgjørende med en omfattende og grundig kontroll og vurdering av de gruppene som skal støttes av koalisjonen. Dette er en vurdering som må gjøres løpende. Selv om det er den amerikanskledede koalisjonen som driver programmet så vil norske styrker bidra til prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1102

Innlevert 13. mai 2016 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust

Besvart 24. mai 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Fra og med 1. juli vil ikke lenger utrykningspolitiet ha en egen tjeneste i Asker og Bærum. Både Trygg Trafikk og politiseksjonen i Aker og Bærum er bekymra for konsekvensene, og mener det ikke er ressurser til å erstatte UPs innsats.

Deler statsråden bekymringen, og vil han sørge for at tilbudet blir like godt når UP mister sin egen tjeneste i Asker og Bærum?»

Svar:

Som en del av nærpoltireformen er som kjent antall politidistrikter redusert fra 27 til 12 fra januar i år. Fra samme tidspunkt ble også organiseringen av Utrykningspolitiet (UP) tilpasset ny struktur slik at antall UP-distrikter ble redusert fra ni til fem. Omorganiseringen medfører ikke at prioriteringen av operativ trafikkjeneste i politidistriktene skal bli redusert.

UP består hovedsakelig av innbeordret mannskap fra politidistriktene. En viss andel av disse rulleres hvert år. Blant annet på denne måten tilbakeføres ressurser til de enkelte politidistrikt, både i form av mannskapene, men også i form av kunnskap og operativ erfaring disse har med seg fra tiden i UP. Dette er med på å styrke det enkelte politidistrikts trafikkjeneste.

Politidirektoratet opplyser at det som følge av endrede forutsetninger i trafikken og omorganisering av politidistriktene, er besluttet en omfordeling av UP-stillinger fra politidistriktene Oslo, Øst, Sør-Øst og Agder, og at åtte UP- årsverk i tidligere Asker og Bærum politidistrikt berøres av dette.

Omdisponeringen skjer ved at fordelingsnøkkelen for tildelte stillinger justeres for de distrikt som får tilførsel av stillinger. Tidligere avgitte UP-mannskaper for Asker og Bærum politidistrikt kan derfor disponeres som egen ressurs i Oslo politidistrikt. I tillegg er det lagt vekt på beredskapsressursen UP vil være for de nye politidistriktene med større enheter.

Som følge av disse endringene ble ressursene beordret til UP-tjeneste fra Asker og Bærum politidistrikt tilbakeført, og samme modell som tidligere har vært praksis i Oslo politidistrikt ble lagt til grunn for nye Oslo politidistrikt. UP har normalt ikke fast patruljetjeneste innenfor Oslo politidistrikt idet Oslo hittil har gjennomført den operative trafikkjenesten med egne mannskaper. UP har likevel gitt nødvendig bistand ved behov. Oslo politidistrikt vil også etter tilbakeføringen av UP-mannskaper ivareta politiets trafikkjeneste innenfor tidligere Asker og Bærum politidistrikt på nivå som det tidligere har vært.

Jeg deler representantens engasjement for trafiksikkerheten, og setter pris på at det settes fokus på regjeringens trafiksikkerhetsarbeid. Slik jeg ser det vil omfordelingen av ressurser være et bidrag til å skaffe et mer robust politi over hele landet, samtidig som tilbudet i tidligere Asker og Bærum politidistrikt skal opprettholdes på samme nivå som tidligere. Jeg deler derfor ikke bekymringen for konsekvensene av endringene.

SPØRSMÅL NR. 1103**Innlevert 13. mai 2016 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 24. mai 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«I Stortinget den 12. mai, sa justisministeren at nedgangen i soningskøen for menn får direkte og positiv konsekvens for innholdet i soningen for kvinner. Flere soningsplasser for menn gav mer handlingsrom for å individrettet soningsforhold også for kvinner.

Hvilke konkrete forbedringer har kommet kvinnene individuelt til gode som en følge av nedgangen i soningskøen for menn og hvordan har nedgangen i soningskøen for kvinner påvirket soningsforholdene for menn?»

Svar:

En nedgang i soningskøen og et lavere press på fengselsplasser gjør det mindre nødvendig å la kvinner og menn sone i samme avdelinger.

Som jeg understreket i mitt innlegg 12. mai, skal kvinner som hovedregel gjennomføre straff eller varetekt i egne enheter. Dette gir best mulighet for å tilpasse forholdene etter kvinners særegne behov. Nedgangen i soningskøen har gjort det mulig å frigjøre fengselskapasitet som tidligere ble benyttet til mannlige innsatte, til kvinner. Derfor er Telemark fengsel avdeling Kragerø omgjort til et rent kvinnefengsel, med 18 plasser. Nå er det fire rene kvinnefengsler i Norge i dag: Bredtveit, Ravneberget, Sandefjord og Kragerø med til sammen 144 plasser.

Det er også viktig at kvinner i likhet med menn ikke må vente i soningskø før de får gjennomført straffen. Soningskøen for kvinner har gått ned med 40 prosent det siste året, fra 154 dommer pr. 1. mai i fjor til 92 på samme tidspunkt i år.

SPØRSMÅL NR. 1104**Innlevert 18. mai 2016 av stortingsrepresentant Mazyar Keshvari****Besvart 26. mai 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta Follobanen-prosjektets påvirkningen på Åsland-prosjektet i ettersyn, og bidra til å bringe klarhet i spørsmål knyttet til virkningen av den planlagte deponering av steinmasser fra tunnelprosjektet?»

BEGRUNNELSE:

Da Oslo kommune nedla Prinsdal skytebane i 2007, ble det i samme vedtak bestemt at det skulle bygges en ny bane som erstatning. Denne erstatningsbanen ble det etter kort tid bestemt at skulle legges til det tidligere pukkverket ved Åsland sør i Oslo. Store deler av samme område er i dag anleggsområde for Follobanen-prosjektet.

Byråd Rina Mariann Hansen uttalte til NRK Østlandssendingen 12. februar i år at Follobanen var årsak til en merkostnad på 39 millioner kroner på Åsland-prosjektet. Den samme påstanden kom også frem i et notat sendt til Oslo bystyrets samferdsels- og miljøkomité 29. januar hvor det ble understreket at merkostnadene

kom til «som følge av massedeponeringen knyttet til utbyggingen av Follobanen».

Jernbaneverkets Rikke Lill Holund kommenterte til NRK Østlandssendingen i samme artikkel at byrådets anslag var mye høyere enn det Follobanens inngrep i området skulle tilsi. Holund understreket samtidig at JBV var åpne for å gå i dialog med Oslo kommune om inndekking av merkostnader påført av Follobanen-prosjektet.

Åsland skytebane har vært på Oslo Idrettskrets prioritetsliste siden 2010 og ble vedtatt bygget av Oslo bystyre i budsjettet for 2015. Oslo fikk et nytt bystyreflertall og byråd etter valget høsten 2015. Det nye byrådet la den omtalte kostnadsøkningen til grunn da de i sitt budsjett for 2016 la Åsland-prosjektet på is med tillegget «Bystyret ber byrådet i forbindelse med revidert budsjett foreta en gjennomgang av prosjektet og kostnadene knyttet til ny skytebane på Åsland».

Allerede i et notat til Oslo bystyrets samferdsels- og miljøkomité 2. februar skrev byråd Hansen at Eiendoms- og byfornyelsesetaten var instruert til å drøf-

te eventuelle merkostnader av massedeposering med JBV.

Svar:

Hoveddelen av massene fra Follobanetunnelene tas ut via tverrslag ved Åsland. I reguleringsplan for utvidet riggområde ved Åsland, vedtatt 3. september 2014, er det tilrettelagt for at terrenget løftes i området nord for Holstad gård, og dermed blir bedre tilpasset planlagt fremtidig byutvikling på Gjersrud-Stensrud. Den godkjente planen muliggjør deponering av ca. 1/3 av massene fra Follobanen.

Jernbaneverket opplyser om at de nå samarbeider med Oslo Kommune om en revidering av områdeplanen for Gjersrud-Stensrud. Revideringen følger diskusjoner med Oslo kommune i løpet av våren 2016, og omhandler endret terrengoppfylling i området. Ambisjonen er å tilrettelegge for deponering av det aller meste av massene fra Follobanen, og dermed minimere transportbehovet ut fra området. Et av premissene for revideringen er at terrenget tilpasses slik at planlagt skytebane er i samsvar med reguleringsplanen for

Åsland skytebane i fjell (S-4572) og at oppfyllingen ikke påvirker inngangspartiet for skytebanen.

Skytebanen på Åsland er planlagt sprengt inn i fjellet nesten "vegg i vegg" med Jernbaneverkets midlertidige betongfabrikk på Åsland. Jernbaneverket har med bakgrunn i risikoen for at rystelser vil kunne påvirke pågående produksjonen av betongelementer (støpningsprosessen) og med tanke på sikkerheten for de som jobber på anlegget påpekt at forsiktig sprengning i påhuggssonen og tiltak for å hindre sprut må legges til grunn ved bygging av skytebanen. Merkostnaden ved dette vurderes som liten.

Jernbaneverket er innstilt på å kompensere for eventuelle ulemper skytebaneprosjektet blir påført. Jernbaneverkets vurdering er at ulempene er langt lavere enn de kostnadstallene som har versert i media (39 mill. kroner). Med de siste tilpasningene som er gjort i reguleringsplanforslaget, er Follobaneprosjektets vurdering at ulempen er i størrelsesorden 0-10 pst. av nevnte nivå.

Jernbaneverket opplyser videre at de ikke har motatt noen krav fra Oslo Kommune om kompensasjon for eventuelle ulemper som massedeposeringen fra prosjektet vil påføre utbyggingen av skytebanen på Åsland.

SPØRSMÅL NR. 1105

Innlevert 18. mai 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 27. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Omlag 1/3 av norsk uførepensjon gis på grunnlag av psykiske lidelser. UNI Helse leder et forskningsprosjekt som evaluerer effekten av "Individuell Jobbstøtte", et innovativt tiltak med fokus på rask retur til ordinært lønnet arbeid for personer med alvorlige psykiske lidelser. Tilbakemelding fra Kronstad DPS er svært positiv.

Vil ministeren sørge for at helsedirektoratet prolanger støtten til de involverte i prosjektet i 2017, slik at det blir kontinuitet og varig tilbud etter at forskningsresultatene er klare i høst?»

BEGRUNNELSE:

Arbeidsrettede tiltak for personer med alvorlige psykiske lidelser har i hovedsak omfattet arbeid med bistand eller arbeidspraksis i skjermet virksomhet. UNI Research Helse leder et forskningsprosjekt som evalu-

erer tiltaket Individuell jobbstøtte (IPS). Metodikken er godt dokumentert fra internasjonale studier, men har ikke vært prøvd i Norge i rendyrket form for denne gruppen.

Evalueringen er utformet som en randomisert kontrollert studie i 6 norske fylker. Det innebærer en effektvaluering, prosessevaluering og en kost/nytte-analyse, der IPS sammenliknes med ordinær arbeidsrettede tiltak på en rekke utfallsmål relatert til arbeidsdeltagelse, psykisk helse og livskvalitet.

Prosjektet vil gi evidensbasert kunnskap om rehabilitering av en viktig pasientgruppe som står i fare for å bli ekskludert fra det norske arbeidsmarked.

Oppdragsgiver er NAV, men alle de involverte helseinstitusjonene har fått støtte fra helsedirektoratet ut 2016.

Resultat av forskningen skal foreligge i slutten av oktober. Kronstad DPS er en av deltakerne i prosjektet. De melder om svært positive resultater, men er bekymret for at de får for kort tid fra resultatene foreligger til

å få på plass en varig løsning som bygger på den kompetansen som er bygget opp. Det hadde derfor vært formålstjenlig å få en faglig forsvarlig overgangsperiode med støtte fra Helsedirektoratet.

Svar:

Jeg er enig med representanten Grung i at det er viktig å legge til rette slik at mennesker med psykiske helseutfordringer raskest mulig kommer ut i eller tilbake til jobb. Det gjelder også i høyeste grad de med alvorlige psykiske lidelser. Erfaringene fra blant annet Jobbmestrende oppfølging er at mennesker vi tidligere tenkte ikke kunne "klare seg" i arbeidslivet, gjør nettopp det. Arbeid og aktivitet gir mening, mestringsfølelse og bedre helse, og arbeidsinntekt gir stabilitet og trygghet for den enkelte. Alt dette er avgjørende for at vi alle skal kunne leve gode liv.

Helsedirektoratet er gitt i oppdrag å vurdere hvordan tiltak som i dag finansieres gjennom prosjektmidler, men som er ferdig evaluert eller blir ferdig evaluert i 2016, kan videreføres i tjenestenes ordinære drift eller eventuelt avvikles. Dette er et omfattende og krevende oppdrag som berører flere tiltak enn Individuell jobbstøtte. Oppdraget er videre et uttrykk for at jeg mener vi må sikre oss at gode, evaluerte prosjekter finner sin plass i de ordinære tjenestene slik at de ikke blir et tilbud for de få, men når flest mulig. Slik kan vi også bidra til å spre gode erfaringer og kompetanse slik at dette kan tas i bruk også andre steder.

Når det gjelder det spesifikke prosjektet representanten spør om, Individuell jobbstøtte, så vil evalueringen foreligge i desember 2016. Hvordan finansieringen av dette prosjektet håndteres i 2017 er et budsjettspørsmål. Regjeringen vil komme tilbake til det i den ordinære budsjett-prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1106

Innlevert 18. mai 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 31. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Nasjonal helse- og sykehusplan er tydelig på at psykisk helse- og rushelsetjenester må samordnes bedre med somatiske helsetjenester. Men flere av de store sykehusene omorganiserer sine mottaksenheter uten at de innrettes mot rus og psykiatri pasienter. Mange pasienter har sammensatte lidelser og alle har krav på et helhetlig behandlingstilbud, også ved akuttinnleggelser.

Hvilke strategi har ministeren for å sikre at mottaksenhetene følger opp vedtatt politikk om samordning av rus, psykisk helse og somatikk?»

Svar:

I arbeidet med Nasjonal helse- og sykehusplan var ønsket om et helhetlig tilbud på tvers av fagområdene et av de tydeligste signalene fra brukerorganisasjonene. Dette signalet er sammenfallende med anbefalinger fra WHO. Det foreligger forskning som forteller om i snitt 20 år kortere levetid for mennesker med alvorlige psykiske lidelser, sammenliknet med øvrig befolkning. En av flere årsaker til dette er manglende utredning og behandling av somatiske lidelser. Vi har også erfaring for at pasienter med alvorlig somatisk sykdom i mange tilfelle også har behov for behandling av rusproblemer og/eller psykiske problemer.

Innspillene til Nasjonal helse- og sykehusplan og anbefalingene fra WHO gir imidlertid ikke svar på hvordan tjenestene best kan organiseres for å lykkes med en god integrering av tjenestene. Svarene må finnes gjennom gode prosesser mellom ulike tjenester og i dialog med brukerne. Parallelt med utarbeidelsen av Nasjonal helse- og sykehusplan fikk de regionale helseforetakene i 2015 i oppdrag å etablere rutiner som sikrer at pasienter innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling får behandling for somatiske lidelser og tilsvarende, at pasienter som behandles for somatiske lidelser også får tilbud om behandling for psykiske lidelser og/eller rusproblemer. Tilbakemeldinger fra de regionale helseforetakene viser at alle har oppmerksomhet rettet mot problemstillingen og at det arbeides på litt ulike måter for å få det til. Generelt vises det til pågående planarbeid, til rutiner som til dels allerede er etablert, til samlokalisering og i enkelte tilfelle til felles akuttmottak.

Et viktig strategisk grep fremover vil være etableringen av pakkeforløp på psykisk helse- og rusfeltet. Helsedirektoratet vil med det første få i oppdrag å starte dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1107**Innlevert 18. mai 2016 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter****Besvart 27. mai 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Det er viktig at prosesser hvor barnevernet er involvert, kvalitetssikres. Involverte barn og ungdommer må bli hørt og få reell innflytelse, før det tas viktige avgjørelser om deres liv. Dette må selvsagt også gjelde barn med ulike funksjonsnedsettelse. Flere opplever at når det stilles spørsmål vedrørende kvalitetssikring og brukermedvirkning så argumenteres det med taushetsplikten.

Hva kan statsråden gjøre for å sikre at ikke barnevernet "skjuler" egne feil, ved å skyve taushetsplikten foran seg?»

Svar:

Jeg er enig med representanten i at det er viktig at prosesser hvor barnevernet er involvert blir kvalitetssikret, og at barn og ungdommer i barnevernssaker må bli hørt og få reell innflytelse før det tas viktige avgjørelser om deres liv. Jeg er også opptatt av at rettsikkerheten til barn i barnevernet skal bli ivaretatt på en god måte. Åpenhet og innsyn i barnevernets arbeid kan bidra til å styrke legitimiteten og tilliten i befolkningen. Samtidig må all formidling av opplysninger og kommunikasjon skje innenfor reglene om taushetsplikt og opplysningsrett.

En av mine viktigste oppgaver som barneminister er å sørge for at barnevernet i større grad involverer barn og unge.

For å kunne følge opp barn som trenger hjelp fra barnevernet på en god måte, er det avgjørende at barn blir hørt og kan medvirke i avgjørelser om barnet. Fra 1. juni 2014 ble barns rett til medvirkning styrket i barnevernloven. Det er presisert at barnet skal gis mulighet til medvirkning og at det skal tilrettelegges for samtaler med barnet. Barn som barnevernet har overtatt omsorgen for har også anledning til å ha med seg en person barnet har særlig tillit til. Departementet har laget en utfyllende forskrift om medvirkning og tillitsperson. Formålet med forskriften er å styrke barn og unges medvirkning og innflytelse i barnevernet. Det fremgår av forskriften at barnets medvirkning er en prosess som må utøves under hele sakens forløp, og at barnet skal gis mulighet til å medvirke i alle forhold som berører barnet. Barnevernet skal i sin saksbehandling dokumentere barnets medvirkning. Det skal dokumenteres hvorvidt barnet har fått anledning til å medvirke, hva barnet er blitt hørt om og hva som var barnets syn.

Hver enkelt kommune er ansvarlig for at de ivaretar barns rett til medvirkning i barnevernssaker. Også

kommunens øverste administrative og politiske ledelse har et ansvar for at kommunen ivaretar sine plikter.

Fylkesmannen har ansvar for å føre tilsyn med at kommunene utfører de oppgavene de er pålagt etter barnevernloven. Statens helsetilsyn har det overordnede faglige ansvaret for tilsynet på barnevernområdet. I forbindelse med sine tilsynsoppgaver har fylkesmannen og Helsetilsynet full tilgang til opplysninger i den enkelte sak. Jeg forventer at fylkesmannen følger opp dersom de blir gjort kjent med at kommuner ikke følger opp barns rett til medvirkning.

Det er en viktig del av rettsikkerheten for barn i barnevernets omsorg at de har adgang til å ta opp forhold de er misfornøyd med. Jeg mener at dagens klageordninger er gode, men jeg vil gjerne vurdere om det er rom for forbedringer. Mitt departement har derfor startet et arbeid med berørte parter for å få gode innspill til mulige forbedringer. Jeg har blant annet invitert flere brukerorganisasjoner og fylkesmenn til en workshop om klageordninger i barnevernet 6. juni.

Alle som arbeider i barnevernet har taushetsplikt om de opplysningene de får tilgang til gjennom arbeidet med barnevernssaker. Taushetsplikten innebærer et forbud mot å formidle opplysninger til andre, med mindre det finnes unntak som gir plikt eller adgang til å formidle opplysningene. Barneverntjenestens taushetsplikt er noe strengere enn taushetsplikten som gjelder for andre tjenester med forvaltningsmessig taushetsplikt. I motsetning til forvaltningslovens alminnelige regler omfatter barneverntjenestens taushetsplikt alle opplysninger om barnet og familien. Dette innebærer blant annet at det at en familie har en tilknytning til barneverntjenesten, i seg selv er underlagt lovbestemt taushetsplikt.

Barnevernssaker inneholder ofte personlige og sensitive opplysninger. Det er viktig å sikre at disse opplysningene ikke videreføres i større grad enn det er adgang til, og at de håndteres slik at hensynet til personlig integritet, personvern og tillit til barnevernet ivaretas på en god måte.

Taushetsplikten er i utgangspunktet ikke til hinder for at opplysninger gis dersom den som har krav på taushet samtykker i at opplysningene gjøres kjent for andre. I slike tilfeller oppheves taushetsplikten så langt som samtykket gjelder.

Barneverntjenesten har selvsagt anledning til å gi generell informasjon til offentligheten om sitt arbeid, ansvar og arbeidsmetoder. Åpenhet og innsyn i barnevernets arbeid kan som nevnt bidra til å styrke legitimiteten og tilliten i befolkningen. Taushetsplikten skal beskytte den enkelte mot unødig spredning av person-

opplysninger. Taushetsplikten er ikke ment å beskytte barnevernet på bekostning av åpenhet og innsyn.

I november 2014 ble det nedsatt et lovutvalg som skal se på hvordan barnevernloven kan forenkles. Målet med gjennomgangen av barnevernloven er å bedre rettssikkerheten for barna og skape et mer forståelig regelverk. Utvalget skal blant annet vurdere om barnevernet er et egnet område for rettighetsfesting. Jeg ser frem til å motta utvalgets utredning.

Avslutningsvis vil jeg nevne at Regjeringen har besluttet at Statens helsetilsyn får i oppdrag å gjennomgå

et utvalg saker om akutt plassering og saker om omsorgsovertakelse. Både saksbehandlingen i barnevernet og behandlingen i fylkesnemnda skal gjennomgås. Gjennomgangen kan samlet gi informasjon om hva som eventuelt svikter og hvorfor svikt oppstår. Gjennomgangen kan gi verdifull kunnskap som kan komme til nytte i arbeidet med å videreutvikle barnevernet. Barne- og likestillingsdepartementet utarbeider nå et mandat for oppdraget, i samråd med Helse- og omsorgsdepartementet og Helsetilsynet.

SPØRSMÅL NR. 1108

Innlevert 19. mai 2016 av stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen

Besvart 26. mai 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Gitt de forutsetninger Finansdepartementet la til grunn for å estimere provenyeffekt av det økte skjermingsfradraget utover risikofri rente på 340 mill. kroner (jmf. tabell i Innst. 273 S (2015 – 2016)), hvordan fordeler provenytapet seg blant dem som mottar utbytte, inndelt i inntektsgruppene 0–200 000 kr, 200 000–400 000 kr, 400 000–500 000 kr, 500 000–600 000 kr, 600 000–1 mill. kr, 1 mill. kr–2 mill. kr, 2 mill. kr–5 mill. kr og over 5 mill. kr?»

Svar:

Som det framgår av fotnote 6 til nevnte tabell i Innst. 273 S (2015–2016), er 340 mill. kroner kun et anslått virkningstall for en økning i skjermingsrenten (for aksjonærer) på 1 prosentenhet. Beregningen omfatter kun enkeltpersonforetak og aksjonærer. For deltakere er effekten ikke anslått fordi det ikke foreligger tilstrekkelig informasjon om deltakernes skjermingsgrunnlag og skjermingsfradrag. Provenytapet ved å øke skjermingsrenten kan være større på lang sikt enn på kort sikt. Årsaken til dette er at en del aksjeposter ikke be-

nytter hele skjermingsfradraget. For slike aksjeposter vil økt skjermingsfradrag ikke få noen umiddelbar effekt, men gi økt ubenyttet skjermingsfradrag som kan framføres til senere år.

Departementet benytter Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt, til å beregne fordelingsvirkninger av endringer i direkte skatter for personer. Av beregningstekniske årsaker er Statistisk sentralbyrås aksjestatistikk benyttet til å beregne provenyvirkningen av å øke skjermingsrenten for aksjonærer. For å kunne ta i bruk LOTTE-Skatt for å beregne fordelingsvirkninger har departementet forutsatt at provenytapet fra økt skjermingsrente om lag fordeler seg på skattyterne ut fra størrelsen på årets benyttede skjermingsfradrag. Dette er en forenklet antagelse. Resultatene må derfor tolkes med varsomhet. Tabell 1 viser hvordan provenytapet for aksjonærer fordeler seg på skattyterne etter bruttoinntekt gitt de forenklede forutsetningene.

Tabell 1 Gjennomsnittlig endring i skatt for alle personer og kun for de berørte ved å øke skjermingsrenten med 1 prosentenhet for aksjonærer. Bosatte personer 17 år og eldre

Bruttoinntekt. Tusen kroner	Antall personer	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt for dem som berøres. Kroner. (Prosent som berøres)
0 - 200.....	841 400	0	-100 (3)
200 - 400.....	1 376 700	0	-100 (7)
400 - 500.....	657 900	0	-100 (10)
500 - 600.....	488 900	0	-100 (13)
600 - 1000.....	645 200	-100	-200 (23)
1000 - 2000.....	185 500	-200	-500 (45)
2000 - 5000.....	27 600	-1 400	-2 200 (61)
5000 og over.....	3 900	-27 700	-39 200 (71)
I ALT	4 227 100	-100	-500 (12)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Tabell 2 viser hvordan provenytapet for enkeltpersonforetak fordeler seg på skattyterne etter bruttoinntekt. For enkeltpersonforetak er LOTTE-Skatt benyttet til å beregne både proveny- og fordelingsvirkninger. Det er imidlertid kun om lag 74 pst. av enkeltperson-

foretakene som er medregnet i tabell 2. Det skyldes at det ikke foreligger tilstrekkelig informasjon om skjerming mv. for alle enkeltpersonforetakene i modellen. Beregningene er ikke nødvendigvis representative for enkeltpersonforetak som ikke omfattes av modellen.

Tabell 2 Gjennomsnittlig endring i skatt for alle personer og kun for de berørte ved å øke skjermingsrenten med 1,33 prosentenheter for enkeltpersonforetak¹. Bosatte personer 17 år og eldre

Bruttoinntekt. Tusen kroner	Antall personer	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt for de som berøres. Kroner. (Prosent som berøres)
0 - 200.....	841 400	0	-400 (1)
200 - 400.....	1 376 700	0	-400 (1)
400 - 500.....	657 900	0	-500 (2)
500 - 600.....	488 900	0	-600 (3)
600 - 1000.....	645 200	0	-1 000 (4)
1000 - 2000.....	185 500	-100	-1 700 (6)
2000 og over.....	31 500	-200	-3 000 (7)
I ALT	4 227 100	0	-900 (2)

¹ Skjermingsrenten for enkeltpersonforetak fastsettes før skatt mens renten for aksjonærer er etter skatt. En økning i skjermingsrenten for aksjonærer på 1 prosentenheter tilsvarer derfor en økning i renten for enkeltpersonforetak på 1,33 prosentenheter.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1109**Innlevert 19. mai 2016 av stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen****Besvart 26. mai 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Gitt de forutsetninger Finansdepartementet la til grunn for å estimere provenyeffekt av det økte skjermingsfradraget utover risikofri rente på 340 mill. kroner (jmf. tabell i Innst. 273 S (2015 – 2016)), hvordan fordeler provenytapet seg blant dem som mottar utbytte inndelt i formuesgruppene negativ formue, 0 kr–0,5 mill. kr, 0,5 mill. kr–1 mill. kr, 1 mill. kr–5 mill. kr, 5 mill. kr–10 mill. kr, 10 mill. kr–50 mill. kr, 50 mill. kr til høyeste praktisk målbare formuesintervall, og over?»

Svar:

Som det framgår av fotnote 6 til nevnte tabell i Innst. 273 S (2015-2016), er 340 mill. kroner kun et anslått virkningstall for en økning i skjermingsrenten (for aksjonærer) på 1 prosentenhet. Det tas ikke stilling til hvor stor økningen vil være med en annen basis for beregning av risikofri rente. Beregningen omfatter kun enkeltpersonforetak og aksjonærer. For deltakere er effekten ikke anslått fordi det ikke foreligger tilstrekkelig informasjon om deltakernes skjermingsgrunnlag

og skjermingsfradrag. Provenytapet ved å øke skjermingsrenten kan være større på lang sikt enn på kort sikt. Årsaken til dette er at en del aksjeposter ikke benytter hele skjermingsfradraget. For slike aksjeposter vil økt skjermingsfradrag ikke få noen umiddelbar effekt, men gi økt ubenyttet skjermingsfradrag som kan framføres til senere år.

Departementet benytter Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt, til å beregne fordelingsvirkninger av endringer i direkte skatter for personer. Av beregningstekniske årsaker er Statistisk sentralbyrås aksjestatistikk benyttet til å beregne provenyvirkningen av å øke skjermingsrenten for aksjonærer. For å kunne ta i bruk LOTTE-Skatt for å beregne fordelingsvirkninger har departementet forutsatt at provenytapet fra økt skjermingsrente om lag fordeler seg på skattyterne ut fra størrelsen på årets benyttede skjermingsfradrag. Dette er en forenklet antagelse. Resultatene må derfor tolkes med varsomhet. Tabell 1 viser hvordan provenytapet for aksjonærer fordeler seg på skattyterne etter beregnet nettoformue gitt de forenklete forutsetningene.

Tabell 1 Gjennomsnittlig endring i skatt for alle personer og kun for de berørte ved å øke skjermingsrenten med 1 prosentenhet for aksjonærer. Sammenlignet med 2016-regler. Bosatte personer 17 år og eldre.

Beregnet nettoformue. Kroner	Antall personer	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt for dem som berøres. Kroner. (Prosent som berøres)
Negativ.....	1 018 700	0	-100 (8)
0 – 0,5 mill.....	1 159 800	0	-100 (5)
0,5 – 1 mill.....	370 400	0	-100 (11)
1 mill. – 5 mill.	1 453 600	-100	-400 (15)
5 mill. – 10 mill.	173 100	-200	-500 (36)
10 mill. – 50 mill.	47 600	-900	-1 600 (58)
50 mill. – 100 mill.	2 400	-6 900	-9 300 (75)
Over 100 mill.	1 400	-37 800	-56 400 (67)
I ALT	4 227 100	-100	-500 (12)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Tabell 2 viser hvordan provenytapet for enkeltpersonforetak fordeler seg på skattyterne etter beregnet nettoformue. For enkeltpersonforetak er LOTTE-Skatt benyttet til å beregne både proveny- og fordelingsvirkninger. Det er imidlertid kun om lag 74 pst. av enkeltpersonforetakene som er medregnet i tabell 2. Det

skyldes at det ikke foreligger tilstrekkelig informasjon om skjerming mv. for alle enkeltpersonforetakene i modellen. Beregningene er ikke nødvendigvis representative for enkeltpersonforetak som ikke omfattes av modellen.

Tabell 2 Gjennomsnittlig endring i skatt for alle personer og kun for de berørte ved å øke skjermingsrenten med 1,33 prosentenheter for enkeltpersonfore-

tak1. Sammenliknet med 2016-regler. Bosatte personer 17 år og eldre

Beregnet nettoformue. Kroner	Antall personer	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt for de som berøres. Kroner. (Prosent som berøres)
Negativ	1 018 700	0	-800 (2)
0 – 0,5 mill.....	1 159 800	0	-600 (1)
0,5 – 1 mill.....	370 400	0	-600 (3)
1 mill. – 5 mill.	1 453 600	0	-800 (3)
5 mill. – 10 mill.	173 100	-100	-1 400 (5)
Over 10 mill.	51 400	-200	-3 300 (6)
I ALT	4 227 100	0	-900 (2)

¹ Skjermingsrenten for enkeltpersonforetak fastsettes før skatt mens renten for aksjonærer er etter skatt. En økning i skjermingsrenten for aksjonærer på 1 prosentenheter tilsvarer derfor en økning i renten for enkeltpersonforetak på 1,33 prosentenheter.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1110

Innlevert 19. mai 2016 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 26. mai 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Jmf. Innst. 273 S (2015 – 2016), hva blir fordelingsseffekten av de foreslåtte endringene i verdsettingssatsene i formuesskatten sammenliknet med referansebanen, inndelt i formuesgruppene negativ formue, 0 kr–500 000 kr, 500 000 kr–1 mill. kr, 1 mill. kr–5 mill. kr, 5 mill. kr–10 mill. kr, 10 mill. kr–50 mill. kr, 50 mill. kr til høyeste praktisk målbare formuesintervall, og over høyeste praktisk målbare formuesintervall?»

Svar:

Formuesskatten er uheldig fordi den gjør det vanskeligere å holde virksomhet under norsk eierskap ettersom den bare rammer norske eiere, og den kan også gi likviditetsutfordringer for virksomheter.

Eiere som er avhengig av norsk egenkapital for å få finansiert sine investeringer kan ha prosjekter som er lønnsomme for samfunnet og ville gitt nye arbeidsplasser, men som ikke gjennomføres på grunn av for-

muesskatten. Formuesskatten er også uheldig fordi den kan skape skattemotivert flytting fra Norge.

I innstillingen til Skattemeldingen bes regjeringen om å innføre en verdsettingsrabatt i formuesskatten på 20 pst. for aksjer og driftsmidler samt tilhørende gjeld. Det er ikke konkret definert hva som skal regnes med som driftsmidler, men departementet legger til grunn at formålet er at rabatten også skal omfatte næringsrelaterte eiendeler som ikke er eid av selskaper. Utformingen av rabatten må vurderes nærmere i lys av dette.

Departementet har begrenset mulighet til å beregne virkninger av rabatt for ulike eiendeler. I LOTTE-Skatt finnes informasjon om formuesposter, men mange av disse kan ikke splittes opp etter de ulike eiendelene som inngår. I beregningene er følgende formuesposter gitt verdsettingsrabatt:

- Verdipapirer (post 4.1.7 og 4.1.8 i selvangivelsen) fratrukket obligasjoner
- Aksjefond (post 4.1.4 i selvangivelsen)
- Annen fast eiendom (post 4.3.5 i selvangivelsen)

- Skogeiendom (post 4.3.4 i selvangivelsen)
- Driftsløsøre og andre eiendeler i næring (post 4.4 i selvangivelsen)
- Annen skattepliktig formue (post 4.5.4 i selvangivelsen)

Aksjefond var omfattet av den tidligere aksjerabatten. Aksjefond er nå erstattet av verdipapirfond, som eier både aksjer, obligasjoner og ev. andre verdipapirer. Versjonen av LOTTE-skatt som er benyttet i beregningen, baserer seg på 2014-grunnlaget. Der inngår aksjefond fortsatt som en egen post i selvangivelsen. Det må utredes nærmere hvordan rabatten kan inkludere en aksjeandel for personlige eiere av verdipapirfondsandeler.

Gjelden er fordelt sjablonmessig etter andelen rabatterte formuesposter utgjør av samlet brutto formue. Gjelden som tilordnes formuesposter som omfattes av verdsettingsrabatten, reduseres med samme prosentandel. I denne tilordningen er ligningsverdier av næringseiendom og bolig oppjustert til beregnede markedsverdier. For andre formuesposter er ligningsverdier før rabatten lagt til grunn.

I beregningene er det lagt til grunn at næringseiendom i unoterte selskap verdsettes til beregnet markedsverdi, ettersom det gis rabatt på selve aksjeverdien. Næringseiendom som er direkte eid, får dermed samme rabatt som andre næringseiendeler. Det finnes ingen informasjon i LOTTE-Skatt om sekundærbolig eid gjennom selskap og beregningene kan derfor ikke ta hensyn til en eventuell tilsvarende oppjustering av ligningsverdi av sekundærbolig.

Provenytapet ved en verdsettingsrabatt som skisert ovenfor anslås til om lag 1 120 mill. kroner påløpt sammenlignet med vedtatte 2016-regler. Anslaget tar ikke hensyn til tilpasninger.

Tabellen nedenfor viser, gitt de nevnte forutsetningene, gjennomsnittlig endring i formuesskatt ved en slik verdsettingsrabatt etter intervaller for beregnet nettoformue. I beregnet nettoformue inngår beregnet markedsverdi av primærbolig, sekundærbolig og næringseiendom.

Tabell Gjennomsnittlig endring i formuesskatt ved en verdsettingsrabatt for aksjer og driftsmidler (og tilordnet gjeld) på 20 pst.¹ etter intervaller for beregnet nettoformue². Kroner. 2016

Beregnet nettoformue	Antall personer	Gjennomsnittlig skatt i referansen	Gjennomsnittlig endring i formuesskatt
Negativ	1 018 700	98 900	0
0-500 000	1 159 800	60 700	0
500 000 - 1 mill. kr.	370 400	110 600	0
1 mill. - 5 mill. kr.	1 453 600	128 300	-100
5 mill. - 10 mill. kr.	173 100	235 100	-800
10 mill. - 50 mill. kr.	47 600	549 500	-6 400
50 mill. - 100 mill. kr.	2 400	1 420 400	-54 600
Over 100 mill. kr.	1 400	4 364 100	-326 100
I ALT	4 227 100	112 400	-300

¹ I beregningen er følgende formuesposter gitt verdsettingsrabatt:

- Verdipapirer (post 4.1.7 og 4.1.8 i selvangivelsen) fratrasket obligasjoner
- Aksjefond (post 4.1.4 i selvangivelsen)
- Annen fast eiendom (post 4.3.5 i selvangivelsen)
- Skogeiendom (post 4.3.4 i selvangivelsen)
- Driftsløsøre og andre eiendeler i næring (post 4.4 i selvangivelsen)
- Annen skattepliktig formue (post 4.5.4 i selvangivelsen)

Aksjefond var omfattet av den tidligere aksjerabatten. Aksjefond er nå erstattet av verdipapirfond, som eier både aksjer, obligasjoner og ev. andre verdipapirer. I skattemodellen LOTTE-skatt, som baserer seg på 2014-grunnlaget, inngår imidlertid aksjefond fortsatt som en egen post. Gjelden er fordelt forholdsmessig etter andelen rabatterte formuesposter utgjør av samlet brutto formue (der en benytter beregnede markedsverdier for næringseiendom og bolig, og ligningsverdier for rabatt for andre formuesposter). Gjelden som tilordnes formuesposter som omfattes av verdsettingsrabatten, reduseres med samme prosentandel. Det er lagt til grunn at næringseiendom i unoterte selskap

verdsettes til beregnet markedsverdi, ettersom det gis rabatt på selve aksje verdien. Næringseiendom som er direkte eid, får samme rabatt som andre næringseideler. Det finnes ingen informasjon i LOTTE-Skatt om sekundærbolig eid gjennom selskap, og beregningene kan derfor ikke ta hensyn til en eventuell tilsvarende oppjustering av ligningsverdi av sekundærbolig.

2 I beregnet nettoformue inngår beregnet markedsverdi av primærbolig, sekundærbolig og næringseiendom.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 1111**Innlevert 19. mai 2016 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 26. mai 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Jmf. Innst. 273 S (2015 – 2016), hva blir fordelingseffekten av de foreslåtte endringene i verdsettingssatsene i formuesskatten sammenliknet med referansebanen, inndelt i inntektsgruppene 0–200 000 kr, 200 000–400 000 kr, 400 000–500 000 kr, 500 000–600 000 kr, 600 000–1 mill. kr, 1 mill. kr–2 mill. kr, 2 mill. kr–5 mill. kr og over 5 mill. kr?»

Svar:

Formuesskatten fordi den gjør det vanskeligere å holde virksomhet under norsk eierskap ettersom den bare rammer norske eiere, og den kan også gi likviditetsutfordringer for virksomheter.

Eiere som er avhengig av norsk egenkapital for å få finansiert sine investeringer kan ha prosjekter som

er lønnsomme for samfunnet og ville gitt nye arbeidsplasser, men som ikke gjennomføres på grunn av formuesskatten. Formuesskatten er også uheldig fordi den kan skape skattemotivert flytting fra Norge.

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 1110 fra stortingsrepresentant Lysbakken for en beskrivelse av forutsetningene for beregningen av en verdsettingsrabatt for aksjer og driftsmidler (og tilordnet gjeld) på 20 pst.

Gitt forutsetningene i det nevnte svaret, viser tabellen nedenfor gjennomsnittlig endring i formuesskatt ved en slik verdsettingsrabatt etter intervaller for bruttoinntekt.

Tabell Gjennomsnittlig endring i formuesskatt ved en verdsettingsrabatt for aksjer og driftsmidler (og tilordnet gjeld) på 20 pst.¹ etter intervaller for bruttoinntekt. 2016

Bruttoinntekt, tusen kroner	Antall personer	Gjennomsnittlig skatt i referansen. Kroner	Gjennomsnittlig endring i formuesskatt. Kroner	Endring i prosent av bruttoinntekten
0 - 200	841 400	6 100	-100	0,1
200 - 400	1 376 700	52 000	-100	0,0
400 - 500	657 900	102 700	-100	0,0
500 - 600	488 900	135 500	-100	0,0
600 - 1 000	645 200	213 800	-300	0,0
1 000 - 2 000	185 500	447 700	-1 200	0,1
2 000 - 5 000	27 600	1 049 900	-8 000	0,3
Over 5 000	3 900	3 697 300	-71 000	0,7
I ALT	4 227 100	112 400	-300	0,1

¹ I beregningen er følgende formuesposter gitt verdsettingsrabatt:

- Verdipapirer (post 4.1.7 og 4.1.8 i selvangivelsen) fratrasket obligasjoner
- Aksjefond (post 4.1.4 i selvangivelsen)
- Annen fast eiendom (post 4.3.5 i selvangivelsen)
- Skogeiendom (post 4.3.4 i selvangivelsen)
- Driftsløsøre og andre eiendeler i næring (post 4.4 i selvangivelsen)
- Annen skattepliktig formue (post 4.5.4 i selvangivelsen)

Aksjefond var omfattet av den tidligere aksjerabatten. Aksjefond er nå erstattet av verdipapirfond, som eier både aksjer, obligasjoner og ev. andre verdipapirer. I skattemodellen LOTTE-skatt, som baserer seg på 2014-grunnlaget, inngår imidlertid aksjefond fortsatt som en egen post. Gjelden er fordelt forholdsmessig etter andelen rabatterte formuesposter utgjør av samlet brutto formue (der en benytter beregnede markedsverdier for næringseiendom og bolig, og ligningsverdier for rabatt for andre formuesposter). Gjelden som tilordnes formuesposter som omfattes av verdsettings-

rabatten, reduseres med samme prosentandel. Det er lagt til grunn at næringseiendom i unoterte selskap verdsettes til beregnet markedsverdi, ettersom det gis rabatt på selve aksjeverdien. Næringseiendom som er direkte eid, får samme rabatt som andre næringseideler. Det finnes ingen informasjon i LOTTE-Skatt om sekundærbolig eid gjennom selskap, og beregningene kan derfor ikke ta hensyn til en eventuell tilsvarende oppjustering av ligningsverdi av sekundærbolig.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 1112

Innlevert 19. mai 2016 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter

Besvart 27. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Barn med autisme blir mange steder kasteballer mellom sykehus og kommune. Man må sikre at spesialisthelsetjenesten har nødvendige ressurser og spisskompetanse til å følge opp og veilede kommune/barnehage/skole og foreldrene på en god måte. Det er tydelig at disse hjelpetrequende barna plasseres bakerst i køen når enkelte sykehus skal prioritere.

Hvordan kan statsråden sikre barn med autisme et godt, helhetlig og likeverdig tilbud fra spesialisthelsetjenesten uavhengig av hvor de bor?»

BEGRUNNELSE:

Dette er dessverre en velkjent problemstilling for barn med autisme og deres foreldre. Det er trist og faglig uforståelig at enkelte sykehus ikke stiller opp med den nødvendige veiledningen og oppfølgingen av disse barna. Dette er barn svært komplekse utviklingsforstyrrelser som trenger en oppgående spesialisthelsetjeneste.

Dette helt nødvendige og manglende tilbudet fører til at foreldre ser seg nødt til å flytte, slik at de kan få et bedre tilbud til sine barn, eller som beskrevet i Romerikes Blad 19/5, hvor en familie må betale 15000 kr i måneden for hjelp til sin sønn med autisme, en hjelp/veiledning som åpenbart Ahus skulle ha tilbudt dem.

Svar:

Jeg er i likhet med representanten de Ruiter opptatt av at barn med autismspekterforstyrrelser skal få et godt

og helhetlig tilbud i et samarbeid mellom kommunen, spesialisthelsetjenesten og foreldrene. Dette uttrykte jeg også i svar på et liknende spørsmål i februar, Dokument 15:587 (2015-2016), fra representanten Kjønås Kjos. I svaret la jeg vekt på informasjon mottatt fra Helse Sør-Øst RHF om et pågående arbeid med å forbedre tilbudet til barn med autisme og deres familier.

Dette omfatter også TIOBA- metodikken som er bakgrunnen for spørsmålet fra representanten de Ruiter, og som en familie i Akershus selv betaler for til sin sønn.

Som representanten refererer til, gir spesialisthelsetjenesten i andre deler av helseregionen et tilbud om slik veiledning til kommunenes fagpersonell og til foreldrene.

Departementets krav til Helse Sør-Øst er at tilbudet til befolkningen er forsvarlig og godt. Departementet vil derfor normalt ikke pålegge de regionale foretakene å følge en bestemt behandlingsprosedyre. Hvis forsvarlighetskravet er ivaretatt, ligger det til RHFenes sørge for- ansvar å utforme tjenestetilbudet.

Som jeg også redegjorde for i svaret til representanten Kjønås Kjos arbeider Helse Sør-Øst RHF med å forbedre det allerede omfattende tilbudet til barn med autisme og deres familier. TIOBA- metodikken er sentral i dette utviklingsarbeidet. Jeg legger til grunn at tilbudet som gis ved Akershus universitetssykehus vil bli vurdert i denne sammenhengen. Jeg legger videre til grunn at arbeidet gjennomføres i et nært samarbeid med aktuelle kommuner og bydeler, og ikke minst i samarbeid med brukerne av tjenestene til barn med autismspekterdiagnose.

SPØRSMÅL NR. 1113**Innlevert 19. mai 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 24. mai 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«På hvilken måte skal Den europeiske banktilsynsmyndighet utøve kontrollen av den nasjonale innskuddsgarantiordningen og kan Norge samtykke til rettsaktene som etablerer EUs finanstilsynssystem, uten å innføre innskuddsgarantidirektivet?»

BEGRUNNELSE:

I Prop. 100 S (2015-2016), s.21, gjøres det klart at en av oppgavene for de tre EU-tilsynsmyndighetene etter forordningene vil være å «bidra til å styrke det europeiske systemet av nasjonale innskuddsgarantiordninger».

I artikkel 26 i Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010 av 24. november 2010 om opprettelse av en europeisk tilsynsmyndighet (Den europeiske banktilsynsmyndighet) fastlås det at:

«Myndigheten skal bidra til å styrke det europeiske systemet av nasjonale innskuddsgarantiordninger ved å utøve den myndighet den gis ved denne forordning, for å sikre korrekt anvendelse av direktiv 94/19/EF, (...)»

Svar:

1. Om Norge kan samtykke til rettsaktene som etablerer EUs finanstilsynssystem uten å innføre innskuddsgarantidirektivet

Direktiv 94/19/EF ¹ (det første innskuddsgarantidirektivet) er tatt inn i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett i finansforetaksloven kapittel 19. Direktivet ble vedtatt lenge før den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA) ble etablert, og legger derfor ikke selv noen kompetanse til EBA. EBA er i stedet gitt en generell adgang til å gi retningslinjer på innskuddsgarantiområdet i EBA-forordningen (forordning 1093/2010) artikkel 26, som bestemmer at bl.a. artikkel 16 i EBA-forordningen skal gjelde (jf. nærmere omtale under pkt. 2 nedenfor).

I 2014 ble direktiv 94/19/EF (med endringene som ble vedtatt i 2009) erstattet i EU av et nytt innskuddsgarantidirektiv, direktiv 2014/49/EU. Det nye innskuddsgarantidirektivet er vedtatt etter at EBA ble etablert, og inneholder nærmere regulering av hvilke oppgaver EBA skal ha på innskuddsgarantiområdet. Videre fremgår det av det nye innskuddsgarantidirek-

tivet at direktiv 94/19/EF oppheves med virkning fra 4. juli 2019, og at henvisninger til det gamle direktivet skal leses som henvisninger til det nye direktivet, dvs. at henvisningen i EBA-forordningen artikkel 26 til direktiv 94/19/EF må leses som en henvisning til direktiv 2014/49/EU.

Samtykke til å innlemme EBA-forordningen i EØS-avtalen forutsetter ikke at Norge også innlemmer det nye innskuddsgarantidirektivet.

2. På hvilken måte skal Den europeiske banktilsynsmyndighet utøve kontrollen av den nasjonale innskuddsgarantiordningen

EBA-forordningen (forordning 1093/2010) artikkel 26 nr. 1 lyder:

«1. Myndigheten skal bidra til å styrke det europeiske systemet av nasjonale innskuddsgarantiordninger ved å utøve den myndighet den gis ved denne forordning, for å sikre korrekt anvendelse av direktiv 94/19/EF, med det formål å sikre at nasjonale innskuddsgarantiordninger er tilstrekkelig finansiert gjennom bidrag fra finansinstitusjoner, herunder de finansinstitusjonene som er opprettet og mottar innskudd i Unionen, men som har hovedkontor utenfor Unionen i henhold til direktiv 94/19/EF, og for å sørge for et høyt nivå for vern av alle innskyttere innenfor en harmonisert ramme i hele Unionen, noe som ikke påvirker de stabiliserende vernetiltakene i de gjensidige garantiordningene, forutsatt at de er i samsvar med unionsregelverket.»

Videre følger det som nevnt ovenfor av artikkel 26 nr. 2 at artikkel 16 også skal gjelde innenfor for innskuddsgarantiområdet. Den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA) skal ifølge artikkel 16 utstede retningslinjer og anbefalinger til nasjonale tilsynsmyndigheter eller finansmarkedsdeltakere om tilsynspraksis og forståelse av EU-regelverk. Slike retningslinjer og anbefalinger er ikke rettslig bindende, men bygger på et «følg eller forklar»-prinsipp, jf. opplysning om dette i Prop. 100 S (2015-2016) kapittel 3.2.1.4 (side 18):

«Nasjonale tilsynsmyndigheter skal gi melding til EU-tilsynsmyndighetene om i hvilken grad en retningslinje eller anbefaling vil bli fulgt (følg eller forklar-prinsipp). EU-tilsynsmyndighetene publiserer lister over nasjonale tilsynsmyndigheters oppfølging av anbefalingene. I enkelte tilfeller publiseres også begrunnelsen for at nasjonale myndigheter ikke vil følge anbefalingene. Dersom retningslinjen eller anbefalingen krever det, skal også finansmarkedsdeltakere rapportere om de opptrer i samsvar med retningslinjen eller anbefalingen.»

¹ Direktiv 94/19/EF ble endret i EU ved direktiv 2009/14/EF, men dette endringsdirektivet er ikke tatt inn i EØS-avtalen.

Som opplyst i Prop. 100 S (2015-2016) kapittel 2.4.2 (side 14) følger det av prinsippene for EØS-tilpasningene til EUs finanstilsynssystem at ikke-bindende tiltak utferdiges av EUs tilsynsmyndigheter direkte overfor nasjonale tilsynsmyndigheter og finansmarkedsdeltakere i EØS/EFTA-statene (én-pilarmodell):

«Som beskrevet nedenfor i kapittel 3 vil dette for eksempel gjelde EU-tilsynsforordningens regler om anbefalinger og retningslinjer (artikkel 16), fagfelletilsyn (artikkel 30), advarsler om at finansvirksomhet utgjør en alvorlig trussel (artikkel 9 nr. 4), konkrete anbefalinger om anvendelsen av regelverk (artikkel 17 nr. 3), ikke-bindende megling mellom tilsynsmyndigheter (artikkel 19 nr. 2), innhenting av informasjon ved anmodning (artikkel 35), deltakelse i ulike samarbeidsfora med nasjonale tilsynsmyndigheter, rapportering fra nasjonale tilsynsmyndigheter etter finansmarksregelverket, overvåkning og analyse mv. De langt fleste tiltakene etter EU-tilsynsforordningene vil være av en slik ikke-bindende karakter.»

Som nevnt innledningsvis vedtok EU i 2014 et nytt revidert innskuddsgarantidirektiv (direktiv 2014/49/EU). Direktivet er ennå ikke tatt inn i EØS-avtalen. Direktivet gir, på samme måte som mange av de andre rettsaktene som ikke er tatt inn i EØS-avtalen ennå, kompetanse til EBA på en rekke områder, både knyttet til utarbeidelse av anbefalinger og retningslinjer og knyttet til løsning av tvister mellom nasjonale tilsynsmyndigheter. I dette direktivet fremgår altså oppgavene til EBA direkte av direktivet. EBA har i henhold til direktiv 2014/49/EU følgende oppgaver:

- Etter artikkel 10 nr. 3 skal EBA utarbeide retningslinjer for betalingsforpliktelser for finansiering av innskuddsgarantiordninger. Etter direktivet artikkel 13 nr. 3 skal EBA utarbeide retningslinjer for å presisere metodene for beregning av bidrag til innskuddsgarantiordninger.

- Etter artikkel 4 nr. 10 skal EBA gjennomføre fagfelle-vurderinger («peer review-undersøkelser») i forbindelse med stresstester av innskuddsgarantiordninger. Etter direktivet artikkel 10 nr. 10, artikkel 12 nr. 1 og nr. 2, artikkel 13 nr. 2 og artikkel 14 nr. 5 skal henholdsvis medlemsstatenes myndigheter og innskuddsgarantiordningene gi forskjellige opplysninger til EBA. Dette er ikke-bindende tiltak, som ved en innlemmelse av direktiv 2014/49/EU i EØS-avtalen etter de generelle prinsippene for EØS-tilpasninger skal ligge til EBA også for EFTA-pilaren.
- Etter artikkel 14 nr. 5 kan EBA bidra til å løse tvister mellom nasjonale myndigheter:

«5. For at lette et effektivt samarbejde mellem innskuddsgarantiordninger med hensyn til denne artikel og til artikel 12 indgår innskuddsgarantiordningerne eller, hvor det er hensigtsmæssigt, de udpegede myndigheder skriftlige samarbejdsaftaler. Sådanne aftaler tager hensyn til kravene fastsat i artikel 4, stk. 9.

Den udpegede myndighed underretter EBA om sådanne aftalers eksistens og indhold, og EBA kan afgive udtalelser i overensstemmelse med artikel 34 i forordning (EU) nr. 1093/2010. Hvis de udpegede myndigheder eller innskuddsgarantiordninger ikke kan indgå en aftale, eller hvis der er tvist om fortolkningen af en aftale, kan en af parterne forelægge sagen for EBA i overensstemmelse med artikel 19 i forordning (EU) nr. 1093/2010, og EBA skal handle i overensstemmelse med denne artikel.»

I den grad det er anledning for EBA til å treffe bindende vedtak i EU-pilaren etter EBA-forordningen artikkel 19, følger det av de generelle prinsippene for EØS-tilpasninger at EFTAs overvåkingsorgan skal ha tilsvarende myndighet til å treffe vedtak i EFTA-pilaren.

SPØRSMÅL NR. 1114

Innlevert 19. mai 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 26. mai 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Kvifor reagerte ikkje Forsvaret på meldinga om hendinga i Dalsfjorden i mars?»

GRUNNGJEVING:

NRK skreiv torsdag 12. mars at innbyggjarar skal ha observert det som likna ein ubåt som gjekk med pe-

riskopet oppe i Dalsfjorden i Sogn og Fjordane i påskeveka. Lensmann i Fjaler, Åge Løset, seier til NRK at vitnet som melde inn ubåtobservasjonen i Dalsfjorden er troverdig.

Til NRK uttalar lensmannen at:

«vi fekk ei melding 21. mars om ein mogleg ubåtobservasjon i Dalsfjorden, litt aust for Dale. Vi fekk mellom anna sjå eit videoopptak av det som var ein ubåt i fjorden.

Informasjonen formidla vidare vi til Forsvaret og vi bad dei vurdere og følgje dette opp».

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 19. mai 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete om hvorfor Forsvaret ikke reagerte på meldingen om hendelsen i Dalsfjorden i mars.

Forsvarets operative hovedkvarter i Bodø mottok 21. mars en henvendelse fra politiet i Sogn og Fjordane om en observasjon av et uidentifisert objekt i Dalsfjorden. Basert på den oversendte informasjonen fra politiet fulgte Forsvarets operative hovedkvarter sine etablerte prosedyrer for observasjon av uidentifiserte objekter i norsk territorialfarvann. Forsvarets prosedy-

rer ved slike tilfeller er graderte, men det gjennomføres en grundig vurdering basert på ulike kilder. Forsvarets totale vurdering i dette tilfellet var at det ikke skulle settes i gang et søk i området. Forsvaret vil rutinemessig følge opp observasjonen i Dalsfjorden og har vært i dialog med Førde og Naustdal lensmannskontor.

Jeg vil understreke at innrapportering av observasjoner som den i Dalsfjorden viser hvor viktig sivilbefolkningens årvåkenhet og nysgjerrighet er for å kunne oppdage unormale hendelser langs kysten. Kystbefolkningen i Norge har en lang tradisjon for å kontakte myndighetene dersom de oppdager noe unormalt i sine nærområder, og det engasjementet er det viktig å ta vare på videre. Forsvaret vil fortsette å ta alle henvendelser seriøst og i hvert enkelt tilfelle vurdere eventuelle tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1115

Innlevert 19. mai 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 25. mai 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Kan statsråden stadfeste at Atløysambandet får ferjeavløysingsmidlar trass i at berre deler av sambandet vert avløyst, og at Sogn og Fjordane fylkeskommune også etter at brua er bygd vil motta ferjesubsidiar for den attverande ferjestrekninga?»

GRUNNGJEVING:

KMD sier 23.2.16 at regjeringa legg til rette for bygging av Atløysambandet ved at Sogn og Fjordane får behalda like mykje pengar til ferjesambandet sjølv om berre deler sambandet vert erstatta av bru. I Kommuneproposisjonen 2017 heiter det om ferjeavløysingsordninga at, sitat:

"Retningslinjene presiserer at veiprosjekt som innkorter et ferjesamband, uten å avløse det helt, ikke er omfattet av ordningen."

Det er skapt uvisse om kva råmer som gjeld for prosjektet, etter at ein ikkje kan sjå at Stortinget har fått noko melding at ferjeavløysingsmidlane likevel skal kunne nyttast på Atløysambandet. For vidare planlegging er det difor viktig at statsråden presiserar og stadfestar dette.

Svar:

Ferjeavløysingsordninga for fylkesvegferjer blei lagt fram i kommuneproposisjonen for 2016, som Stortinget behandla i juni 2015. Ordninga legg til rette for at fleire bru- og tunnelprosjekt kan realiserast og dermed komme både innbyggjarar og næringsliv langs kysten til gode.

Som det går fram av kommuneproposisjonen for 2016, er det Samferdselsdepartementet som administrerer ordninga og avgjer kva prosjekt som skal inkludert i henne.

Ferjeavløysingsmidlane blir berekna på bakgrunn av tap innanfor inntektssystemet når eit ferjesamband blir avløyst av ei bru eller ein tunnel. Tapet blir berekna ved å sjå på effekten av å endre kriteriedata i utgiftsutjamninga i inntektssystemet. Det berekna beløpet blir justert for endringar i drifts- og vedlikehaldsbehovet til fylkesveg i utgiftsutjamninga, sidan ei bru eller ein tunnel fører til ein auke i kompensasjonen i inntektssystemet for drifts- og vedlikehaldsutgifter til vegar. Desse prinsippa for utrekning blei slått fast i kommuneproposisjonen for 2016. Prinsippa er presisert vidare i eigne retningslinjer for ordninga, fastsett 22.02.2016, som blei presenterte i kommuneproposisjonen for 2017.

Atløysambandet vil ikkje vere omfatta av ordninga, sidan vegprosjektet kortar inn på eit ferjesamband

utan å avløyse det heilt. Ifølgje retningslinjene gjeld ferjeavløysingsordninga ikkje for slike prosjekt. Slik delkostnadsnøkkelen for båt og ferje er utforma per i dag, vil ein fylkeskommune ikkje ha noko tap i inntektssystemet når eit ferjesamband blir korta inn. Dermed vil innkorting av eit ferjesamband heller ikkje utløse ferjeavløysingsmidlar.

Ein fylkeskommune vil med dagens kostnadsnøkkel likevel få ei form for ferjeavløysingsmidlar for samband som blir korta inn, sidan fylkeskommunen framleis vil få det same for sambandet gjennom utgiftsutjamninga. I tillegg vil fylkeskommunen få kompensasjon for auka utgifter til drift og vedlikehald på vegnettet, sidan ei bru eller ein tunnel, og dermed eit lengre vegnett, vil føre til auka tilskot gjennom vegnøkkelen i inntektssystemet. For prosjekt som blir inkludert i ferjeavløysingsordninga, vil desse utgiftene bli trekte frå når ferjeavløysingsmidlane skal reknast

ut, slik at det ikkje blir gjeve dobbel kompensasjon gjennom inntektssystemet.

Når det gjeld Atløysambandet, kan fylkeskommunen komme betre ut, sjølv om han ikkje er omfatta av ferjeavløysingsordninga: fylkeskommunen får behalde dagens tilskot til ferjesambandet gjennom utgiftsutjamninga, sjølv om sambandet blir kortare og utgiftene til drift av sambandet lågare. Dei frigjorde midlane vil kunne nyttast til å finansiere ei bru eller ein tunnel. I tillegg vil fylkeskommunen få auka tilskot gjennom vegnøkkelen, sidan behovet for drift og vedlikehald av vegnettet vil auke.

Det var denne løysinga eg presenterte då eg besøkte Førde i februar i år. Som det går fram av kommuneproposisjonen, vil departementet vurdere korleis innkorting av ferjesamband skal handterast i ferjeavløysingsordninga når kriteriet for ferjer i inntektssystemet eventuelt blir endra. Eg vil i så fall informere Stortinget om dette på eigen måte.

SPØRSMÅL NR. 1116

Innlevert 19. mai 2016 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen

Besvart 30. mai 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvordan er det reelle handlingsrommet i finanspolitikken benyttet, i 2016 og i perioden 2014-2016?»

BEGRUNNELSE:

I Nasjonalbudsjettet for 2016, s. 9, står det:

«For perioden 2016-2016 sett under ett kan det samlede handlingsrommet i finanspolitikken fra underliggende vekst i skatter og avgifter og økt bruk av olje- og fondsinntekter anslås til i underkant av 115 mrd. kroner. Økte utgifter i folketrygden har lagt beslag på en firedel av dette handlingsrommet, mens nærmere 23 pst. er benyttet til satsing på kunnskap og samferdsel og 14 pst. er benyttet til skatte- og avgiftslettelser. Styrking av kommuneøkonomien utgjør 19 pst. av de samlede handlingsrommet, medregnet satsing på kunnskap og samferdsel i kommunal regi.»

Jeg ber om en tabell med absolutte tall, der det fremgår hvordan handlingsrommet i finanspolitikken er benyttet i 2016 og i perioden 2014-2016, i tillegg til en spesifisering av hva som ligger i «øvrigt formål» i Figur 3.2 i Meld. St. 1 (2015-2016). Også denne spesifiseringen og figuren ønsker jeg oppgitt i absolutte tall.

Jeg ber også om at det fremgår hva i disse satsingene som skyldes demografiske endringer, for å få et bedre bilde av det reelle handlingsrommet.

Svar:

Da handlingsregelen ble innført i 2001, ble det lagt vekt på at handlingsrommet fra innfasingen av oljeinntektene måtte brukes til å øke vekstevnen i norsk økonomi. Både i St.meld. nr. 29 (2000-2001) og i finanskomiteens innstilling ble det pekt på at skatte- og avgiftslettelser og satsing på infrastruktur, utdanning og forskning kan støtte opp under vekstevnen i fastlandsøkonomien.

I nasjonalbudsjettene for 2015 og 2016 ble det lagt fram beregninger som tallfester hvor stor del av det samlede handlingsrommet i budsjettet som er benyttet til de nevnte formålene. Anslagene er usikre og bygger på skjønnsbaserte avgrensinger. På grunn av usikkerheten er det bare presentert gjennomsnittstall for flere år og ikke for den enkelte årgang.

I Nasjonalbudsjettet 2016 ble det samlede handlingsrommet i finanspolitikken fra underliggende vekst i skatter og avgifter og økt bruk av olje- og fondsinntekter anslått til i underkant av 115 mrd. kroner. Vi-

dere ble det anslått at økte utgifter i folketrygden har lagt beslag på en firedel av dette handlingsrommet, tilsvarende 28 mrd. 2016-kroner. Nærmere 23 pst. av handlingsrommet er benyttet til satsing på kunnskap og samferdsel, tilsvarende 26 mrd. 2016-kroner. I Nasjonalbudsjettet 2016 ble det beregnet at 14 pst. eller drøyt 16 mrd. 2016-kroner er benyttet til bokførte skatte- og avgiftslettelse i perioden 2014-2016, inkludert det foreslåtte skatteopplegget for 2016. Styrking av kommuneøkonomien ble anslått å utgjøre 19 pst. av de samlede handlingsrommet, tilsvarende 22 mrd. 2016-kroner. Det er i tilknytning til disse beregningene ikke foretatt en oppdeling på andre formål. I figur 3.2 framkommer «øvrige formål» som avviket mellom samlet handlingsrom og prioriteringen av kunnskap, samferdsel og skattelette.

En betydelig del av utgiftsøkningene under folketrygden er knyttet til befolkningsutviklingen, se nærmere redegjørelse for utgiftsutviklingen under folketrygden i avsnitt 4.4 i Gul bok for 2016. Merkostnadene for kommunesektoren som følge av befolkningsutviklingen kan anslås til drøyt 7 mrd. kroner i perioden 2014-2016.

Departementet har ikke foretatt en fullstendig oppdatering av beregningene i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2016. Andelen av det samlede handlingsrommet i perioden 2014-2016 som er benyttet til skattelette, kan imidlertid nedjusteres til 11 pst., først og fremst som følge av endringer i tilleggsnummeret om asyltilstrømmingen og forliket om 2016-budsjettet i Stortinget i fjor høst. Oppdaterte beregninger for perioden 2014-2017 vil bli lagt fram i Nasjonalbudsjettet 2017.

SPØRSMÅL NR. 1117

Innlevert 19. mai 2016 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes

Besvart 25. mai 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Etter det omstridte valet i 2015 er Burundi inne i ei politisk krise med høgt konfliktnivå og store flyktningstrømmer. Kirkens Nødhjelp arbeider saman med kyrkjelege aktørar for fred og forsoning i landet.

Kva støtte kan Utenriksdepartementet gje KN og andre aktørar i dette viktige fredsarbeidet?»

GRUNNGJEVING:

Etter det omstridte valet i 2015 er Burundi i krise og ingen internasjonale institusjonar har godkjent det som eit rettmessig val. Konsekvensen har blitt 260 000 flyktninger til naboland, 85 000 er internt fordrevne, 700 er drepne og 800 er forsvunne. Det kjem rapportar om vilkårlege arrestasjonar, tortur i fengsel, massegravar og «targeted killing» der personer med posisjon på begge sider av konflikten blir målretta drept eller forsøkt drept.

Kirkens Nødhjelp (KN) har vore i området og landet sidan 1996. Dei bidreg med både naudhjelp og langsiktig bistand. KN har eit godt fotfeste i landet og ein god relasjon med både religiøse og politiske aktørar. Lokale trussamfunn og KN har tatt initiativ til "Action plan for peace", men dette prosjektet treng støtte for å bli realisert.

KN har ein unik posisjon til å bidra i eit viktig fredsarbeid i eit land der utvikling skulle vore på dagsorden meir enn konfliktsituasjonen. Fredsinitiativ som KN her vil bidra til vil vere svært verdfullt i dette landet, som sårt treng til ei fredeleg løysing og fattigdomsbekjemping.

Svar:

Regjeringa er svært uroleg for den valdelege utviklinga i Burundi. Opptøyar og politisk vald som braut ut etter at president Nkurunziza lanserte sitt kandidatur for ein tredje periode våren 2015, har no sendt over 260 000 burundiarar på flukt til nabolanda. Det blir rapportert om omfattande brot på menneskerettane. President Nkurunziza og styresmaktene i Burundi har eit særleg ansvar for å sørge for at situasjonen no ikkje blir forverra. Samtidig må alle aktørar i den politiske konflikten ta avstand frå bruk av vald, vise varsemd i sine ytringar og gjere alt dei kan for å hindre at konflikten eskalerer. Menneskerettane må respekterast, og overgrep må etterforskast omgåande. Dette har vi understreka i all dialog med styresmaktene i Burundi.

Noreg støttar FN, AU og East African Community (EAC) i deira forsøk på å bidra til dialog og ei politisk løysing på den fastlåste situasjonen i Burundi. Det er positivt at Tryggingrådet i FN i april kom til semje om

ein resolusjon som mellom anna opnar for utplassering av ein internasjonal politistyrke i landet. I regi av EAC går det i desse dagar føre seg ein dialog mellom burundiske styresmaktene og opposisjonen i Arusha under leiing av Tanzanias tidlegare president Benjamin Mkapa.

Situasjonen i Burundi vil stå høgt på dagsordenen under Oslo Forum, den årlege samlinga av fredsmeklarar i regi av Utanriksdepartementet, som finn stad i midten av juni. Det skal arrangerast ein eigen paneldebatt om Burundi der mellom andre Mkapa skal delta. I tillegg har Noreg i fleire år støtta den internasjonale organisasjonen Interpeace og deira lokale partner i Burundi i arbeidet for å legge til rette for politisk dialog og førebygge konflikt på lokalt nivå. Vidare gir

vi kjernestøtte til organisasjonen Centre for Humanitarian Dialogue (CHD), som òg er aktiv i Burundi. På den humanitære sida støttar vi burundiske flyktningar og internt fordrevne gjennom naudhjelpsfondet til FN (CERF).

Noreg kanaliserer ikkje lenger bistandsmidlar direkte gjennom styresmaktene i Burundi, men vi er opptekne av å støtte opp om sivilsamfunnet i landet, der til dømes Kirkens Nødhjelp er ein stor og viktig aktør. Det er sett av ni millionar kroner til Kirkens Nødhjelps program i Burundi gjennom deira rammeavtale med Norad for 2016. I tillegg har Kirkens Nødhjelp fått ein årleg auke på ni millionar kroner i ein ny global fireårig rammeavtale frå og med 2016, med fleksibilitet til å prioritera bestemte landsituasjonar etter behov.

SPØRSMÅL NR. 1118

Innlevert 19. mai 2016 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 30. mai 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden følge opp at hensynet til hvitvasking- og terrorbekjempelse blir ivarettatt under utarbeidelsen av revidert hvitvaskingslovgivning?»

BEGRUNNELSE:

Terrorfinansiering er en stadig mer aktuell problemstilling i forbindelse med hvitvasking. EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv ble vedtatt 20. mai 2015. 2. februar presenterte EU-kommisjonen handlingsplan for å styrke arbeidet mot terrorfinansiering. EUs tidligere frist for implementering av direktivet ble fremskyndet. Under tegnede erfarer at man innad i EU er meget klar på hvilke spilltyper som innebærer risiko for hvitvasking og terrorfinansiering, og ikke.

Svar:

Regjeringen nedsatte i februar 2015 et lovutvalg (Hvitvaskingslovutvalget) som skal utrede og komme med forslag til nye regler i hvitvaskingsloven, herunder blant annet for å gjennomføre forventede EØS-regler som svarer til EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv (direktiv (EU) 2015/849) samt ny forordning om informasjon som skal følge betalinger (forordning (EU) 2015/847). Lovutvalget skal også vurdere og eventuelt foreslå tiltak for å følge opp merknadene i FATFs evalueringsrapport om Norge fra desember 2014.

Hvitvaskingslovutvalget er bredt sammensatt av fageksperter og medlemmer som representerer berørte interessentgrupper av forslaget. Utvalget har dermed en sammensetning som gjør det egnet til å foreslå nødvendige og hensiktsmessige lovendringer på hvitvaskings- og terrorfinansieringsområdet.

I tråd med sitt mandat leverte hvitvaskingslovutvalget sin første delutredning til Finansdepartementet i november 2015. Departementet sendte delutredningen på høring med høringsfrist 1. mai 2016. Delrapporten ligger nå til vurdering i departementet. Hvitvaskingslovutvalget skal etter mandatet levere sin andre delutredning til Finansdepartementet høsten 2016.

Jeg er kjent med at EU-kommisjonen 2. februar 2016 la frem en tiltaksplan på anti-terrorfinansieringsområdet, «Action Plan for strengthening the fight against terrorist financing». I tiltaksplanen er det blant annet varslet at endringer i EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv vil komme i løpet av første halvår 2016. Jeg vil anta at eventuelle endringer i EUs hvitvaskingsdirektiv vil være EØS-relevante, og vil måtte gjennomføres i norsk rett etter innlemmelse i EØS-avtalen. I forbindelse med at EU-kommisjonen la fram forslaget til tiltaksplan, ble det også oppfordret til rask gjennomføring av direktivet i medlemslandenes nasjonale regelverk. Jeg er imidlertid ikke kjent med at det er fattet vedtak som formelt fremskynder gjennomføringsfristen i EU.

SPØRSMÅL NR. 1119**Innlevert 19. mai 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 26. mai 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Vil regjeringen kompensere tapet av statlige arbeidsplasser på de stedene som vil miste arbeidsplasser som følge av sentralisering av Skatteetaten?»

BEGRUNNELSE:

Finansdepartementet har bedt Skatteetaten om å vurdere kontorstrukturen med sikte på å redusere antall skattekontor. Foreløpige signaler tilsier at Skatteetaten i sin rapport vil foreslå å legge ned et betydelig antall skattekontorer. Rapporten oversendes til Finansdepartementet 1. juni 2016. Umiddelbart etter dette kan Finansdepartementet beslutte å legge ned skattekontorer over hele Norge.

Svar:

Regjeringen har ansvar for at statsforvaltningen er organisert på en måte som sikrer effektiv og god oppgaveløsning. Mitt utgangspunkt er at en ny kontorstruktur for Skatteetaten skal gi mer effektiv ressursbruk og samtidig bedre kvalitet i oppgaveløsningen, blant annet gjennom mer spesialisering, mer robuste og kompetente fagmiljø og økt rettssikkerhet. Jeg ser derfor frem til å motta Skattedirektoratets faglige anbefaling om ny kontorstruktur innen 1. juni 2016 og forholder meg ikke til eventuelle "foreløpige signaler".

Stortingsrepresentant Vedum skriver at «Rapporten oversendes til Finansdepartementet 1. juni 2016.

Umiddelbart etter dette kan Finansdepartementet beslutte å legge ned skattekontorer over hele Norge.» Dette er ikke riktig. Vurderings- og prosedyrekrav for lokalisering av statlige arbeidsplasser er regulert i «Retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statleg tenesteproduksjon». I henhold til disse retningslinjene vil Finansdepartementet involvere Kommunal- og moderniseringsdepartementet i vurderingen av Skattedirektoratets forslag. Konsekvensene for arbeidsmarkedene som eventuelt mister statlige arbeidsplasser og behov for eventuelle avbøtende tiltak, skal i henhold til retningslinjene vurderes.

Dersom regjeringen beslutter å gjennomføre endringer i Skatteetatens kontorstruktur, vil Stortinget bli orientert om dette. Hvis endringen krever lovendringer eller bevilgninger, vil det bli fremmet forslag til Stortinget om dette på vanlig måte.

Skatteetaten har gjennom årene gjennomgått store endringer og moderniseringer, som har vært nødvendige for blant annet å løse oppgavene mer effektivt, sikre økt kvalitet og bedre servicen for befolkningen. Blant annet ble det under Regjeringen Stoltenberg II, som Senterpartiet selv var en del av, gjennomført en betydelig endring i Skatteetatens kontorstruktur. Antall kontorer ble i 2011 og 2012 redusert med 103, nesten en halvering av antall kontorer. Stortinget ble den gang orientert om disse nedleggelsene i Prop. 1 S (2010-2011) og Prop. 1 S (2011-2012) for Finansdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1120**Innlevert 20. mai 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 31. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden opplyse Stortinget om kva spesialisthelsetenestetilbud som vert gitt på Rjukan sjukehus i dag, jamfør det som vart skissert i Utviklingsplanen for Sykehuset Telemark HF 2012-2014 side 41, om fremtidig planlagt sykehusbehandling (dagtilbud og poliklinikk) på Rjukan, og om desse blir klassifisert som sykehusvirksomhet, jamfør Helseforetakslova sin § 32?»

GRUNNGJEVING:

Viser til vedtatt Utviklingsplan for Sykehuset Telemark 2012-2014, godkjent i foretaksmøte 5.juni 2014. I Utviklingsplanen er det ein tabell på side 41, om planlagte tilbud ved Rjukan sykehus etter avvikling av døgn- og akuttfunksjonar. Spørsmålsstillar ber om ein oversikt over kvar enkelt av desse punkta i tabellen,

korleis dei er fulgt opp av føretaket, og om dette er sjukehusvirksomhet, eller ikkje.

Svar:

Sykehuset Telemark HF opplyser at alle punktene fra Utviklingsplanen er innfridd, bortsett fra gynekologitjenester som ikke er på plass på grunn av rekrutteringsproblemer. De opplyser at de i tillegg nå i vår har etablert en poliklinikk for arbeidsrettet rehabilitering ved Rjukan sykehus (hver 6 uke). Når det gjelder indremedisin, ivaretar indremedisinere fra Notodden for tiden generell indremedisinsk poliklinikk på Rjukan på grunn av sykdom hos ansatte på Rjukan.

Sykehuset Telemark opplyser at cellegiftbehandling på Rjukan er utført i mindre grad enn planlagt, med bakgrunn i at man ikke har hatt tilgjengelig god nok kompetanse på Rjukan for å gjennomføre arbeidet. Pasientene har da fått sin behandling på Notodden.

Sykehuset Telemark opplyser ellers at man fortløpende vurderer om det polikliniske tjenestetilbudet på Rjukan ivaretar befolkningens behov.

Helseforetaket opplyser videre at den opprinnelige utviklingsplanen ikke er endret, men at foretaket utvikler en Utviklingsplan i et 2030-perspektiv basert

på Utviklingsplanen 2014-2016. Planen beskriver ikke endret tjenestetilbud på Rjukan.

Når det gjelder en vurdering av hvorvidt spesialisthelsetjenestetilbudet som i dag er på Rjukan er sykehusvirksomhet eller ikke og spørsmålet knyttet til helseforetaksloven § 32, vil jeg vise til mitt brev til helse- og omsorgskomiteen av 24.5.2016. Spesialisthelsetjenestetilbudet på Rjukan i dag er innrettet på dagbehandling og ikke døgnopphold. Det er dermed ikke et akutt sykehus eller et sykehus uten akuttfunksjoner, som er begrepene i Nasjonal helse- og sykehusplan og som Stortinget har sluttet seg til. Tilbudet som er på Rjukan i dag er derfor spesialisthelsetjeneste, men ikke sykehusdrift.

Jeg vil samtidig gjøre oppmerksom på at gjengivelsen av sykehusbegrepene i Nasjonal helse- og sykehusplan som Stortinget har sluttet seg til ved en inkurie ble feil i mitt brev til helse- og omsorgskomiteen av 24.5.2016 hvor det står: "Det er imidlertid ikke et nærsykehus, et akutt sykehus eller et sykehus med akuttfunksjoner, som er begrepene i Nasjonal helse- og sykehusplan og som Stortinget har sluttet seg til." Det skulle stå: "Det er dermed ikke et akutt sykehus eller et sykehus uten akuttfunksjoner, som er begrepene i Nasjonal helse- og sykehusplan og som Stortinget har sluttet seg til."

SPØRSMÅL NR. 1121

Innlevert 20. mai 2016 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 27. mai 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«I VG 18. mai 2016, uttrykker PST bekymring for at hjemvendte domfelte fremmedkrigere kan rekruttere terrorister under soning i norske fengsler. Det daglige sikkerhetsarbeidet ute på avdelingene er førstelinjen i å forebygge, avdekke og følge opp mistenkte. Fangeforflytninger er økt pga. overføring til Norgerhaven og andelen vold- og trusselavvik er økt i Bergen.

Kan statsråden garantere at ansatte og PST har tilstrekkelige virkemidler til å møte økt radikaliseringsrisiko i norske fengsler, inkludert Norgerhaven?»

BEGRUNNELSE:

Det er store utfordringer knyttet til å ha oversikt og kontroll med radikaliseringsmiljøer og gruppedannelser for å styrke kriminelle nettverk under soning. Regjeringen pekte i 2015 på flere tiltak som skulle iverk-

settes i et arbeid for å hindre dette, blant annet hvordan innsatte fordeles mellom fengsler og avdelinger, mentorordning og team med livssynsmedarbeidere. Disse tiltakene ble beskrevet i Handlingsplan mot radikaliserings- og voldelig ekstremisme.

I ettertid er det skjedd endringer i Norske fengsler. Grunnet overføring til Norgerhaven fengsel er det store forflytninger av innsatte mellom fengsler i Norge og mellom Norge og Nederland. Samtidig er det så langt ikke gjort tiltak for å redusere dubleringen i Norske fengsler. Det er pekt på at dublering kan øke risikoen for ikke å ha god nok kontroll med det som skjer mellom innsatte.

Ansatte og ledelse har i oppslag på TV2 fra Bergen fengsel meldt om økt andel trusler og voldshendelser og pekt på utfordringer med å ha tilstrekkelige resurser til å drive med dynamisk sikkerhetsarbeid ute i avdelingene.

PST uttrykker bekymring over økt risikofare.

PST har også pekt på spesielle utfordringer knyttet til overvåkingmulighetene av radikaliserings inne i Norgerhaven fengsel på grunn av at de er underlagt Nederlandsk jurisdiksjon på enkelte områder.

Svar:

Det er løpende samarbeid mellom Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og kriminalomsorgen. KDI og PST kan samarbeide om alle domfelte, uavhengig om de gjennomfører straff i Norge eller i Nederland.

Når det gjelder plassering av innsatte for å hindre radikaliserings så opplyser Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) at det ikke er grunn til å anta at overføringer internt i Norge eller til Norgerhaven har betydning for kriminalomsorgens muligheter for å avdekke tilløp til radikaliserings verken i Norge eller i Norgerhaven.

Erfaringene i Norgerhaven er ifølge KDI at nederlandske tjenestemenn er erfarne og gjennom opplæring og yrkesutøvelse ivaretar den dynamiske sikkerheten på en god måte. Å avdekke tilløp til radikaliserings er ikke betinget av å kunne norsk språk. Tilsatte i Nederland skal melde inn eventuelle bekymringer tjenestevet.

Kriminalomsorgen har for øvrig iverksatt tiltak i tråd med regjeringens handlingsplan «Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme» for å kunne forebygge radikaliserings/rekruttering under soning. I revidert nasjonalbudsjett for 2015 ble det etter forslag fra Regjeringen bevilget 1 mill. kroner til en mentor-

ordning for unge innsatte som antas å være i faresonen for å bli radikaliseret. De som er i målgruppen tilbys mentor og følges opp regelmessig i fengsel. Tilbudet om mentor søkes opprettholdt etter løslatelse. Kriminalomsorgen har allerede engasjert syv mentorer. Det ble også bevilget 1 mill. kroner til et nytt årsverk ved Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS) med ansvar for å styrke kunnskap og opplæring om radikaliserings og voldelig ekstremisme. Opplæringen gis bl.a. som en del av grunnutdanningen for fengselsbetjenter. Tiltakene er videreført i budsjettet for 2016.

Tilsatte legger ned en betydelig innsats for å opprettholde sikkerheten i fengslene. Regjeringens lovforslag om reform av kriminalomsorgen vil sørge for å frigjøre midler og skape mer effektiv bruk av ressursene.

Jeg er også orientert om økningen i vold- og trusler mot tjenestemennene, og at dette følges tett opp i bl.a. Kriminalomsorgens sentrale arbeidsmiljøutvalg.

I begrunnelsen for spørsmålet nevner også representanten at dublering kan øke risikoen for at innsatte kan bli radikaliseret i norske fengsler. Dublering er et tidsavgrenset tiltak, oppad til 30 dager. Det er bevilget 10 mill. kroner til drift av 50 midlertidige dubleringsplasser. Den begrensede bruken av dublering, både i forhold til lengde og omfang, gir etter KDIs vurdering ikke økt risiko for radikaliserings.

Jeg har tillit til at PST og kriminalomsorgen gjennom sitt samarbeid og gjennom oppfølging av handlingsplanen mot radikaliserings og voldelig ekstremisme, kan møte risikoen for radikaliserings i norske fengsler.

SPØRSMÅL NR. 1122

Innlevert 20. mai 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 27. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvilke tiltak vil statsråden sørge for som sikrer at det i Norge ikke skal være en sammenheng mellom inntekt, utdanning og operasjon for lungekreft?»

BEGRUNNELSE:

I en ny studie fra Kreftregisteret omtalt i flere norske medier kommer det frem at lungekreftpasienter i Norge med høy inntekt har 66 prosent større sannsynlighet for å bli operert enn dem med lav inntekt. Helsetjenesten skaper dermed sosiale helseforskjeller.

Svar:

Det skal være likeverdige helsetjenester i Norge. Inntekt og utdanning skal ikke bety noe for tilbudet til den enkelte pasient. En viktig grunn til at vi innførte pakkeforløp for kreft var å redusere forskjellsbehandling. Dette var noe av det første jeg som helseminister gikk i gang med høsten 2013. Innføringen av pakkeforløp tar utgangspunkt i nasjonale faglige retningslinjer, og sikrer at pasienten kommer inn i et planlagt forløp med frister for hva som skal skje når i forløpet. Dermed vil pakkeforløpene sikre større grad av likebehandling. Tallene i studien fra Kreftregisteret er fra perioden 2002 – 2011, altså før pakkeforløpene ble innført.

Studien fra Kreftregisteret gir viktig informasjon om variasjon. Vi trenger studier og datagrunnlag for å få økt kunnskap om det er variasjon i pasienters tilgang til og bruk av helsetjenester, basert på sosioøkonomiske bakgrunnsvariabler. Data fra denne og andre studier må brukes som grunnlag for å stille spørsmål om og undersøke årsakene til variasjon.

Variasjon kan være uttrykk for underbehandling, overbehandling eller feilbehandling. Jeg mener vi må interessere oss for uberettiget variasjon i forbruk av helsetjenester fordi det kan være et tegn på dårlig kvalitet. Stor variasjon utfordrer prinsippet om likeverdig tilgang til helsetjenester, og reiser spørsmål om riktig planlegging, prioritering og kvaliteten på tjenestene. De regionale helseforetakene er derfor i oppdragsdo-

kumentet for 2016 bedt om å redusere uberettiget variasjon. Regionale helseforetak skal videre i fellesskap identifisere indikatorer for å måle uberettiget variasjon i forbruk av helsetjenester. Variasjon blir også tema i den neste årlige stortingsmeldingen om kvalitet og pasientsikkerhet.

Nasjonal elektronisk atlastjeneste som ble lansert i januar 2015, viser ulikheter i forbruk av helsetjenester, men vi trenger også å se om slike variasjoner fører til variasjoner i behandlingsresultat. Det arbeides nå blant annet med å knytte variasjoner i forbruket med de kliniske kvalitetsregistrene for barn for å se om variasjon i forbruk også gir variasjon i resultat. På sikt vil dette kunne gi oss verdifull informasjon om variasjon i forbruk og resultat for flere sykdommer.

SPØRSMÅL NR. 1123

Innlevert 20. mai 2016 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 30. mai 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Er Regionvegkontor bemyndiget til å gi dispensasjon for utenlandsk person mellom 16 og 18 år med gyldig traktorfører kort utstedt i et EU-land og som er på praktikantopphold i Norge inntil 3 måneder slik at vedkommende kan kjøre traktor også på offentlig vei?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge regelverket er traktorfører kort utstedt i land utenfor EØS ikke uten videre gyldig i Norge.

En norsk bonde som har avtalt praktikantopphold for en 17 år gammel gutt fra Østerrike med østerriksk traktorfører kort har fått beskjed om at vedkommende ikke kan kjøre traktor på offentlig vei i Norge.

All den tid vedkommende skal ha praksisplass på en gård, er dette mildt sagt upraktisk.

Svar:

I Norge kreves i utgangspunktet førerrett i klasse T for å kjøre traktor på offentlig veg. Dette er en nasjonal fører kortklasse som ikke omfattes av EUs fører kortdirektiv, og det er dermed opp til det enkelte land selv å bestemme innhold i og omfang av opplæringen, fastsette prøver og prøvenivå, samt utstedte bevis.

Førerrett for traktor fra andre land gir i utgangspunktet ikke førerrett i Norge. Norske myndigheter har ikke mulighet til å kontrollere kompetansen til førere

fra andre land og vil derfor, av bl.a. trafikksikkerhetshensyn, ikke gi en slik førerrett gyldighet i Norge. Det er ikke kjent verken hvilke typer dokumentasjon som utstedes i de ulike EU/EØS-land og hvilket opplæringsnivå som ligger til grunn. Det er derfor vanskelig for kontrollmyndighetene i Norge både å verifisere dokumentasjonen og vurdere om opplæringen kan anses som tilfredsstillende.

Regionvegkontorene har etter § 14-3 i fører kortforskriften gjennom enkeltvedtak anledning til å gi dispensasjoner for kjøring på visse typer lukkede områder og i forbindelse med ikke gjennomført opplæring innen mørkekjøring og sikkerhetskurs på bane. De kan ellers gjøre unntak dersom det foreligger særlig tungtveiende grunner. Normalt er slike grunner knyttet til sykdom eller andre forhold som den enkelte i liten grad har herredømme over. Hvorvidt det i det aktuelle tilfelle foreligger slike særlige tungtveiende grunner som kan tilsi dispensasjon, vil eventuelt måtte avgjøres av regionvegkontoret etter en konkret vurdering.

Den som har fylt 16 år og har nødvendig ferdighet, uavhengig av nasjonalitet, kan etter fører kortforskriften § 12-1 føre traktor utenfor offentlig veg og ved kryssing av offentlig veg. Kjøretøyet, med eller uten tilhenger, må ikke ha konstruktiv hastighet over 40 km/t.

SPØRSMÅL NR. 1124**Innlevert 20. mai 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 30. mai 2016 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Etter innføring av krav om fartøysinstruks må 1450 båter betale årsgebyr. Jeg viser til to tidligere svar på spørsmål om gebyret. I siste svar viser statsråden til at Sjøfartsdirektoratet har nettsider, og bruker ressurser på "vedlikehold av nettsider spesielt beregnet for fiskeflåten under 15 meter.»

Er det virkelig sånn at en fisker med båt på ti meter betaler for oppdateringen av en undernettside hos direktoratet, og er det vanlig ellers i forvaltningen at yrkesutøvere betaler for nettsider på denne måten?»

Svar:

Årsgebyret for skip består av et grunngebyr, som betales for alle sertifikatpliktige skip, og et tilsynsgebyr. Fiskefartøy under 15 meter er unntatt tilsynsgebyr ettersom tilsynet er underlagt godkjente foretak. Grunngebyret i årsgebyret er iht. Sjøfartsdirektoratets gebyrtariff kr. 3341,- for fartøy mellom 9 og 10 meter, og kr. 5011,- for fartøy mellom 10 og 15 meter.

Grunngebyret i årsgebyret dekker tjenester som ikke kan knyttes direkte til en næringsdrivende, men samlet til gruppen.

Som nevnt i mitt tidligere svar på spørsmål nr. 1056 til skriftlig besvarelse, er det viktig å se helheten i direktoratets oppgaver og arbeid med sikkerhet for liv, helse, miljø og materielle verdier for denne fartøygruppen.

Direktoratet bruker betydelige ressurser på oppfølging av godkjente foretak og generelt på arbeid relatert til fiskeflåten under 15 meter. Dette omfatter blant annet selve godkjenningen og revisjonen av foretakene. I tillegg kommer utvikling og revisjon av regelverk, holdningsskapende arbeid, veiledning til foretakene for å sikre likebehandling, utarbeidelse og revisjon av dokumenter foretakene benytter og utarbeidelse av informasjonsmaterieill til fartøyeiere.

En begrenset andel, under fem prosent, av ressursene, brukes på å vedlikeholde en nettside. Sjøfartsdirektoratet har kontinuerlig fokus på å gjøre arbeidsdagen trygg for fiskerne. Gode nettsider og vedlikehold av disse er i så måte svært viktig for å nå ut med informasjon.

SPØRSMÅL NR. 1125**Innlevert 20. mai 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 27. mai 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«NRK har i en serie saker belyst hvordan Norge mangler IKT-kompetent arbeidskraft og at dette fører til unødig outsourcing i milliardklassen.

Hvor mange nye studieplasser har sittende regjering levert, hvor er de opprettet, og i hvilken grad møter satsingen behovet?»

Svar:

Kunnskapsdepartementet detaljstyrer ikke dimensjoneringen av universitetene og høyskolenes studietilbud. Det er institusjonene som har ansvar for å dimensjonere sine studietilbud i tråd med nasjonale og regionale behov, og institusjonenes profil og priorite-

ringer. Kunnskapsdepartementet forutsetter at institusjonene samarbeider aktivt med bransjen og arbeidslivet når kapasitet i IKT-utdanningene blir fastsatt.

De siste årene har det imidlertid blitt bevilget midler til nye studieplasser innenfor prioriterte områder som realfag, teknologi og IKT. I tillegg er det bevilget midler til strategiske studieplasser som institusjonene kan bruke i tråd med egne strategier og for å møte regionale og nasjonale behov. Økningen i studieplasser har flerårige opptrappingseffekter i tråd med lengden på utdanningene og at nye kull blir tatt opp.

I statsbudsjettet for 2014 ble det tildelt 437 nye studieplasser, herav 255 til ingeniør- og teknologifag og 24 strategiske studieplasser. I revidert nasjonalbudsjett for 2015 ble det bevilget midler til 519 nye studieplasser. Om lag 250 av disse var prioritert mot teknologi og

realfag og 40 var strategiske. 45 av studieplassene var øremerket 2-årig mastergradsutdanning i informatikk og ble fordelt med 15 studieplasser hver til henholdsvis Universitetet i Oslo, NTNU og Universitetet i Bergen.

I statsbudsjettet for 2016 ble det bevilget midler til totalt 932 nye studieplasser. 100 av disse studieplassene er i informatikk, fordelt med 40 hver til Universitetet i Oslo og NTNU og 20 til Universitetet i Bergen. 382 av studieplassene var strategiske.

Økningen av studieplasser har bidratt til en tydelig økning av utdanningskapasiteten innen IKT. Studieplassøking innen realfag og teknologi gir i tillegg institusjonene mulighet til å prioritere økt opptak innenfor utdanninger som er relatert til informasjonsteknologi. Institusjonene kan også benytte de strategiske studi-

eplasser til å øke kapasiteten innen IKT-utdanninger dersom de vurderer det som en riktig prioritering.

I Meld. St. 27 (2015–2016) Digital agenda for Norge - IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet vises det til et framtidig behov for IKT-kompetanse i Norge og at det er viktig å øke antall kandidater med avansert IKT-kompetanse. Utover tilførselen av nye studieplasser, er tiltak for å redusere frafallet, som i dag er for høyt, viktig for å utdanne flere kandidater. Økt gjennomstrømming i høyere utdanning er et tema som blir drøftet i den varslede stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning. Regjeringen vil i tillegg vurdere behovet for etablering av ytterligere studieplasser i IKT i de årlige budsjettprosesser.

SPØRSMÅL NR. 1126

Innlevert 20. mai 2016 av stortingsrepresentant Une Aina Bastholm

Besvart 30. mai 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«20.5.2016 ble det kjent at klimagassutslippene i Norge har økt med 1,5 pst i 2015. Utslippene var dermed på 53,9 millioner tonn CO²-ekvivalenter i 2015. I klimaforliket har Stortinget bestemt at norske utslipp ikke skal overstige 47 millioner tonn i 2020. Dette er en svært moderat målsetting som vil gi kun 6 pst utslippskutt sammenliknet med 1990-nivået.

Hvilke nye tiltak vil statsråden iverksette for å følge opp Stortingets vedtak om å redusere utslippene til maksimalt 47 millioner tonn innen 2020?»

Svar:

Regjeringens klimapolitikk bygger på et bredt forankret forlik på Stortinget (jf. Innst. 390 S (2011- 2012). Stortinget har i klimaforliket lagt til grunn at klimapolitikken skal innrettes slik at den gir størst mulig utslippsreduksjon for innsatsen og gir utslippsreduksjoner både i Norge og i utlandet. Sektorovergripende økonomiske virkemidler legger grunnlag for desentraliserte, kostnadseffektive og informerte tiltak, der forurenser betaler. Hovedvirkemidlene i klimapolitikken er avgifter og deltagelse i det europeiske systemet for handel med utslippskvoter innenfor et fastlagt tak for utslipp. Over 80 pst. av klimagassutslippene i Norge er dekket av kvoteplikt og/eller CO²-avgift. Nesten halvparten av norske utslipp er omfattet av det europeiske kvotehandelssystemet. Dette har Norge høstet interna-

sjonal anerkjennelse for. En evalueringsgruppe under FNs klimapanel skriver i en rapport fra 2015 at

«... the combination of the comprehensive coverage of sectors and the considerable level of taxation in Norway is unique in the world.» Som et tillegg til kvoter og avgifter brukes direkte regulering, standarder, avtaler og subsidier til utslippsreduserende tiltak. Norge satser også på forskning og utvikling.

Målene fra klimaforliket ligger fast og regjeringen arbeider løpende for å oppfylle dem. Siden regjeringen tiltrådte, er det derfor innført og foreslått flere tiltak som ytterligere forsterker klimaforliket. Stortingsmeldingen som danner grunnlaget for dette forliket omtalte noen nasjonale og internasjonale utviklingstrekk som legger rammer for norske utslipp. Omtalen rundes av med følgende: «Mindre framgang i utvikling av klimavennlig teknologi, høyere kostnader ved klimatiltak innenlands, høyere innvandring og økonomisk vekst og større utslipp fra oljesektoren vil ha betydning for når klimamålene blir nådd. Men disse forholdene endrer likevel ikke behovet for å redusere de nasjonale utslippene.»

Klimapolitikken i Norge har hatt stor effekt. I forbindelse med Norges rapportering til FNs klimakonvensjon er det anslått at utslippene i 2020 ville vært 17-20 millioner tonn høyere enn det vi nå regner med, uten dagens klimapolitikk og virkemidler.

Regjeringen fører en ambisiøs klimapolitikk og forsterker klimaforliket. Regjeringen gjennomfører en rekke tiltak som vil ha effekt i årene frem mot 2020 og 2030. Klimaforlikets ambisjon om innskudd til Klima- og energifondet er overoppfylt med 17,75 mrd. kroner

og Innovasjon Norges miljøteknologiordning er styrket. Videre har vi igangsatt tidenes jernbanesatsing og det er sterk vekst i sykkelsatsingen. Det er satt av 100 millioner til en tilskuddsordning for klimatiltak i kommunene og vi støtter uttesting av biogassproduksjon i pilotanlegg. Slike tiltak vil bidra til lavere utslipp, men det er vanskelig å anslå den nøyaktige effekten på forhånd.

Sammenlignet med folketallet ligger Norge høyest i verden for kjøp av el- og hybridbiler. Etter hvert som moderne biler med lave eller ingen utslipp utvikles og tas i bruk og gamle biler med høyere utslipp fases ut,

vil dette gi reduserte utslipp. Utviklingen viser at vi er avhengig av teknologiutviklingen globalt. Gjennom avgiftssystemet har vi lenge lagt til rette for valg av null-/lavutslippsbiler. Salget er imidlertid avhengig av at det utvikles teknologi som tilfredsstiller bilkjøperne.

Regjeringen arbeider løpende med å videreutvikle klimapolitikken på flere arenaer. Dette vil vi komme tilbake til i de ordinære budsjettprosessene og i andre relevante prosesser. For første gang har regjeringen bestilt en egen klimastrategi i Nasjonal transportplan. Vi skal lage en strategi for grønn konkurransekraft og en bioøkonomistrategi.

SPØRSMÅL NR. 1127

Innlevert 20. mai 2016 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 30. mai 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvor stor del av forvaltningskapital knyttet til innskytere og investeringsmidler i Norge er knyttet til norskeide finansinstitusjoner (f.eks. DNB, norske sparebanker, osv.) og hvor stor del er knyttet til utenlandske finansinstitusjoner som opererer i Norge, hvor stor er forvaltningskapitalen norskeide banker har i utlandet, og hvor stor er forvaltningskapitalen norskeide banker har i Norge?»

Svar:

Jeg legger til grunn at representanten i første del av spørsmålet ber om opplysninger om markedsandeler i de norske markedene for innskudd og utlån.

Dersom de norske markedene defineres som summen av virksomheten til norske banker og filialer i Norge av utenlandske banker, har norske banker en markedsandel i innskudds-markedet på om lag 89 pst. (hvorav om lag 11 prosentpoeng er markedsandelen til norske datterbanker av utenlandske banker), mens fi-

lialer av utenlandske banker har de resterende 11 pst. I utlånsmarkedet har norske banker en markedsandel på om lag 86 pst. (hvorav om lag 13 prosentpoeng er markedsandelen til norske datterbanker av utenlandske banker), mens filialer av utenlandske banker har en markedsandel på 14 pst.

Norske banker og andre kredittinstitusjoner utenom norske datterselskaper av utenlandske kredittinstitusjoner hadde ved utgangen av 2015 en samlet forvaltningskapital på 5 329 mrd. kroner. Den bokførte verdien av samlet eierinteresse i konsernselskaper i utlandet var 85 mrd. kroner. Statistikk for geografisk fordeling av den samlede forvaltningskapitalen har vi ikke tilgjengelig. Vi har imidlertid tall for fordelingen av utlån til norske og utenlandske kunder, og utlån utgjør i de fleste tilfeller det meste av forvaltningskapitalen. Norske banker og andre kredittinstitusjoner utenom norske datterselskaper av utenlandske kredittinstitusjoner hadde ved utgangen av 2015 utlån tilsvarende 3 773 mrd. kroner. Av dette var 737 mrd. kroner utlån til utenlandske kunder.

SPØRSMÅL NR. 1128**Innlevert 20. mai 2016 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 26. mai 2016 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Det var med stor glede eg såg oppslag i NRK Finnmark, om at fiskeriministeren hadde skrinlagt alle forslag på regionalisering av leveringsplikta. Det var derimot ukårt korleis dette skulle skje, så derfor ber eg om svar på:

Kva tiltak vil fiskeriministeren innføre ev. håndheve på nye og andre måter, for å sikre at leveringspliktig fiskeråstoff faktisk vert landa i Mehamn, og skal desse endringane også gjelde andre stadar?»

GRUNNGJEVING:

Viser til oppslag i media vedkommande å garantere fiskeråstoff til Mehamn. Eit trålkvantum på 4 700 tonn skal ilandføres i Mehamn viss det vert iverksett ny fiskeriindustri i kommunen. Pressemeldinga frå pressekonferansen i Alta 18. mai er i skrivane stund ikkje utlagt på regjeringen sine sider, og den hadde muligens vore klarleggande for dei mange spørsmåla som reiser seg i samband med kva tiltak som er tenkt iverksett for å nå målet. Det framgår av intervju at fleire alternativ er undersøkt og at lovverk/regelverket ikkje skal endrast, men at nå skal leveringsplikta overholdast. Ap er også opptekne av at leveringsplikta må overholdast etter intensjonane, og gjerast meir treffsikker, og var ein av pådrivarane for nettopp det breide mandatet Stortinget påla regjeringa å gje kommisjonen som skal vurdere og konsekvensutrede dei tre pliktene. Og det er bra at fiskeriministeren også har innsett at regionalisering ikkje vil løyse utfordringane den enkelte sjømatindustrien har. Tidlegare fiskeriminister Aspaker har ved minst to høve svara meg på skriftlig spørsmål om leveringsplikta vert overholdt, og svaret har kvar gong vore ja, leveringsplikta vert overholdt. Då er det nærliggande å stille eit spørsmål om dette faktum er endra etter vi bytte fiskeriminister eller om dagens fiskeriminister har ei anna fortolkning av regelverket enn den førre. Likeeins om fiskeriministeren vil iverksette særskilte tiltak for å få leveringsplikta i funksjon i Mehamn og om dette då berre skal gjelde 3 trålere med leveringsplikt til Mehamn. (to tilhøyrar Havfisk ein Nergård) Det er 21 trålere i dag med leveringsplikt, og kva med dei øvrige 18, det ville vore fint å få eit svar på. Det vert også vist i intervju til at det er vurdert endringar i havressurslova for å gje industrien nok råstoff, utan at det er redegjort for kva endringar dette kan dreie seg om.

Eg vil understreke at AP ikkje er imot gode løysingar og vise til at å gjere leveringspliktene meir treffsikre er eit verktoy vi støttar. Ap har også ved fleire høve fremja forslag om at der som sjømatindustriebe-

drifter og flåte inngår langsiktige avtalar, så bør det utløyse kvotebonus. Dette for å sikre jamn tilgang til leveransar heile året. Dette var også intensjonen vår for inngåelse av leveringsplikt til enkelte fiskeriavhengige kystsamfunn. Eg vil likevel påpeike at viss regjeringa sitt framlegg vedr regionalisering av leveringsplikt hadde fått fleirtal i stortinget, så ville altså dette verktøyet vore borte. Då hadde leveringsplikta vore overholdt ved levering i regionen, som her ville vore ein stad i Finnmark. Leveringsplikta er av Høgre sin Svein Ludviksen omgjort til tilbodsplikt. I tillegg konkluderte Regjeringa Solberg 10.02 2014 på at det ikkje var aktivitetsplikt i Mehamn så det verktøyet er alt borte.

Svar:

Da Stortinget behandlet Meld. S. 10 (2015-2016) En konkurransedyktig sjømatindustri vedtok som kjent Stortinget å anmode regjeringen om å oppnevne en kommisjon som skal vurdere hele pliktsystemet, og komme tilbake til Stortinget. Vi har fått på plass de personene som kommisjonen skal bestå av. Kommisjonen består av 8 eksperter.

Regjeringen har ingen planer om å foreslå endringer av leveringplikten eller håndhevingen av denne, samtidig som denne gruppen er i arbeid. Dette gjelder både overfor fartøy som har leveringsvilkår som tilgodeser Mehamn og anlegg der, og fartøy med leveringsvilkår som begunstiger andre anlegg og geografiske områder.

Det pågående arbeidet med å gjennomgå pliktsystemet er imidlertid ikke til hinder for at regjeringen samtidig vil fortsette å håndheve gjeldende leveringsplikt inntil eventuelle endringer skulle bli vedtatt. Dette er bakgrunnen for at departementet, i forbindelse med at Findus vurderer å etablere seg i Mehamn, har opplyst om at gjeldende leveringsplikt skal overholdes.

Det er tre torsketrålere som har leveringsplikt til Mehamn. Leveringspliktig fangst fra disse fartøyene skal tilbys anlegg i Mehamn, herunder Findus dersom de etablerer seg på stedet. Hvorvidt det leveringspliktige råstoffet faktisk blir landet i Mehamn, avhenger av at anlegg i Mehamn kjøper fangst som blir tilbudt. Anleggene i Mehamn har ikke kjøpt fangst som har vært tilbudt fra disse fartøyene de senere årene.

Det som imidlertid er viktig for meg å gjøre klart, er at anlegg i Mehamn faktisk er tilgodesett med leveringspliktig råstoff.

Jeg benytter også denne anledningen til å understreke at fartøy med leveringsvilkår, uavhengig av om fartøyet skal tilby fangst i Mehamn eller andre steder,

skal overholde leveringsvilkårene. Hvert år blir også gjennomføringen av leveringsplikten kontrollert av Fiskeridirektoratet. Fiskeridirektoratets kontroll viser,

slik også tidligere fiskeriminister Aspaker har uttrykt, at leveringsplikten i det alt vesentlige blir overholdt.

SPØRSMÅL NR. 1129

Innlevert 20. mai 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 26. mai 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Agder politidistrikt har på grunn av stram økonomi sett seg nødt til å kutte i polititjenestene til sjøs og dermed ikke ha faste patruljer langs kysten i sommer. Politibåtene svært viktige for å skape trygghet på sjøen, og deres tilstedeværelse kan ha en forebyggende effekt. I 2015 mistet 36 personer livet i forbindelse med bruk av fritidsbåter, noe som var en økning på åtte personer fra året før.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre trafikksikkerhet på sjøen?»

Svar:

Jeg er opptatt av at politiet er til stede også på sjøen. Synlig politi til sjøs er trygghetsskapende og har en forebyggende effekt mot uønsket adferd. Sjøtjenesten inngår også som et viktig element i politidistriktets samlede beredskap, både for redning og liv/helse, men også for andre uønskede akutte hendelser i kystsonen.

Det er opp til politimesterne i de enkelte distrikt og foreta prioriteringer innenfor egne budsjettrammer i samsvar med de sentrale føringene for prioriteringer i politiet og lokale forhold.

Når det gjelder Agder politidistrikt har jeg fått opplyst fra Politidirektoratet at to tjenestemenn fra Utrykningspolitiet skal bistå og forsterke båttjenesten i sommer. Videre skal politidistriktet på nytt se på mulighetene for å styrke båttjenesten. Politidirektoratet har opplyst til departementet at det vil følge opp sjøtjenesten i sesongen.

Regjeringen har for øvrig foreslått og sammen med KrF og Venstre fått Stortinget med på en økning i politiets budsjett med om lag 3 mrd. kroner (inkl. pris og lønnsvekst) siden 2014. Gjennom de siste årene er politiets generelle kapasitet også økt gjennom årlige utvidelser av årsverksrammen. I budsjettet for 2016 er det tatt høyde for en oppbemanning med 357 nye politistillinger. Jeg forutsetter at sjøtjenesten blir tilfredsstillende også i sommer og har tillit til politimesterens prioriteringer innenfor de rammene politimesterne har til disposisjon.

SPØRSMÅL NR. 1130

Innlevert 23. mai 2016 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal

Besvart 30. mai 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Vil utenriksministeren i sin dialog med cubanske myndigheter ta opp den vanskelige situasjonen for cubanske kristne?»

BEGRUNNELSE:

Vi får dessverre stadig meldinger fra Cuba om den forfølgelsen som kristne i landet blir utsatt for. Stefanusalliansen kunne nylig fortelle om Pastor Alain Toledano. Han var i utlandet i februar, da cubanske myndigheter gjorde virkelighet av sine trusler om å rive kirken hans, Emanuel Church i Santiago de Cuba.

Samtidig rev de også hjemmet til familien på fire, som lå rett ved kirken. Han og kona, Marilín Alayo Correa, var blant de over 200 ledere og menighetsmedlemmer som ble anholdt av politiet. Flere av dem ble slått mens de var i varetekt. Nå må menigheten på 1000 medlemmer møtes i ulike leiligheter rundt omkring i byen, og pastorfamilien er uten hjem. Det er andre gangen parets to døtre opplever at myndighetene river kirken og hjemmet deres.

Denne kirken er knyttet til the Apostolic Movement, en protestantisk kirkebevegelse som har prøvd å registrere seg flere ganger, uten at myndighetene har godkjent deres søknader. Bare siden nyttår har fire kirker tilknyttet denne bevegelsen blitt revet – en trend som uroer både cubanske kristne og menneskerettighetsaktivister. I forbindelse med rivningene har ofte pastorer og menighetsmedlemmer blitt anholdt. Myndighetene har også konfiskert mye av menighetenes eiendeler og verdier.

Den siste av disse fire kirkene ble revet den 9. april i Las Tunas. Pastoren der ble truet med sju års fengsel hvis han klaget offentlig på rivningen og behandlingen han fikk mens han var anholdt. Han uttrykker frustrasjon over at slike brudd på trosfriheten skjer uten at omverden reagerer.

Svar:

Menneskerettighetssituasjonen på Cuba er krevende. Politiske opposisjonelle på Cuba kan ikke organisere seg fritt eller kritisere myndighetene offentlig uten fare for represalier. Slike represalier forekommer uavhengig av religiøs tilhørighet, men det er ikke uvanlig at personer som tilhører trossamfunn også er regimekritiske.

Kristne og andre troende har fått større handlingsrom enn det de hadde tidligere, blant annet som resultat av pavebesøkene i 1998, 2012 og 2015. Kirkesamfunn, med den katolske kirke i spissen, spiller en viktig rolle i det som finnes av samfunnsdebatt. De har ofte egne publikasjoner, og også anledning til å arrangere politiske diskusjonsmøter. Kirken kan være en brobygger i den demokratiske utviklingen på Cuba. Norske myndigheter støtter opp om arbeidet til flere kirkesamfunn.

Menneskerettighetene, inkludert religionsfrihet, står sentralt i dialogen mellom Norge og Cuba. Vi uttrykker jevnlig vår bekymring for den begrensede ytrings- og forsamlingsfriheten. Det er vår erfaring at cubanske myndigheter er mer imøtekommende enn tidligere når det gjelder å lytte til og drøfte vårt syn på menneskerettighetsspørsmål. Samtidig er det mange utfordringer som gjenstår.

SPØRSMÅL NR. 1131

Innlevert 23. mai 2016 av stortingsrepresentant Anders Tyvand

Besvart 2. juni 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«I Innst 344 L bes regjeringen om å utrede endringer som innebærer at friskolene "...beholder tilskuddet for elever som faktisk fullfører til tross for et fravær som overstiger 20 dager". I høringsdokumentet som nå er ute legger Udir til grunn at «faktisk fullført» skal tolkes som «fullført og bestått i alle fag».

Mener statsråden at denne tolkningen samsvarer med komiteens merknad, og kan det benyttes andre kriterier for "faktisk fullført" enn "bestått i alle fag"?»

BEGRUNNELSE:

Friskoler får i dag ikke tilskudd for elever som har mer enn 20 dager udokumentert fravær selv om disse elevene fullfører skoleåret. Det oppleves som lite motiverende for skolene å miste tilskuddet for disse elevene

fordi skolene ofte legger ned ekstra mye arbeid i å få disse elevene med på skoleløpet.

På denne bakgrunn ba komiteen i Innst. 344 L regjeringen om å utrede endringer for å rette opp i denne skjevheten. Det var enighet om at systemet bør støtte og gi insentiver for skolene til å følge opp og hjelpe utsatte elever til å fullføre skoleløpet.

Dersom "faktisk fullført" forstås som "bestått i alle fag" innfører man en helt ny dimensjon som ikke stemmer overens med verken bruk av ungdomsretten eller gjeldende tilskuddsordning for friskoler.

Svar:

I Prop 84 L (2014-2015) Endringer i privatskolelova mv. gjorde departementet rede for den såkalte 20-dagersregelen i økonomiforskriften. Regelen innebærer at det ikke skal utbetales statstilskudd for elev-

er med stort udokumentert fravær og har som formål å sikre at statstilskuddet går til faktisk opplæring av elever. I høringen av forslaget til ny friskolelov uttalte departementet at det kunne være behov for å endre 20-dagersregelen i forskriften for at den skal være enklere å forstå og forvalte, og departementet ba særlig om høringsinstansens syn på behovet for klargjøring av regelen og eventuelle forslag til alternativ regulering.

For å følge opp komiteens flertallsmerknad i Innst. 344 L sendte Utdanningsdirektoratet i februar i år på høring forslag til endringer i økonomiforskriften til friskoleloven. Direktoratet foreslår å tydeliggjøre bestemmelsen om 20-dagersregelen for å vise skolenes

handlingsrom. I tillegg ba direktoratet om høringsinstansens syn på hvilken betydning det bør ha for statstilskuddet at en elev med mer enn 20 dagers udokumentert fravær har fullført og bestått. Høringsfristen gikk ut 20. mai.

I samsvar med vanlig praksis vil direktoratet gå gjennom innspillene fra høringsrunden og oversende sin anbefaling til departementet. På grunnlag av høringsinstansens uttalelser og direktoratets anbefalinger, vil jeg foreta en helhetlig vurdering med sikte på å fastsette eventuelle endringer i forskriften med virkning fra skolestart høsten 2016. Jeg ber om forståelse for at jeg vil avvente direktoratets gjennomgang før jeg konkluderer.

SPØRSMÅL NR. 1132

Innlevert 23. mai 2016 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 31. mai 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Vil finansministeren vurdere å endre innretningen på friinntekten i kraftsektoren, slik at den kommer i samsvar med ekspertutvalget og med NVEs forslag og hvilken provenyeffekt vil en eventuell slik omlegging få?»

BEGRUNNELSE:

Friinntekten i kraftsektoren er knyttet til 12 måneders statskasseveksler, som i snitt for 2016 hittil har vært ca. 0,51 prosent. I praksis skjermes ikke friinntekten normalavkastningen fra vannkraften for grunnrenteskatt. Kraftsektoren som har svært lange tidsperspektiv, i realiteten flere tiår, så gjøres investeringer svært krevende når det må brukes 12 måneders statskasseveksler som basis for sine investeringsbeslutninger.

Da staten nedsatte et ekspertutvalg (NOU 2012:16 «Samfunnsøkonomiske analyser») for å komme til en rimelig rente for «offentlige tiltak med lang tidshorisont» konkluderte man med at risikofri rente bør settes til 2,5 prosent for de første 40 årene og 2 prosent for perioden 40-75 år.

NVE benytter en referanserente ved fastsettelse av nettselskapenes årlig inntektsramme der det risikofrie elementet ved rentefastsettelsen er en fast realrente på 2,5 prosent + inflasjon.

Det er nærliggende å tenke at begge disse rentenivåene vil være et mer fornuftig grunnlag for langsiktige vannkraftinvesteringer enn dagens nivå på friinn-

tekten. I tillegg vil det være naturlig å ta høyde for risiko for endringer i rammebetingelsene i løpet av prosjektenes lange levetid ved et risikopåslag.

Svar:

En nøytral grunnrenteskatt, der investors alternativavkastning av å binde kapital skjermes fra beskatning, reduserer ikke den relative lønnsomheten av investeringer. En slik skatt vil dermed virke nøytralt når investeringsbeslutninger fattes på grunnlag av lønnsomhet etter skatt. Det betyr blant annet at en nøytral grunnrenteskatt ikke hindrer utbygging av prosjekter som er lønnsomme før skatt. En nøytral grunnrenteskatt virker på samme måte som om staten skulle vært medeier i prosjektene ved at staten gjennom grunnrenteskatten tar en like stor andel av overskudd og underskudd i vannkraftverkene.

En forutsetning for at grunnrenteskatten skal virke nøytral er at den er symmetrisk, dvs. at positive og negative utfall behandles likt skattemessig. Det gir selskapene skattemessig fradrag for risiko. Fra og med inntektsåret 2007 er det gitt adgang til å samordne ny, negativ grunnrente mellom ulike kraftverk i et skattekonsern, og staten utbetaler skatteverdien av ny, negativ grunnrente etter samordning. Dermed behandles positive og negative utfall symmetrisk. Grunnrenteskatten på vannkraftverk er i dag nøytralt utformet, unntaket er den nedre grensen som fritar småkraftverk fra å betale grunnrenteskatt.

Før endringene i 2007 var det risiko for at selskapene ikke fikk fradrag for alle kostnader i prosjekter med tap. Dette kunne føre til at samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter ikke ble gjennomført. I dag har selskapene full sikkerhet for å utnytte alle skattefradrag i grunnrenteskatten. Etter at en investering i et grunnrenteskattepliktig kraftverk er gjennomført, vil selskapet ha en fordring på staten som tilsvarer skatteverdien av gjenværende investeringskostnad. Denne fordringen er risikofri slik skattesystemet er utformet. En risikofri rente gir da en skjerming som sikrer at alternativavkastningen på bundet kapital ikke blir grunnrentebeskattet. Et risikopåslag i friinntektsrenten ville innebære at det gis fradrag for risiko to ganger. Det ekstra fradraget kunne ført til at samfunnsøkonomisk ulønnsomme prosjekter blir lønnsomme med grunnrenteskatt. Det ville svekke utnyttelsen av samfunnets ressurser og redusere statens proveny fra grunnrenteskatten.

Begrepet «normalavkastning» kan være noe misvisende for friinntektsrenten. Normalavkastning kan forstås som et avkastningskrav for prosjektene som inkluderer normal forretningsmessig risiko. Friinntektsrenten, derimot, skal kompensere for at det ikke gis umiddelbart fradrag for investeringsutgiften som i en kontantstrømskatt. Ulempen ved utsette fradraget avhenger av egenskapene i skattesystemet, ikke av den forretningsmessige risikoen. Med et fullt nøytralt system, der det er sikkerhet for fremtidige fradrag, skal ulempen fastsettes som en risikofri rente.

Stabilitet og forutsigbarhet i skattesystemet er særlig viktig for selskaper som gjør langsiktige investeringer. En nøytral grunnrenteskatt er et solid grunnlag for stabile kraftskatteregler på lang sikt. Endringene i grunnrenteskatten de senere år har bidratt til å gjøre grunnrenteskatten mer nøytral. Det er ikke grunnlag for å ta høyde for risiko for uheldige endringer (regulatorisk risiko) i friinntektsrenten i kraftskattereglene.

Friinntektsrenten beregnes på bakgrunn av 12 måneders statskasseveksler og er fastsatt til 0,7 pst. for inntektsåret 2015. Hittil i år har denne renten i gjennomsnitt vært om lag 0,5 pst. Det lave rentenivået virker direkte inn på investorenes alternative avkastning av å binde opp kapital siden andre risikofrie plasseringer får tilsvarende lave renter. En nøytral grunnrenteskatt vil derfor fortsatt skjerme investors kostnad ved å binde opp kapital selv om rentenivået faller.

I spørsmålet vises det til NOU 2012: 16 Samfunnsøkonomiske analyser (Hagen-utvalget) som anbefalte

en risikofri realrente på 2,5 pst. for et normalt offentlig tiltak for de første 40 årene, og til NVEs referanserente for inntektsrammereguleringen av nettvirksomheter som bruker en fast realrente på 2,5 pst. Friinntekten er del av et nominelt skattesystem, og en må ta utgangspunkt i en nominell rente. Dersom en legger til grunn en fast realrente på 2,5 pst. og Norges Banks inflasjonsmål på 2,5 pst., ville det gitt en friinntektsrente på om lag 5 pst.

Renten som NVE fastsetter og renten som anbefales av Hagen-utvalget, blir imidlertid brukt til et annet formål og har en annen begrunnelse enn renten som skal benyttes til å beregne friinntekten i grunnrenteskatten. Friinntektsrenten bør følge utvikling i markedrenter. For at grunnrenteskatten skal bevare sine gunstige egenskaper, må renten reflektere markedets vurdering av den alternative avkastningen av å binde kapital. En friinntekt basert på en fast realrente vil ikke reflektere markedsutviklingen, og det kan føre til at friinntektsrenten settes for høyt eller for lavt. Det ville igjen føre til overinvestering eller at grunnrenteskatten hindrer lønnsomme investeringer.

Det direkte provenytapet av å sette friinntektsrenten til 5,0 pst. fra og med inntektsåret 2017, og med utgangspunkt i dagens markedrenter, kan anslås til i underkant av 1 mrd. kroner påløpt. Enkelte kraftverk har negativ grunnrenteinntekt oppstått forut for inntektsåret 2007 som kan framføres med rente til fradrag i senere års positive grunnrenteinntekt beregnet ved kraftverket. Den gamle, negative grunnrenteinntekten reduserer derfor grunnrenteskatten midlertidig. Etter hvert som gammel, negativ grunnrenteinntekt fases ut, vil provenyet fra grunnrenteskatten for kraftverk øke. På lenger sikt anslås det at økt friinntektsrente til 5 pst. kan føre til et direkte provenytap på i underkant av 1,2 mrd. kroner årlig.

Grunnrenteskatten på kraftverk kan trekkes fra i beregningen av grunnlaget for eiendomsskatten. Lavere grunnrenteskatt som følge av økt friinntektsrente vil derfor føre til økt eiendomsskatt for kommunene. Fradraget for grunnrenteskatt ved beregning av eiendomsskattegrunnlaget fastsettes som et gjennomsnitt over 5 år, slik at det vil ta noe tid før hele effekten av økt grunnrenteskatt reflekteres i eiendomsskattegrunnlaget. Provenyvirkningen vil også avhenge bl.a. av utviklingen i kraftprisene over denne 5-årsperioden.

SPØRSMÅL NR. 1133**Innlevert 24. mai 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 31. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vi får tilbakemelding på at det er ventelister for turnusplass samtidig som distriktskommuner ikke får tak i turnuskandidater.

Hvor mange sto på venteliste for turnusplass ved årsskifte, og har ministeren oversikt over antall turnusplasser i distriktene som var ledig i 2015?»

BEGRUNNELSE:

Legeforeningen mener det er behov for å øke antall turnusplasser med 150, samtidig som distriktskommuner ikke får søkere til sine turnusplasser. Det er et politisk mål å sikre god legedekning i hele landet og få en bedre balanse mellom spesialist- og primærhelse kompetanse. Distrikts turnus er en viktig del av denne kvalifiseringen. Det meldes at flere turnusleger hopper av turnustjenesten før distrikts turnus for å starte som LIS-lege på sykehus.

Svar:

Turnusordningen for leger ble som kjent endret i 2012. Endringene innebar blant annet at fullført turnustjeneste ikke lenger er et krav for å få autorisasjon som lege, og som en konsekvens av dette har kandidatene heller ikke lenger rett på å få turnusstilling. Turnustjeneste er et krav for å starte spesialistutdanning for leger utdannet i Norge og i land utenfor EU/EØS-området. Leger utdannet i øvrige EU/EØS-land kan starte spesialistutdanning uten å fullføre norsk turnustjeneste. Den tidligere tradisjonelle loddtrekningsordningen er avviklet, og leger søker nå på turnusstillinger på lik linje med andre stillinger i arbeidslivet. Det er følgelig ikke lenger noen venteliste til disse stillingene.

Turnusstillingene for leger er attraktive, og det er flere som søker på stillingene enn det er ledige stillinger. Det er to årlige søknadsrunder, og søkningen va-

rierer noe avhengig av hvordan de sammenfaller med de medisinske fakultetenes uteksamineringstidspunkter. I søknadsrunden våren 2015 var det 938 søkere. 457 av disse ble tilsatt, mens 482 ikke fikk stilling. I søknadsrunden høsten 2015 var det 597 søkere, og av disse var det 164 søkere som ikke fikk stilling. Flere av søkerne har utdanning fra andre EØS-land og behøver ikke å fullføre norsk turnustjeneste før de kan søke om LiS-stilling.

De som ikke får turnusstilling kan velge om de ønsker å søke igjen ved senere utlysninger, forsøke å fullføre turnustjenesten ved å søke på reststillinger i et eget "restetorg" i Helsedirektoratets turnusportal og/eller eventuelt gjøre andre valg. Helsedirektoratet har informert om at det i dag er 37 ubesatte turnusstillinger i kommunene, som alle er tilgjengelig gjennom "restetorget" for søkere som har fullført sykehusdelen.

Når det gjelder spørsmål om turnusleger som dropper kommuneturnus for å starte i LiS-stilling, er departementet kjent med at Helsedirektoratet har fått enkelte tilbakemeldinger fra Fylkesmennene om dette. Ifølge direktoratet skyldes dette at de aktuelle legene er utdannet i EØS-land og derfor ikke er nødt til å fullføre turnustjenesten før de kan starte i LiS-stilling. Dette er en konsekvens av EØS-regler som Norge er forpliktet å følge. Helsedirektoratet har ikke oversikt over det nøyaktige antallet av slike tilfeller.

Jeg er enig med representanten at det kan være uheldig at dette forekommer. Praktisk erfaring fra kommunene er viktig for alle leger, også de som skal jobbe i sykehus. Departementet arbeider med å gjøre endringer i spesialistutdanningen for leger. Forslaget innebærer at alle leger som ønsker spesialistutdanning, uavhengig av hvilket land de har tatt sin grunnutdanning, blir nødt til å fullføre henholdsvis 12 måneder i sykehus og 6 måneder i kommunene. Dette vil i så fall føre til at det ikke lenger vil være mulig for enkelte leger å droppe hele eller deler av tjenesten i kommunene.

SPØRSMÅL NR. 1134**Innlevert 24. mai 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 31. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mange kommuner har utfordringer med å få leger til fastlegestillinger.

Har ministeren oversikt over antall ubesatte fastlegestillinger i 2015 og merkostnadene dette gir for kommunene med vikarer eller andre løsninger for å sikre tilstrekkelig kommunal legedekning i hele landet?»

Svar:

Jeg har ingen nøyaktig oversikt over antallet ubesatte fastlegestillinger. I fastlegestatistikken registreres antallet fastlegelister uten en fast fastlege. En fastlegeliste uten fast fastlege er imidlertid ikke ubesatt. Listene betjenes av en lege, men da altså ikke en fast lege over tid. Per 31.12 2015 var det 52 fastlegelister uten fast fastlege. Dette er det nest laveste antallet lister uten fast fastlege siden fastlegeordningen ble innført.

Jeg er, slik representanten antyder, kjent med at enkelte kommuner bruker mer penger per legeårsverk

enn gjennomsnittet av landets kommuner. For en god del år siden utarbeidet Statistisk sentralbyrå en oversikt over kommunenes brutto utgifter per legeårsverk fordelt på kommunestørrelse. Trolig er det også i dag variasjoner knyttet til årsverkskostnadene. Årsakene til denne variasjonen er sammensatt, men sannsynligvis skyldes dette at flere kommuner bruker penger på ulike insentiver for å rekruttere og beholde leger. KS og Legeforeningen har formalisert et slikt insentiv i rammeavtalen mellom partene. Kommunen kan, etter en konkret vurdering, inngå en avtale med fastlegen om å dekke utgifter til blant annet hjelpepersonell, lokaler, utstyr og forbruksvarer.

Det er kommunene som skal sørge for nødvendige helse- og omsorgstjenester, herunder en fastlegeordning. Jeg er ikke kjent med om det er utarbeidet en oversikt over kommunenes samlede utgifter til bruk av vikarer eller andre løsninger for å sikre tilstrekkelig kommunal legedekning i hele landet.

SPØRSMÅL NR. 1135**Innlevert 24. mai 2016 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 30. mai 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre domstolene som religion- og livssynsnøytrale rom og samtidig unngå at retten benytter unødig tid og ressurser på å tillate bønnepauser under rettsmøtene?»

BEGRUNNELSE:

VG har avslørt at en terrortiltalt syriaferer har blitt innvilget pauser i rettsmøtet for å kunne gjennomføre bønn. Det er viktig for domstolenes legitimitet at rettsalen oppfattes som en religion- og livssynsnøytral arena. Det er spesielt uheldig for allmennhetens rettsoppfatning dersom terrorismenkte i en rettsal gis anledning til å markere sin radikaliserings og ekstremisme gjennom rigide krav om hyppige bønnepauser. Domstolene har begrensede ressurser, og det er en rekke straffesaker som venter på en avklaring. Dersom dom-

stolene tillater oppførsel som sinker saksbehandlingen vil dette sette en uheldig presedens som potensielt tvil kunne påvirke muligheten for effektiv avsigelse av dommer.

Svar:

Jeg er enig i at det er viktig at rettssalen er en religions- og livssynsnøytral arena. Domstolene skal – ut over å avgjøre materielle spørsmål – også ta stilling til spørsmål knyttet til selve gjennomføringen av en konkret sak. Det er følgelig opp til den rett som har en sak til behandling å avgjøre blant annet når det skal være pauser og av hvilke grunner. På grunn av domstolenes uavhengige stilling, kan jeg ikke gripe inn i rettens konkrete avgjørelser.

Jeg har tillit til at domstolene vil håndtere dette på en hensiktsmessig måte i den enkelte sak, slik Oslo

tingrett skal ha gjort i saken representanten Leirstein viser til. Retten skal etter informasjon jeg har mottatt ikke etterkommet den tiltaltes ønske om å ha egne bønnepauser. Jeg vurderer det derfor på nåværende tidspunkt heller ikke som hensiktsmessig å innføre detaljerte regler for når det skal være pause i forhandlingene eller hvilke hensyn som skal være styrende for rettens beslutninger om pause.

Oslo tingrett har for øvrig selv orientert om den aktuelle saken på sine hjemmesider. Se

<http://www.domstol.no/no/Enkelt-domstol/Oslo--tingrett/Nyheter/ingen-bønnepause-i-retten/>.

For ordens skyld inntar jeg teksten fra domstolens oppslag:

«I dag startet straffesaken mot to menn tiltalt for planlegging og forberedelse av terrorhandlinger.

Forsvareren til en av de tiltalte forhørte seg på forhånd om muligheten for en pause mellom kl 1300 og 1400 for at klienten kunne be. Dommeren opplyste da at retten vanligvis vil ta en pause kl 1400, avhengig av hvordan forhandlingene forløper.

- Dommerens respons var altså at forhandlingene ikke kunne legges opp etter tiltaltes ønske om å be, og at tiltalte må tilpasse seg pausetidspunktet som retten finner hensiktsmessig, sier tingrettsdommer og avdelingsleder Ina Strømstad, som er medlem av Dommerens mediegruppe.

Ina Strømstad fastslår at det ikke er riktig, slik det går fram i nyhetsbildet i dag, at retten har besluttet "bønnepauser".»

SPØRSMÅL NR. 1136

Innlevert 24. mai 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 2. juni 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Vil finansministeren sørge for at eventuelle strukturrendringer i Skatteetaten kjem opp som sak til behandling i Stortinget?»

GRUNNGJEVING:

Finansdepartementet sendte 16.02.2016 ut eit oppdragsbrev til Skattedirektoratet om å utgreie organiseringa av Skatteetaten. Ein såkalla «bedre og mer effektiv skatte- og avgiftsforvaltning» er målet, og middelet er tydeleg: færre kontoreiningar. Dette ligg såleis an til å bli nok ei sentraliserande reform i regi av den blå-blå regjeringa, og ingenting tyder på at Stortinget som folkevalt organ skal få noko å seie i denne saka. Dette handlar imidlertid om ei viktig offentleg teneste og om mange arbeidsplassar rundt om i landet, og folkevalt behandling av saka burde kunne forventast.

Svar:

Regjeringa har ansvar for at statsforvaltninga er organisert på ein måte som sikrar effektiv og god oppgå-

veløysing. Mitt utgangspunkt er at ein ny kontorstruktur for Skatteetaten skal gje meir effektiv ressursbruk og samtidig betre kvaliteten i oppgåveløysinga, mellom anna gjennom meir spesialisering, meir robuste og kompetente fagmiljø og auka rettstryggleik. Finansdepartementet har no motteke Skattedirektoratets forslag til ny kontorstruktur i Skatteetaten og vil i samråd med Kommunal- og moderniseringsdepartementet vurdere forslaget.

Dersom regjeringa tek ei avgjerd om å gjennomføre endringar i kontorstrukturen i Skatteetaten, vil Stortinget verte orientert om dette. Dersom endringa krev lovendringar eller løyvingar, vil det verte fremma forslag til Stortinget om dette på vanleg måte. Det vart gjort på akkurat same måte då Regjeringa Stoltenberg II, som Senterpartiet sjølv var ein del av, omtrent halverte talet på skattekontor (103 færre) i 2011 og 2012, jf. omtale i Prop. 1 S (2010–2011) og Prop. 1 S (2011–2012) for Finansdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1137**Innlevert 24. mai 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 27. mai 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Høyesterett forkastet anken til menneskehandel-offeret Yasmin. Hun ble foreldreløs som 10 åring. I 15 år ble hun utsatt for tvangsprostitusjon i rekke land, før hun kom til Norge og klarte å rømme fra overgriperen. Dublinreglene hjemler, men krever ikke retur til førsteland. Menneskelige hensyn og vern av ofre for menneskehandel har ingen mening hvis ikke denne saken gir rett til beskyttelse i Norge.

Vil statsråden ta initiativ til at Norge ikke bruker Dublin-avtalens returmoglig i slike grove saker?»

BEGRUNNELSE:

Høyesterett har forkastet anken til menneskehandel-offeret Yasmin. Hun ble foreldreløs som 10 åring og ble misbrukt i omlag 15 år. Bakmannen tvang Yasmin til tvangsprostitusjon i rekke land, før de kom til Norge der hun klarte å rømme fra overgriperen. Dublinregelverket hjemler, men tvinger ikke Norge å returnere henne til Ungarn. Begrepet menneskelige hensyn og vern av ofre for menneskehandel har ingen mening hvis det ikke kan gi rett til beskyttelse i Norge for mennesker som har vært så grovt utsatt for menneskehandel som Yasmin. Norges fortolkning og praktiseringen av Dublinavtalens rett til retur til førsteland kan gjøre unntak for ofre for saker om grov menneskehandel slik som i denne saken. Det bør Regjeringen ta initiativ til.

Svar:

Spørsmålet er stilet til justis- og beredskapsministeren, men er overført til innvandrings- og inkluderingsministeren som rett adressat.

Det er som kjent Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør søknader og klager etter utlendingsloven. Verken jeg eller Justis- og beredskapsdepartementet for øvrig har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker som ikke gjelder hensynet til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Jeg kan derfor ikke kommentere den konkrete saken nærmere.

Hovedformålet med dagens Dublin-regelverk er å avgjøre hvilken medlemsstat som er ansvarlig for å behandle en asylsøknad, blant annet for å unngå sekundærmigrasjon og «asyl-shopping». Dersom et annet land i Dublin-samarbeidet er ansvarlig for å behandle asylsøknaden, eller søkeren allerede har fått asyl eller annen form for beskyttelse i et annet land, kan søknaden nektes realitetsbehandlet. Det skal svært mye til

for å gjøre unntak fra disse reglene, nettopp for å sikre et effektivt system til beste også for asylsøkerne.

Med mindre søkeren har fått asyl eller annen form for beskyttelse i et annet land, skal søknaden likevel tas til realitetsbehandling i Norge dersom utlendingen har en tilknytning til riket som gjør at Norge er nærmest til å realitetsbehandle den. Adgangen til å nekte realitetsbehandling gjelder heller ikke dersom det absolutte vernet mot utsendelse er til hinder for det. I andre tilfeller skal søknaden bare tas til realitetsbehandling dersom det foreligger særlige grunner. Helsemessige forhold skal som hovedregel ikke anses som slik grunn. I noen relativt få saker har Utlendingsdirektoratet altså plikt til å realitetsbehandle en søknad selv om den i utgangspunktet kunne vært overført til et annet land i Dublin-samarbeidet.

Det følger av Justis- og beredskapsdepartementets instruks GI-31/2010 at Dublin-forordningen ikke skal anvendes overfor søkere som har avgitt vitneforklaring i sak om menneskehandel. Utlendingsdirektoratet kan også gjøre unntak fra Dublin-prosedyren og realitetsbehandle asylsøknaden i Norge dersom politiet har igangsatt etterforskning i sak om menneskehandel, og politiet har behov for asylsøkerens tilstedeværelse i Norge under etterforskning eller gjennomføring av straffesak i Norge. I de tilfeller der de to unntakene ikke kommer til anvendelse, skal Utlendingsdirektoratet gjøre en konkret vurdering av om saken skal realitetsbehandles her.

Spørsmålet fra stortingsrepresentanten omhandler en viktig gruppe sårbare asylsøkere. Det er flere grunner til at denne gruppen bør gis særskilt oppmerksomhet. Som vist ovenfor åpner dagens regelverk allerede for at ofre for menneskehandel kan unntas fra Dublin-prosedyre. Jeg vil sammen med justis- og beredskapsministeren og i forbindelse med utarbeidelsen av en handlingsplan mot menneskehandel, vurdere om det er grunnlag for å foreslå ytterligere tiltak for eventuelt å justere norsk praksis for denne gruppen. Det er imidlertid viktig å huske at det også finnes andre sårbare grupper asylsøkere som også vil kunne ha liknende behov for særskilt behandling.

Avslutningsvis vil jeg nevne at det i EU er startet et arbeid med å se på endringer i Dublin-regelverket. I det foreløpige forslaget innsnevres statenes muligheter til å ta en sak til realitetsbehandling dersom staten ikke er den ansvarlige staten etter regelverket. Det kan derfor komme endringer også i det norske regelverket.

SPØRSMÅL NR. 1138**Innlevert 24. mai 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 31. mai 2016 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Ulike mennesker som har lidd overlast i det norske samfunnet har mottatt offisielle unnskyldninger for uretten de har blitt utsatt for. En gruppe mangler: norske kvinner som ble internert, deportert og fratatt sine norske statsborgerskap fordi de giftet seg med tyske soldater. Kvinnene ble dømt på et moralsk grunnlag og mye strengere enn menn som tjente seg rike på samarbeid med tyskerne.

Er statsministeren enig i at det er på tide med en unnskyldning for uretten disse kvinnene ble utsatt for?»

BEGRUNNELSE:

Ulike grupper mennesker som har lidd overlast i det norske samfunnet, har mottatt offisielle unnskyldninger for den uretten de har blitt utsatt for. Men én gruppe mangler: de norske kvinnene som ble internert, deportert og fratatt sine norske statsborgerskap fordi de giftet seg med tyske soldater.

Det er et viktig prinsipp i et demokrati og i en rettsstat at ingen skal dømmes uten lov og dom. I realiteten var det det som skjedde: Mellom 2000 og 3000 kvinner, ingen vet eksakt hvor mange, ble dømt til ikke å være norske.

Saken blir ikke bedre når vi vet at menn som tjente seg rike på samarbeid med tyskerne, gikk fri. Men de var ofte middelaldrende menn fra høyere sosiale lag, med både utdanning og innflytelse.

Om man tar datidens briller på, kan man forstå den forargelse tyskerjentene møtte. Men det er nettopp i slike tider at de som sitter med makten skal verne om de verdien et demokrati bygger på.

For de fleste vil en unnskyldning nå komme for sent. Men for barn og barnebarn av disse kvinnene, tror jeg unnskyldning vil bety svært mye.

Disse kvinnene passet ikke inn i jussen da oppgjørets time kom etter krigen. De ble dømt på et moralsk grunnlag.

Svar:

Mange unge jenter og kvinner som hadde kontakt med tyske soldater under krigen ble utsatt for uverdigg behandling. Handlingene var preget av et kvinnesyn vi heldigvis har forlatt. Stortingsrepresentant Kirsti Bergstø tok opp denne tematikken i en interpellasjon som ble besvart av forsvarsministeren 6. januar 2015. Stortingsrepresentant Trine Skei Grande stilte skriftlig spørsmål til meg den 22. mai 2015 om samme problemstillinger.

Forsvarsministeren formidlet på vegne av regjeringen at vi tar sterk avstand fra den behandlingen kvinnene ble utsatt for. I ditt spørsmål pekes det også på at mange kvinner ble fratatt sine norske statsborgerskap fordi de giftet seg med tyske soldater. Etter krigens slutt i 1945 ble det gjort endringer i statsborgerloven av 8. august 1924. Begrunnelsen for endringene var at loven var laget med normale forhold for øye og ikke tok hensyn til den ekstraordinære situasjonen krigen innebar. Blant annet mente man at det kunne virke støtende på den alminnelige rettsfølelse at loven tillot at en norsk kvinne beholdt sitt norske statsborgerskap selv om hun i okkupasjonstiden var blitt borger av en fiendtlig stat gjennom å inngå ekteskap med en statsborger av denne staten. Dette var bakgrunnen for at regjeringen laget en provisorisk anordning av 17. august 1945 om tillegg til statsborgerlovgivningen og at Stortinget senere vedtok lov 13. desember 1945 om tillegg til statsborgerlovi. I disse tilleggene til statsborgerloven ble det blant annet innført en bestemmelse om at dersom man i krigstiden ervervet statsborgerrett i fiendtlig stat tapte man automatisk sitt norske statsborgerskap, selv om man fortsatt var bosatt i Norge. Denne bestemmelsen var etter sin ordlyd kjønnsnøytral, men bare kvinner fikk automatisk tysk statsborgerskap ved ekteskap med tysk statsborger. Dette førte til at norske kvinner som giftet seg med tyskere under krigen, automatisk mistet sitt norske statsborgerskap, selv om de ble boende i Norge. Norske menn som giftet seg med tyske kvinner ble ikke tyske statsborgere ved ekteskapet og beholdt derfor sitt norske statsborgerskap. Vurderingene som ble gjort i etterkrigstiden ville sett annerledes ut i dag. Kvinners statsborgerrettslig stilling ble styrket få år etter krigen, ved ny statsborgerlov av 1950. Det fremgår av forarbeidene til loven at kvinnen ikke lenger skulle behandles som en biperson til sin mann i statsborgerrettslig sammenheng. Dette innebar at dersom kvinner gjennom ekteskap automatisk fikk annet statsborgerskap skulle hun ikke lenger miste sitt norske statsborgerskap.

Kunnskap og kunnskapsformidling er viktig slik at vi - både som samfunn og som offentlige myndigheter - kan ta lærdom av det som skjedde. Som du påpeker i ditt spørsmål er det flere utsatte grupper som har fått en offentlig unnskyldning for urett de er utsatt for. Vi vil ta initiativ til å se nærmere på det historiske grunnlaget for å rette en unnskyldning til kvinner som hadde kontakt med tyske soldater. Det blir også viktig å se hvilke handlinger eller unnlatelser det er riktig at Norge som stat eventuelt beklager, og å forstå alle sider av det som skjedde. I den forbindelse vil vi også vurdere om

det er andre grupper som ble utsatt for handlinger eller unnlatelser fra norske myndigheter under eller etter 2. verdenskrig som bør få en unnskyldning. Justis- og beredskapsministeren har i sitt svar til stortingsrepre-

sentant Bård Vegard Solhjell 30. mai 2016 varslet at vi vil gjøre nærmere undersøkelser om enkelte offentlige forhold knyttet til behandlingen av NS-barna.

SPØRSMÅL NR. 1139

Innlevert 24. mai 2016 av stortingsrepresentant Jorodd Asphjell

Besvart 30. mai 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvordan stiller statsråden seg til problemstillingen forbundet med religiøse påbud og nye krav til passfoto, ønsker statsråden å gi unntak til religiøse minoriteter med religiøse påbud som kommer i konflikt med reglene for passfoto, og kan det være en løsning å ta i bruk annen biometri ved våre passkontroller?»

BEGRUNNELSE:

I september 2014 innførte som kjent Politidirektoratet nye og strengere regler for hvordan et passfoto skal se ut. Blant de nye kriteriene, kom nå et krav om at begge ører skal synes på passbildet. Enkelte religiøse påbud, som for eksempel nonners bruk av hodeplagg som dekker ørene, gjør at kravene til passfoto for mange oppleves som problematiske og krenkende. Dette har gjort at flere religioner har reagert på ordningen og mener at det er et brudd på religionsfriheten og menneskerettighetene. Sett i sammenheng med at det i forbindelse med ordinær passkontroll ikke foreligger krav om at religiøse hodeplagg som hijab må tas av, synes reglene for passfoto uhensiktsmessige.

Vi har i dag biometriske pass, som gjør at vi både har fingeravtrykk og kan innføre øyescanning. Tiltak som vil bidra til større sikkerhet og identifikasjon av enkeltmennesker med tanke på bl.a. forbyggende arbeid. I denne sammenheng er det verdt å nevne at det ikke forefinnes krav om at ørene skal vises på passfoto i sammenlignbare land som Storbritannia, Australia eller USA.

Svar:

Jeg har forståelse for de synspunkter som har fremkommet om betydningen for religiøse minoriteter av at ørene skal være synlige på passbildet. Samtidig er jeg opptatt av at passfotoene skal være tilstrekkelig tydelige, slik at de bidrar til at vi får best mulig passkontroll. Ørets form er unik, og kan derfor være et viktig moment ved kontroll av passinnehaveres identitet. Hensiktsmessigheten av det gjeldende påbudet om at begge ører skal være synlige på passbildet er for tiden til vurdering i departementet, blant annet i lys av disse hensynene og praksis i andre land.

Norske pass og passkontroller forholder seg til de krav, standarder og systemer som utvikles internasjonalt for å kunne utføre best mulig kontroll av reisende som passerer grensene. I dag er disse systemene innrettet mot bruk av biometri i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk, som er standard i europeiske pass. Jeg er imidlertid positiv til at man i fremtiden kan ta i bruk andre former for biometri, som iriskontroll, ved våre grensekontroller dersom det utvikles løsninger som kan gjøre det aktuelt.

SPØRSMÅL NR. 1140**Innlevert 24. mai 2016 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 31. mai 2016 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Mandatet til Eidesen-utvalet er under diskusjon ute i organisasjonar og i medier. Stortinget har laga "frys" vedtak for at Eidesen-utvalet skal ha ei heilskaplig tilnærming og for at alle forhold kring strukturordningane nå må belyst. Dette gjeld bl.a. fylkesbindingane, nytt kvotetak for kystflåten og også spørsmålet om kor mange som eventuelt får problemer ved å avvente Eidesen-utvalet.

Kan statsråden garantere at mandatet omfattar ovannemnde temaer, og at Stortinget si heilskaplige bestilling vert ivareteke?»

GRUNNGJEVING:

Stortinget var klar i si bestilling til Eidesen-utvalet på at nå måtte det komme ei heilskaplig vurdering, der konsekvensane av ulike løysingar og forslag vart belyst og redegjort for. Difor innførte Stortinget "frys" for alle endringar som omhandlar dette. Det at organisasjonane likevel ønskjer endringar på enkelte av sine føreslåtte saker er forståelig, men kan ikkje imøtekomast viss Stortingsvedtaket vert handheva. Kven dette får konsekvensar for og kor mange det gjeld ønskjer eg å få ein oversikt over, likeeins innføring av ei midlertidig rederikvoteordning, kven og kor mange det vil omfatte. På Austevoll fiskarlag sitt årsmøte kom det fram at Eidesen-utvalet ikkje kom til å utgreie forholdet kring nytt kvotetak, der den føreslåtte auken i strukturkvoteordningen til bla 4+4 eventuelt 5+5. Dersom Eidesen-utvalet ikkje omhandlar dette så vil Stortinget ikkje få den breie og heilskaplige gjennomgangen som vart etterlyst. Eg er glad for at det var ein samla komité som ønskjer å sjå heilskap og som ønskjer å få konsekvensane av dei forskjellige strukturtiltaka før ein går inn å tek ei avgjersle. Skal vi fatte vedtak for

landets viktigaste framtidsnæring så må grunnlaget og konsekvensane vera utgreidd og alle forhold kring strukturkvoteordninga må vera belyst. Prinsippa må diskuterast på brei front, men vi må også gå i detaljer på enkelte områder.

Svar:

Eidesenutvalet vart sett ned og fekk sitt mandat ved kgl res av 19. juni 2015. Utvalet skal foreta ei brei analyse av korleis kvotesystemet skal innrettast for framtida, herunder også spørsmålet om korleis ressursrenta skal behandlast.

Mandatet er overordna og omfattande, og det nemner konkret verken fylkesbindingar eller kvotetak for kystflåten. Mandatet er ikkje til hinder for at utvalet går inn i desse problemstillingane. Eg vonar likevel at utvalet brukar mest tid på å løfte blikket og tenkje langsiktig og overordna, og mindre tid på å gå inn i enkeltelementa i dei ulike ordningane. Dette vil likevel vere opp til utvalet.

Ved behandlinga av stortingsmelding om ein konkurransekraftig sjømatindustri, har ein samla næringskomite i si innstilling av 17. mars 2016 sagt at "effektivering av endringsforslag vedrørende strukturering bør avvente Eidesen-utvalets arbeid, slik at man får en helhetlig tilnærming til strukturpolitikken". Det er noko som eg vil følge, men mandatet til utvalet frå juni 2015 seier av gode grunnar ikkje noko om at utvalet skal greie ut konsekvensane av utsetjinga.

Utvalet, på si side, arbeider sjølvstendig inntil dei skal levere si innstilling til hausten. Utvalet har nyleg bedt om utsatt frist frå 31. september til 31. desember for å kunne svare opp mandatet på best mogleg måte. Dette har eg innvilga, og eg ser fram til å lese det som utvalet foreslår.

SPØRSMÅL NR. 1141**Innlevert 24. mai 2016 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 2. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva gjør helse- og omsorgsministeren for å forsikre seg om at ikke viktige deler av føde- og barseltilbudet ved Haukeland sykehus blir stengt i sommer, og vil han gå i dialog med helseforetaket for å forsikre seg om at bemanningen ved Kvinneklubben ikke blir uforsvarlig lav?»

BEGRUNNELSE:

Bergens Tidende melder 24. mai at tilbudet om jordmorbesøk hjemme til barselkvinner i Bergen blir stengt denne sommeren. Bakgrunnen er de økonomiske problemene ved Kvinneklubben på Haukeland Universitetssykehus. Antallet fødsler økte i 2015, men denne våren har det vært gjennomført nedbemanning. Ifølge foretakstillitsvalgs uttalelser til avisen gjør nedbemanningen det ekstra vanskelig å gjennomføre driften denne sommeren.

Svar:

Sommerperioden er en travel tid for alle føde- og barselavdelinger og stiller store krav til bemanningsplanlegging for å sikre et forsvarlig tilbud når det samtidig skal avvikles ferie. Ved enkelte fødeinstitusjoner

har det derfor vært nødvendig å gjøre midlertidige endringer i tilbudet.

Ved kvinneklubben på Haukeland universitetssykehus har erfaringen vist at en stor del av ferieavviklingen kan løses med egne ansatte som er villige til å ta ekstravakter. Det gir stabilitet og trygghet i en ekstra travel hverdag å ha kjente kolleger å samarbeide med. Helse Vest RHF har informert meg om at arbeidet med å få på plass avtaler med fagforeningene for å sikre samme sommeravvikling i år som tidligere år, nå er i slutfasen.

Den nasjonale faglige retningslinjen "Nytt liv og trygg barseltid" ble publisert av Helsedirektoratet i 2014 og gir anbefalinger om innholdet i barseltilbudet. Den åpner for at tilbudet kan organiseres på ulike måter, så lenge kvaliteten er tilfredsstillende og faglige hensyn er ivarettatt.

For å sikre føde- og barseltilbudet under ferieavviklingen har Helse Bergen sett seg nødt til å avvikle tilbudet "Jordmor i heimen" midlertidig. I stedet får kvinnene tilbud om opphold på barselavdelingen eller tidlig hjemreise med kontroll på poliklinikken. Kapasiteten på poliklinikken er økt for å ta høyde for dette.

Når det gjelder bemanningssituasjonen ved kvinneklubben generelt, er jeg kjent med at det er opprettet tilsynssak hos Fylkesmannen i Hordaland etter anmodning fra de ansatte.

SPØRSMÅL NR. 1142**Innlevert 24. mai 2016 av stortingsrepresentant Iselin Nybø****Besvart 1. juni 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden følge opp saken om etablering av flere fiberkabler til utlandet og utarbeidelse av strategi for etablering av datasentre i Norge, og når ser statsråden for seg å fremme saken eller sakene for Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Tirsdag 3. mai 2016 behandlet Stortinget saken «Dokument 8:36 S (2015-2016), Innst. 238 S (2015-2016)». Et bredt flertall i Stortinget bad i vedtak 636 regjering

gen legge fram en sak om hvordan det så raskt som mulig kan etableres flere fiberkabler til utlandet, blant annet til Tyskland og Storbritannia, for å styrke grunnlaget for etablering av datasentre og annen databasert næringsvirksomhet i Norge. I samme sak, vedtak 637, bad stortinget regjeringen om å utarbeide en strategi som beskriver hvordan myndighetene kan legge til rette for ytterligere etablering av datasentre i Norge. Det er behov for å skape ny virksomhet i Norge raskt. Å sikre etablering av fiberkabler til utlandet og utforme en tydelig strategi for etablering av kraftkrevende datasentre og annen databasert næringsvirksomhet i Norge

er viktig for å legge til rette for omstilling og vekst både på kort og lang sikt.

Svar:

Regjeringen la tidligere i vår frem en stortingsmelding om digital agenda, herunder en nasjonal plan for elektronisk kommunikasjon (Meld. St. 27 (2015-2016)). I denne meldingen synliggjorde vi hvordan vi fra statens side kan digitalisere mer av samfunnet på en positiv måte for innbyggerne. I meldingen fremgår det blant annet at regjeringen vil

- At ekommyndigheten kartlegger etterspørsel etter og tilgjengelighet til infrastruktur som kan nyttiggjøres av store datasentre.
- Vurdere hvordan det kan legges til rette for samfunnsøkonomisk lønnsom etablering av fiberkabler til utlandet for å styrke grunnlaget for store datasentre og annen databasert næringsvirksomhet i Norge.

- Utarbeide en strategi for samfunnsøkonomisk lønnsom utvikling av store datasentre i Norge.

Departementet er allerede i gang med dette arbeidet og vi vil komme tilbake til Stortinget på et egnet tidspunkt når vi har fått gjort de utredninger og vurderinger som er nødvendige og tilstrekkelige for å gi Stortinget et svar på sin bestilling. Men dette betyr ikke at det ikke skjer noe i mellomtiden. Samferdselsdepartementet og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet har hatt, og vil fremover ha, utstrakt dialog med både datasenterbransjen og ekomtilbydere om disse sakene. Jeg vil i denne sammenheng vise til at Samferdselsdepartementet 2. mai i år arrangerte en rundebordskonferanse om markedet for fiberkapasitet, med rundt 50 deltakere fra bransjen og myndighetene. I tillegg vil jeg peke på at Invest in Norway (IIN) fortsatt arbeider aktivt med å kartlegge aktuelle områder som har en beliggenhet som markedet ønsker seg, for derigjennom å bidra til at internasjonale aktørers datasentre legges til Norge.

SPØRSMÅL NR. 1143

Innlevert 24. mai 2016 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 2. juni 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hva gjør statsråden for at også elever med utviklingshemning skal få en likeverdig opplæring, i samsvar med opplæringsloven, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne?»

BEGRUNNELSE:

Nylig uttalte Diskriminerings- og likestillingsombudet at Rogaland fylkeskommune frem til skoleåret 2015/2016 hadde diskriminert elever med utviklingshemning ved å frata dem retten til å velge utdanningsprogram. Alle elever med utviklingshemning ble tatt inn på studieforberedende utdanningsløp til tross for at alle vet at i denne elevgruppen er det ingen som fortsetter med universitets- eller høyskolestudier. Det er vanskelig å se annen motivasjon for den spesielle inntaksprosedyren enn at studieforberedene utdanningsløp har en time kortere skoledag enn de andre utdanningsløpene.

Skolen preges i økende grad av kontrollsystemer. Imidlertid synes elever med utviklingshemning å falle utenfor kontrollsystemene. Den 06.04.2016 stilte

jeg statsråden et lignende spørsmål. Statsråden svarte da blant annet med å vise til Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem (NKVS) som gir grunnlag for nasjonal skolepolitikk og kvalitetsutvikling av den enkelte skole. NKVS består av nasjonale prøver, kartleggingsprøver, eksamensresultater, brukerundersøkelser, internasjonale undersøkelser, statlig tilsyn og nettstedet skoleporten.

I følge Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU), har det store flertallet av elever med utviklingshemning fritak fra å delta både i de nasjonale prøvene, kartleggingsprøvene og de internasjonale undersøkelsene. Elever med utviklingshemning har i hovedsak fritak fra fagplanene, de deltar ikke i eksamener og får ikke karakterer. Noen deltar i elevundersøkelsen, men denne er ikke tilrettelagt og de færreste vil makte å besvare denne uten stor grad av bistand fra lærerne. Skoleporten er heller ikke tilrettelagt. Statlige tilsyn med opplæringssektoren synes å ha bli styrket, men dette synes ikke å gjelde tilsyn med tilbudet til elever med utviklingshemning. Tilsynene med Rogaland fylkeskommune er unntaket. Elever med utviklingshemning synes ikke inngå i NKVS, slik som statsråden henviste til den 6. april i år.

Det bør vekke stor bekymring når bestemte elevgrupper systematisk utelates fra systemene som er premissgivende for skoleutviklingen. Uttalelsen fra Likestillings- og diskrimineringsombudet forteller også at situasjonen kan være svært uverdig. Kunnskapsministeren har fremmet flere og omfattende forslag om styrking av opplæringssektoren. Det er vanskelig å finne forslag som sikrer alle elevgruppene en god og likeverdig opplæring.

Svar:

Alle elever skal få en opplæring som er i samsvar med opplæringsloven, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og internasjonale konvensjoner Norge er forpliktet av. Alle elever, også elever med utviklingshemming, har rett til å få grunnskoleopplæring på nærskolen sin, og de har rett til inntak på ett av tre valgte utdanningsprogram i videregående opplæring. Elever med rett til spesialundervisning og som har sterkt nedsatt funksjonsevne og behov for omfattende tilrettelegging, har fortrinnsrett ved inntak til utdanningsprogram.

For å sikre at elever får en likeverdig opplæring, har skolen plikt til å gi alle elever opplæring som er tilpasset elevenes forutsetninger og evner. Elever som ikke får et tilfredsstillende utbytte av ordinær opplæring har rett til spesialundervisning. Spesialundervisningen skal kunne gi eleven et forsvarlig utbytte av opplæringen vurdert opp mot andre elevers utbytte og de opplæringsmålene som er realistiske for eleven.

I arbeidet med Meld St 18 (2010-2011) Læring og fellesskap, pekte Norsk forbund for utviklingshemmede på flere utfordringer rundt læringssituasjonen for barn og unge med utviklingshemming. De mente skolen hadde for lite læringsforventninger til barn og unge med utviklingshemming. De fikk dermed også for få læringsutfordringer.

I oppfølgingen av stortingsmeldingen, fikk Statped i oppdrag å utvikle tiltaket «Vi sprenger grenser». Må-

let med «Vi sprenger grenser» er å bidra til at barn og unge med utviklingshemming og store sammensatte læreversker skal oppleve større grad av inkludering og få et bedre læringsutbytte. Målgruppe for satsningen er barnehagelærere og lærere.

Det har i perioden 2013-2016 vært gjennomført piloter i barnehage og skole, for å generere kunnskap om hva som kan være effektive modeller for Statpeds faglige arbeid overfor målgruppene. Pilotene ble følgevaluert av NTNU Samfunnsforskning.

Det har også vært gjennomført kartlegging av forskning og kunnskap som handler om læring for barn med psykisk utviklingshemming.

Statped videreutvikler for tiden «Vi sprenger grenser» i de ulike regionene slik at spredning av erfaringene fra pilotene skjer, og at tiltak som har vist seg effektfulle, tas inn som en del av Statpeds tjenester.

Fylkesmannen fører tilsyn med at kommuner og fylkeskommuner oppfyller kravene i opplæringsloven. Utdanningsdirektoratet har også styrket veiledning og støtte rettet mot kommunene, for å sikre at regelverket blir fulgt. Satsingen Regelverk i praksis skal for eksempel gjøre det lettere for skoler og skoleeiere å forstå og følge regelverket. Dette omfatter også bestemmelser om spesialundervisning. Det er utarbeidet et eget verktøy, Reflex, som skal hjelpe skoler og skoleeiere til å vurdere om deres praksis er i samsvar med opplæringsloven og tilhørende forskrifter. Som en del av satsingen på bedre regelverksetterlevelse er det også utviklet en veileder i spesialundervisning. Veilederen gir informasjon om handlingsrommet skolene har til å tilpasse den ordinære opplæringen slik at elevene får et tilfredsstillende utbytte.

Jeg mener dagens regelverk i kombinasjon med god veiledning, sterkere oppfølging fra Statpeds side, støtte og kontroll legger gode rammer for at alle elever skal få et likeverdig og godt tilbud. Jeg forutsetter at skoleeiere er sitt ansvar bevisst slik at alle elever får opplæring i tråd med regelverket i et godt og inkluderende læringsmiljø.

SPØRSMÅL NR. 1144

Innlevert 24. mai 2016 av stortingsrepresentant Sonja Mandt

Besvart 31. mai 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Hva er årsaken til at enslige asylbarn skilles ut og unntas på denne måten, og hvordan vil regjeringen sikre at problemstillinger knyttet til migrasjon, flyktningbarn

og menneskehandel ivaretas i den nye barnevernloven og kvalitet og strukturreformen?»

BEGRUNNELSE:

Barnevernlovutvalget skal i august 2016 legge fram en NOU med forslag til en forenklet og framtidsretta barnevernlov. Utvalget fikk mandat med vekt på behovet for å tilpasse loven til nye samfunnstrekk og aktuelle problemstillinger, bla. migrasjon. I etterkant skal utvalget ha fått begrenset sitt mandat om at deres arbeid ikke skal omfatte enslige mindreårige asylsøkere. Det å ivareta disse barna som er uten omsorgspersoner, er en av barnevernets oppgaver, og flere forskningsrapporter tydeliggjør at det er behov for mer fokus på disse barna og hvordan følge disse best opp. (FaFo 2015) og (NTNU samfunnsforskning 2015). I høringsnotatet "Forslag til endringer i barnevernloven-kvalitet og strukturreform" er også EMA utelatt.

"Forslagene omhandler videre ikke reguleringen av omsorgssentre for enslige mindreårige jf. barneloven kap. 5A. Forslagene omfatter heller ikke refusjonsordningen for barneverntiltak til enslige mindreårige".

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at jeg er opptatt av å utvikle dagens regelverk slik at dette er best mulig tilpasset utfordringer som følge av økt globalisering og migrasjon. En viktig milepæl i den sammenheng er norsk ikrafttredelse av Haagkonvensjonen av 1996 den 1. juli 2016. Denne konvensjonen regulerer internasjonal privatrett og samarbeid når det gjelder foreldremyndighet og beskyttelsestiltak for barn. Denne muliggjør et samarbeid over landegrenser i barnevernsaker.

Barnevernlovutvalget, samt kvalitets- og strukturreformen, omhandler enkelte spørsmål av betydning for barn med tilknytning til flere land. Særlige spørsmål som gjelder enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, behandles imidlertid hovedsakelig i egne parallelle prosesser.

Barnevernlovutvalget ble oppnevnt den 28. november 2014. Utvalget skal foreta en teknisk, språklig og strukturell gjennomgang av hele barnevernloven, og vurdere forenklinger. Målet er å gjøre loven mer tilgjengelig og tidsriktig. I tillegg bes utvalget i mandatet vurdere åtte nærmere angitte spørsmål. Disse er barnevernets ansvarsområde, forebyggende arbeid, regulering av faglige prinsipper, tidsriktig barnevernlov, tiltakene i barnevernet, partsrettigheter og samvær samt rettighetsfesting. I tilknytning til spørsmålet om tidsriktig barnevernlov bes utvalget vurdere barnevernets ansvar når barn med tiltak fra barnevernet

har sterk tilknytning til andre land. Utvalget skal også vurdere barnevernets kompetanse i saker der barn har midlertidig eller uavklart opphold i Norge.

Høsten 2015 oppstod en uforutsett situasjon, hvor et stort antall asylsøkere kom til Norge på kort tid. Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) har ansvaret for å tilby enslige mindreårige asylsøkere under 15 år som kommer til landet plass i et omsorgssenter. Dette ansvaret er nedfelt i barnevernloven kapittel 5A. Den store tilstrømningen av enslige mindreårige asylsøkere gjorde det utfordrende for Bufetat å sørge for nok kapasitet i omsorgssentrene. Situasjonen medførte også en kraftig økning i Bufetats bevilgningsbehov. Dette gjorde at regjeringen fant det nødvendig å vurdere om tilbudet i omsorgssentrene måtte endres. Regjeringen varslet derfor i Prop. 1 S tillegg 1 (2015-2016) at Barne- og likestillingsdepartementet skulle "utrede lovregulering av en ny omsorgssentremodell som er tilpasset situasjonen og som kan gi grunnlag for lavere bemaning og kostnader enn dagens modell". Departementet startet umiddelbart sin utredning. Det ville derfor vært uhensiktsmessig om utvalget parallelt skulle behandle samme problemstilling. Utredningen er fortsatt en pågående prosess i departementet.

Høringsnotat av 17. mars 2016 om forslag til endringer i barnevernloven – kvalitets- og strukturreform, omhandler forslag til endringer i ansvarsfordelingen mellom stat og kommune på barnevernområdet. Gjennomgangen av denne ansvarsdelingen er varslet i Stortingsmeldingen om kommunereformen¹.

Det er i dag Bufetat, som statlig regional barnevernmyndighet, som har ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år gjennom tilbud om plass i omsorgssentre. Det har ikke vært aktuelt å overføre dette ansvaret til kommunene, og ansvaret for omsorgssentrene er derfor heller ikke særskilt drøftet i høringsnotatet. Forslagene medfører for øvrig ingen endringer i det ansvaret Bufetat har i dag for å bistå kommunen med å tilby egnet institusjonstiltak i saker der det er fare for utnyttelse av barn til menneskehandel. Det varsles i høringsnotatet at kvalitets- og strukturreformen skal inneholde tiltak for å heve kvalitet og kompetanse i det kommunale barnevernet. Ett av områdene der det fremheves å være et behov for økt kompetanse, er saker som omhandler barn med tilknytning til flere land.

Barnevernlovutvalgets NOU skal munne ut i et forslag til en ny barnevernlov. Forslagene i utredningen skal deretter videre bearbeides av departementet, før det legges frem for Stortinget en lovproposisjon med forslag til ny barnevernlov.

¹Meld. St. 14 (2014-2015) Kommunereformen – nye oppgaver til store kommuner

SPØRSMÅL NR. 1145**Innlevert 24. mai 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 2. juni 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvilke signaler har finansministeren fått av Stortinget for å ta opp igjen prosessen med å sentralisere skattekontorer etter at Stortinget avviste dette spørsmålet i 2015 og når vil Stortinget få forelagt forslaget til ny kontorstruktur for skatteetaten?»

BEGRUNNELSE:

Våren 2014 besluttete regjeringen at skatteetaten skulle se på endret kontorstruktur for å få det de oppfattet var en bedre og mer effektiv skatte- og avgiftsforvaltning. Antall skattekontorer skulle vurderes med tanke på å redusere antallet kontorer. Skattedirektoratet gjennomførte etter dette et betydelig arbeid for å redusere antall kontorer og endre organiseringen. Stortinget satte imidlertid en stopper for å overføre skattekontorene fra kommunene til Skatteetaten i Innst. 4L (2014-2015)

Finansdepartementet sendte likevel i februar 2016 et brev til Skatteetaten der de bes om å vurdere både organisering og kontorstruktur på nytt. Dette blant annet pga. utviklingen av elektroniske muligheter for innbyggerne til å komme i kontakt med Skatteetaten. Departementet mener derfor at det må effektiviseres mer enn dagens kontorstruktur tilsier. Departementet ber Skattedirektoratet legge vekt på at kontorene skal ha sterke fagmiljøer, at de skal kunne rekruttere godt over tid, at det er stordriftsfordeler i drift, administrasjon, lokaler, utstyr og anvendelse av personale.

Regjeringen legger til grunn at det tilsier færre og større kontorer enn i dag.

Allerede 30.mai skal forslag til ny kontorstruktur presenteres.

Nå står vi ved et veiskille der flere kontorer i Oppland kan bli nedlagt og vi kan miste viktige kompetansesarbeidsplasser og lokal kunnskap som dagens skattekontor besitter. Virkningene av smådriftsfordeler har regjeringen ikke bedt om at det ses på. Kontorene det gjelder i Oppland ligger i Otta, i Fagernes, på Gjøvik og på Hadeland.

Svar:

Skattedirektoratet fikk allerede sommeren 2014, som en del av flere arbeidet med å forbedre skatte- og avgiftsforvaltningen, i oppdrag å gjennomgå etatens kontorstruktur, jf. omtale i Prop. 1 S (2014-2015) for Finansdepartementet.

Ved Stortingets behandling av forslag om overføring av skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten fra kommunene, jf. Prop. 120 LS og Innst. 355 L (2014–2015), viste finanskomiteens flertall til at det ville være naturlig at en slik omfattende endring ble satt i en større sammenheng med bl.a. øvrige pågående reformer og strukturering av Skatteetaten. Komiteens mindretall viste til at sentraliseringseffekten ville bli forsterket dersom det blir foreslått en endret kontorstruktur samtidig med overføringen av skatteoppkreverfunksjonen fra kommunene.

I Prop. 1 S (2015-2016) for Finansdepartementet og Prop. 1 LS (2015-2016) vises det til nevnte merknader fra finanskomiteen og til at overføringen av skatteoppkreverfunksjonen fra kommunen til Skatteetaten er en av de sentrale premissene for vurderingene av etatens fremtidige kontorstruktur. Det fremgår at Regjeringen ikke vil gjennomføre en omfattende reduksjon i antall kontorenheter parallelt med overføringen av skatteoppkrevingen.

Stortinget behandlet forslaget om overføring av skatteoppkreverfunksjonen fra kommunene til Skatteetaten ifm. statsbudsjettet for 2016, jf. Innst. 4 S (2015-2016). Når spørsmålet om overføring av skatteoppkrevingen var avklart, var det naturlig og helt i tråd med finanskomiteens merknader at arbeidet med Skatteetatens kontorstruktur ble tatt opp igjen. Skattedirektoratet fikk derfor i brev 16. februar 2016 i oppdrag å gjenoppta arbeidet og å levere en rapport med forslag til endret kontorstruktur innen 1. juni 2016.

Regjeringen har ansvar for at statsforvaltningen er organisert på en måte som sikrer effektiv og god oppgaveløsning. Skatteetaten har gjennom årene gjennomgått store endringer og moderniseringer, som har vært nødvendige for blant annet å løse oppgavene mer effektivt, sikre økt kvalitet og bedre servicen for befolkningen.

Sist gang det ble gjort endringer i Skatteetatens kontorstruktur var i perioden 2011 til 2012, under regjeringen Stoltenberg II som også Senterpartiet var en del av. Antall skattekontorer ble da redusert med over 100, omtrent en halvering av antall kontorer. Prosessen det legges opp til nå er lik den som ble gjennomført den gang. Stortinget ble da orientert om disse nedleggelsene i Prop. 1 S (2010-2011) og Prop. 1 S (2011-2012) for Finansdepartementet. Hvis endringen krever lovendringer eller bevilgninger, vil det bli fremmet forslag til Stortinget om dette på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 1146**Innlevert 25. mai 2016 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 1. juni 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Hvor stor andel av det totale globale utslippet av CO² utgjør Norges utslipp, og hva vil det bety for det globale utslippet dersom all menneskeskapt aktivitet i Norge hadde opphørt?»

BEGRUNNELSE:

Det har de siste årene vært et stort fokus på klimaendringer. I FN og andre organer er det global politisk enighet om at jorden stadig blir varmere og at dette primært skyldes utslipp av klimagasser (CO²) forårsaket av menneskelig aktivitet. Det er derfor et politisk overordnet mål å få redusert utslipp av slike gasser. Det globale politisk bestemte målet er at jordens temperatur ikke skal stige mer enn 1,5 - 2 grader frem mot 2050 (to graders målet). På denne bakgrunn ble det i Paris i desember 2015 inngått en global avtale som forplikter landene å redusere det totale utslippet av klimagasser. Norge er en del av denne avtalen.

Det blir stadig referert at alle land må bidra slik at utslippene samlet sett går ned. Det er imidlertid åpenbart at enkelte nasjoner har et langt høyere utslipp av klimagasser enn andre samtidig som mange av disse gjør lite eller ingenting for å redusere sine utslipp. Norge har en ambisiøs politikk for å redusere vårt nasjonale utslipp av CO². Videre bidrar vår gassseksport til utfasing av kullkraft i andre land. Det reduserer klimagassutslippet i importlandene.

Svar:

Medregnet opptak av klimagasser i skog og andre landarealer er verdens samlede utslipp om lag 50 milliarder tonn CO²-ekvivalenter. Til sammenligning var Norges samlede utslipp ifølge Statistisk sentralbyrå 53,2 millioner tonn CO²-ekvivalenter i 2014. Medregnet opptak av klimagasser i skog og andre landarealer anslår Statistisk sentralbyrå at norske utslipp var 27,1 millioner tonn CO²-ekvivalenter i samme år. I likhet med de fleste andre land i verden, utgjør dermed Norges utslipp av klimagasser en liten andel av de samlede utslippene.

Klimaproblemet er globalt og kan bare løses gjennom globalt samarbeid.

På klimakonferansen i Paris i desember 2015 ble partene til klimakonvensjonen enig om en global avtale. Parisavtalens overordnede motiv er å styrke det globale samarbeidet på klimaområdet slik at den gjennomsnittlige temperaturen kan holdes godt under 2 °C

sammenliknet med førindustrielt nivå, og å tilstrebe og begrense temperaturøkningen til 1,5 °C. For å oppnå dette setter avtalen opp et kollektivt utslippsmål hvor partene tar sikte på at de globale utslippene skal nå toppunktet snarest mulig og at de deretter reduseres raskt, slik at det blir balanse mellom menneskeskapte utslipp og opptak av klimagasser i andre halvdel av dette århundret. Avtalen etablerer for første gang juridisk bindende forpliktelser om at alle parter skal melde inn nasjonalt fastsatte bidrag hvert femte år, og at partene vil gjøre dette i tråd med prinsippene om progresjon og høyest mulige ambisjon. Partene er også forpliktet til å rapportere om sine utslipp og gjennomføring og oppnåelse av sine utslippsbidrag. En viktig faktor for å sikre global deltakelse var å basere Parisavtalen på nasjonalt fastsatte bidrag. Dette betyr at hver enkelt part selv bestemmer hvilke bidrag de vil melde inn og ambisjonsnivået for bidragene. Avtalen legger også opp til at alle parter skal delta i en felles gjennomgang for å vurdere partenes felles fremgang i retning av å oppfylle formålet med avtalen. Partene skal se hen til resultatet fra denne gjennomgangen når de nasjonalt fastsatte bidragene bestemmes.

I Parisbeslutningen pekes det på at de innmeldte utslippsbidragene som forelå til partskonferansen i Paris langt fra er tilstrekkelige til at de globale klimagassutslippene vil ligge på et nivå i tråd med utslippsbaner som holder den gjennomsnittlige globale temperaturøkningen godt under 2 °C sammenliknet med førindustrielt nivå, og hvor det tilstrebes å begrense oppvarmingen til 1,5 °C. De innmeldte bidragene for 2025 og 2030 er beregnet å gi utslipp av klimagasser på i størrelsesorden 55 milliarder tonn CO²-ekvivalenter i 2030, sammenliknet med dagens nivå på om lag 50 milliarder. Dette er ikke tilstrekkelig for å nå avtalens formål. En utslippsutvikling i tråd med en temperaturøkning på mindre enn 2 °C sammenliknet med førindustrielt nivå vil ifølge FNs klimapanel kreve at utslippene ikke overstiger om lag 40 milliarder tonn CO²-ekvivalenter i 2030.

Norge har meldt inn til FN at vi vil påta oss en betinget forpliktelse om å redusere utslippene med 40 pst. i 2030 sammenliknet med 1990. Norge søker å oppfylle 2030-forpliktelsen sammen med EU. Dette er i tråd med anslagene fra FNs klimapanel for hva som kreves for å nå et togradersmål, og det tilsvarer EUs forpliktelser. FNs Klimapanel vil i 2017 legge frem en rapport om hvilke utslippsbaner som vil være i tråd med et 1,5-gradersmål.

SPØRSMÅL NR. 1147**Innlevert 25. mai 2016 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 1. juni 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Hvilke kriterier brukes når politisk ledelse tar initiativ til at det blir gitt fellingstillatelse for rovvilt?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådens svar på spørsmål nr. 1059 og takker for svaret.

I svaret redegjør statsråden for de generelle reglene for saksbehandling av saker for felling av rovdyr. Jeg kan ikke se at statsråden svarer på om han medvirker til at fellingstillatelser blir gitt.

Bakgrunnen for spørsmålet er at det gjennom pressen har fremkommet at det etter påtrykk fra enkeltgrunneiere har blitt gitt fellingstillatelse etter samtaler med politisk ledelse i departementet.

For å sørge for likebehandling, er det viktig å få klargjort hvordan saksbehandlingen i slike saker faktisk skjer.

Svar:

Alle vedtak som fattes av rovviltmyndighetene skal være innenfor rammene av Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven, rovviltforskriften og rovviltforlikene av 2004 og 2011.

Stortingets enstemmige rovviltforlik fra 2011 påpeker blant annet viktigheten av å føre en tydelig soneforvaltning, noe som innebærer at rovdyr og beitenæring gis prioritet i ulike områder. I områder prioritert til rovdyr skal beitenæring og andre interesser tilpasses rovviltforekomsten og terskelen for uttak skal være høy, mens terskelen for å tillate uttak av rovdyr er lav i områder prioritert til beite.

Klima- og miljødepartementet sendte 9. juli 2014 brev til samtlige rovviltmyndigheter med nærmere beskrivelse av sentrale momenter i skjønnsvurderingene knyttet til hvilke rovdyr som utgjør et skadepotensial. I dette inngår blant annet juridiske rammer og vurderinger knyttet til områdets prioritet i forvaltningsplanene, bestandssituasjonen, hensynet til verdifulle individer, årstid, geografi, skadeomfang og skadeutvikling. Dette skal være førende for rovviltmyndighetenes vurderinger i slike saker.

Denne regjeringen har hele tiden vært klar på at vi ønsker å benytte det handlingsrommet som finnes i rovviltforvaltningen for å dempe konfliktene og tap av beitedyr. Derfor har vi vært tydelige på at vi blant annet har en noe lavere terskel enn den forrige regjeringen for felling av rovdyr i prioriterte beiteområder i forkant av beitesesongen.

Dette er det generelle bakteppet for de beslutninger som fattes på rovviltfeltet.

Det er Miljødirektoratet som er rette myndighet til å fatte beslutning om uttak av rovdyr om våren. Det følger av rovviltforliket av 2011, som et samlet Storting står bak. Klima- og miljødepartementet er klageinstans dersom det etter søknad fattes et vedtak av Miljødirektoratet.

I saker om skadefelling skal det alltid gjøres en konkret vurdering i den enkelte sak. Jeg har full tillitt til at Miljødirektoratet gjør dette på en effektiv og faglig forsvarlig måte.

Som overordnet myndighet har Klima- og miljødepartementet anledning til å gi generelle instruksjoner og instruksjoner i enkeltsaker. Det er imidlertid sjelden det gis instruksjoner i enkeltsaker. Det har blant annet sammenheng med at vi forholder oss til den organiseringen av arbeidet som er etablert på rovviltfeltet og for å sikre at departementet kan konsentrere seg om spørsmål av mer overordnet og prinsipiell karakter.

Politisk ledelse i Klima- og miljødepartementet blir i flere tilfeller kontaktet av politikere og andre som ønsker å gi sitt syn på rovviltpolitikken generelt og i enkeltsaker. Dette er en del av den politiske hverdagen. Det er imidlertid viktig for meg å understreke at alle henvendelser behandles innenfor de samme rammer og føringer i rovviltpolitikken.

Alle departementets instruksjoner og føringer til forvaltningen skal ligge innenfor de rammer som følger av Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven, rovviltforskriften, rovviltforlikene av 2004 og 2011, Klima- og miljødepartementets brev av 9. juli 2014 og forvaltningsloven. Det gjelder også saker hvor vi vil velge å instruere i enkeltsaker.

SPØRSMÅL NR. 1148**Innlevert 25. mai 2016 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 2. juni 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Statens vegvesen bruker i dag mange underleverandører til ulike oppdrag. Felles for dem er at det ligger et krav til grunn om at sosial dumping ikke er tillat.

Kan statsråden garantere at samtlige som har ulike arbeidskontrakter, hos de underleverandører som benyttes, får sine rettigheter fullt ut ivaretatt, spesielt når det gjelder arbeidstidsbestemmelser og lønn i henhold til gitt avtaleverk?»

Svar:

Jeg vil vise til at bygg og anlegg er en risikobransje for sosial dumping. Regjeringen har betydelig fokus på å bekjempe sosial dumping. Både Statens vegve-

sen og Jernbaneverket arbeider derfor systematisk med oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår i samtlige kontrakter. Der det måtte forekomme brudd på lønns- og arbeidsvilkår, iverksettes tiltak.

I samsvar med forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter stilles det i dag krav til lønns- og arbeidsvilkår i Statens vegvesens og Jernbaneverkets kontrakter. Etatene sikrer seg mulighet til innsyn i timelister, lønnslipper og arbeidsavtaler og er aktive med å kontrollere etterlevelse av krav til lønns- og arbeidsvilkår. I tillegg til tariffkrav til lønns- og arbeidsvilkår stilles ytterlige krav for å fremme seriøsitet, slik som begrensning av antall ledd i leverandørkjeden.

Jeg kan forsikre om at Samferdselsdepartementet fortsatt vil ha fokus på kampen mot sosial dumping i transportsektoren de kommende årene.

SPØRSMÅL NR. 1149**Innlevert 25. mai 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 1. juni 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Er statsråden enig med Oslo Høyres leder i at Oslo og Bærum bør starte en prosess for kommunesammenslåing, eller er han enig med ordføreren i Bærum om at tettere samarbeid mellom de to kommunene er en bedre løsning enn sammenslåing?»

BEGRUNNELSE:

I gårsdagens VG tok Oslo Høyres leder Nikolai Astrup til orde for å slå sammen Oslo og Bærum. Astrup begrunnet sitt forslag med blant annet dette argumentet: «Det er veldig positivt at det blir færre kommuner og fylker i hovedstadsregionen. Store deler av Østlandet er et sammenhengende bolig- og arbeidsmarked, og det har hemmet transportplanleggingen at det er så mange å forholde seg til».

I dagens VG sier Bærums Høyre-ordfører at det ikke er aktuelt for hennes kommune å ende opp som en bydel i Oslo. Ordføreren viser i stedet til at hun ønsker et tettere samarbeid med nabokommunen Oslo.

Svar:

Det er bred enighet på Stortinget om behovet for både kommunereform og regionreform. Kommunene er i sluttfasen av sine diskusjoner og forhandlinger, samtidig som fylkeskommunene er kommet godt i gang.

Oslo er i en særstilling i dette arbeidet, som både kommune og fylke. Utfordringen i hovedstadsregionen har vært adressert ved flere anledninger, og det er nødvendig at fremtidig organisering og arbeidsmåte også diskuteres i denne regionen. Når denne diskusjonen er avsluttet lokalt og regionalt, vil jeg legge fram mine vurderinger for Stortinget våren 2017.

SPØRSMÅL NR. 1150**Innlevert 25. mai 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 1. juni 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Vil regjeringen be om garantier for at militære fartøyer som legger til kai i Norge ikke bærer atomvåpen, og videre, hvordan kan regjeringen garantere for tilstrekkelig beredskap ved ulykker der fartøyer med kjernefysiske reaktorer legger til kai i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Det er norsk politikk siden Gerhardsen II-regjeringen at «ingen atomvåpen skal være på norsk jord i fredstid». Heller enn å anta at dette gjelder militære fartøyer på besøk, bør Forsvaret aktivt stille det som krav at gjester kan garantere for dette, og at norske myndigheter får tillatelse til å verifisere at kjernevåpen ikke er ombord i slike fartøyer.

Norge har heller ingen spesiell kompetanse eller tilstrekkelig informasjon tilgjengelig i dag om reaktorene på slike militære fartøyer. Dette er bekymringsverdig med tanke på beredskapsplaner for en eventuell ulykke. At dette tidligere har vært akseptert, er ingen unnskyldning for å fortsette praksisen. Økt militær aktivitet i nordområdene bør bekymre Regjeringen, dette gjelder også Russlands tokt med undervannsbåter som kan bære atomvåpen langs Norges kyst.

Svar:

Norsk politikk vedrørende anløp til norske havner av fremmede krigsskip med atomvåpen ombord ble fastlagt med den såkalte Bratteli-doktrinen fra oktober 1975. Denne anløpserklæringen lød: «Vår forutsetning ved anløp av fremmede krigsskip har vært og er at atomvåpen ikke medføres ombord. Norske myndigheter regner med at så vel allierte som andre atommakter respekterer denne forutsetning.» Bratteli-doktrinen har ligget fast som norsk politikk i over 40 år, og har tjent Norge godt. Regjeringen ser ingen grunn til å endre denne linjen.

Blant allierte land er nå tidligere sjøbaserte atomvåpen enten ødelagt eller plassert på land. Unntaket er atomvåpen som fortsatt er utplassert om bord på strategiske ubåter, men disse anløper ikke norsk havn. Det er derfor ikke atomvåpen om bord på allierte fartøyer som kan tenkes å avlegge besøk i norsk havn.

Gjeldende anløpsbestemmelser er fastsatt ved kgl. res. 2. mai 1997 om adgang til og opphold på norsk territorium under fredsforhold for fremmede militære og sivile statsfartøyer. Anløps-bestemmelsene omhandler også søknad i forbindelse med anløp av reaktordrevet fartøy, herunder reaktordrevne ubåter.

Søknad om anløp av reaktordrevet fartøy skal være norske myndigheter i hende senest 14 dager før planlagt anløp. Tidsfristen er satt for at norske myndigheter skal kunne forberede besøk av utenlandske reaktordrevne fartøyer på en sikker og forsvarlig måte. Statens strålevern stiller krav om risiko- og sårbarhetsanalyser og gjennomgår beredskapsplaner og prosedyrer for anløp. Nødvendige krav knyttet til beredskap, sikkerhet og sikring blir spesifisert og danner grunnlag for Statens strålevernens tilrådning, før en beslutning fattes av Forsvarsdepartementet.

Ved et havneanløp av reaktordrevet fartøy etableres et særskilt system for overvåkning av miljøet og tidlig varsling av eventuelle utslipp. Statens strålevern fører tilsyn med og har beredskap under anløpsperioden, og har for øvrig et løpende samarbeid med Forsvaret og relevante lokale myndigheter for å øve og videreutvikle sikkerhetstiltak og beredskapsplanverket rundt anløpene. For å kunne håndtere eventuelle alvorlige hendelser, er det organisert en samordnet atomberedskap på regionalt og sentralt nivå gjennom etableringen av Kriseutvalget for atomberedskap som ledes av Statens strålevern.

SPØRSMÅL NR. 1151**Innlevert 25. mai 2016 av stortingsrepresentant Else-May Botten****Besvart 1. juni 2016 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Regjeringen innførte nylig en kondemneringsordning for skip.

Hvor mange har søkt om kondemneringstilskudd til nå, hvor mange søknader forventes i år og vurderer regjeringen ordningen som vellykket, eller vil den se på endringer av innretningen for å kunne få inn flere søknader?»

BEGRUNNELSE:

Det er tverrpolitisk enighet om at mer av godstrafikken må flyttes fra land til sjø. Det er også enighet om å legge til rette for en grønnere skipsfart. Stortinget ba derfor regjeringen om å vurdere en midlertidig vrakpantordning for skip for å sørge for fornyelse og økt miljøvennlighet i nærskipsflåten. Denne ordningen ble innført under Innovasjon Norge i 2016. Utredningen i forkant, gjort av Propel pekte på at "en sats på 2 millioner kroner per kondemnering utløser 97 ekstra kondemneringer" fra 2016-2019.

Dette er et viktig virkemiddel for å oppnå en grønnere flåte og det er derfor avgjørende at innretningen er treffsikker og oppnår målene som er satt.

Svar:

Regjeringen etablerte mars 2016 en kondemneringsordning på 12 millioner kroner for skip i nærskipsfart som en del av satsingen på grønn fornyelse av norsk nærskipsfartsflåte. I tillegg styrket regjeringen tapsfondet til innovasjonslåneordningen gjennom Innovasjon Norge med 28 millioner kroner slik at det kan tas høyere risiko enn tidligere for kontrahering av nybygg til nærskipsfartsflåten. Dette tilsvarer en styrking i lånerammen til innovasjonslåneordningen med 100 millioner kroner. Tiltakene er en direkte oppfølging av regjeringens maritime strategi.

Ordningene vil bidra til at eldre skip i norske farvann skrapes og erstattes med ny og bærekraftig kapasitet. Samtidig skal ordningene gi grunnlag for styrket konkurranseevne og lønnsomhet i næringen. Ordningene skal kunne bidra til mer virksomhet for norske verft og utstyrsleverandører.

Søknadsfristen til Innovasjon Norge er 15. juni 2016. Til nå har Innovasjon Norge mottatt to søknader. Innovasjon Norge legger opp til en ny søknadsrunde i løpet av høsten 2016. Forventet antall søknader til ordningen i 2016 er usikkert.

Nærings og fiskeridepartementet vil i samarbeid med Klima- og miljødepartementet og Innovasjon Norge foreta en gjennomgang av ordningene i løpet av høsten 2016. I gjennomgangen vil vi vurdere kriteriene i ordningen for å sikre at ordningen treffer målgruppen.

SPØRSMÅL NR. 1152**Innlevert 25. mai 2016 av stortingsrepresentant Else-May Botten****Besvart 3. juni 2016 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«I revidert nasjonalbudsjett kuttes miljøteknologiordningen med 80 millioner kroner med henvisningen til at "pengene vil komme raskere til utbetaling gjennom andre ordninger".

Kan statsråden utdype hvilke konsekvenser dette vil få, gjerne gjennom å peke på hvor mange søknader ligger det til behandling i miljøteknologiordningen og hvilke typer prosjekter vil det bli aktuelt å støtte under

innovasjonslånsordningen som ellers ville blitt støttet av miljøteknologiordningen?»

BEGRUNNELSE:

På NFDs budsjett reduseres kap. 2421 - Post 76 Miljøteknologiordningen med 80 millioner. Pengene om-disponeres internt på Innovasjon Norges budsjett, med 60 mill. ekstra til innovasjonslånordningen Kap. 2421 post 50, og 20 mill. til kap. 2421 Innovative nærings-

miljøer. Begrunnelsen som gis er at «pengene vil komme raskere til utbetaling gjennom andre ordninger».

Miljøteknologiordningen er en viktig ordning for å bidra til både overgangen til et mer klimavennlig samfunn og ny næringsutvikling. Ordningen sikrer risikoavlastning og tilbyr finansiering til å bygge pilot- og demonstrasjonsanlegg. Jeg kan ikke se at innovative næringsmiljøer eller at innovasjonslånsordninger på samme måte bidrar til denne målsettingen og ber derfor statsråden utdype dette.

Svar:

Som en del av avtalen mellom regjeringspartiene, Kristelig folkeparti og Venstre i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2016, er reduksjonen i Miljøteknologiordningen i Innovasjon Norge halvert til 40 mill. kroner. I år er det så langt annullert 34,5 mill. kroner på tilsagn gitt i tidligere år, som har gått tilbake til årets innvilgningsramme. Per 27. mai ligger det 45 søknader

til behandling under Miljøteknologiordningen med et totalt søknadsbeløp på 238 mill. kroner. I løpet av året har Innovasjon Norge mottatt 133 søknader med et totalt søknadsbeløp på 684 mill. kroner. Det er hittil i år innvilget 197 mill. kroner, 39 pst. av rammen ved inngangen av året, fordelt på 73 prosjekter. Regjeringen foreslo i forslaget til revidert nasjonalbudsjett å omdisponere 80 mill. kroner fra Miljøteknologiordningen til andre ordninger, jf. Prop. 122 S (2015-2016), for å styrke ordninger som treffer omstillingsbehovene i etablert næringsliv, har stor etterspørsel og virker raskere enn Miljøteknologiordningen. Miljøteknologiordningen finansierer mer langsiktige utviklingsprosjekter. Omdisponeringen var mulig som følge av frigjorte midler fra annullerte tildelinger av tidligere års tildelinger, slik at Miljøteknologiordningens disponible midler ville være på om lag samme nivå som tidligere antatt for 2016.

Det er også slik at miljøteknologiprojekter kan delfinansieres med innovasjonslån, såfremt prosjektene er egnet for lånefinansiering.

SPØRSMÅL NR. 1153

Innlevert 25. mai 2016 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 30. mai 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Enkelte medier melder i dag om en sak der en straffedømt ble sendt alene for å reise fra Finnmark til Bergen fengsel. Reiseopplegget ble godkjent av kriminalomsorgen, selv om vedkommende var dømt til 8 års fengsel for svært alvorlige lovbrudd.

Er statsråden kjent med dette og deler statsråden kriminalomsorgens begrunnelse om at det var foretatt en vurdering som tilsa at det var forsvarlig at vedkommende reiste alene, gitt det faktum at vedkommende nå har stukket av?»

Svar:

Som Justis- og beredskapsminister er jeg ikke involvert i enkeltsaker og var ikke kjent med denne saken tidligere. Jeg ser svært alvorlig på slike hendelser, og Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) gjennomgår alle sider ved saken. Det er viktig å få frem all fakta rundt den konkrete saken. Departementet vil motta en rapport når KDI er ferdig med gjennomgangen.

Jeg synes det er beklagelig at saken skaper ekstraarbeid for politiet. Jeg er informert om at politiet og kriminalomsorgen samarbeider for raskest mulig å pågripe den innsatte for gjeninnsettelse i fengsel.

SPØRSMÅL NR. 1154**Innlevert 25. mai 2016 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell****Besvart 30. mai 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvor står regjeringens arbeid med en gjennomgang av behandlingen av NS-barna, og når kan vi forvente at statsråden tar en beslutning om en offisiell unnskyldning til denne gruppen?»

BEGRUNNELSE:

Vi vet at det var ca. 55 000 mennesker med i Nasjonal Samling, og tror at de fikk til sammen omtrent 100 000 barn. Til sammenligning ble det født 10 000 såkalte tyskerbarn, eller krigsbarn med norske mødre og tyske soldatfedre.

NS-barna ble mobbet, trakassert og utestengt etter andre verdenskrig, og mange har hatt psykiske plager som følge av dette. Under 50-årsjubileet for krigens slutt i 1995 ble dette temaet så vidt nevnt, men denne gruppen har aldri fått noen tydelig formell beklagelse.

I en debatt i Stortinget 1.juni 2015 svarte justisminister Anundsen følgende på spørsmål om hvorvidt regjeringen vil komme med en offisiell unnskyldning eller på andre måter følge opp temaet:

"En offisiell unnskyldning bør ha sammenheng med feil begått av det offentlige. For å ha noen konkret formening om

forsømmelser fra det offentliges side vil regjeringen nå foreta en gjennomgang av saksfeltet for så eventuelt å komme tilbake til spørsmålet om hvordan staten skal forholde seg til NS-barna."

Jeg ønsker et svar fra statsråden på hvor arbeidet med gjennomgangen står og når en kan forvente at Regjeringen tar en beslutning om hvorvidt NS-barna endelig skal få en offisiell unnskyldning.

Svar:

Etter interpellasjonen på Stortinget 1.juni 2015 om regjeringen vil komme med en offisiell unnskyldning for den uretten NS-barna har lidd, har regjeringen mottatt flere henvendelser fra tidligere NS-barn og andre som har vært engasjerte i spørsmålet. Vi har blant annet fått tilgang til doktorgradsavhandlingen til Baard Herman Borge «I rettsoppgjørets lange skygger. Andre generasjons problemer i lys av moderne transisjonsteori».

Opplysningene fra de ulike informantene kan tyde på at hovedproblemet var manglende forsoning i det norske folk og samfunnets uformelle oppgjør mot dem som var NS-medlemmer. Vi vil gjøre nærmere undersøkelser om enkelte offentlige forhold for å forberede regjeringens standpunkt i saken.

SPØRSMÅL NR. 1155**Innlevert 25. mai 2016 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 1. juni 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Er statsråden komfortabel med at politiet rår folk til å bruke produktet frå berre ein kommersiell aktør til å merke verdisaka sine?»

GRUNNGJEVING:

Hjå Teknisk Ukeblad 30. sep. 2015 kan ein lese at Politiet tester ut SelectaDNA, som er ei merkevæske folk kan pensle på verdisaka sine, slik at tingen får ein eigen kode, og som vil vere til hjelp for politiet dersom tingen vert stjålen. Det er eitt privat kommersielt selskap som står bak, og i artikkelen frå TU kan ein

få inntrykk av at produktet er noko det offentlege ved politiet rår folk til å bruke.

Ap er tilhengar av vidareutvikling og bruk av DNA-merking. Spørsmålet er difor ikkje om ein er for eller mot ei slik utvikling. Spørsmålet er om ein privat aktør skal få denne presumptive særstillinga å verte "promotert" av politiet.

Svar:

Jeg er gjort kjent med at Næringslivets Sikkerhetsråd og Finans Norge har tatt initiativ til et offentlig-privat samarbeid med politiet for å forebygge vinningskri-

minalitet og øke mulighetene for å spore stjålet gods gjennom såkalt flytende mikromerking av eiendeler.

Som en følge av dette ga Politidirektoratet i juni 2015 sitt tilsagn til at Kripos iverksatte pilotprosjekt for flytende mikromerking med forutsetning om at leverandøren av mikromerkingen ikke ble forfordelt ved en eventuell videreføring av tiltaket.

Bransjeorganisasjonene fant kun én leverandør av flytende mikromerking som kunne muliggjøre sporing av stjålet gods både i Norge og flere andre europeiske land, og der politiet selv kunne søke direkte i registrene over merkede eiendeler.

Politidirektoratet opplyser at flytende mikromerking av eiendeler gjennomføres nå som to pilotprosjekter, i Sør-Øst politidistrikt mot et boligfelt og i Oslo politidistrikt for å forebygge og bekjempe tyveri fra byggeplasser. Det anses hensiktsmessig å utprøve metoden gjennom to ulike prosjekt slik at man får et tilstrekkelig grunnlag for å vurdere hvorvidt dette er noe man bør videreutvikle. Pilotprosjektene har begrenset varighet og omfang.

Politidirektoratet har opplyst at politiet har vært tydelige på at leverandøren er valgt for en testperiode og at de imøteser konkurranse for å kunne velge de beste produktene og tjenestene på dette området ved en

eventuell senere implementering. Aktuelle leverandører som kan ønske å etablere seg i det norske markedet, vil få tilgang på relevant informasjon.

Ifølge Politidirektoratet har politiet vært tilbakeholdne med å bruke merkenavn/firma-navn og understreket at det er metoden flytende mikromerking som utprøves, både som produkt, søkevennlighet i registrene og registreringsvilje hos brukerne. Når næringslivet inngår i et slikt samarbeid er det likevel funnet riktig å opplyse hvem som står bak produktene og tjenestene. Politiets nærmeste samarbeidspartnere i dette prosjektet har vært bransjeorganisasjoner, som igjen har valgt leverandør av produkt.

For øvrig har Politidirektoratet opplyst at politiet i Sverige og Storbritannia har evaluert tilsvarende prosjekter, og norsk politi har tatt kontakt for å få tilgang til deres evalueringsrapporter. Videre har dansk politi et tilsvarende pågående prosjekt.

Jeg er positiv til et samarbeid med næringslivet om å utvikle nye og framtidsrettede produkter for å ivareta tryggheten for den enkelte. Jeg forutsetter samtidig at politiet sørger for å ivareta hensynet til konkurranse og likebehandling i tråd med gjeldende regelverk, og at nye løsninger har god kvalitet som bidrar til effektiv ressursbruk.

SPØRSMÅL NR. 1156

Innlevert 25. mai 2016 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 3. juni 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kva er statsråden si oppfatning at er gjeldande rett for lagring og oppbevaring av trafikkdata i dag?»

GRUNNGJEVING:

Somme vil kunne hevde at rettsstilstanden kring lagring og oppbevaring av trafikkdata er uklår etter at det norske framlegget om lovendringar etter datalagringsdirektivet ikkje vart sett i verk.

Svar:

Trafikkdata, som representanten nevner, er en type elektroniske spor som vi etterlater oss ved bruk av elektronisk kommunikasjon, og som lagres i kortere eller lengre tid hos operatørene eller tilbydere av tjenester knyttet til elektronisk kommunikasjon. Det er bl.a. opplysninger om hvilke telefoner som har vært

i kontakt med hverandre, varighet av samtaler, eller sendte og mottatte SMS. Også lokaliseringsdata som gir opplysninger om hvilke telefoner eller annet kommunikasjonsutstyr som innenfor et nærmere geografisk område har vært satt i forbindelse med bestemte telefoner eller kommunikasjonsutstyr, omfattes. Opplysninger om innholdet i kommunikasjonen omfattes ikke.

Rettsstilstanden når det gjelder lagring og oppbevaring av trafikkdata er den samme i dag som før vedtaket av den norske lagringsloven som ikke er i kraft. Avgjørelsen i EU domstolen 8. april 2014 har ikke endret på de gjeldende norske reglene på dette området.

Trafikkdata regnes som personopplysninger etter personopplysningsloven. Lagring av slike opplysninger medfører behandling av personopplysninger som reguleres av personopplysningsloven. Datatilsynet har med hjemmel i personopplysningsloven § 31 fjerde ledd jf. personopplysningsforskriften § 7-1, gitt tilbyderne konsesjon til å behandle personopplysninger om abonnenters bruk av ekom tjenester.

Trafikkdata, lokaliseringsdata og data som er nødvendige for å identifisere abonnenten eller brukeren skal slettes eller anonymiseres så snart de ikke lenger er nødvendig for blant annet kommunikasjons- eller faktureringsformål. Dette følger uttrykkelig av ekomloven § 2-7 og fremgår også av personopplysningsloven § 11 første ledd bokstav e), jf. § 28 første ledd. Annen behandling av slike data krever samtykke fra bruker. I og med at tilbydernes sletteplikt inntreffer når

trafikkdata ikke lenger trengs til lovbestemte formål, vil det kunne variere tilbyderne mellom hvor lang lagringstiden for ulike trafikkdata er. I dag er lengste lagringstid for trafikkdata, etter det jeg er kjent med, tre måneder.

Jeg kan etter dette ikke se at det er knyttet usikkerhet til rettstilstanden for lagring og oppbevaring av trafikkdata.

SPØRSMÅL NR. 1157

Innlevert 25. mai 2016 av stortingsrepresentant Hege Jensen

Besvart 2. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Når skal nytt utvalg som skal se på alle sider ved tvang og maktmisbruk i helse- og omsorgssektoren starte opp sitt arbeide vedrørende psykisk utviklingshemmede?»

BEGRUNNELSE:

Det er for mye bruk av tvang og feil bruk av tvang i den norske helsetjenesten. Bestemmelsene om tvang er knyttet opp mot ulike diagnoser og ulike pasientgrupper og spredt over fire ulike regelverk. Dette blir uoversiktlig for både pasienten og behandlere. Pasientenes rettigheter skal ivaretas.

Mange brukerorganisasjoner mener regelverket gir for vide fullmakter til bruk av tvang. Bestemmelsene sikrer ikke godt nok at pasienter blir hørt før, under og etter bruk av tvang. Behandling under tvang kan oppleves som overgrep og føre til at pasienten mister tillit til helsepersonell og helsetjenesten.

Jeg er kjent med at det skal nedsettes et nytt utvalg før sommeren for ulike pasientgrupper og at regjeringen kommer til å fremme forslag som strammer inn mulighetene til bruk av tvang og styrke pasientenes rettigheter.

Svar:

Regjeringen skal oppnevne et offentlig lovutvalg for å revidere og modernisere reglene om bruk av tvang i helse- og omsorgssektoren. Utvalget skal bl.a. vurdere regelverket om bruk av tvang overfor psykisk utviklingshemmede og utrede behov for endringer.

Utvalget vil bl.a. få i oppdrag å vurdere nødvendige endringer for å møte behovene i dagens og fremtidens helse- og omsorgstjenester, forholdet til våre internasjonale forpliktelser, bl.a. FNs konvensjon om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD) og om det er behov for endringer for å tilpasse reguleringen til ulike pasient- og brukergruppers behov, for eksempel barn og unge.

Vi tar sikte på å oppnevne utvalget før sommeren 2016.

SPØRSMÅL NR. 1158**Innlevert 25. mai 2016 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 3. juni 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Er statsråden villig til å revurdere sin tolkning av filmforliket og sikre at gjennomføringen av plattformnøytralitet i støtteordningene blir utsatt til det er avklart hvordan de ulike leddene i verdikjeden som tjener penger på å formidle norsk film og audiovisuelt innhold vil bidra til å finansiere nytt audiovisuelt innhold?»

BEGRUNNELSE:

"Komiteen støtter i utgangspunktet regjeringens forslag om å gjøre støtteordningene plattformnøytrale, men ber regjeringen utsette gjennomføringen av dette frem til det er avklart hvordan de ulike leddene i verdikjeden som tjener penger på å formidle norsk film og audiovisuelt innhold vil bidra til å finansiere nytt audiovisuelt innhold."

Selv om dette ble skrevet under "2.11.2 Filmformidling og avgiften til Norsk kino og filmfond" var ikke anmodningen om utsettelse ment avgrenset til kun å gjelde støtte til formidling av film. Likevel skriver Kulturdepartementet i høringsnotat 16/2684 at "Stortinget stiller seg bak regjeringens forslag om mer fleksible tilskuddsordninger som er uavhengig av plattformen filmen lanseres på (...)", og NFI i sitt høringsnotat at:

"Filmmeldingen anbefaler at tilskuddsordningene i hovedsak gjøres plattformnøytrale. Det betyr at distribusjonsplattform ikke lenger skal være førende for tildelinger fra de enkelte tilskuddsordningene. Tilskuddsordningen kan med dette benyttes uansett om prosjekter gjelder produksjon for distribusjon på tv, kino eller nye digitale plattformer."

I Dagsavisen 25. mai 2016 begrunner statssekretær Bård Folke Fredriksen dette med at

"Stortinget kun har pålagt departementet å vente med plattformnøytralitet i støtte til formidling av film, ikke produksjon".

Dette må baseres på en misforståelse.

Svar:

Jeg forholder meg selvsagt til filmforliket slik det ble vedtatt i Stortinget i desember, og min oppfatning er at merknaden fra Stortinget er fulgt opp både i Kulturdepartementets og Norsk filminstituttets høringsforslag.

I innstillingens pkt. 2.11.2 Filmformidling og avgiften til Norsk kino og filmfond gjøres det en klar kobling mellom bruken av avgiftsmidlene fra kino- og dvd-omsetning og forutsetningen om å utsette gjennomføringen av plattformnøytralitet i støtteordningene for filmformidlingstiltak.

Når det gjelder tilskuddssystemet for øvrig er ikke plattformnøytralitet problematisert. Faktisk er det ikke omtalt i filmforliket i det hele tatt. Det vil også være urimelig å legge til grunn at avgiftsmidler fra kino- og dvd-omsetning, som samlet utgjør i underkant av 34 mill. kroner, skal legge føringer på utformingen av hele tilskuddssystemet, med en samlet bevilgning til filmfondet på 497 mill. kroner. Det er denne tolkningen som ligger til grunn for de forskriftene som har vært ute på høring.

SPØRSMÅL NR. 1159**Innlevert 26. mai 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 1. juni 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Hvor lang tid synes statsråden det skal ta fra det søkes om skadeforebyggende fellingstillatelse til det gis svar fra miljødirektoratet og hvorfor instruerte ikke departementet sitt eget direktorat om å gi fellingstillatelse for skadeforebyggende felling av bjørnen i Sør-Fron

kommune mens det var gode sporingsforhold slik det ble gjort i Stor-Elvdal?»

BEGRUNNELSE:

15.april sendte klima- og miljødepartementet instruks til miljødirektoratet om at det skulle gis fellingstillatelse på bjørn som var observert vest for Glomma i

Stor-Elvdal kommune. 16.april ble bjørnen felt. Saken ble bredt omtalt i mediene ettersom departementet i denne saken instruerte miljødirektoratet til å gi fellingstillatelse. Skadeforebyggende felling er viktig og riktig i følge rovdyrforliket i saker der en ser et potensial for skader før sau slippes på beite.

29. april søkte Sør-Fron kommune om fellingstillatelse på bjørn som var bekreftet observert av SNO. Siden det var god sporingssnø var det gode muligheter for å kunne felle bjørnen før beitesesongen. Det skal som kjent ikke være ynglinger av bjørn i fylket. Den 11.mai, nesten 14 dager etter søknaden fra kommunen, kom et foreløpig svar fra miljødirektoratet der søknad om fellingstillatelse avslås da skadepotensialet foreløpig ble ansett begrenset. Sauen slippes ikke på beite før rundt 1.juni og miljødirektoratet vil vente å se om bjørnen forsvinner ut av området.

Den 14.mai ble den første sauene drept på beite i Lesja av bjørn. Fellingsløyve ble da gitt samme dag, forlenget, men trukket tilbake 24.mai da det bekreftes at det er ulv som har drept to sauer på beite 23. og 24.mai. Det ble gitt tillatelsen til felling av ulven og denne ble felt natt til 25.5.

Det er uheldig at miljødirektoratet bruker nesten 14 dager på å gi et foreløpig svar på søknad om skadeforebyggende fellingstillatelse og en over en måned på endelig svar. Det er avgjørende for tilliten mellom bønder og myndigheter at rovviltforliket følges opp og at en i det minste kan forvente å få svar på henvendelser raskt mens det er gode sporingsforhold.

Svar:

Miljødirektoratet er rette myndighet til å fatte beslutning om uttak av rovdyr om våren. Det følger av rovviltforliket av 2011, som et samlet Storting står bak. I de tilfeller det søkes om uttak, kan Miljødirektoratets vedtak påklages til Klima- og miljødepartementet.

Alle vedtak som fattes av rovviltmyndighetene skal være innenfor rammene av Bern-konvensjonen, naturmangfoldloven, rovviltforskriften og rovviltforlikene av 2004 og 2011.

Klima- og miljødepartementet sendte 9. juli 2014 brev til samtlige rovviltmyndigheter om skjønnsvurderingene knyttet til hvilke rovdyr som utgjør et skadepotensial. Tillatelse til skadefelling kan bare gis etter en konkret vurdering. Det skal være en skadesituasjon eller fare for skade.

Vurderingen av om det foreligger et skadepotensial gjøres blant annet ut fra når på året et rovdyr observeres i et prioritert beiteområde, om rovdyret befinner seg langt unna et prioritert yngleområde, om rovdyret er stasjonært eller oppholder seg over lengre tid i sam-

me område eller er på vandring. Vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling vil blant annet påvirkes av områdets prioritet, bestandssituasjonen, verdifulle individer og om det finnes andre tilfredsstillende løsninger.

Rovdata publiserte 22. april 2016 en ny rapport om endelige bestandstall for bjørn. Rapporten viser en nedadgående trend i bjørnebestanden. Antall estimerte ynglinger av bjørn er redusert fra 6,4 ungekull i 2014 til 5,7 ungekull i 2015, og totalt antall bjørner som årlig er registrert innenfor Norges grenser er redusert fra 165 registrerte bjørner i 2009 til 128 registrerte bjørner i 2015. Vi har dermed en stor utfordring med å øke bjørnebestanden til det bestandsmålet Stortinget har fastsatt på 13 årlige ungekull, og i den sammenheng er det særlig viktig å verne om binnene i bestanden.

Det ble dokumentert 26 sau/lam drept av bjørn i Oppland fylke i 2015. De første registreringene er fra perioden 16. juli til 30. juli. Totalt ble 85 sau og 83 lam erstattet drept av bjørn i 2015 i Oppland fylke.

Miljødirektoratet har i den aktuelle saken hatt løpende kontakt med søker, samtidig som Statens naturoppsyn hadde en tett oppfølging ute i felten. Direktoratet gjorde en løpende vurdering av bjørnens tilstedeværelse og dens eventuelle skadepotensial. Sist dokumenterte data for den aktuelle bjørnen var i Nord-Fron kommune nord for Gudbrandsdalslågen 5. mai 2016. Den dokumenterte sporingen viste at bjørnen var på vandring tilbake i østlig retning. I brev av 11. mai 2016 ga Miljødirektoratet et foreløpig svar til søker.

Den 14. mai 2016 ble det etter søknad gitt fellingsstillatelse på en bjørn i Lesja kommune. Det ble opplyst at en sau var tatt på innmarksbeite og det kommunale skadefellingslaget ble gitt oppgaven med å felle bjørnen, eventuelt med bistand fra Statens naturoppsyn. Dette kan ha vært den samme bjørnen som tidligere i vår ble observert lenger sør i Gudbrandsdalen.

I saker om rovvilt står ofte to motstridende interesser mot hverandre: Hensynet til å ta vare på rovvilt og hensynet til beitenæring. Selv om denne regjeringen har en lavere terskel for felling av rovdyr i prioriterte beiteområder i forkant av beitesesongen, så er det ikke nulltoleranse for bjørn som vandrer utenfor de områdene rovviltneemndene har prioritert for bjørn.

I slike situasjoner i forkant av beitesesongen er det viktig at rovviltforvaltningen er tett på saken og gjør gode og fortløpende vurderinger, slik jeg oppfatter at Miljødirektoratet og Statens naturoppsyn har gjort i den aktuelle saken. Slik vi kjenner saken, var det direktoratets ønske å se om bjørnen forlot det aktuelle området før det ble eventuelt gitt en fellingstillatelse. Da bjørnen gjorde skade noe lengre nord i Oppland i Lesja kommune ble det raskt gitt en fellingstillatelse.

SPØRSMÅL NR. 1160**Innlevert 26. mai 2016 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 2. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Ifølge Dagens Medisin er både Statens helsetilsyn og pasient og brukerombudet i Oslo og Akershus bekymret for konsekvensene av den lange behandlingstiden på helsesaker hos fylkeslegen i Oslo og Akershus. De fleste sakene har en behandlingstid på mellom 11 og 13 måneder. Lang saksbehandlingstid er en klar utfordring med tanke på pasientsikkerhet.

Hvordan vil helseministeren følge opp dette slik at yrkessjåfører ikke opplever yrkesforbud, og samfunnet påføres unødvendige kostander?»

BEGRUNNELSE:

Aftenposten skrev nylig at 1550 venter på at de skal få godkjent førerkortet sitt hos fylkeslegen. Mange bilister må av helsemessige grunner ha godkjenning fra fylkeslegen for å fornye sertifikatet. Dette skaper stor problemer for yrkessjåfører som er avhengige av førerkort i jobben sin. Dette blir i praksis et yrkesforbud som påfører samfunnet unødige kostander og belastninger for den enkelte sjåfør, ved sykemeldinger og utbetalinger over NAV systemet istedenfor at folk kunne vært i jobb.

Svar:

Det er svært beklagelig at lang saksbehandlingstid hos fylkesmannen får så uheldige konsekvenser. Jeg har stor forståelse for hvilken belastning dette medfører for dem det berører. Fylkesmannen i Oslo og Akershus har hatt stor økning i saker generelt den siste tiden,

herunder også såkalte førerkortsaker. Fylkesmannen må i sitt arbeid foreta prioriteringer. Lovpålagte oppgaver og saker som omhandler enkeltpersoners rettigheter skal prioriteres høyest. Det er derfor positivt å se at Fylkesmannen i Oslo og Akershus uttaler på sine hjemmesider at yrkessjåfører skal prioriteres i deres saksbehandling. Personer som har opplysninger som er nødvendige for behandling av sin sak er bedt om å ta kontakt med fylkesmannen på e-post slik at de blir gjort kjent med hvilke saker det gjelder.

Den lange saksbehandlingstiden er svært uheldig og noe alle aktører ønsker å få bukt med. Helsedirektoratet har i samarbeid med Vegdirektoratet utviklet og ferdigstilt nytt regelverk for førerrett etter førerkortforskriften. De nye reglene skal bidra til best mulig trafiksikkerhet og lik behandling av alle søkere. Helsekravene er utformet mer detaljert enn tidligere og gir mindre rom for skjønn. Dispensasjonsadgangen blir også svært begrenset. I dag er omtrent halvparten av førerkortsakene hos fylkesmennene søknader om dispensasjon. Endringene i regelverket vil derfor redusere antall førerkortsaker hos fylkesmennene. Dessverre har dette arbeidet vært mer utfordrende enn først antatt, og har derfor ført til utsettelse av endringene. Det er nå bestemt at det nye forskriftsvedlegget skal fastsettes av Samferdselsdepartementet 1.7.2016 og tre i kraft 1.10.2016.

Etatsstyringsansvaret for fylkesmannen er delegert fra Helse- og omsorgsdepartementet til Helsedirektoratet og til Statens helsetilsyn på deres ansvarsområder. Helse- og omsorgsdepartementet vil i samarbeid med etatene vurdere hvordan vi best kan legge til rette for en rettferdig saksbehandling fylkesmannens områder.

SPØRSMÅL NR. 1161**Innlevert 26. mai 2016 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 3. juni 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Forhandlingene mellom Kolumbus og NSB i Rogaland, om en utvidelse av samarbeidet til fordel for pendlerne, har brutt sammen. Saken ligger nå hos samferdselsministeren.

Hva vil statsråden gjøre for å få fortgang i prosessen, slik at billettsamordningen mellom tog og buss raskt kommer på plass?»

BEGRUNNELSE:

De nye sonene til Kolombus har blåst liv i debatten om billettpriser, og samtidig har forhandlingene mellom Kolombus og NSB om en eventuell utvidelse av samarbeidet brutt sammen. Det er stor enighet om å legge til rette for at flere reiser med tog når de kan, og ikke bare når de må.

Dagens billettsystem i Rogaland har mange eksempler der det er veldig mye dyrere med tog enn med buss. Tall fra pendlerforeningen for Jærbanen viser at strekningen Egersund - Stavanger tur/retur kun koster 146 kroner med buss, og hele 344 kroner med tog. Dette rammer pendlere spesielt hardt, og især dem som pendler ut av storbyregionen.

Det er på høy tid at samarbeidet mellom NSB og Kolombus bedres, hvor avgangstider blir samkjørte og at en billett kan brukes både på tog, buss og båt. Spesielt forventes det lokalt at en blir enige om en utvidelse av samarbeidet til å omfatte enkeltbilletter - som vil kunne styrke kollektivandelen ytterligere.

Til tross for den åpne dialogen mellom Rogaland fylkeskommune, Kolombus og Samferdselsdepartementet, i tillegg til et møte 4. mai, er det enda ikke klart hva fremdriften i saken blir. I mens må pendlerne og de reisende i Rogaland vente på den nødvendige avklaringen fra samferdselsministeren.

Svar:

Det er i dag et samarbeid mellom NSB og Kolombus, som innebærer at Kolombus' 30-dagersbillett er gyldig på NSBs tog i Rogaland. I tillegg er Kolombus' 30-dagers Ungdomsbillett gyldig på lokaltogene mellom Stavanger og Egersund. Disse 30-dagersbillettene selges både på NSBs stasjoner og i NSBs mobilapp.

Kolombus' 365-dagersbillett kjøpes hos Kolombus, men er gyldig for reise med lokal- og regiontog i sonene den er kjøpt for. Dette innebærer at pendlerne allerede i dag nyter godt av det nye takstsystemet til Kolombus.

Forhandlingene om en utvidelse av billettsamarbeidet til også å gjelde enkeltbilletter har midlertidig stoppet opp. Årsaken til dette er at en utvidelse av billettsamarbeidet må ses i sammenheng med den forestående konkurranseutsettingen av lokaltogtrafikken på Jærbanen. Det vil i fremtiden være Jernbanedirektoratet som får ansvaret for denne type avtaler, og det var derfor ikke naturlig at NSB, som mulig fremtidig tilbyder, nå skulle forhandle den avtalen som skulle legges til grunn for konkurranseutsettingen.

For å gjøre tog og annen kollektivtransport mer attraktiv, er det viktig at de reisende enkelt kan bytte mellom ulike transportmidler, uten å måtte kjøpe flere billetter. Et godt takstsamarbeid mellom kollektivtransportsselskapene legger derfor til rette for et enda bedre kollektivtilbud. Det er flere regionale myndigheter som ønsker å utvide takstsamarbeidet med NSB. Samferdselsdepartementet er opptatt av å starte samtaler med de regionale myndighetene som ønsker dette. Jernbanesektoren er midt i en stor omstillingsprosess, som gjør at Samferdselsdepartementet må finne en hensiktsmessig måte å behandle henvendelser om utvidet takstsamarbeid på, slik at behandlingen følger de samme hovedprinsippene overfor alle regionale myndigheter.

Inntil Jernbanedirektoratet blir operativt, vil Samferdselsdepartementet ivareta dialogen med Kolombus om en ny samarbeidsavtale. Forberedelsene til å gjenoppta arbeidet med en ny samarbeidsavtale er i gang og vi tar sikte på å ha et første møte med Kolombus om dette før sommerferien.

SPØRSMÅL NR. 1162

Innlevert 26. mai 2016 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud

Besvart 3. juni 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Jeg viser til spørsmål 1069 fra undertegnede om på hvilken måte statsråden har fulgt opp Stortingets enstemmige vedtak om at regjeringen skal komme med en sak om studiesentrenes rolle i det framtidige utdanningssystem. Jeg kan ikke se at jeg har fått svar på spørsmålet i svar av 20.05 2016. Jeg tillater meg derfor å stille spørsmålet på følgene måte:

Vil statsråden komme til Stortinget med en sak om Studiesentrenes rolle i det framtidige utdanningssystemet?»

Svar:

Jeg viser til mitt svar 18. mai 2016 på spørsmål fra representanten Tone Sønsterud om studiesentrenes rolle

og funksjon. Der redegjorde jeg for hvilken rolle regjeringen foreslår at nye folkevalgte regioner skal ha i den regionale kompetansepolitikken, jfr. Meld. St. 22 (2015 – 2016) Nye folkevalgte regioner – roller, struktur og oppgaver. Meldingen viser til at regjeringen vil gi nye folkevalgte regioner ansvar for å legge til rette for samarbeid mellom arbeidsliv og utdannings- og opplæringsaktører om behov og tilrettelegging for etter- og videreutdanning. I dette arbeidet vil studiesentre, kunnskapspark, regionale kurs- og kompetansesentra med flere være aktører som kan bidra inn mot å koble utdannings- og opplæringsaktører til etterspørsel etter slike tilbud i regionene. Dette er aktører som ikke

er akkrediterte utdanningstilbydere selv, men som bidrar til å bringe tilbuds- og etterspørselssiden sammen.

Forslagene i Meld. St. 22 (2015-2016) vil bli nærmere fulgt opp i en proposisjon om regionreform våren 2017, herunder forslaget om å gi ansvaret til nye regioner for å legge til rette for et bedre samarbeid mellom arbeidsliv og utdannings- og opplæringsaktører.

I tråd med dette og basert på anmodningsvedtaket ved behandlingen av Innst. 12 S (2015 -2016), vil jeg våren 2017 på egnet måte komme tilbake til Stortinget med en sak som omhandler studiesentrenes rolle i utdanningssystemet.

SPØRSMÅL NR. 1163

Innlevert 26. mai 2016 av stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen

Besvart 6. juni 2016 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«I august var statsministeren på åpningen av Oslo Cancer Cluster Innovasjonspark og ga stor honnør til klyngen. Nå, under ett år etter, trues videre drift fordi den offentlige støtten faller bort. Flere suksessrike klynger, som f.eks. NCE Micro- and Nanotechnology i Horten, kan møte samme skjebne. Statsministeren sier stadig at regjeringen driver en politikk for omstilling, men fører en politikk hvor vi står i fare for å miste noen av våre fremste nyskapingmiljøer.

Hva vil hun gjøre for å sikre klyngene?»

Svar:

Statsministeren ga stor honnør til Oslo Cancer Cluster med god grunn. Selv har jeg også hatt gleden av å besøke senteret for kort tid siden. Bredden av aktiviteter er imponerende og med innovative bedrifter og spennende forskningsmiljøer i flotte og inspirerende omgivelser. Som næringsminister er det gledelig å konstatere at Norge har sterke fag- og teknologimiljøer som også hevder seg innenfor områder som bl.a. helse.

Det er viktig for Norge å skape og beholde FoU-miljøer som gjør at vi tiltrekker oss attraktive samarbeidspartnere fra andre land. Dette gjelder ikke minst innenfor helse- og legemiddelforskning. Den generelle styrkingen av den offentlige forskningsinnsatsen som Regjeringen har gjennomført, er med på å styrke miljøet rundt Oslo Cancer Cluster. Dette er med å legge grunnlaget for videre utvikling av medisinsk

behandling og tilhørende næringsvirksomhet innenfor kreftområdet i Norge.

Et klyngeprosjekt er et tidsavgrenset og målrettet arbeid for å forsterke og akselerere utviklingen av klynger. Dette skjer normalt gjennom ulike strategiske aktiviteter.

I statsstøtteregelverket, som Norge er forpliktet av gjennom EØS-avtalen, er det satt en øvre grense på 10 år for driftsstøtte til innovasjonsklynger. Dette innebærer at slik støtte (5 mill. kroner årlig) vil falle bort for Oslo Cancer Cluster 1. juli 2017.

I EØS-området er det bred enighet om tidsbegrensning av driftsstøtte til klynger. Etter 10 år med slik støtte, er det naturlig å forvente at klyngemedlemmene finansierer videre drift av klyngen – som en anerkjennelse av nytten av klyngeorganisasjonen.

Oslo Cancer Cluster hatt gode resultater og god oppslutning fra klyngens partnerne. Dette burde kunne danne et godt grunnlag for at klyngen også kan videreføres etter 2017 uten statlig driftsstøtte.

I denne sammenhengen vil jeg understreke at klyngeorganisasjonen etter dette tidspunkt fortsatt vil kunne motta støtte til konkrete kompetanse- og innovasjonsprosjekter fra klyngeprogrammet, men altså ikke til driftsstøtte. NCE-klynger kan fortsatt bruke NCE-navnet etter endt avtaleperiode under forutsetninger av at klyngesamarbeidet videreføres på et høyt og profesjonelt nivå.

Når det gjelder bedriftsdeltakerne i klyngen, vil disse på ordinær måte fortsatt kunne motta støtte gjennom ordningene i Forskningsrådet og Innovasjon Norge, som for eksempel Skattefunn, Brukerstyrt inn-

ovasjonsarena, Forny, ordningen med Forsknings- og utviklingskontrakter. Dette er ordninger denne regjeringen har styrket kraftig.

Grensen på 10 år for driftsstøtte gjelder for alle innovasjonsklynger i hele EU/ EØS-området. I Norge er det flere NCE-klynger som både i år og neste år vil bli berørt av denne regelen. Dette har vært kjent i lang tid.

Det nye helhetlige klyngeprogrammet, kalt Norwegian Innovation Clusters, ble iverksatt i juni i 2014.

Med etableringen av GCE-nivået hevet regjeringen ambisjonsnivået ytterligere for de næringsklyngene som er kommet lengst og som har en global posisjon. Utvikling av næringsklynger har blitt en viktig del av nærings- og innovasjonspolitikken. Dette vil også være regjeringens politikk videre framover.

SPØRSMÅL NR. 1164

Innlevert 26. mai 2016 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal

Besvart 6. juni 2016 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Bergen ble utpekt som den havnen med størst potensial i en undersøkelse om markedsgrunnlaget for landstrøm. Da Enova gav tilskudd til utbygging av landstrøm fikk ikke Bergen, med begrunnelse av at andre prosjekter hadde forholdsmessig større energipotensial i forhold til søknadsbeløp.

Vil statsråden se på kriteriene som fastsettes for å sikre en treffsikker ordning for tilskudd til landstrøm, og vil statsråden iverksette andre tiltak for å sikre landstrøm til havner med utfordringer knyttet til lokal forurensning?»

BEGRUNNELSE:

På oppdrag fra Enova har DNV-GL i en undersøkelse fra november 2015 gått gjennom hvilke havner som egner seg best til å levere landstrøm til skip ved kai. De konkluderte med at Bergen er den havnen som har størst potensial knyttet til landstrøm etterfulgt av Oslo og Stavanger. Da Enova annonserte satsingen på landstrøm uttalte Enovas markedssjef for transport, Petter Hersleth:

«Mange havner ligger i byer og bynære strøk, og landstrøm er et viktig tiltak for å redusere ikke bare globale utslipp, men også lokal forurensning og støy».

Men i tildelingskriteriene fra Enova var hverken lokal forurensning eller støy en del av kriteriene. Det er kun brøken kostnad/potensielt leverte kWh som eneste nøkkeltall som er vurdert. Bergen sentrum har store utfordringer knyttet til forurensning spesielt på vinterstid, og landstrøm ville da vært et veldig viktig tiltak for å

sikre bedre luftkvalitet i byen. Kriteriene for tildeling av midler til utbygging av landstrøm bør derfor vurderes på nytt slik at lokal forurensning og støy går inn som en del av vurderingen. Ved fremtidige tildelinger må hensynet til lokal luftkvalitet og nærhet til befolkning tas med i vurderingen. På den måten kan ordningen bli mer treffsikker knyttet til bedre klima og reduksjon av utslipp.

Svar:

Enova lanserte i vinter et program for støtte til etablering av landstrøm i norske havner. Programmet innebærer utlysninger av konkurranser med jevne mellomrom. Den første utlysningen ble gjort i vinter med tildeling i mai, der 13 prosjekter fikk støtte på til sammen 82 mill. kroner. Det ble gitt avslag til 11 prosjekter.

Enova utlyste en ny konkurranse 23. mai i år, med søknadsfrist 15. september. Bergen og andre søkere som ikke nådde opp i første runde kan søke igjen i denne andre runden.

Programmet for støtte til etablering av landstrøm innebærer en overgang fra fossilt drivstoff til elektrisitet og gir reduserte utslipp både lokalet og globalt, samtidig som det gir energieffektivisering. Søkerne konkurrerer om støtte fra en begrenset bevilgning. Dette legger til rette for en effektiv bruk av midlene i Energifondet. Ordningen innebærer at de anleggene som har stort brukspotensial og som kan tilby mye egenfinansiering blir bygd ut først. Dette er i tråd med regjeringens ønske om å legge til rette for en markedsbasert utbygging av landstrøm.

Olje- og energidepartementet styrer Enova på et overordnet nivå, hovedsakelig gjennom fireårige avtaler om forvaltning av midlene fra Energifondet. I tråd med styringsmodellen har Enova stor faglig frihet, og utvikler selv programmer og utformer tildelingskriteri-

er basert på foretakets kunnskap og erfaring. Jeg mener denne tilnærmingen også er den beste i forbindelse med Enovas program for støtte til etablering av landstrøm i norske havner.

SPØRSMÅL NR. 1165

Innlevert 26. mai 2016 av stortingsrepresentant Marianne Aasen

Besvart 2. juni 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hva er bakgrunnen for at det nedsettes en ny ekspertgruppe for å se på finansieringen av forskning i Norge, skal denne være partssammensatt og, når skal deres arbeid være ferdig?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av Stortingsmelding 18 (2014-15), Konsentrasjon for kvalitet, ble finansieringen av UH-sektoren gjennomgått og finansieringssystem endelig vedtatt av Stortinget da statsbudsjettet for 2016 ble vedtatt. Som grunnlag for dette arbeidet hadde regjeringen nedsatt en ekspertgruppe for å gjennomgå finansieringen av universitet og høyskoler. De leverte sin rapport i januar 2015.

Der var det stor enighet i Stortinget om at hovedtrekkene i finansieringssystemet ligger fast; ved at man beholder en stor basiskomponent og en mindre resultatbasert del. Dette var også i tråd med regjeringens eget forslag.

I forslaget til revidert budsjett, Prp 122S, kommer det imidlertid fram at et forskningsfinansieringen skal gjennomgås på nytt av enda en ekspertgruppe.

Der står følgende:

"Regjeringen vil sette i gang en områdegjennomgang av systemet for tildeling av offentlige forskningsmidler under Norges forskningsråd.

Det tas sikte på at gjennomgangen skal beskrive dagens situasjon og komme med forslag til endringer som bedrer effektiviteten i bevilningssystemet, både

gjennom økt kvalitet på de tildelte prosjektene og gjennom redusert ressursbruk i søknadsprosessen og i prosjekthåndteringen. Gjennomgangen skal foretas av en ekspertgruppe."

Svar:

Regjeringen har fulgt opp langtidsplanen for forskning og høyere utdanning i de årlige budsjettene. De samlede bevilgningene til forskning og utvikling er i 2016 på over 1 pst. av BNP. Samtidig som bevilgningene økes, er regjeringen opptatt av at samfunnet skal få mest mulig forskning av høy kvalitet ut av de midlene som bevilges.

Norges forskningsråd er et sentralt virkemiddel for regjeringen for å utvikle forskningssystemet. Evalueringen av Forskningsrådet fra 2012 viste at rådet oppnår gode resultater og bidrar til økt kvalitet i norsk forskning. Samtidig peker flere utredninger på at norsk forskning har potensial for å bli bedre. Regjeringen vil derfor ha en gjennomgang av systemet for tildeling av offentlige forskningsmidler under Norges forskningsråd. Det tas sikte på at gjennomgangen skal beskrive dagens situasjon og komme med forslag til endringer som bedrer kvaliteten og effektiviteten i bevilningssystemet.

Gjennomgangen vil bli foretatt av en ekspertgruppe. Regjeringen vil komme tilbake til sammensetning av ekspertgruppen, mandat for arbeidet og tidspunkt for ferdigstilling. Ekspertgruppen skal ikke vurdere finansieringssystemet for universiteter og høyskoler på nytt.

SPØRSMÅL NR. 1166**Innlevert 26. mai 2016 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter****Besvart 2. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Bufdir har sendt ut informasjonsheftet "Omsorgss-vikt eller funksjonsnedsettelse?" til barnevernet. Der beskrives en rekke ulike tilstander/diagnoser og det gis råd til barnevernet om hvordan møte familier og barn med disse utfordringene. ME-foreningen i Norge reagerer kraftig på noe av innholdet i heftet, som de mener å kunne dokumentere i beste fall er kontroversielt.

Hvordan kan statsråden sikre at denne informasjonen endres og at slik informasjon kvalitetssikres også av de berørte brukerorganisasjonene?»

Svar:

Pilotprosjektet som ble opprettet for å prøve ut felles tverrfaglige diagnosesentre/poliklinikker, har fått særskilt bevilgning over 2 år på kap 732 post 70.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at pilotprosjektet omfatter både pasienter med langvarige smerter av ukjent årsak og pasienter med utmattelsestilstander. Prosjektet er nasjonalt og involverer eksisterende fagmiljøer og aktuelle nasjonale kompetansetjenester, pasienter og brukere og kommuner i tråd med oppdraget.

St. Olavs hospital, UNN, HUS og OUS gjennomfører pilotprosjektet. Det er etablert fagnettverk og læringsnettverk. Alle enhetene bruker samme utviklede kartleggingsverktøy og protokoller. Dette skjer gjennom felles elektronisk pasientregistrering, diagnose- og klassifiseringssystem, behandlings- og virksomhetsregistrering, samt felles evaluering av pasienter ett år etter siste konsultasjon. Det er utarbeidet pasientforløp. Alle pasienter som henvises til de tverrfaglige smerteklinikkene eller poliklinikker for CFS/ME med disse tilstandene vil bli utredet og behandlet etter samme metode. Dette dokumenteres og evalueres enhetlig. Kostnadene i prosjektet har gått til å styrke fagmiljøene på de eksisterende klinikkene for gjennomføring av

nasjonal behandlingsprotokoll etter kunnskapsbaserte metoder. Finansieringen har også omfattet opprettelsen av et læringsnettverk med aktuelle fagmiljøer som ledd i å styrke kunnskapsformidlingen på området. Dette skal bidra til å sikre gode, helhetlige pasientforløp og likhet i behandlingstilbudet på landsbasis.

Når det gjelder utmattelse spesifikt er det ved St. Olavs hospital og UNN etablert et pilotprosjekt for felles tverrfaglige diagnosesentre/poliklinikker for pasienter med langvarige utmattelsestilstander med uklar årsak. St. Olav og UNN har fått ressurser til å etablere samarbeidende og samlokaliserte poliklinikker for begge tilstandene (smerte og utmattelse). St. Olav og UNN piloterer også behandling der noen av pasientene fra hver tilstandskategori blir med i samme behandlingsgruppe. Dette prøves også ut ved Smerteavdelingen ved OUS.

Det er i tillegg gjennomført og finansiert tre video- og fem fysiske møter mellom CFS/ME-sentrene ved OUS, UNN, HUS og St. Olav for å utvikle lærings- og mestringskurs og e-læringskurs både for pasienter med diagnosen CFS/ME og for de med utmattelse som ikke får CFS/ME-diagnosen. Felles standard for lærings- og mestringskurs er ferdig. E-læringskurset, som skal legges åpent ut på nett, er under utarbeidelse og finansieres av prosjektet. Det er igangsatt aktiviteter for å styrke tilbudet for barn og unge.

Prosjektet evalueres av Regionalt senter for helsetjenesteutvikling ved St. Olavs hospital. Pasientene med disse diagnosene er "storforbrukere" av spesialisthelsetjenester. Hvis evalueringen viser at behandlingsopplegget som er etablert bør videreføres, vil dette føre til mer effektiv behandling og bedre tverrfaglig ivaretagelse av pasientene.

Når det gjelder hva pengene vil bli brukt til i tiden framover, er dette et spørsmål som blir avklart i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 1167**Innlevert 26. mai 2016 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter****Besvart 3. juni 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Kan helse og omsorgsministeren gjøre rede for hva konkret de bevilgede midlene til "utmattelsestilstander med uklar årsak" (kap. 732, post 70) er blitt brukt til, og hva de er tenkt brukt til i tiden framover?»

Svar:

Barneverntjenestens hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Barn og familier skal få den hjelpen de trenger fra barnevernet og barnevernet skal gi forsvarlige ytelser.

Jeg er opptatt av at barnevernstjenesten har tilstrekkelig kompetanse og kunnskap til å treffe riktige beslutninger. Dette omfatter også kunnskap om barn med forskjellige funksjonsnedsettelse, for å kunne skille mellom tegn på omsorgssvikt og barnets funksjonsnedsettelse.

I flere saker er barnevernstjenesten avhengig av helsemyndighetenes vurdering av om barnets situasjon skyldes omsorgssvikt eller diagnostisert sykdom. Slike saker krever at barnevernet og helsetjenestene samarbeider godt. Helsedirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har de siste årene fått flere oppdrag som skal bidra til å styrke tjenestetilbudet og samhandlingen mellom barnevernet og helsetjenester for barn og unge.

For å hjelpe barnevernstjenesten til å kunne skille mellom symptomer på omsorgssvikt og funksjonsnedsettelse, har Bufdir laget nettartikkelen "Omsorgssvikt

eller funksjonsnedsettelse?". Artikkelen ble utarbeidet på bakgrunn av det som opprinnelig skulle bli en veileder om barn med nedsatt funksjonsevne i barnevernet. Veilederen ble etter en høringsrunde besluttet omgjort til omtalte nettartikkel. Grunnlaget for utkast til veileder og nettartikkel er NOVA-rapporten «Ansvarsfordeling til barns beste? Barn og unge med funksjonsnedsettelse i barnevernet». Utarbeidelsen av tekst til veileder/nettartikkel ble utført i samarbeid med en ekspertgruppe, og det opprinnelige utkastet til veileder har som nevnt også vært på høring.

Nettartikkelen inkluderer informasjon om «Kronisk utmattelsessyndrom/myalgisk encefalopati (CFS/ME)». Dette var ikke et tema i det opprinnelige utkastet til veileder, men kom med i nettartikkelen etter innspill fra Helsedirektoratet. Nettartikkelen bygger på et tekstutkast skrevet av Nasjonal kompetansetjeneste for CFS/ME ved Oslo universitetssykehus.

Onsdag 8. juni skal jeg møte Norges ME-forening, for å diskutere barnevernets behandling av barn og unge med diagnosen ME. Dette møtet vil være en god anledning for foreningen til å informere nærmere om hva de oppfatter som kontroversielt i direktoratets nettartikkel. Bufdir vil også være til stede på møtet.

Jeg vil avslutningsvis informere om at Bufdir har invitert Helsedirektoratet til et samarbeid om å lage en digital veileder om barn og unge med nedsatt funksjonsevne i barnevernet. Veilederen vil være rettet både mot barnevernet og helse- og omsorgstjenestene i kommunene. I utarbeidelsen av denne type dokumenter er det vanlig at brukerorganisasjoner inviteres til innspillsrunder for å kvalitetssikre innholdet. Jeg legger til grunn at dette vil skje også i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1168**Innlevert 26. mai 2016 av stortingsrepresentant Hege Jensen****Besvart 1. juni 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden vurdere å senke alderskravet for opptak ved Politihøgskolen fra 20 til 19 år?»

BEGRUNNELSE:

Politihøgskolen har i dag et alderskrav på 20 år for opptak. I en tid da verneplikten var utbredt, og de fleste unge menn utførte verneplikt fra de var 19-20 fremstår dette som et naturlig krav. Antallet unge voksne som avtjener verneplikt har de siste årene blitt vesentlig

redusert, og dette bør også medføre at vi tenker nytt innenfor andre sektorer.

Et annet argument for å ha et alderskrav på 20 år for opptak, er at politistudentene skal ha oppnådd en vis modenhet. Det er derimot store individuelle forskjeller på når en person oppnår den ønskede modenhet. Intervjuet alle potensielle politistudenter må gjennom vil i alle tilfeller kunne avdekke umodne søkere, uavhengig av et alderskrav på 20 år. Det er også et viktig moment at Politiet de siste årene har ført en aktiv politikk for å tiltrekke seg flere kvinner. Kvinner modnes jevnt over raskere enn menn, noe som også er et argument for at 20-årskravet bør vurderes på nytt.

Det er ikke ønskelig, hverken fra et individ eller samfunnsperspektiv, at unge voksne med ambisjoner om en politiutdannelse blir tvunget til å ta et hvileår etter videregående opplæring på grunnlag av et rigid alderskrav.

Svar:

Jeg kan opplyse om at Politidirektoratet nylig har hatt ute på høring forslag til ny forskrift om opptak

til bachelorutdanningen ved Politihøgskolen, som er ment å kunne erstatte gjeldende opptaksreglement og medisinsk reglement.

I forslaget er kravet om at søker må ha fylt 20 år i opptaksåret foreslått fjernet. Bakgrunnen for dette er at alder isolert sett ikke er saklig grunn til å nekte noen opptak ved Politihøgskolen. Samtlige søkere som blir tatt opp til bachelorutdanningen ved Politihøgskolen har av en opptaksnemnd, oppnevnt av Politihøgskolens styre, blitt vurdert som egnede. Disse har de ønskede kvalifikasjonene og personlige egenskapene, og er uavhengig av vedkommendes alder. Når dette er sagt, er det i tillegg andre krav som må være oppfylt for å bli tatt opp som student ved bachelorutdanningen. Søkere må blant annet også dokumentere generell studiekompetanse pr. 1. mars det året de søker opptak.

Oppfølging av høringssaken er til behandling i Politidirektoratet. Ut fra dette kan jeg på nåværende tidspunkt ikke si noe om den endelige konklusjonen, men jeg kan opplyse om at jeg vil få oversendt saken fra Politidirektoratet for stadfestelse, jf. politiloven § 24 b.

SPØRSMÅL NR. 1169

Innlevert 26. mai 2016 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 3. juni 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Er det rett at i KP15 og KP16 ble sektorvektene basert på gj.snitt. for 2010-2012 som i prinsippet en refusjonsordning med bakgrunn i gamle tall 2010-2012, og er det som omtales i kap. 8.3 i KP17 at det i 2017 vil være regnskap for 2013-2015 som legges til grunn, eller er det fra 2010-2015, og kan det omtales som "i prinsippet netto refusjon" for enkeltfylket når gamle tall legges til grunn, og disse tallene påvirkes av kriterieindeksen?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til Prop. 123 S Kommuneproposisjonen (KP). Kap. 8.2 Delkostnadsnøkkelen for båt og ferje.

"Fylkesfaktoren for båter er beregnet ut fra fylkeskommunenes netto driftsutgifter til båter de tre siste årene. Kriteriet innebærer at fylkeskommunene gjennom kostnadsnøkkelen i prinsippet får tilbake beløpet de i gjennomsnitt har rapportert å ha brukt på de hurtigbåter de siste årene."

Kap 8.3 Oppdatering av sektorvektene.

"Dagens sektorvekter i kostnadsnøkkelen for fylkeskommunene er i hovedsak basert på regnskapstall for et gjennomsnitt for årene 2010 – 2012, og er justert for oppgaveendringer og andre korreksjoner etter 2012. Sektorvektene har til nå ikke blitt oppdatert."

"Beregninger med utgangspunkt i foreløpige og ufullstendige regnskapstall for 2015 tyder på at sektorvektene til delkostnadsnøkkelen for båt/ferje og buss/bane kan bli vektet en del opp sammenliknet med dagens kostnadsnøkkel, men delkostnadsnøkklene for fylkesveier og tannhelse kan bli vektet en del ned."

Det fremkommer en uklarhet mellom disse kapitlene og hva som faktisk medfører korrekthet.

Det vises til flere svar fra departementet på tema som omhandler ferje og båt delkostnadsnøkkelen som ikke er oppklarende.

Svar:

Kostnadsnøkkelen i inntektssystemet brukes til å kompensere for ufrivillige kostnadsforskjeller i tjenesteproduksjonen mellom fylkeskommunene. Kostnadsnøkkelen for fylkeskommunene består av fem delkostnadsnøkler, hvorav én skal fange opp utgiftsbehovet til båter og ferjer.

I kommuneproposisjonen for 2017 omtales to forhold ved kostnadsnøkkelen for fylkeskommunene. I kap. 8.2 omtales delkostnadsnøkkelen for båt og ferjer, med særlig vekt på kriteriene og kriteriedata for denne nøkkelen. I kap. 8.3 omtales sektorvektene, som bestemmer hvor stor vekt den enkelte delkostnadsnøkkel skal ha i den samlede kostnadsnøkkelen. Disse to forholdene – kriteriene i de ulike delkostnadsnøkler og sektorvektene i den samlede kostnadsnøkkelen – henger sammen, men blir beregnet hver for seg. Jeg vil derfor behandle de to forholdene separat.

Kriteriet i delkostnadsnøkler

Hver delkostnadsnøkkel består av ulike kriterier med kriterievekter. Selve kriteriet er et forhold eller en faktor som kan forklare variasjoner i utgiftsbehovet innenfor en sektor. I delkostnadsnøkkelen for båt og ferje er dette "antall ferjesamband" og "fylkesfaktor for båter", slik det er beskrevet i kap. 8.2 i kommuneproposisjonen for 2017. Fylkesfaktorene for båter er basert på netto driftsutgifter til båter de siste tre tilgjengelige årene. I inntektssystemet for 2015 var faktoren basert på netto driftsutgifter i perioden 2011–2013, mens den i 2016 er basert på tall for perioden 2012–2014. I inntektssystemet for 2017 vil tall for perioden 2013–2015 bli brukt.

Kriterievektene i delkostnadsnøkler brukes til å avgjøre hvor stor betydning det enkelte kriterium skal ha innen hver delkostnadsnøkkel. Vektene blir vanligvis beregnet ved hjelp av statistiske metoder, men i båt- og ferjenøkkelen er vekten til henholdsvis båt- og ferjekriteriet bestemt ut fra deres andel av utgiftene til sektoren. Hurtigbåter utgjør om lag 39 prosent av fylkeskommunenes samlede utgifter til båt og ferje, og fylkesfaktoren for båter har dermed en vekt på 0,3904 i båt- og ferjenøkkelen.

Sektorvektene i den samlede kostnadsnøkkelen

Sektorvektene bestemmer hvor stor vekt de ulike delkostnadsnøkler skal ha i den samlede kostnadsnøkkelen. Sektorvektene beregnes ut fra de ulike sektorenes andel av totale netto driftsutgifter til de sektorene som inngår i den samlede kostnadsnøkkelen, dvs. de områder som omfattes av utgiftsutjevningen i inntektssystemet.

For å konkretisere dette noe: Båt- og ferjesektoren har utgjort om lag 6 prosent av fylkeskommunenes

samlede netto driftsutgifter til sektorene som inngår i kostnadsnøkkelen, og sektorvekten til båt- og ferjenøkkelen er derfor 0,0606. Når kriteriene i delkostnadsnøkler vektet sammen til en samlet kostnadsnøkkel, multipliseres vektene fra delkostnadsnøkkelen med sektorvektene. Som det framgår over, er vekten til fylkesfaktoren for båter i delkostnadsnøkkelen for båt og ferje 0,3904. Vekten til fylkesfaktoren for båter i den samlede kostnadsnøkkelen blir dermed $0,3904 * 0,0606 = 0,0237$.

Sektorvektene i dagens inntektssystem ble beregnet da den nye kostnadsnøkkelen ble innført i 2015, og tar utgangspunkt i netto driftsutgifter for perioden 2010–2012. Sektorvektene i inntektssystemet for både 2015 og 2016 er altså i all hovedsak basert på utgiftstall for 2010–2012.

Det har til nå ikke vært praksis å oppdatere sektorvektene årlig med utgangspunkt i nyere tall for fylkeskommunenes faktiske utgifter til ulike sektorer. Dette innebærer at sektorvektene ikke nødvendigvis vil fange opp de faktiske kostnadene i sektorer som har en sterkere kostnadsvekst enn øvrige sektorer i utgiftsutjevningen. Før oppdateringen av inntektssystemet i 2015, var sektorvektene basert på tall fra 1994. Sektorvektene gjenspeilte dermed ressursbruken på de ulike sektorene på starten av 1990-tallet, og fanget ikke opp endringer i fylkeskommunenes utgifter etter det.

I kap. 8.3 i kommuneproposisjonen for 2017 foreslår vi en årlig oppdatering av sektorvektene med bakgrunn i regnskapstall for de siste tre tilgjengelige årene. Sektorvektene i kostnadsnøkkelen for 2017 vil bli beregnet ut fra regnskapstall for årene 2013–2015. Dermed vil den samlede kostnadsnøkkelen fange opp variasjoner i kostnadsutviklingen på en bedre måte, samtidig som vi unngår store endringer fra år til år.

Båtkriteriet i inntektssystemet for 2017

I inntektssystemet for 2017 vil både båtkriteriet og sektorvektene beregnes ut fra fylkeskommunenes faktiske utgifter i perioden 2013–2015. Dette innebærer at fylkeskommunene i prinsippet får tilbake det beløpet de har rapportert å ha brukt på hurtigbåter i gjennomsnitt de siste tre årene.

Jeg gjør oppmerksom på at departementet vil arbeide videre med delkostnadsnøkkelen for båt og ferje fram mot kommuneproposisjonen for 2018, og vi har i den forbindelse lyst ut et prosjekt for å få innspill fra eksterne fagmiljøer. Departementet tar bl.a. sikte på å finne et mer objektivt kriterium for å fange opp utgiftsbehovet til hurtigbåter.

SPØRSMÅL NR. 1170**Innlevert 26. mai 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 6. juni 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre en oversikt over eller et register over hvor mange barn med ulike funksjonshemninger som bor i fosterhjem eller institusjon under barnevernes omsorg i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Det er pr i dag ikke mulig å få en oversikt over hvor mange barn med ulike funksjonshemninger som er i fosterhjem eller annen omsorg under barnevernet i landet vårt. Skal en få en oversikt må en ta kontakt med hver enkelt kommune for å få vite hvor mange barn de har plassert med funksjonshemninger.

At det i 2016 ikke er mulig å samkjøre data i som er i hver kommune i et register for å få en oversikt er ikke godt nok.

Svar:

I dag finnes opplysninger om hvor mange barn som til enhver tid er under barnevernets omsorg og som bor i fosterhjem eller institusjon i barnevernsstatistikken. Datagrunnlaget er filuttrekk fra den kommunale barnevernstjenestens fagprogram. SSB er databehandler og publiserer statistikken.

Når det gjelder helseopplysninger, som for eksempel funksjonsnedsettelse, registreres disse på nærmere angitte vilkår i IPLOS (Individbasert PLeie- og OmsorgsStatistikk). IPLOS er et helseregister med opplysninger om mottakere og søkere av helse- og omsorgstjenester i kommunene. Formålet med IPLOS-registeret er å samle inn og behandle data fra kommunene om personer som har søkt, mottar eller har mottatt helse- og omsorgstjenester. Helsedirektoratet er databehandlingsansvarlig, og finansierer utvikling og drift av registeret. SSB er databehandler.

Stortinget behandler i disse dager Prop 106 L (2015-2016) fra Helse- og omsorgsdepartementet om etablering av et nytt kommunalt pasient- og brukerregister (KPR). Bakgrunnen for departementets forslag er at helsemyndighetene trenger bedre kunnskapsgrunnlag for å ivareta oppgaver knyttet til kommunale helse- og omsorgstjenester. KPR skal etableres med utgangspunkt i de eksisterende registre KUHR (Kontroll og Utbetaling av HelseRefusjon) og IPLOS (Individbasert PLeie- og OmsorgsStatistikk).

En kobling av data fra barnevernet og data om funksjonsnedsettelse fra nevnte helseregistre er mu-

lig i dag. Ved å sammenstille barneverns- og helsedata vil en få en oversikt over antall barn med ulike funksjonsnedsettelse som bor i fosterhjem eller institusjon. Gjennom utviklingen av helseregistrene, som skissert i Prop 106 L (2015-2016), legges grunnlaget for økt datakvalitet i fremtiden.

I praksis betyr dette at det allerede i dag kan bestilles datakjøringer som gir oversikt over hvor mange barn med ulike funksjonshemninger som bor i fosterhjem eller institusjon. Statistikken vil være anonymisert. Dersom det bestilles oversikt på kommunenivå, vil kommuner med kun få tilfeller utelates av hensyn til personvernet.

Det er barneverntjenesten i samarbeid med helsetjenestene i den enkelte kommune som har ansvar for at barn som bor i fosterhjem og institusjon får den hjelpen de har behov for. Trygge, forutsigbare rammevilkår og god og koordinert tilrettelegging er avgjørende for alle barn som bor i fosterhjem og i institusjon. For barn med funksjonsnedsettelse er det særlig viktig at de får tilpasset veiledning, tilrettelegging og annen oppfølging.

En utfordring er å tydeliggjøre overfor fosterforeldrene hvem som har ansvaret for oppfølgingen og tilretteleggingen for barn med nedsatt funksjonsevne. For denne gruppen er det ekstra viktig at de ulike tjenestene i kommunen samhandler.

Stortinget har nettopp behandlet Meld. St. 17 (2015-2016) om fosterhjemsomsorgen. De kravene til styrket veiledning og oppfølging som meldingen legger opp til, er spesielt viktige for denne gruppen barn og fosterforeldre. Forslaget om å utvikle et kartleggingssystem, som skal finne ut hva som er det enkelte barns behov for hjelp og støtte, vil også være et bidrag til at fosterforeldre som tar imot barn med omfattende funksjonsnedsettelse kan få en god dialog med kommunen før barnet flytter inn.

Buudir har laget en nettressurs om barnevernets arbeid med barn med funksjonsnedsettelse. Hovedmålet med denne informasjonen er å gi hjelp til å kunne skille mellom symptomer på omsorgssvikt og funksjonsnedsettelse.

Buudir vil også, i samarbeid med Helsedirektoratet, lage en digital veileder om barn og unge med nedsatt funksjonsevne i barnevernet. Veilederen, som er rettet både mot barnevern- og helsesektoren, er planlagt ferdigstilt i løpet av 2017.

SPØRSMÅL NR. 1171**Innlevert 26. mai 2016 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik****Besvart 2. juni 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Dokument 8:87 S (2014-2015) om alkolås ble behandlet av Stortinget i juni 2015. Der ble det i vedtak pkt.1 bedt om å få en sak til Stortinget i løpet av 2015. Det er fortsatt ikke kommet noe sak til Stortinget.

Hva er status på saken, og når kan man forvente at Stortinget får lagt frem en sak om innføring av alkolås i kjøretøy på veg som driv persontransport mot vederlag?»

BEGRUNNELSE:

2. juni 2015 vedtok Stortinget sak 8:87 S (2014-2015) I pkt. 1 forventet man at svaret på det igangsatte arbeidet i vegdirektoratet forelå høsten 2015, og at man da kom med en sak til Stortinget i løpet av 2015.

Nå snart et år etter vedtak er det fortsatt ikke kommet noe sak til Stortinget.

I debatten var man opptatt av snarlig behandling av denne saken, noe man nå kan konstatere ikke er tilfelle.

Stortinget var utålmodig på å få på plass en ordning slik at man kunne starte en smidig innføring av alkolås i kjøretøy på veg som driv persontransport mot vederlag.

Stortinget var spesielt opptatt av å få dette på plass så snart som mulig i alle kjøretøy som transporterer skolebarn.

Svar:

Stortinget er tidligere orientert om oppfølgingen av vedtaket, jf. Prop. 1 S (2015-2016) s. 237 og forsinkel- se i arbeidet jf. Meld. St. 15 (2015-2016) s. 55.

Vegdirektoratet har fått et oppdrag fra Samferdselsdepartementet om å kartlegge økonomiske og administrative konsekvenser ved en nasjonal regulering av alkolås i all persontransport mot vederlag på veg, i tråd med vedtaket fra Stortinget. Kartleggingen skal

inneholde vurdering av kostnadene for transportbran- sjen og den samfunnsmessige nytteverdien innføringen av et slikt påbud gir. Vegdirektoratet skal i tillegg utar- beide forslag om innføring av påbudet, vurderer over- gangsordninger eller statlige incentivordninger for å sikre rask og smidig innføring av alkolås i de kjøretøy som blir omfattet av påbudet.

Utredningen fra Vegdirektoratet har ikke latt seg gjennomføre innen høsten 2015 slik Stortinget forven- tet. Arbeidet er omfattende i omfang og kompleksitet, og har vidtrekkende konsekvenser for transportbran- sjen og for ulike myndigheter. Vegdirektoratet har gjort et omfattende kartleggingssamarbeid med be- rørte aktører. Det er avholdt møter med både taxi- og bussnæringen, representert ved Norges taxi forbund, NHO Transport, Norsk Yrkestransportarbeiderforbun- det, Yrkestrafikkforbundet og Spekter, samt alkolåsle- verandørene. Politidirektoratet og Datatilsynet har i tillegg blitt involvert i forbindelse med regelverksut- viklingen.

Det er i dag ikke hjemmel eller et eksisterende forskriftsverk for kunne innføre krav om alkolås i alle kjøretøy som driver persontransport mot vederlag. Innføringen av alkolås faller heller ikke naturlig inn i noen eksisterende ordning for godkjenning, tilsyn og kontroll. I den forbindelsen er det nødvendig å løse en rekke juridiske, praktiske og tekniske utfordringer som blant annet å kartlegge i hvilken grad installasjonen av alkolås forstyrrer andre sikkerhetssystemer i kjøretøy- et.

Jeg ber om forståelse for at jeg i lys av omfang og kompleksiteten i oppdraget har sett det nødvendig å gi Vegdirektoratet utsatt frist til høsten 2016 for å levere et grunnlagsmateriale til departementet.

Jeg kan imidlertid forsikre stortingsrepresentan- ten om at Vegdirektoratet prioriterer saken og at jeg vil komme tilbake til Stortinget med forslag til lov- endringer så snart som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1172**Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 6. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mener statsråden at det fordelingssystemet som brukes til fordeling av midlene til psykiatri i Helse Sør-Øst er treffsikkert, og hva er bakgrunnen for at dette kriteriet er vektet høyere ved årsskiftet 2015/16?»

BEGRUNNELSE:

Psykiatritilbudet i Oppland bygges ned, og midlene som ble bevilget til opptrappingsplanen for psykisk helse fjernes gjennom de innsparinger som sykehuset Innlandet må gjennomføre. Innlandet har en svak befolkningsnedgang, og det hevdes at fordelingssystemet i Helse Sørøst for fordeling av midler til de forskjellige foretakene i regionen slår uheldig ut for Innlandet.

Systemet med at kvadrering er befolkningsgrunnlaget i foretakenes opptaksområde synes å være svært lite treffsikkert.

Forenklet får jeg opplyst at systemet betyr:

En befolkning i ett foretak på 10 utløser 199 i tilskudd(10x10) samme befolkning fordelt på to foretak med 5 hver gir 50 i tilskudd (5x5+5x5).

Fra årsskiftet 2105/16 er vekten på dette kriteriet økt fra 3 % til 9.5 %.

Andre RHF bruker andre systemer for fordeling av midler.

Svar:

De regionale helseforetakene tildeles midler etter en nasjonal inntektsmodell. De regionale helseforetakene har igjen modeller for fordeling av inntekter til helseforetakene i sine regioner. Disse bygger på den nasjonale modellen, men har lokale løsninger.

Helseforetakene i Helse Sør-Øst tildeles én basisramme. Denne er ikke fordelt mellom tjenesteområder, og heller ikke mellom drift og kapital. Helse Sør-Øst opplyser at helseforetakene kan gjøre egne prioriteringer, blant annet mellom de ulike fagområdene somatikk, psykisk helsevern og rusbehandling.

Helse Sør-Øst RHF har utviklet en felles modell for fordeling av inntekter i regionen. Inntektsmodellen er til for å sikre at det i regionen gis grunnlag for å yte likeverdige helsetjenester.

Helse Sør-Øst opplyser at inntektsmodellen til Helse Sør-Øst tar høyde for at befolkningen utvikler seg forskjellig mellom sykehusområdene. Sykehusområdene i Helse Sør-Øst, inkludert Innlandet sykehusområde, har hatt og forventer å ha befolkningsvekst i årene framover. I opptaksområdet til Sykehuset Innlandet har befolkningsveksten vært, og er forventet å være,

relativt sett mye lavere enn for andre deler av regionen. Helse Sør-Øst opplyser at samlet sett blir derfor det relative behovet for spesialisthelsetjenester i Sykehuset Innlandet lavere enn i andre deler av regionen, for å sikre likeverdig helsetjenester omfordes ressurser til områder med økt relativt behov. Sykehuset Innlandet får derfor samlet sett en mindre andel av midlene som fordeles gjennom inntektsmodellen.

Helse Sør-Øst opplyser at analysene som ligger til grunn for fordelingsmodellen for psykisk helsevern har vist at det er belegg for et kriterium som reflekterer økende behov for spesialisthelsetjenester ved økende folketall. Innenfor psykisk helsevern viser analyser utført av SINTEF Helse at det i Helse Sør-Øst er indikasjoner på at det er sammenheng mellom bystørrelse og forekomst av alvorlig psykisk lidelse. Dette støttes av internasjonal faglitteratur. Helse Sør-Øst har derfor lagt inn et kriterium som tar hensyn til mer-behov i store byer. Helse Sør-Øst opplyser at det imidlertid ikke er all ressursbruk som lar seg forklare av statistiske sammenhenger av egenskapene ved befolkningen, og en skjønsmessig, begrunnet innvektning er dermed benyttet. Dette er bakgrunnen for modellens "storbyfaktor" som er operasjonalisert gjennom kriteriet "innbyggertall per kommune kvadrert" og vektet inn med 9,5 % i fordelingsmodellen for psykisk helsevern i Helse Sør-Øst. Dette betyr at 9,5 % av midlene som fordeles etter kriteriene for psykisk helsevern fordeles etter denne faktoren, mens resten fordeles etter befolkningens alderssammensetning og sosioøkonomiske kjennetegn. Helse Sør-Øst opplyser at innvektningen av "storbyfaktoren" har vært uendret siden implementering av fordelingsmodellen for psykisk helsevern startet i 2012. Modellen ble gradvis innført slik at den fra 2014 var fullt ut innført.

Helse Sør-Øst oppgir at det er ulik oppfatning i fagmiljøene av forekomst av en "storbyfaktor" i psykisk helsevern og dermed hva som er riktig vektning i fordelingsmodellen.

Jeg har gjennom oppdragsdokumentet for 2016 stilt krav om at de regionale helseforetakene skal prioritere psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Det skal derfor være høyere vekst innenfor disse fagområdene enn somatikk på regionnivå. Distriktpsikiatriske sentre og psykisk helsevern for barn og unge skal prioriteres innen psykisk helsevern. Videre skal andel årsverk i distriktpsikiatriske sentre øke i forhold til sykehus i psykisk helsevern for voksne sammenliknet med 2015.

SPØRSMÅL NR. 1173**Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 3. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Tall frå Norsk pasientregister(NPR) viser at stadig fleire pasientar er blitt plassert i kø for utredning, og færre blir plassert i kø for behandling. Slik kan dei strykas frå den offisielle ventelista sjølv om dei ikkje har fått behandling. Samtidig unngår sjukehus fristbrot og økonomisk straff. Helsedirektoratet har fått i oppdrag å finne ut kvifor dette har skjedd.

Kvifor kallar ikkje helseministeren helseføretaka inn for å forklare sin eigen praksisendringa dei siste åra?»

Svar:

Pasienter som henvises til spesialisthelsetjenesten skal innen 10 virkedager få vurdert henvisningen sin og det skal tas stilling til om pasienten har rett til helsehjelp. Dersom spesialisten som vurderer henvisningen med stor grad av sannsynlighet kan fastslå et behandlingsforløp pasienten skal ha, ansees pasienten som avklart og gis frist til oppstart av behandling. Dersom det ikke kan fastslås et behandlingsforløp basert på henvisningen skal pasienten, ansees som uavklart og gis rett til videre utredning. Selv om fristen kun gjelder starten på pasientforløpet, skal ventetiden underveis i pasientforløpet være forsvarlig og i tråd med normal medisinsk praksis for det aktuelle pasientforløpet. Det er gjort en omfattende jobb med å utarbeide prioriteringsveiledere på de enkelte fagområdene som gir anbefalte tidsfrister for oppstart av utredning for uavklarte tilstander og behandling for avklarte tilstander. Prioriteringsveilederne gir et utgangspunkt for fristfastsettelsen, men spesialisthelsetjenesten må foreta en individuell medisinsk-

faglig vurdering av henvisningen. Dersom sykehusene setter opp en time kun med en intensjon om å oppfylle fristen, uten at den nødvendige helsehjelpen faktisk starter opp, for deretter å la pasienten vente uforsvarlig lenge på det videre pasientforløpet, er dette uakseptabel praksis. Det vi har sett i de senere årene er at har vært en endring i registreringspraksis i form av at flere tas av ventelistene ved utredning. Vi vet ikke om dette skyldes pasientenes behov, ønske om grundigere utredning før behandling, endrede rutiner, eller noe annet.

I tillegg til å be Helsedirektoratet om å se på hvorfor vi ser en endring i registreringspraksis, vil jeg også ta opp dette med de regionale helseforetakene og forsikre meg om at regelverket er riktig forstått. Jeg vil også vise til at Helsedirektoratet, på bakgrunn av rapporter fra Riksrevisjonen og Helsetilsynet i 2012, ble bedt om å gjennomføre tiltak for å oppnå en mer enhetlig praksis for registrering av ventetider. Helsedirektoratet opprettet så en arbeidsgruppe med representanter fra sykehus og regionale helseforetak der de kartla kvaliteten av ventelistedata og kom med en rekke forslag til tiltak for å bedre kvaliteten. Flere tiltak er innført, bla. følgende: Helsedirektoratets nye prioriteringsveiledere kom på plass fra 1. november 2015. Disse skal gi økt forståelse og ensartet praksis for når start helsehjelp skal gis for ulike tilstandsgrupper. Helsedirektoratet har utarbeidet et nytt ventelisterundskriv av 1. november 2015 med formål lik og korrekt registrering av ventetid. De fire regionale helseforetakene har samarbeidet om og utarbeidet et nytt e-læringskurs. Her beskrives kriteriene for å gi pasienter rett til nødvendig helsehjelp, og hvem som skal ha denne retten i form av frist til utredning eller behandling.

SPØRSMÅL NR. 1174**Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 6. juni 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil ei nedlegging av Moss lufthavn Rygge gjera at rekninga frå Avinor til Sandefjord Lufthavn Torp aukar, og i så fall kor mykje?»

GRUNNGJEVING:

Då Geiteryggen lufthavn ved Skien vart lagt ned ble det kjent at Rygge og Torp fekk auka utgifter til Avinor sidan dei måtte ta over Geiteryggen sin del av kostnadane. Eg ber om eit oversyn over kva Rygge og Torp i

dag betaler til Avinor og korleis dette vert for Torp og Rygge forsvinn.

Svar:

Faktum og status

Lufthamnene på Torp og Rygge mottar i dag to typar tenester frå Avinor Flysikring AS: (1) Tårntenester som vert ytt lokalt på dei to lufthamnene og (2) innflygingstenester som vert ytt frå Avinor Flysikring AS sin kontrollsentral i Røyken. Innflygingstenestene vert ytt som ei fellesteneste for dei to lufthamnene i det luftrommet som vert kalla Farris TMA. Denne saka gjeld berre den eine halvdel av dei samla kostnadene forbunde med innflygingstenestene. Den andre halvdel er tilordna undervegstenesta som vert ytt i det øvre luftrommet der det er ein felles kostbase for heile det norske luftrommet.

Begge lufthamner betaler i dag for tårntenestene. Sandefjord Lufthavn AS har nekta å betale for innflygingstenestene fordi dei meiner at dei ikkje er rettsleg forplikta til det. Selskapet har brakt saka inn for retten, og ankesak vert handsama i lagamannsretten denne veka. Sandefjord Lufthavn AS vann i første instans, og Avinor Flysikring AS har anka.

Rygge sivile lufthavn AS betaler for innflygingstenestene i Farris TMA. Bakgrunnen er at Rygge sivile lufthavn AS har trått inn i dei eldre (betalings)pliktane Forsvaret har mot Avinor Flysikring AS etter den generelle Samarbeidsavtala dei to sistnemnde har seg imellom. Rettsgrunnlaget er med andre ord ei avtale som ikkje legg plikt på Sandefjord Lufthavn AS. Status er etter dette at Rygge sivile lufthavn AS betaler for både tårn- og innflygingstenester, medan Sandefjord Lufthavn AS berre betaler for tårntenestene.

Dei samla kostnadene forbunde med innflygingstenestene i Farris TMA er i dag 46 millionar kroner. Desse må som nemnt først delast likt mellom kostnadsbasen for undervegstenestene og dei innflygingstenestene som ikkje er ein del av undervegstenestene (avgiftstek-

nisk sett er desse, saman med tårntenestene, å rekne som såkalla "terminaltenester"). Den eine halvdel på 23 millionar kroner skal ifølgje det berekningsgrunnlaget som ligg til grunn for rettssaka betalast samla av Rygge sivile lufthavn AS og Sandefjord Lufthavn AS. Den innbyrdes fordelingsnøkkelen dei i mellom er i 2016 (basert på talet for kommersielle flyrørslar i 2015) 14 millionar kroner frå Torp og 9 millionar kroner frå Rygge.

Konsekvensar for tårnkostnadane dersom Moss lufthavn Rygge vert lagt ned

Så lenge tenestene vert ytt og organisert som i dag, er det ikkje grunn til å tru at ei nedlegging av Moss lufthavn Rygge vil ha konsekvensar for kostnaden til tårntenestene på Sandefjord lufthavn Torp. Tårntenestene på dei to lufthamnene er heilt separate.

Konsekvensar for innflygingskostnadane dersom Moss lufthavn Rygge vert lagt ned

Om Moss lufthavn Rygge vert lagt ned, vil Avinor Flysikring AS vurdere korleis innflygingstenestene kan organiserast best mogleg for den aktiviteten som er att. Nedlegging av sivil drift på Rygge kan gjere det samla sett meir kostnadseffektivt å avvike Farris TMA og i staden yte dei innflygingstenestene som Torp og Rygge treng frå tårna på dei to lufthamnene. I så fall oppnår ein to ting: (1) Dei samla kostnadane vil reduserast fordi det vert realisert stordriftsfordeler mellom tårn- og innflygingstenestene, og (2) tenestene til Torp og Rygge vert klart skilde – både drifta og kostnadane. Det er på noverande tidspunkt ikkje mogleg å seie noko om kor mykje kostnadene eventuelt vil kunne reduserast. Ei eventuell endring vil krevje godkjenning frå Luftfartstilsynet.

Dersom Sandefjord Lufthavn AS vinn den pågåande rettssaka, vil selskapet ikkje ha plikt til å betale for nokre innflygingskostnadar. Då har det ikkje noko å seie at verksemda på Rygge vert redusert.

SPØRSMÅL NR. 1175

Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Ingebjørg Amanda Godskesen

Besvart 3. juni 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«I Aust-Agder er det 3 bommer på E18 gjennom fylket, 1 mellom Kristiansand og Lillesand, 1 mellom Lillesand og Grimstad og en i Gjerstad.

Hvor lang tid er det igjen før veien er nedbetalt, og hvor mye penger gjenstår å betale før bommene kan tas bort?»

BEGRUNNELSE:

Et av mine store øyeblikk i livet, var da jeg på vegne av regjeringen kunne legge ned bommen på Rv9 i Setesdalen. Jeg får mange spørsmål om når jeg skal legge ned flere bommer i fylket vårt. Derfor er det viktig å vite når det er realistisk at de resterende bommer i Aust-Agder forsvinner.

Svar:

I Prop. 106 S (2010-2011) om Utviding av Aust-Agderpakka er det lagt til grunn at innkrevingen i de tre bomstasjonene skal opphøre tidlig i 2019. Så langt har bompenginntektene vært høyere enn opprinnelig forutsatt. Det gjenstår imidlertid noen avklaringer før tidspunkt for å avslutte bompenginnkrevingen kan fastsettes, bl.a. knyttet til elbil-andel, kostnader ved avvikling av bompenginnkrevingen og prisjustering av bompengebidraget til OPS-prosjektet E39 Grimstad – Kristiansand.

SPØRSMÅL NR. 1176

Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 3. juni 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Det er sagt at ein berre skal betale ei "flyseteavgift" per flyreise sjølv om denne består av fleire flygninger.

Kan statsråden garantere at ingen må betale meir enn ei avgift per reise?»

GRUNNGJEVING:

Det er vedteke at transfer- og transittpassasjerer skal sleppe avgift. Det er ikkje noko krav om at det skal ligge føre ei avtale mellom flyselskapa for å sikre dette.

Korleis skal ein gå fram for å få pengane attende om ein har kome i den situasjonen at ein har betalt meir enn ei avgift.

Svar:

Etter Stortinget sitt avgiftsvedtak skal det betalast ei avgift på kr 80 per passasjer på ervervsmessig flyging frå norske lufthavner. Transitt- og transferpassasjerar er fritekne for avgift.

Dei avgiftspliktige (flyselskapa) må kunne dokumentere at vilkåra for fritak er oppfylte, dvs. at dei må berekne og betale avgift dersom dei ikkje kan dokumentere dette. Flyselskapa vel sjølve korleis dei vil dokumentere fritaket.

Ved deklarerer av avgift (innlevering av avgiftsoppgåve) skal det nyttast faste avgiftskodar og avgiftsgrupper, og for avgiftsfritak. Skatteetaten vil gi nærare informasjon om dette.

SPØRSMÅL NR. 1177

Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 6. juni 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hva tenker statsråden om at Avtalefestet pensjon (AFP) ikke følger de samme utbetalingsprinsippene som alderspensjon, og at man risikerer å miste retten til AFP og summen man har opptjent seg gjennom et

langt arbeidsforhold dersom man ikke tar den ut når man fremdeles er reell arbeidstaker?»

BEGRUNNELSE:

For ansatte i privat sektor er AFP en tariffbasert pensjonsordning som kan tas ut fra fylte 62 år og som så skal følge pensjonisten resten av livet, ved siden av alderspensjon fra folketrygden. For å få utbetalt alderspensjon må man kun oppfylle et aldersvilkår, samt være medlem av folketrygden. Ved utbetaling av AFP må flere krav oppfylles, deriblant ett om at man fremdeles skal være "reell arbeidstaker". Dette vil, ifølge Fellesordningen for AFP, si at man "fysisk er på jobb og utfører fast arbeid (...) og arbeidet må utgjøre 20 % på årsbasis for at kriteriet om femdel av fulltidsstilling skal anses oppfylt".

For å ha rett til AFP må man ha arbeidet i en AFP-bedrift i minst 7 år. Dersom man har en AFP-ordning med arbeidsgiver, men ikke får levert søknad om utbetaling av AFP innen den siste måneden man er reell arbeidstaker, risikerer man å miste retten til uttak for all fremtid. For enkelte kan det i ytterste konsekvens bety at en byråkratisk misforståelse fører til at man mister en ytelse man har regnet med å ha resten av livet.

Svar:

Avtalefestet pensjon (AFP) i privat sektor er en tariffbasert pensjonsordning for ansatte i privat sektor. Den någjeldende ordningen ble framforhandlet av tariffpartene i privat sektor ved lønnsoppgjøret i 2008. AFP-ordningen ble fra 2011 tilpasset pensjonsreformer

men slik at ytelsen utgjør et livsvarig påslag til alderspensjon fra folketrygden.

Partene har opprettet Fellesordningen, som er et eget rettssubjekt. Partene har videre etablert egne vedtekter for ordningen. Vedtektene inneholder detaljerte regler om blant annet tilslutning til Fellesordningen, bestemmelser om finansiering, vilkår knyttet til uttakstidspunktet og vilkår som må være oppfylt ved fylte 62 år.

Privat AFP har helt siden opprettelsen i 1988 har vært en ordning basert på pensjonering av yrkesaktive, etter en kvalifikasjonsmodell. Det vil si at man ikke opptjener fortløpende rettigheter til AFP på samme måte som for eksempel tjenestepensjon tjenes opp, men at man på uttakstidspunktet må fylle alle vilkårene for å ha rett til AFP. Et sentralt vilkår er at man er ansatt og arbeider i en bedrift som har tariffavtale om AFP. Fratrer man en stilling før uttak av AFP, får man ikke med seg noen oppsatt rett, fripolise eller lignende.

Staten har siden opprettelsen av ordningen i 1988 bidratt med å dekke deler av finansieringen. Den gjeldende AFP-tilskottsloven er i det vesentlige en lovfesting av avtalen partene inngikk.

I forbindelse med avtalen om ny AFP i 2008 avtalte partene blant annet at "Senest i 2017 skal partene, med assistanse av Pensjonsrådet, evaluere overgangen til ny AFP og vurdere behovet for endring av ytelsen størrelse". Partene vil her ha muligheten til å vurdere eventuelle endringer i ordningen, og jeg mener det er hensiktsmessig å avvente hva som kommer ut av denne evalueringen.

SPØRSMÅL NR. 1178

Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 1. juni 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Smugling er et alvorlig samfunnsproblem og medfører at farlige varer kommer i omløp i Norge. Mindreårige får tak i varer de ikke har lov til, og samfunnet og næringsliv taper store inntekter på smuglingen. Ved flere anledninger har stortingsflertallet styrket innsatsen mot smugling, men i Fædrelandsvennen fremkommer det at en smuglergruppe smugler store mengder, og fortsetter smuglingen selv om de blir stoppet.

Hva mener statsråden må gjøres for å hindre smugling, og vil han vurdere strengere bøter eller straffer?»

BEGRUNNELSE:

Fædrelandsvennen melder i flere saker at tollerne i Kristiansand i flere år har brukt store ressurser og gang på gang stoppet en smuglergruppe som jevnlig reiser tur-retur Danmark. Tollerne mener det er velorganisert apparat som står bak og som smugler f.eks. alkohol og røyk. Det kan virke som straffene ikke hindrer dem fra å ta nye turer da de blir tatt flere ganger, og tollerne kan gjenkjenne dem.

Bare i avgifter er det visstnok en unndragelse på 50 millioner kroner. En 63-årig kvinne er siktet for å ha solgt til mindreårige, og varene mistenkes å stamme fra smugling.

Svar:

Etter min mening er en effektiv vareførselkontroll et helt sentralt virkemiddel for å forhindre smugling og avdekke tollovertredelser. Når det gjelder hvordan en effektiv vareførselkontroll best kan organiseres og gjennomføres, er dette er noe som tollmyndighetene best kan besvare.

Det er Tolletaten som har primærkompetansen til å kontrollere vareførsel over grensen med utgangspunkt i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven). De nærmere bestemmelser om tollkontroll fremgår av tolloven kapittel 13 og straffe-bestemmelsene av kapittel 16. Det er finansministeren som er ansvarlig både for etats-styringen av Tolletaten og for tolloven med forskrift.

Etter tolloven § 13-4 annet ledd har politiet plikt til på anmodning å bistå tollmyndighetene ved kontroll. Ut over dette har politiet og påtalemyndigheten ansvar for oppfølging av forhold som anmeldes. Politiet har generelt et godt samarbeid med tollmyndighetene.

Straffebestemmelsene for tollovertredelser er gradert etter type overtredelse og alvorlighetsgrad. De minst alvorlige overtredelsene kan straffes med forenklet forelegg (tolloven § 16-9) og de mest alvorlige med fengsel inntil 6 år (tolloven § 16-7).

Dersom en straffbar handling er utøvd som ledd i aktivitetene til en organisert, kriminell gruppe, noe som kan være tilfelle ved særlig alvorlige overtredelser, vil strafferammen kunne forhøyes etter straffeloven § 79 bokstav c. I tillegg kan varer som har vært gjenstand

for tollovertredelse, inndras til fordel for statskasse. Jeg har ikke i dag kunnskap om forhold som tilsier at det er behov for å skjerpe straffebestemmelsene.

I Prp. 1 S (2015-2016) er det fremhevet prioriterte områder, hvorav grov profittmotivert kriminalitet er ett av de prioriterte områdene for politiets innsats. Riksadvokaten har i sitt mål- og prioriteringsskriv for 2016 fremhevet alvorlig internasjonal og organisert kriminalitet som en av de sentrale og landsdekkende prioriteringene.

Smugling i større omfang vil ofte ha internasjonal tilknytning og være av organisert karakter. Innenfor de sentrale og landsdekkende prioriteringene er det politimesteren som leder av lokal påtalemyndighet, som på grunnlag av kunnskap om lokale forhold må foreta prioriteringene, herunder vurdere ressursinnsatsen, mellom ulike oppgaver. Dette gjelder selvfølgelig også i forhold til tollovertredelser og oppfølgingen av slike saker.

Siden regjeringen tiltrådte i 2013 er politisektoren styrket med over 1000 nye stillinger og cirka 3 milliarder kroner. Det bør derfor være handlingsrom for å slå ned på grov profittmotivert kriminalitet relatert til smugling.

Jeg vil avslutningsvis nevne at Finansdepartementet i mai i år sendte på høring forslag til endringer i tolloven og tollforskriften for å styrke Tolletatens vareførselkontroll. Høringsforslaget omfatter endringer i og utvidelser av tollmyndighetenes kontrollhjemler og nye sanksjons-muligheter.

SPØRSMÅL NR. 1179

Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Ingrid Heggo

Besvart 3. juni 2016 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Er det sett tak på antal utviklingskonsesjonar som vert innvilga, og kor stort er estimatet for innbetaling til Havbruksfondet i 2016 og 2017?»

GRUNNGJEVING:

Arbeiderpartiet har tatt til orde for ei arealavgift til kommunane, slik at kommunar som alt har tilrettelagt for havbruk skal få langsiktige og føreseilege inntekter. Samtlege politiske parti på Stortinget, undateke SV og MGD, inngjekk ifm handsaminga av Meld. St. 16 Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og orretoppdrett, eit kompromiss om å opprette

eit havfond. 80 % av inntektene frå årlig vekst og nye konsesjonar skulle inngå i dette fondet. 20 % skulle tilfalle staten. Havbruksfondet vart oppretta 1. januar i år, og meg bekjent er det ikkje komme ei einaste krone inn på fondet endå. I revidert budsjett for 2016 går det fram at 20 % av inntektene frå nye konsesjonar går til staten i tråd med Stortinget sitt vedtak. 80 % skal gå til havbruksfondet. 70 % skal fordelast med halvparten til kommunar som allereie har havbruk, og halvparten til kommunar som legg til rette for nye areal. Det vart også sett tak på utbetaling pr. kommune for nye konsesjonar. Signala som kjem frå oppdrettarane er at det ikkje vil bli vekst i år pga dei strenge lusekrava. Regjeringa tolkar også Stortingsvedtaket slik at innbetalinger frå nye

konsesjoner som vart utlyst/gjevne før Stortingsvedtaket ikkje kjem inn i havbruksfondet sjølv om innbetalingane skjer etter 1. januar i år. I tillegg er dei nye utlyste utviklingskonsesjonane gratis. Det er og grunn til å tru at det er her veksten vil komme framover så slik sett er det grunn til å setje spørsmålsteget ved korleis utviklingskonsesjonane vil påverke kor mykje som er inn i havbruksfondet. Det er uklart om det er sett eit tak på kor mange konsesjonar regjeringa ønskjer å gje som utviklingskonsesjonar, eventuelle konsekvensar av utviklingskonsesjonane for havbruksfondet og korleis utviklingskonsesjonane er ramma inn for å unngå "verdsmeisterskap i søknadsskriving".

Svar:

Regjeringen introduserte i november 2015 en ny type spesialtillatelse innen lakse- og ørretoppdrett, utviklingstillatelser. Utviklingstillatelsene legger til rette for utvikling av ny og banebrytende teknologi ved at prosjekter som innebærer betydelig innovasjon kan søke om en tillatelse til å prøve ut et prosjekt. Tillatelsene er tidsbegrenset, og kan for et enkelt prosjekt gis for inntil 15 år. Ordningen skal favne bredt, og jeg ønsker at egnede ideer får muligheten til å bli testet ut. Det er dermed ikke satt noen begrensninger på hvor mange utviklingstillatelser som vil tildeles.

Det er imidlertid fastsatt kriterier som må oppfylles for at en søknad skal innvilges. Kriteriene er blant annet at et prosjekt må innebære betydelig innovasjon og investeringer og at prosjektet skal skille seg vesentlig fra tidligere kunnskap og teknologi som er i alminnelig kommersiell bruk. I dette ligger det visse begrensninger

for hvilke prosjekter som er aktuelle for ordningen. Utviklingstillatelsene er en prøveordning som skal vare i to år. Mot slutten av toårsperioden vil det kunne være naturlig å evaluere ordningen og vurdere en eventuell videreføring av den.

Ved behandlingen av Meld. St. 16 (2014-2015) Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett, ble regjeringen bedt om å legge frem forslag om et havbruksfond som skal fordele kommunenes og fylkeskommunenes inntekter fra vederlagene fra nye konsesjoner og vekst på eksisterende konsesjoner. Stortinget har tidligere besluttet at 80 pst. tilfaller kommuner og fylkeskommuner med oppdrettsvirksomhet gjennom havbruksfondet. De resterende 20 pst. av inntektene fra kapasitetstildelinger skal tilfalle staten. Det vil dermed være en direkte sammenheng mellom innbetalte vederlag fra kapasitetstildelinger og midler som fordeles gjennom havbruksfondet.

Det er foreløpig ikke planlagt nye tildelingsrunder i 2016, og uten inntekter vil det ikke være midler å fordele gjennom havbruksfondet i 2016. I 2017 vil det nye systemet for vekst innen havbruk etter planen implementeres. Under det nye systemet vil det kunne tildeles vekst i oppdrettstillatelser mot et vederlag, dersom miljøstatusen i de enkelte produksjonsområdene er akseptabel. Størrelsen på det samlede vederlaget, og dermed midlene som fordeles gjennom havbruksfondet, avhenger derfor av en rekke forhold beheftet med usikkerhet. Dette inkluderer blant annet miljøstatus i produksjonsområdene langs kysten og eventuelt markedsverdien av en oppdrettstillatelse på tildelingspunktet. De beregninger som kunne gjøres av dette nå, vil derfor åpenbart måtte være svært usikre.

SPØRSMÅL NR. 1180

Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 3. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil helse- og omsorgsministeren gjøre for å bedre det psykiske helsevernet i fengsel, slik at ansatte og innsatte kan følge seg trygge, og vil det bli fremlagt sak for Stortinget om dette?»

BEGRUNNELSE:

I Opptrappingsplan for rusfeltet Prop. 15 S (2016-2020) varsler regjeringen at den vil styrke det polikli-

nisk psykiatriske behandlingstilbudet i fengslene for å tilby tjenester innen både TSB og psykisk helsevern. Det dokumenteres i samme proposisjon at behovene er store. Spørsmålsstilleren ønsker svar på hvordan helse- og omsorgsministeren tenker å følge opp dette ovenfor Stortinget.

De som arbeider i fengslene varsler nå om at dette arbeidet haster.

24. mai sendte Oslo fengselsfunksjonærers forening, Bergen fengselsfunksjonærers forening, Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund (NFF) Uller-

smo fengsel og NFF Trondheim fengsel bekymringsmelding til direktør i Kriminalomsorgsdirektoratet og justiskomiteens leder om det de oppfatter som en dyp krise i kriminalomsorgen (BT 24.05 og NTB 25.05).

De opplyser at psykiatriske problemer blant fangene og utenlandske fanger som de ansatte ikke kjenner godt nok gjør sikkerhetsbekymringene enda større for de ansatte.

Svar:

Jeg har som representanten Toppe også merket meg oppslagene i media om bekymringen for innsatte sin psykiske helse og at dette også påvirker de ansatte i fengslene sin arbeidssituasjon.

Når det gjelder ansvaret for helse- og omsorgstjenesten til innsatte ligger dette, som kjent, hos vertskommunen for det enkelte fengsel. Disse kommunene får årlig øremerkede midler for å ivareta dette ansvaret. Videre er det den helseregionen det enkelte fengsel geografisk ligger som har ansvaret for å tilby innsatte spesialisthelsetjenester, inkludert tjenester innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling (TSB).

Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri i Helseregion Sør-Øst offentliggjorde høsten 2014 rapporten Forekomst av psykiske lidelser hos domfelte i norske fengsler (Cramer-rapporten). Denne rapporten er den første i sitt slag i Norge og presenterer en kartlegging av forekomsten av psykiske lidelser blant innsatte, basert på omfattende og strukturerte diagnostiske intervju. Rapporten viser at innsatte i norske fengsler har en langt høyere forekomst av psykisk lidelser enn i befolkningen generelt. Ifølge rapporten hadde lang de fleste innsatte en personlighetsforstyrrelse og mange ulike psykiske lidelser som angst, depresjon, ADHD og om lag halvparten hadde en avhengighet av ett eller flere rusmidler. Det er samtidig nødvendig å presisere at rapporten ikke kan si noe om hvilket behandlingstilbud de innsatte har behov for. Anslag over forekomst av psykiske lidelser og rusavhengighet omfatter:

- tilstander og personer som ikke ønsker behandling
- innsatte som ikke trenger behandling
- personer som vil ha rett til behandling

På bakgrunn av den ovennevnte rapporten ba Justis- og beredskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet Kriminalomsorgsdirektoratet og Helse- og omsorgsdepartementet om å nedsette en arbeidsgruppe bestående av representanter fra begge etater. Arbeidsgruppen ble bedt om å legge frem forslag til tiltak for å følge opp de forhold som ble avdekket i Cramer-rapporten. Arbeidsgruppen har for kort tid siden kommet med sine forslag til tiltak og disse tiltakene er nå til vurdering i de to departementene.

Som representanten viser til, har Regjeringen i Opptrappingsplan for rusfeltet (Prop. 15 S. (2015-2016)) varslet en rekke tiltak som berører straffedømte med psykiske lidelser og/eller rusavhengighet. Dette er en plan frem til og med 2020. For budsjettet for 2016 har Stortinget gitt sin tilslutning til følgende som har betydning for det representanten Toppe tar opp:

- Narkotikaprogram med domstolskontroll (ND) som frem til 2015 var et forsøksprosjekt i Oslo og Bergen, ble fra 2016 gjort permanent og til et landsdekkende tilbud. Det er i 2016 bevilget i alt 30 mill. kroner til denne utvidelsen
- Videre bevilget Stortinget 30 mill. kroner til utvikling av forpliktende samarbeidsmodeller, herunder utvikling av mottaks- og oppfølgingssentre og etablering av flere lavterskel substitusjonsbehandlings-sentre som for eksempel etter modell av LASSO i Oslo. Dette er tiltak som kan bidra til rusavhengige som ofte også har psykiske lidelser lettere kommer i kontakt med hjelpeapparatet og derved unngår kriminalitet med påfølgende soning

I tillegg har jeg i årets oppdragsdokument til de regionale helseforetakene bedt om at det skal etableres flere tilbud innen psykisk helsevern i norske fengsler.

Ettersom Opptrappingsplanen vil vare frem til 2020 vil Regjeringen i løpet av planperioden også:

- Styrke det poliklinisk psykiatriske behandlingstilbudet i fengslene for å tilby tjenester innen både TSB og psykisk helsevern
- Vurdere hvordan avrusningstilbudet for innsatte kan styrkes, herunder vurdere et pilotprosjekt med avrusning i fengsel
- Vurdere å etablere nye tilbud om tverrfaglig spesialisert behandling i fengsel etter Stifinner'n-modell
- Stimulere til økt bruk av soning etter § 12
- Vurdere effekten av integrert rus- og voldsbehandling, samt brukernes synspunkter på arbeid med volds- og traumeerfaringer i rusbehandling
- Bidra til å styrke primærhelsetjenestetilbudet i fengslene

I tillegg til det som er omtalt ovenfor kan jeg orientere om at Justis- og beredskapsdepartementet leder et arbeid, der også mitt departement i tillegg til Kommunal- og regionaldepartementet, Kunnskapsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet er representert. Dette arbeidet som omtales som "glippsoner"-tematikk går ut på å utarbeide forslag til hvordan forholdene bedre kan tilrettelegges for at innsatte ved endt soning blir fulgt opp av ansvarlige instanser. Dette arbeidet skal etter planen være ferdig før sommeren.

Som det fremgår av mitt svar, er det en rekke tiltak som enten blir gjennomført eller som vil bli gjennomført i årene som kommer.

Jeg anser dette som en beskrivelse av tiltak på mitt ansvarsområde. Selv om de forhold som er redegjort

for også vil kunne påvirke situasjonen til de ansatte i fengslene på en positiv måte, vil det for øvrig være Justis- og beredskapsministeren som må redegjøre nærmere for hvilke eventuelle tiltak som kan iverksettes på Justis- og beredskapsministerens områder.

SPØRSMÅL NR. 1181

Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 3. juni 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vil samferdselsministeren legge til rette for å åpent vurdere mulig bruk av .bv i Norge, eller en offentlig høring før politisk vedtak blir fattet i denne saken?»

BEGRUNNELSE:

Norge eier domenenavnene .sv (Svalbard) og .bv (Bouvetøya) i tillegg til .no. Norid, som forvalter disse navnene, ønsker å overføre .bv til en nederlandsk organisasjon, og har søkt om dispensasjon om dette. Dispensasjonssøknaden er unntatt offentlighet. Data-tilsynet, Forbrukerrådet, og Teknologirådet har bedt om at salget stoppes for å vurdere bruk av .bv i Norge.

Svar:

La meg igjen understreke at jeg ønsker å tilrettelegge for så mye internett og internettindustri som mulig i Norge. Nederland er en viktig del av den globale internett-infrastrukturen og har en viktig posisjon. En avtale mellom Norid og SIDN om bruk av .bv i Nederland vil etter Norids vurdering åpne for et samarbeid

mellom disse to forvalterne av landkodedomener som vil gagne Norid og derigjennom det norske internett-samfunnet. Et av hovedmålene for forvaltningen av domeneområdet er å sikre stabilitet og fortsatt vekst for det nasjonale landkodedomenet .no.

Jeg viser til mitt svar av 1. april 2016 med redegjørelse for saken, og til at departementet for å få belyst dispensasjonsspørsmålet har hatt møte med representanter fra miljø som ikke ønsker at .bv skal leies ut til SIDN. Jeg viser også til mitt svar 10. oktober 2014 der det ble redegjort for Nasjonal kommunikasjonsmyndighets dialog med bransjen om .bv.

Forvaltningen av .bv er lagt til Norid ved at den internasjonale forvalter av toppdomener (IANA/ICANN) har tildelt Norid norske landkodedomener. Norids handlingsrom ved forvaltningen av de norske landkodedomener .no, .bv og .sj følger av domeneforskriften. Hvis Norid gis avslag på dispensasjonssøknaden fra domeneforskriften slik at avtale med SIDN ikke kan inngås, så er det fremdeles Norid som disponerer .bv innenfor rammene som forskriften setter. Jeg legger derfor ikke opp til en offentlig høring om bruken av .bv.

SPØRSMÅL NR. 1182

Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen

Besvart 7. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I hvilken grad forklarer funnene og påpekningene i rapporten "Kvalitet i ventelistedata" at antall ventende

har gått ned med 42 000 pasienter, slik Erna Solberg, Siv Jensen og Bent Høie har vist til i Stortinget, på landsmøter og i media?»

BEGRUNNELSE:

I rapporten «Kvalitet i ventelistedata» (Helsedirektoratet 2014), viste valideringen av tallene at det for samme pasientforløp ble opprettet mer enn én henvisningsperiode ved registrering. De 526 forløpene som inngikk i valideringen genererte totalt 819 henvisninger i NPR. Det kan medføre en feilaktig volumøkning ved telling av antall nyhenviste, antall ordinært avviklede og antall ventende. Dette beskriver situasjonen fram til 2013-2014. Dette vil si at før 2013 ble 526 pasienter registrert som 819 pasienter. Nå registreres de som det antatt riktige antall.

Svar:

Jeg forstår spørsmålet fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen slik at hun ønsker en redegjørelse på om nedgangen i antall ventende fra 2013 er noe kunstig høy. Det blir vist til rapporten fra Helsedirektoratet "Kvalitet i ventelistedata" der et av funnene er at én henvisning genererer flere henvisninger i Norsk pasientregister (NPR) for det utvalget som ble undersøkt. De om lag 526 forløpene som inngikk i valideringen genererte totalt 819 henvisninger i NPR. Helsedirektoratet skriver at dette kan medføre en feilaktig volumøkning ved telling av antall nyhenviste, antall ordinært avviklede og antall ventende.

I ventelistestatistikken er det henvisninger som telles. Dette innebærer at samme pasient kan inngå i statistikken mer enn en gang. I tilfeller der pasienten er henvist for ulike tilstander eller problemstillinger, er det riktig å telle pasienten flere ganger. Samme pasient kan eksempelvis vente både på en utredning for fordøyelsesbesvær, og på en hofteoperasjon. Men ifølge Helsedirektoratet telles henvisninger, i noen tilfeller, mer enn én gang uten at det er grunnlag for en slik praksis.

En metode for å unngå å telle én henvisning flere ganger uten at det er grunnlag for det, er å se på antall unike ventende pasienter. Tall fra NPR viser at ved utgangen av 2015 var det om lag 216 000 ventende pasienter (unike). Tilsvarende tall for 2013 var om lag 259 000 unike pasienter; en reduksjon på om lag 43 000 pasienter eller 16 prosent. En utfordring ved disse tallene er at én pasient kan være henvist for ulike tilstander, og det tar ikke disse tallene hensyn til. Tallene illustrerer likevel at nedgangen vi ser i antall ventende pasienter synes å være på rett nivå når vi vurderer i forhold til antall unike pasienter.

I all statistikk kan det være feilkilder. For disse tallene er denne muligheten til stede i hele tidsperioden tallene er blitt publisert. I diskusjonen om resultatene og utviklingen er derfor det vesentlige spørsmålet om tallene er sammenlignbare med tidligere år. Det er de.

SPØRSMÅL NR. 1183

Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 7. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden fremvise en oversikt over antall ventende og de faktiske ventetidene for pasienter på både den interne og eksterne ventelisten, for samtlige foretak for perioden 2010-2015? Vi ber om at oversikten baserer seg på tall fra NPR og inneholder tall som gjengir antall ventende for det respektive foretaket, ventetiden nasjonalt, ventetid til første konsultasjon ved den enkelte foretak, faktisk ventetid til prosedyre nasjonalt og faktisk ventetid for det enkelte foretaket?»

BEGRUNNELSE:

Pasienter som er henvist til spesialisthelsetjenesten, har krav på å bli vurdert og få en dato for når nødvendig helsehjelp senest skal starte.

Dersom sykehuset ikke klarer å gi en time innen fristen, blir det registrert som fristbrudd. Fra august til desember 2015 sank andelen fristbrudd fra 5,2 til 1,1 prosent og ventetiden sank fra 74 til 61 dager i januar 2016, i følge tall fra NPR. Tall fra samme register viser at stadig flere pasienter blir plassert i kø for utredning, færre blir plassert i kø for behandling og flere blir avvist. Slik kan sykehus stryke pasienter fra den offisielle ventelisten selv om de ikke har fått behandling. Sykehuset unngår fristbrudd og økonomiske konsekvenser. Dette er uheldig praksis, og i strid med lovens intensjoner, slik det fremkommer av blant annet Prop. 118 L (2013-2014). Dagens Medisin og NRK (26.05.16) viser til at fra 1.11.15 har spesialisthelsetjenesten frist på 10 dager til å vurdere behovet til pasienter henvist fra fastlege og primærhelsetjenesten. Det pekes på at dette kan være en vridningseffekt og et utslag av poli-

tisk press for å redusere ventetid, fjerne fristbrudd og øke tilgjengeligheten.

Svar:

Antall ventende er et øyeblikksmål som forteller hvor mange henvisninger som er registrert for elektiv behandling på et gitt tidspunkt. Dette omfatter ventende til både utredning og behandling. Det er venteliste til oppstart av helsehjelp i spesialisthelsetjenesten som er gjenstand for måling. Etter gjeldende registreringsregler skal det opprettes kun én henvisningsperiode for hvert behandlingsforløp til Norsk pasientregister (NPR), slik at pasienten telles som ventende kun én gang for samme syketilfelle. Interne henvisninger i sykehuset rapporteres ikke til NPR. Pasienten telles ikke på nytt ved eventuell venting senere i utrednings- eller behandlingsforløpet. Undersøkelser har vist at det i noen tilfeller, opprettes flere henvisninger for det samme forløpet. Pasienten vil da telles på venteliste mer enn én gang.

Vedlagte to tabeller viser antall ventende, og ventetid til oppstart av helsehjelp i spesialisthelsetjenesten for pasienter som er ordinært avviklet fra venteliste per helseforetak i perioden 2011-2015, dvs. såkalt ekstern venteliste. Det foreligger ikke tall fra NPR for tid til prosedyrer og første kontakt per helseforetak for samme periode. Som nevnt over rapporteres ikke interne ventelister til NPR.

Der det er registrert aktivitet i form av bestemte utrednings- eller behandlingsprosedyrer er det mulig å

måle tid fra mottak av henvisning til dato for gjennomført prosedyre eller tjeneste. Disse tallene er tilgjengelige for 2013-2015. Dette gir mer informasjon om utvalgte forløp, og er en detaljering av ventelistestatistikken. Målingen omfatter 121 ulike utrednings- eller behandlingsprosedyrer innen somatikk og i overkant av 300 000 henvisninger. Samlet viser disse tallene at median ventetid til tjenestestart var 70 dager i 2015. Dette er en nedgang på to dager fra 2014 og 7 dager fra 2013. Avstanden (antall dager) mellom median tid til tjenestestart og median tid til ventetid slutt var 21 dager i 2015. Merk at det i denne perioden også kan ha vært forsøkt konservativ behandling først, eller at man avventer sykdommens utvikling før behandling i form av prosedyre blir iverksatt. Dette er tall som tyder på at den nedgangen vi ser i gjennomsnittlige ventetider er reell.

2 vedlegg til svar.

Antall ventende per 31.12. 2011 - 2015. Alle sektorer.

Ventetid til start helsehjelp, gjennomsnittlig ventetid i dager totalt, per helseregion og per helseforetak.

Antall ventende per 31.12. 2011 - 2015. Alle sektorer

År og tertial	2011*	2012	2013	2014	2015
Behandlingssted					
Totalt	281598	279059	275111	270539	228619
Helse Sør-Øst	153861	149115	145679	143964	119379
Sunnaas sykehus HF	487	449	656	268	323
Vestre Viken HF	19638	20357	19293	20180	15714
Lovisenberg diakonale sykehus A/S	5392	6571	7256	6325	5324
Diakonhjemmet sykehus A/S	1880	2462	2715	2513	1836
Akershus universitetssykehus HF	17336	18954	17975	16843	13786
Sykehuset Innlandet HF	18828	17907	18986	18833	15727
Sykehuset Østfold HF	11241	11686	10683	12699	10990
Sørlandet Sykehus HF	15739	14680	15081	13295	13530
Sykehuset i Vestfold HF	10026	10498	11861	10188	9673
Sykehuset Telemark HF	8402	9872	10930	9099	8152
Oslo universitetssykehus HF	37636	30440	24996	28914	19902
Privat Sør-Øst	7256	5239	5247	4807	4422
Helse Vest	49013	51608	51331	51553	46745
Helse Stavanger HF	14881	14326	13759	14557	14051
Helse Fonna HF	6486	7342	8061	7246	6522
Helse Bergen HF	16834	18662	18417	18362	16688
Helse Førde HF	5938	6659	6398	6698	5246
Privat Vest	4874	4619	4696	4690	4238
Helse Midt-Norge	37715	38912	39318	34365	27223
St. Olavs Hospital HF	16967	16912	16290	12797	11426
Helse Nord Trøndelag HF	5859	7034	8489	6719	5047
Rusbehandling Midt-Norge HF	152	188	170	-	-
Helse Møre og Romsdal HF	14737	14778	14369	14811	10714
Privat Midt-Norge	-	-	-	38	36
Helse Nord	39555	37544	36723	39125	32605
Finnmarkssykehuset HF	5993	5229	5240	5279	4642
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	17829	16920	16532	17040	11925
Nordlandssykehuset HF	11084	10401	10313	11637	11294
Helgelandssykehuset HF	4618	4931	4566	5078	4618
Privat Nord	31	63	72	91	126
Private	1454	1880	2060	1532	2667

* Gammel definisjon av ventende, det telles færre ventende

Antall ventende per 31.12. 2011 - 2015. Alle sektorer

	2012	2013	2014	2015	Endring 2014- 2015	Endring 2012- 2015
Antall ventende (31.12)	279 059	275 111	270 539	228 619	-15,5 %	-18,1 %

Ventetid til start helsehjelp, gjennomsnittlig ventetid i dager totalt, per helseregion og per helseforetak

År	2011	2012	2013	2014	2015
Behandlingssted					
Totalt	77	75	74	72	69
Helse Sør-Øst	75	74	74	73	69
Sunnaas sykehus HF	64	66	70	76	51
Vestre Viken HF	80	79	79	77	68
Lovisenberg diakonale sykehus A/S	78	74	75	87	87
Diakonhjemmet sykehus A/S	52	58	61	54	55
Akershus universitetssykehus HF	85	85	87	82	75
Sykehuset Innlandet HF	67	63	63	65	62
Sykehuset Østfold HF	72	69	72	64	70
Sørlandet Sykehus HF	72	73	70	68	61
Sykehuset i Vestfold HF	59	67	64	71	63
Sykehuset Telemark HF	57	60	72	65	55
Oslo universitetssykehus HF	85	81	85	87	85
Privat Sør-Øst	105	104	78	73	66
Helse Vest	75	74	72	70	66
Helse Stavanger HF	77	79	72	70	70
Helse Fonna HF	65	68	70	70	63
Helse Bergen HF	72	70	73	69	64
Helse Førde HF	77	74	67	69	67
Privat Vest	102	86	84	74	66
Helse Midt-Norge	83	72	73	72	67
St. Olavs Hospital HF	89	71	73	72	60
Helse Nord Trøndelag HF	79	70	75	74	73
Rusbehandling Midt-Norge HF	84	76	69	-	-
Helse Møre og Romsdal HF	78	74	73	70	71
Privat Midt-Norge	-	-	-	60	52
Helse Nord	79	80	76	74	75
Finnmarkssykehuset HF	69	71	73	75	71
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	85	87	82	79	80
Nordlandssykehuset HF	80	82	77	73	78
Helgelandssykehuset HF	72	66	64	62	59
Privat Nord	73	70	57	50	74
Private	88	84	86	83	76

SPØRSMÅL NR. 1184**Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 3. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden legge frem en oversikt for samtlige helseforetak der både eksternt og intern venteliste er synliggjort for perioden 2010-2015?»

BEGRUNNELSE:

Pasienter som er henvist til spesialisthelsetjenesten, har krav på å bli vurdert og få en dato for når nødvendig helsehjelp senest skal starte.

Dersom sykehuset ikke klarer å gi en time innen fristen, blir det registrert som fristbrudd. Fra august til desember 2015 sank andelen fristbrudd fra 5,2 til 1,1 prosent og ventetiden sank fra 74 til 61 dager i januar 2016, i følge tall fra NPR. Tall fra samme register viser at stadig flere pasienter blir plassert i kø for utredning, færre blir plassert i kø for behandling og flere blir avvist. Slik kan sykehus stryke pasienter fra den offisielle ventelisten selv om de ikke har fått behandling. Sykehuset unngår fristbrudd og økonomiske konsekvenser. Dette er uheldig praksis, og i strid med lovens intensjoner, slik det fremkommer av blant annet Prop. 118 L (2013-2014). Dagens Medisin og NRK (26.05.16)

viser til at fra 1.11.15 har spesialisthelsetjenesten frist på 10 dager til å vurdere behovet til pasienter henvist fra fastlege og primærhelsetjenesten. Det pekes på at dette kan være en vridningseffekt og et utslag av politisk press for å redusere ventetid, fjerne fristbrudd og øke tilgjengeligheten.

Svar:

Antall ventende er et øyeblikksmål som forteller hvor mange henvisninger som er registrert for elektiv behandling på et gitt tidspunkt. Dette omfatter ventende til både utredning og behandling. Det er venteliste til oppstart av helsehjelp i spesialisthelsetjenesten som er gjenstand for måling. Etter gjeldende registreringsregler skal det opprettes kun én henvisningsperiode for hvert behandlingsforløp til Norsk pasientregister (NPR), slik at pasienten telles som ventende kun én gang for samme syketilfelle. Dette omtales ofte også som eksternt venteliste. Det rapporteres ikke på interne ventelister fra helseforetakene til NPR.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 1183 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen vedlagt to tabeller for eksternt venteliste.

SPØRSMÅL NR. 1185**Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Une Aina Bastholm****Besvart 3. juni 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Energieffektivisering er et viktig klimatiltak, og en viktig del av klimameldingen. Dette er fulgt opp med at regjeringen blant annet har strammet inn reglene i byggt teknisk forskrift. Passivhus har vært gjenstand for både nasjonal og internasjonal forskning.

Deler statsråden Arbeidstilsynets syn at regjeringen har brutt utredningsinstruksen ved innføring av nye energikrav i tekniske forskrift til plan- og bygningsloven?»

BEGRUNNELSE:

Energieffektivisering er et viktig tiltak i klimapolitikken, og en viktig del av klimameldingen. Dette er

fulgt opp med at regjeringen blant annet har strammet inn reglene i byggt teknisk forskrift. Passivhus har vært gjenstand for både nasjonal og internasjonal forskning. Arbeidstilsynet har imidlertid flere ganger vært i media og uttalt at utredningsinstruksen ikke har vært fulgt ved innføring av endringer i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven. Blant annet i Morgenbladet 29. april sier overlege Jan Vilhelm Bakke fra Arbeidstilsynet:

"DIBK har ikke helsefaglig kompetanse. Og med tanke på at plan- og bygningsloven er en av Norges viktigste helselover, mener jeg at det er sterkt beklagelig. Folk oppholder seg i gjennomsnitt innendørs omtrent 90 prosent av livet, så det er klart at innneklima er svært viktig. Regjeringens utredningsinstruks krever helserisikovurderinger av alle re-

gelverksendringer. Det har jeg ikke sett når det kommer til energitiltak i bygningssektoren. Og det gjør meg meget be-tenkt."

Svar:

Nye energikrav til bygg i byggt teknisk forskrift (TEK) ble innført fra 1.1.2016, etter grundige prosesser og utredninger. Gjennom klimaforliket (Innst. S. 390, 2011-2012) sluttet Stortinget seg til at energikravene i byggt teknisk forskrift (TEK10) skulle skjerpes til passivhusnivå i 2015 og nesten nullenerginivå i 2020. Beslutningen om kravsnivå ble, som forutsatt av Stortinget, gjort på bakgrunn av utredninger av samfunns-økonomiske og helsemessige konsekvenser og kompetansen i byggenæringen. Vurderinger av helsemessige konsekvenser og effekter på innneklima har vært et viktig tema i utredningsprosessen. Det vil også være et viktig tema å følge med på fremover. Jeg har derfor gitt Direktoratet for byggkvalitet i oppdrag å sette i gang en følgeevaluering av nye krav, blant annet av effekter på innneklima. De nye energikravene gir gode forutsetninger for et bedre innneklima og bedre bokomfort, fordi et bedre isolert hus gir jevnere innetemperatur. Det blir også mindre trekk, fordi det ikke er så mye utettheter hvor varmen kan lekke ut. Godt isolerte bygg med god ventilasjon legger til rette for bedre innneklima. God

tetting gir mindre ukontrollert luftlekkasje og mindre risiko for fuktskader. Fukt kan gi store konsekvenser for innneklima med råte og mugg.

Til grunn for energikravene ligger flere utredninger og rapporter. Blant annet utredet Rambøll på oppdrag fra Direktoratet for byggkvalitet i 2013 sentrale elementer rundt energibruk i nye bygninger, ga konkrete anbefalinger om hvordan nye krav kunne utformes, og vurderte konsekvensene av forslagene. Herunder konsekvenser for helse og innneklima av nye energikrav. Høringsnotatet er basert på dette arbeidet, og flere utredninger av innneklima i energieffektive boliger i Norge og andre land, blant annet utført på oppdrag fra Husbanken, Enova, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og andre. Formelle krav til utredninger og prosess for arbeidet, slik det er angitt i regjeringens utredningsinstruks, er fulgt. Forslag til nye energikrav ble sendt på høring i 2015, og flere relevante aktører innen helsesektoren, som Folkehelseinstituttet og Helse- og omsorgsdepartementet, har gitt verdifulle innspill til saken. Arbeidstilsynet har ikke avgitt høringsuttalelse.

Arbeidstilsynet sorterer under Arbeids- og sosialdepartementet. Arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie opplyser at Arbeidstilsynet ikke har prinsipielle innvendinger mot passivhus, og at tilsynet ikke har uttalt at utredningsinstruksen ikke er fulgt.

SPØRSMÅL NR. 1186

Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Une Aina Bastholm

Besvart 3. juni 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«På utrop.no er etnisk profilering i politiet omtalt. OMOD er bekymret for at minoriteter opplever utstrakt og unødvendig utlendings- og narkotikakontroller. Likheter for loven er definert av FN som en menneskerett. Politiets praksis er viktig i arbeidet mot denne formen for offentlig diskriminering.

Hva er omfanget av etnisk profilering i Norge og hva gjøres for å redusere opplevelse av etnisk diskproporsjonalitet og unødvendige eller ubehagelige politikkontroller av minoriteter?»

BEGRUNNELSE:

Etnisk profilering kan defineres som å utsettes for politikkontroll kun fordi du tilhører «en bestemt etnisk gruppe eller religion, har utenlandsk utseende eller

kjennetegn». Utlendingsloven åpner for «alminnelig utlendingskontroll» når det er grunn til å anta at noen «er utenlandsk statsborger, og tid, sted og situasjon gir grunn til slik kontroll». Politiet må ha litt flere indiksjoner, men har stort rom for å utøve faglig skjønn. De behøver ikke ha skriftlig etterretning.

Det rapporteres i media påstander om etnisk profilering hvor minoriteter opplever å bli stoppet vilkårlig på gata av politiet. For eksempel skriver utrop.no (24.5.16): "Det er særlig unge med mørk hudfarge som blir stoppet ofte, hevder mennene selv. Men også forskere bekrefter tendensen. Det kom fram i en større sak Utrop nylig skrev om såkalt raseprofilering."

I samme sak sier Politidirektoratet at "Norsk politi driver ikke med raseprofilering, og det er nulltoleranse for rasisme i politiet.

I EU har man siden 2011 benyttet en veiledning "Mod et mere effektivt politiarbejde Forståelse og forebyggelse af diskriminerende etnisk profilering" ISBN 978-92-9192-715-9 for å redusere opplevelse av etnisk disproporsjonalitet og unødvendige eller ubehagelige politikontroller av minoriteter.

I denne veilederen skilles det mellom diskriminerende etnisk profilering og etnisk profilering. "Uttrykket »etnisk profilering« anvendes hyppigt i medierne, af borgerrettighedsforkæmpere, juridiske eksperter og politikere. Det har imidlertid ikke en præcis betydning og anvendes på mange forskellige måder. Det kan være vildledende at anvende udtrykket »etnisk profilering« om ulovlig etnisk profilering, da kriterier som race, etnisk oprindelse eller religion udmærket kan indgå i en profil, uden at loven overtrædes."

En slik definisjon åpner for at man blir bevisstgjort på at etnisk profilering kan være diskriminerende eller oppleves som diskriminerende og at det kan være vanskelige avveininger som må gjøres i det praktiske politiarbeidet. Hvis det er ønskelig å unngå diskriminerende etnisk profilering og redusere omfanget av opplevelser av diskriminerende etnisk profilering, kan systematisk veiledning og bevisstgjøring i politiet være nødvendig. Det kan også være nødvendig at man fra politiet side går dypere inn i problemstillingen enn å kategorisk avvise av norsk politi ikke driver med etnisk profilering.

Svar:

Det følger av utlendingsloven § 21 at politiet i forbindelse med håndheving av bestemmelsene om utlendingers innreise og opphold i riket kan stanse en person og kreve legitimasjon når det er grunn til å anta at vedkommende er utenlandsk statsborger og tid, sted og situasjon gir grunn til slik kontroll. Utvelgelseskriteriene for utlendingskontroll skal aldri alene være at personen tilhører en bestemt etnisk gruppe eller religion, eller at personen har utenlandsk utseende eller slike kjennetegn. Politidirektoratet har i rundskriv 2001/021 gitt nærmere retningslinjer for politiets utøvelse av utlendingskontroll på territoriet.

Politidirektoratet har gitt sentrale føringer til politidistriktene om økt antall utlendingskontroller. Kontrollene skal i større grad føre til både sentral og lokal oversikt over hvem som oppholder seg i riket. Utlendingskontroll er viktig også for å forebygge og bekjempe kriminalitet. Aktiv kriminalitetsbekjempelse, herunder å hindre ulovlig innvandring og opphold skal foregå over hele landet som en del av politiets ordinære virksomhet. Dette innebærer at politiet utfører utlendingskontroll i sammenheng med andre typer kontroller i politidistriktet (knyttet til næringsvirksomhet, ordenstjeneste, trafikkontroll og lignende).

Politiet mottar få klager over antatt diskriminering. I 2014 mottok politidistriktene og særorganene totalt 736 klager, hvorav 25 klager ble fremmet som tilfeller av antatt etnisk eller annen diskriminering. Dette utgjør litt over tre prosent av klagene. En fullstendig klagerapportering for 2015 foreligger ikke på nåværende tidspunkt.

Jeg vil fremheve betydningen av at politiets personell skal møte den som kontrolleres med respekt og høflighet og at formålet med kontrollen skal kommuniseres på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 1187

Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 7. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Bare ved Klinikk for hode, hals og rekonstruktiv kirurgi (HHA) ved OUS står 15.782 pasienter på den interne ventelisten. Den offentlige ventelisten viser at det er 2456 ventende ved samme klinikk.

Er statsråden klar over en praksis med interne og offisielle/eksterne ventelister, herunder den store differansen mellom disse listene, og hvilke tiltak har han satt i verk for at offentligheten og Stortinget skal ha tilgang på så riktige tall som mulig?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge tall hentet ut 11. april i år, sto det bare ved Klinikk for hode, hals og rekonstruktiv kirurgi (HHA) ved Oslo universitetssykehus (OUS), 15782 pasienter på den interne ventelisten. Av dem hadde 2118 pasienter ikke fått behandling/oppfølging innen den tentative datoen – altså datoen de var forespeilet fra sykehuset. Ifølge tallene for den eksterne ventelisten, den som vises frem for offentligheten, var det «kun» oppført 2456 pasienter.

Svar:

Pasienter som henvises til spesialisthelsetjenesten skal innen 10 virkedager få vurdert henvisningen sin og det skal tas stilling til om pasienten har rett til helsehjelp. Dersom spesialisten som vurderer henvisningen med stor grad av sannsynlighet kan fastslå et behandlingsforløp pasienten skal ha, ansees pasienten som avklart og gis frist til oppstart av behandling. Dersom det ikke kan fastslås et behandlingsforløp basert på henvisningen skal pasienten ansees som uavklart og gis rett til videre utredning.

Selv om fristen kun gjelder starten på pasientforløpet, skal ventetiden underveis i pasientforløpet være forsvarlig og i tråd med normal medisinsk praksis for det aktuelle pasientforløpet. Kravet til forsvarlig behandling gjelder uansett. Sykehusene må ha systemer, for eksempel interne arbeidslister eller ventelister for å administrere pasienter og videre forløp på en forsvarlig måte.

Det er gjort mye for å få til en enhetlig praksis i helseforetakene de siste årene. Helsedirektoratet ble i 2013, på bakgrunn av rapporter fra Riksrevisjonen og Helsetilsynet, bedt om å gjennomføre tiltak for å oppnå en mer enhetlig praksis for registrering av ventetider. Helsedirektoratet opprettet så en arbeidsgruppe med representanter fra sykehus og regionale helseforetak der de kartla kvaliteten av ventelistestatistikk og kom

med en rekke forslag til tiltak for å bedre kvaliteten. Flere tiltak er innført, blant annet følgende:

Det er gjort en omfattende jobb med å utarbeide prioriteringsveiledere på de enkelte fagområdene som gir anbefalte tidsfrister for oppstart av utredning for uavklarte tilstander og behandling for avklarte tilstander. Prioriteringsveilederne gir et utgangspunkt for fristfastsettelsen, men spesialisthelsetjenesten må foreta en individuell medisinsk faglig vurdering av henvisningen.

Helsedirektoratet har utarbeidet et nytt ventelisterundskriv av 1. november 2015 med formål lik og korrekt registrering av ventetid. De fire regionale helseforetakene har samarbeidet om og utarbeidet et nytt e-læringskurs. Her beskrives kriteriene for å gi pasienter rett til nødvendig helsehjelp, og hvem som skal ha denne retten i form av frist til utredning eller behandling.

Likevel har vi i de senere årene sett at det har vært en endring i registreringspraksis i form av at flere tas av ventelistene ved utredning. Vi vet ikke om dette skyldes pasientenes behov, ønske om grundigere utredning før behandling, endrede rutiner eller noe annet. Jeg vil derfor be Helsedirektoratet om å se nærmere på hva endringen skyldes og jeg vil også ta dette opp med de regionale helseforetakene for å forsikre meg om at regelverket er riktig forstått.

SPØRSMÅL NR. 1188

Innlevert 27. mai 2016 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 7. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Bare ved Klinikk for hode, hals og rekonstruktiv kirurgi (HHA) ved OUS står 15.782 pasienter på den interne ventelisten. Den offentlige ventelisten viser at det er 2456 ventende ved samme klinikk.

Er statsråden vært klar over denne praksisen og hvilken størrelsesorden den har?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge tall hentet ut 11. april i år, sto det bare ved Klinikk for hode, hals og rekonstruktiv kirurgi (HHA) ved Oslo universitetssykehus (OUS), 15782 pasienter på den interne ventelisten. Av dem hadde 2118 pasienter ikke fått behandling/oppfølging innen den tentative datoen – altså datoen de var forespeilet fra sykehuset. Ifølge tallene for den eksterne ventelisten, den som vi-

ses frem for offentligheten, var det «kun» oppført 2456 pasienter.

Svar:

Pasienter som henvises til spesialisthelsetjenesten skal innen 10 virkedager få vurdert henvisningen sin og det skal tas stilling til om pasienten har rett til helsehjelp. Dersom spesialisten som vurderer henvisningen med stor grad av sannsynlighet kan fastslå et behandlingsforløp pasienten skal ha, ansees pasienten som avklart og gis frist til oppstart av behandling. Dersom det ikke kan fastslås et behandlingsforløp basert på henvisningen skal pasienten ansees som uavklart og gis rett til videre utredning.

Selv om fristen kun gjelder starten på pasientforløpet, skal ventetiden underveis i pasientforløpet være

forsvarlig og i tråd med normal medisinsk praksis for det aktuelle pasientforløpet. Kravet til forsvarlig behandling gjelder uansett. Sykehusene må ha systemer, for eksempel interne arbeidslister eller ventelister for å administrere pasienter og videre forløp på en forsvarlig måte.

Det er gjort en omfattende jobb med å utarbeide prioriteringsveiledere på de enkelte fagområdene som gir anbefalte tidsfrister for oppstart av utredning for uavklarte tilstander og behandling for avklarte tilstander. Prioriteringsveilederne gir et utgangspunkt for fristfastsettelsen, men spesialisthelsetjenesten må foreta en individuell medisinsk faglig vurdering av henvisningen.

Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statlige selskaper (Dok. 3:2 (2012-2013)) og Helsetilsynets tilsyn med spesialisthelsetjenestens håndtering av pasienter med kolorektalkreft avdekket at sykehusene registrerer ventetid slutt til NPR ulikt. Som en oppfølging av dette ble Helsedirektoratet i 2013 bedt om å gjennomføre tiltak for å oppnå en mer enhetlig praksis

for registrering av ventetider. Dette er redegjort for i rapporten "Kvalitet i ventelistedata" (2014).

Jeg vil nå be Helsedirektoratet om å se på hvorfor vi ser en endring i form av at flere tas av ventelistene ved utredning. I tillegg vil jeg ta opp dette med de regionale helseforetakene og forsikre meg om at regelverket er riktig forstått.

Jeg har forelagt spørsmålet til Helse Sør-Øst RHF, som har innhentet en redegjørelse fra Oslo universitetssykehus HF (OUS). Her heter det blant annet:

“Når det gjelder Klinikk for hode, hals og rekonstruktiv kirurgi som inkluderer plastikk-kirurgi, ØNH, kjevekirurgi og øyesykdommer, omfatter det fagområder med et stort pasientvolum. Særlig innen plastikk-kirurgi har det vært lange ventetider og ventelister. Innen dette området, men også de andre fagområdene i denne klinikken, er det imidlertid naturlig at de interne ventelistene vil være store da mange av pasientene er såkalte livsløppasienter og kontrolleres over flere 10-år (for eksempel leppe/kjeve/ganespalter). Men også innen disse områdene har OUS vist en betydelig forbedring de siste årene hvor det nå nærmest ikke foreligger fristbrudd, og antall langtidsventende (>1år) er redusert fra nærmere 2000 til under 100.”

SPØRSMÅL NR. 1189

Innlevert 30. mai 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 3. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Tillitsvalgte i Sykehuset Innlandet krever at sykehuset kansellerer avtalen om ny programvare for røntgen, og utlyser nytt anbud. Helse Sør-Øst har gjort sju mislykkede forsøk på å innføre systemet og brukt 1/2 mrd. kroner siden februar 2014. - Hele saken er en uholdbar belastning for de ansatte, og det har også ført til at røntgenpasienter har fått lengre ventetid, sier de tillitsvalgte.

Mener statsråden dette bare kan fortsette og vil han følge opp saken og sikre at pasienter ikke rammes ytterligere?»

Svar:

Helse Sør-Øst RHF har informert Helse- og omsorgsdepartementet om utfordringer ved innføring av nytt og felles røntgenbildesystem i alle sykehusene i regionen. Innføringen er en del av arbeidet med fornyingsprogrammet "Digital fornying" i Helse Sør-Øst. Målet er at alle sykehusene skal ha et felles røntgenbildesystem,

hvor bildene skal være raskt tilgjengelig, uansett hvilket sykehus i regionen pasienten kommer til.

Oppfatningen i planleggingsfasen var at det nye systemet var standard "hylleware" med svært begrenset behov for utvikling og tilpasninger. Feil og ustabilitet har imidlertid ført til kraftige forsinkelser for sykehusene. Kompleksiteten ble undervurdert innledningsvis, og Helse Sør-Øst RHF har forbedret leverandøroppfølgingen betydelig gjennom det siste året. En av de store utfordringene er at det nye røntgenbildesystemet ikke klarer å kommunisere godt nok med andre nødvendige dataprogram. Helse Sør-Øst RHF har informert departementet om at prosjektet er forsinket, men at arbeidet den siste tiden har hatt en positiv utvikling. Nye tester skal gjennomføres før sommeren, og det forventes at løsningen kan tas i bruk fra høsten i år.

SPØRSMÅL NR. 1190**Innlevert 30. mai 2016 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 6. juni 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvilken innvirkning vil en britisk uttrede av EU og derved EØS-samarbeidet få på norsk økonomi på kort og mellomlang sikt?»

BEGRUNNELSE:

Beregninger den danske regjering har utført, viser at økonomien i Danmark vil bli merkbart svekket hvis Storbritannia forlater EU, kfr. Aftenposten 28.5.16. Prognosene viser at den økonomiske veksten i Danmark vil bli svekket med 0.5 prosentpoeng i år og 0,5 prosentpoeng i 2017.

Hvis Storbritannia går ut av EU-samarbeidet, vil det også innebære at britene går ut av EØS-samarbeidet, da dette bare omfatter land som enten er medlem i EU eller EFTA.

Jeg antar at også den norske regjering har gjort beregninger på hvilke virkninger dette kan ha på norsk økonomi, siden Storbritannia er en av våre største handelspartnere og at vi ved en britisk utmeldelse av EU vil stå uten en handelsavtale med Storbritannia.

Svar:

Finansdepartementet har ikke utført beregninger av konsekvensene for norsk økonomi av en eventuell britisk uttrede av EU. Slike beregninger ville vært svært usikre og i stor grad preget av hvilke forutsetninger en gjør om Storbritannias fremtidige avtalemessig forhold til andre land etter et eventuelt nei i folkeavstemningen. Vi vet lite om hvilke alternative avtaler Storbritannia eventuelt vil kunne få og hvor raskt landet vil kunne få dem. Jeg har ikke ønsket å spekulere i disse forholdene.

SPØRSMÅL NR. 1191**Innlevert 30. mai 2016 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter****Besvart 7. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Viser til Helse- og omsorgsministerens svar på skriftlig spørsmål vedrørende spesialisthelsetjenestens oppfølging av barn med autisme og deres familier. Jeg er glad for at statsråden viser til Helse Sør-Øst sitt arbeid med å forbedre dette tilbudet, men det er ikke lett å forstå hvordan departementet og de regionale helseforetakene kan hevde at spesialisthelsetjenestens oppfølging av denne pasientgruppen er god og forsvarlig.

Kan statsråden gjøre rede for på hvilket faglig grunnlag man kan hevde dette?»

Svar:

I svaret til representanten de Ruiter 27.mai sa jeg at kravet fra departementet til Helse Sør- Øst RHF er at tilbudet til befolkningen er forsvarlig og godt.

Jeg la til i mitt svar at departementet normalt ikke vil pålegge de regionale foretakene å følge en bestemt behandlingsprosedyre. Hvis forsvarlighetskravet er ivaretatt, ligger det til de regionale helseforetakenes sørge for-ansvar å utforme tjenestetilbudet.

Det er Statens helsetilsyn som kan gi en vurdering av om tilbudet som gis til barn med autisme er forsvarlig.

Jeg vil likevel gjenta at jeg legger til grunn at Helse Sør-Øst RHF vurderer tilbudet som gis ved Akershus universitetssykehus HF når det regionale foretaket gjennomgår tilbudet til barn med autisme og deres familier, og at vurderingen skjer i samarbeid med brukere, kommuner og bydeler.

SPØRSMÅL NR. 1192**Innlevert 30. mai 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 7. juni 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«De foreslåtte endringene av datagrunnlag for kriteriet "innbyggjarar busette spreitt" i inntektssystemet får dramatiske følger for Hordaland. Hele 44,4 % av de totale endringene gjeld Hordaland. Fylkeskommunen har fra 2015 ikke lyktes å få dialog med departementet om årsaken. Reduksjon på 40 mill. kr. slår rett inn uten overgangsordning.

Kan ministeren forklare årsaken til at bruk av nye Dagali kartdata får så store utslag i Hordaland, og dersom de blir iverksatt vil han gi en overgangsperiode eller avbøtende tiltak?»

BEGRUNNELSE:

Effekten av nytt inntektssystem fra 2015 for Hordaland fylkeskommune ga en reduksjon på 56 mill. kr, men denne reduksjonen er omfattet av en overgangsperiode på 5 år. Inntektsbortfall som følge av endring av kriteriedata på 40 mill.kr. - 2/3 av reduksjon for nytt inntakssystem - slår rett inn uten overgangsordning. Det vil få dramatiske konsekvenser for Hordaland fylkeskommune sin mulighet til å gi innbyggerne gode tjenester.

Det er spesielt at bruk av digitale kartdata skal ha så store konsekvenser for ett enkelt fylke. Store deler av landet har by og spredt bosetting med utfordrende natur med fjell og fjorder, slik som Hordaland. Det er helt betimelig at det stilles spørsmål om hvorfor 44 % av endringene slår ut i Hordaland. En burde forvente at departementet i dialog med Hordaland Fylkeskommune var interessert i å gå mer i dybden for å finne årsaken til at ny metode for beregning får slike utfall. Det kan være feilkilder eller utforming av kriterier som ikke fanger opp de utfordringene en ønsker å kompensere for. Det er viktig for å gi nødvendig tillit og oppslutning om inntektssystem.

Svar:

For at inntektssystemet skal fange opp reelle utgiftsbehov, er det viktig å bruke mest mulig oppdaterte data som grunnlag for fordelingen av rammetilskudd mellom fylkeskommunene. Det er også et viktig prinsipp at fordelingen er basert på offisielle tall som oppdateres jevnlig.

Tall for innbyggere bosatt spredt er basert på årlig statistikk fra SSB. Siden oppdatering av tall til inntektssystemet for 2015 viste større utslag for innbyggere bosatt spredt, ønsket departementet å gjennomgå tallene nærmere før de ble benyttet i inntektssystemet. Tall for innbyggere bosatt spredt ble derfor ikke oppdatert i 2015 eller 2016.

Utslaget i spredtbygdkriteriet skyldes at SSB, ved å ta i bruk nøyaktige digitale kartdata, har forbedret metoden for å avgrense mellom tettbygde og spredtbygde arealer. Ifølge SSB er dette en betydelig forbedring av statistikken. Når metoder og statistikk forbedres, gir det et bedre grunnlag for fordeling av tilskudd mellom fylkeskommunene, og departementet ser ingen grunn til å utsette oppdateringen av kriteriet "innbyggere bosatt spredt" ytterligere. Departementet opplyste i brev til Hordaland fylkeskommune 5. mai at for rammetilskuddet i 2017, vil det benyttes tall for innbyggere bosatt spredt i 2015, det vil si de nyeste tallene. I samme brev opplyste departementet også om bakgrunnen for utslaget for Hordaland. Ifølge SSB går tallet på innbyggere bosatt spredt i Hordaland ned. For det første har folketallet i de eksisterende tettstedene økt, noe som ville ha ført til nedgang i antall innbyggere bosatt spredt i Hordaland uansett metode som blir brukt. For det andre har flere områder blitt definert som tettsteder med den nye metoden, spesielt i kommunene rundt Bergen, noe som også forklarer nedgangen i antall innbyggere bosatt spredt.

Når det gjelder overgangsordning eller avbøtende særtilskudd for innføring av kriteriet, vil jeg minne om at inntektssystemet er et null-sum-spill der ekstra kompensasjon til noen gir mindre tilskudd til andre. Hordaland har i realiteten allerede fått en overgangsordning ved at tall for innbyggere bosatt spredt ikke har blitt oppdatert verken i 2015 eller i 2016. Bruk av overgangsordning fra 2017 ville ha utsatt fordeling etter reelle utgiftsbehov ytterligere, på bekostning av fylkeskommuner som har fått en økning i andel innbyggere bosatt spredt. Konsekvensene av endringene i bosettingskriteriene er et av flere elementer som departementet vil vurdere når vi fordeler skjønnsrammen til fylkeskommunene.

SPØRSMÅL NR. 1193**Innlevert 30. mai 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 7. juni 2016 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Telenor har bestilt og fått rapporten fra Deloitte på Telenors konsernspråk, engelsk. Rapporten er meget viktig for kontrollkomiteens behandling av Vimpelcom-saken. Den er formulert for å ivareta meget krevende juridiske vurderinger.

Kan statsråden be Telenor om at rapporten oversettes til norsk siden Telenor har hovedkontoret i Noreg, og snarest oversendes Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité?»

Svar:

Deloitte-rapporten er utarbeidet på oppdrag fra styret i Telenor og er et selskapsinternt dokument som er utarbeidet på Telenors konsernspråk. Departementet, som største aksjonær i Telenor, har ikke hatt ansvar for eller noen rolle i å fastsette verken Deloitte's mandat eller i hvilken form Deloitte skulle avgi sine vurderinger.

Dette er vurderinger som ligger til selskapet, som oppdragsgiver, å gjøre.

Det er viktig at vi også i krevende saker som får mye oppmerksomhet, holder fast på de grunnleggende rammene for det statlige eierskapet og den rolledelingen som er mellom selskapets eiere og styret og ledelsen. Staten, som eier, bør ikke gå inn og overta ansvaret for forretningsmessige og operasjonelle vurderinger som hører inn under selskapets ansvarsområde.

Deloitte's rapport, og om denne kunne gjøres tilgjengelig på norsk, var et tema under den nylig avholdte kontrollhøringen om VimpelCom-saken. Jeg er også kjent med at representanten Lundteigen har hatt direkte kontakt med Telenor knyttet til en norsk versjon av Deloitte's rapport. Jeg forstår det slik at Telenor har gitt en tilbakemelding om at rapporten vil bli oversatt til norsk, og at denne av praktiske grunner, trolig vil foreligge i andre halvdel av juni 2016.

SPØRSMÅL NR. 1194**Innlevert 30. mai 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 7. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å oppnå enhetlig praksis rundt de krav som stilles for at pasienters tilstand kan oppfattes som "uavklart" på en måte som gir grunnlag for å knytte individuell frist for oppfylling av helsehjelp til utredning og ikke til behandling?»

BEGRUNNELSE:

I følge nylige medieoppslag i blant annet NRK og Dagens Medisin har helseforetakene foretatt en endring av praksis med hensyn til tildeling av juridisk bindende frister i henhold til pasientrettighetsloven. Det synes å være etablert en praksis ved de fleste sykehus der den juridiske frist rutinemessig knyttes til utredning, og ikke behandling. Dette under henvisning til at regelverket åpner for at utredning kan være utgangspunkt for den individuelle retten til helsehjelp i tilfeller der pasientens tilstand er "uavklart" ved mot-

tak av henvisning. Hva som ligger i begrepet "uavklart tilstand" forstås tilsynelatende ulikt ved sykehusene.

Svar:

Pasienter som henvises til spesialisthelsetjenesten skal innen 10 virkedager få vurdert henvisningen sin og det skal tas stilling til om pasienten har rett til helsehjelp.

Dersom spesialisten som vurderer henvisningen med stor grad av sannsynlighet kan fastslå et behandlingsforløp pasienten skal ha, ansees pasienten som avklart og gis frist til oppstart av behandling. Dersom det ikke kan fastslås et behandlingsforløp basert på henvisningen skal pasienten, ansees som uavklart og gis rett til videre utredning.

Selv om fristen kun gjelder starten på pasientforløpet, skal ventetiden underveis i pasientforløpet være forsvarlig og i tråd med normal medisinsk praksis for det aktuelle pasientforløpet. Dersom sykehusene setter

opp en time kun med en intensjon om å oppfylle fristen, uten at den nødvendige helsehjelpen faktisk starter opp, for deretter å la pasienten vente uforsvarlig lenge på det videre pasientforløpet, er dette uakseptabel praksis.

Det er gjort mye for å få til en enhetlig praksis i helseforetakene de siste årene. Helsedirektoratet ble, på bakgrunn av rapporter fra Riksrevisjonen og Helseilsynet i 2012, bedt om å gjennomføre tiltak for å oppnå en mer enhetlig praksis for registrering av ventetider. Helsedirektoratet opprettet så en arbeidsgruppe med representanter fra sykehus og regionale helseforetak der de kartla kvaliteten av ventelistestatistikk og kom med en rekke forslag til tiltak for å bedre kvaliteten. Flere tiltak er innført, blant annet følgende:

Det er gjort en omfattende jobb med å utarbeide prioriteringsveiledere på de enkelte fagområdene som gir anbefalte tidsfrister for oppstart av utredning for uavklarte tilstander og behandling for avklarte tilstander. Prioriteringsveilederne gir et utgangspunkt for fristfastsettelsen, men spesialisthelsetjenesten må fore-

ta en individuell medisinskfaglig vurdering av henvisningen.

Helsedirektoratet har utarbeidet et nytt ventelisterundskriv av 1. november 2015 med formål lik og korrekt registrering av ventetid. De fire regionale helseforetakene har samarbeidet om og utarbeidet et nytt e-læringskurs. Her beskrives kriteriene for å gi pasienter rett til nødvendig helsehjelp, og hvem som skal ha denne retten i form av frist til utredning eller behandling.

Likevel har vi fra 2011, ifølge Norsk pasientregister, sett at det har vært en endring i registreringspraksis i form av at flere tas av ventelistene ved utredning. Tall lenger tilbake enn 2011 er ikke tilgjengelig. Vi vet ikke om dette skyldes pasientenes behov, ønske om grundigere utredning før behandling, endrede rutiner eller noe annet. Jeg vil derfor be Helsedirektoratet om å se nærmere på hva endringen skyldes og jeg vil også ta dette opp med de regionale helseforetakene for å forsikre meg om at regelverket er riktig forstått.

SPØRSMÅL NR. 1195

Innlevert 30. mai 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 3. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden foreta seg for å sikre at sykehusene praktiserer pasientrettighetsloven på en enhetlig måte basert på en klar og korrekt lovforståelse?»

BEGRUNNELSE:

Dagens Medisin avslørte 26.05 i år at andel og antall henviste pasienter som har blitt tildelt juridisk rett til behandling i sykehusene, er mer enn halvert i perioden 2011-2015. Det synes å være åpenbar risiko for at en betydelig andel pasienter ikke har fått rett til behandling i tråd med pasientrettighetslovens intensjon.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 1194 til skriftlig besvarelse, som jeg oppfatter å være et dekkende svar også for spørsmål nr. 1195.

SPØRSMÅL NR. 1196**Innlevert 31. mai 2016 av stortingsrepresentant Tore Hagebakken****Besvart 9. juni 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Det er åpenbart større miljøgevinst ved innkjøp av norskproduserte hjelpemidler enn å kjøpe slike produkter fra fjerntliggende land.

Vil statsråden ta initiativ til at slike hensyn blir gjort gjeldende i NAVs innkjøpspraksis, særlig når prisforskjellene er små?»

BEGRUNNELSE:

Topro i Gjøvik er en verdenskjent produsent av rullestoler. I fjor tapte bedriften en tre års kontrakt på levering av 60.000 – 70.000 rullatorer til det norske markedet. De tapte til en konkurrent som importerer fra Kina/Taiwan. Prismessig lå Gjøvik-bedriften marginalt bak, i følge bedriftsledelsen, som mener at om man tar hensyn til de miljømessige gevinstene så er de mer «mer enn konkurransedyktige». Dette oppleves som både uheldig industripolitikk og miljøpolitikk, og jeg undrer på om andre land ville praktisert dette slik. Dette handler også om en norsk bedrift i konkurranse med en produsent uten for EØS-området. Hadde Topro fått kontrakten ville det betydd mange arbeidsplasser.

Svar:

Arbeids- og velferdsetaten er, som offentlig oppdragsgiver, forpliktet til å anskaffe hjelpemidler etter regelverket for offentlige anskaffelser. I henhold til dette regelverket skal Arbeids- og velferdsetaten under plan-

leggingen også ta hensyn til miljømessige konsekvenser av anskaffelsen.

Arbeids- og velferdsdirektøren har orientert meg om at Arbeids- og velferdsetaten er medlem av Svanens innkjøpernettverk og benytter Svanen som rådgiver for miljøkrav og egnede tildelingskriterier når det gjelder miljøaspektet i sine anskaffelser. Miljøbelastning i tilknytning til transport er ikke et element som etaten har lagt inn som kriterium i sine anskaffelser hittil, men nettoeffekten av slike hensyn vil i alle tilfeller avhenge av graden av import også til fremstilling i Norge. Direktoratet har imidlertid informert meg om at dette er noe de, i samråd med relevante kompetansemiljøer, vil vurdere nærmere.

Det er selvsagt også viktig å understreke at det er flere andre kriterier som er viktige når valget mellom ulike produkter og leverandører skal tas. Her er kvalitet åpenbart et svært viktig kriterium – dette blant annet for å sikre at hjelpemidler har lang levetid.

Etter min vurdering viser redegjørelsen ovenfor at hensynet representanten Hagebakken etterlyser allerede er godt ivaretatt i dagens innkjøpspraksis. Jeg legger til grunn at direktoratet i samråd med relevante kompetansemiljøer, gjøre en samlet vurdering av hvordan det skal tas hensyn til miljømessige konsekvenser ved innkjøp.

Representanten viser for øvrig til i sin begrunnelse til spørsmålet at den norske leverandøren Topro tapte et anbud på levering av rullatorer. Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst meg om at bedriften fortsatt er en leverandør etaten har avtaler med på rullatorer.

SPØRSMÅL NR. 1197**Innlevert 31. mai 2016 av stortingsrepresentant Tore Hagebakken****Besvart 7. juni 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Mener statsråden det kan være grunnlag for å gjennomgå de regulatoriske krav for brannkassene med sikte på at de skal oppleves bedre begrunnet og tilpasset brannkassenes organisasjon og virksomhet?»

BEGRUNNELSE:

Det er 15 brannkasser i Norge, som er viktige samfunnsaktører hjemmehørende i Trondheim, Møre og Romsdal, Hedmark, Oppland, Østfold og Vestfold. Ved et besøk hos Hadeland Gjensidige Brannkasse ble det

tatt opp at alle brannkassene mener kravet til innhold og hyppigheten av rapporteringen til Finanstilsynet er overdimensjonert - i forhold til den risikoeksponeringen og de kapitalkrav som gjelder for brannkassene. Rapporteringen medfører store kostnader og oppleves ofte som unødvendig. De skjønner sjølsagt at rapportering er nødvendig, men ber om hensiktsmessige krav til frekvens og innhold.

Svar:

Brannkassene er gjensidige forsikringsforetak og reguleres av finansforetaksloven. Kapitalkrav, herunder rapporteringskrav for forsikringsforetak, er tatt inn i finansforetaksloven og gjennomfører bl.a. forventede EØS-regler som svarer til EUs direktiv 2009/138/EF (Solvens II-direktivet). Anvendelse av de gjeldende reglene på de gjensidige brannkassene er vurdert både ved utformingen av finansforetaksloven og ved utarbeidelsen av de utfyllende reglene fastsatt i forskrift. Reglene er utformet slik at små foretak med lite kompleks virksomhet, som for eksempel brannkassene, vil få en lavere administrativ byrde enn større og mer komplekse foretak. Videre åpner både finansforetaksloven og tilhørende forskrift 25. august 2015 nr. 999 om gjennomføring av Solvens II-direktivet (Solvens II-forskriften) for at det kan gjøres unntak fra kapitalkravsregelverket, herunder rapporteringsforpliktelsene.

Regelverket for kapitalkravsrapporteringen følges i hovedsak opp av Finanstilsynet, og Finanstilsynet er tillagt myndighet til å unnta brannkassene fra de kvalitative og kvantitative rapporteringskravene som gjennomfører de forventede EØS-reglene som svarer til EUs Solvens II-regler. Jeg har derfor i brev 31. mai 2016 bedt om Finanstilsynets vurdering av omfanget av rapporteringskravene som brannkassene underlegges. Finanstilsynet har i brev 3. juni 2016 oversendt sin vurdering.

Finanstilsynet viser til at forutsetningen om en hensiktsmessig praktisering av forholdsmessighetsprinsippet etter tilsynets vurdering har blitt fulgt opp både ved gjennomføringen av Solvens II-regelverket i norsk rett og ved utformingen av rapporteringskravene. Finanstilsynet uttaler videre at:

«Solvens II-forskriften §§ 36 og 37 gir Finanstilsynet myndighet til å fastsette lettelser i rapporteringsfrekvens og rapporteringsomfang for den kvantitative rapporteringen, i samsvar med bestemmelsene i Solvens II-direktivet.

Når det gjelder rapporteringsomfanget, er fritaksmulighetene benyttet fullt ut for brannkassene, dvs. at kassene har fått fritak fra alt de kan fritas for i henhold til Solvens II-regelverket.

Når det gjelder rapporteringsfrekvensen, har brannkassene fått fritak fra rapporteringen pr. 1. og 3. kvartal (med unntak av tre rapporteringsskjemaer som det ifølge EIOPA ikke kan gis fritak for). Finanstilsynet anser at hensynet til en forsvarlig tilsynsmessig oppfølging gjør det nødvendig å kreve halvårlig rapportering, og brannkassene har derfor ikke fått fritak fra rapporteringen pr. 2. kvartal, selv om Solvens II-regelverket åpner for dette. [...]

Kravene til kvalitativ rapportering som forsikringsforetakene vil være underlagt som følge av Solvens II-regelverket, omfatter

- foretakets egenvurdering av risiko og solvens (ORSA),
- offentlig rapport om solvens og finansiell stilling og
- regelmessig tilsynsrapportering.

ORSA-prosessen er et viktig element i forsikringsforetakenes risikostyringssystem og etter Finanstilsynets vurdering er det ikke hensiktsmessig å gjøre lempninger for brannkassene hva angår gjennomføring og dokumentasjon av denne prosessen. Forholdsmessighetsprinsippet vil uansett komme til anvendelse ved utarbeidelsen av ORSA-rapporten. Videre vil brannkassene kunne dra nytte av forholdsmessighetsprinsippet også ved utarbeidelsen av den offentlige rapporten om solvens og finansiell stilling.

ORSA-rapporten og rapporten om finansiell stilling skal utarbeides en gang pr. år. Det er imidlertid opp til foretaket å bestemme på hvilket tidspunkt i løpet av året ORSA-prosessen skal gjennomføres. (Referansedatoen for den offentlige rapporten om solvens og finansiell stilling vil alltid være balansedagen for siste regnskapsår.)

Når det gjelder den kvalitative rapporteringen til tilsynet, er det i samsvar med minimumsstandarden fastsatt i Solvens II-regelverket satt som krav at brannkassene skal fremlegge en slik rapport hvert tredje år. (For større foretak og foretak med høy kompleksitet eller risiko legger Finanstilsynet til grunn at den faste tilsynsrapporten som hovedregel skal oversendes på årlig basis.)»

Etter mitt syn bør Finanstilsynet fortsatt ha ansvar for å vurdere de kvalitative og kvantitative rapporteringskravene for brannkassene innenfor gjeldende regler og basert på en hensiktsmessig praktisering av forholdsmessighetsprinsippet. Finanstilsynet har benyttet de tilgjengelige hjemlene til å gi brannkassene alle de fritak fra rapporteringsomfanget som Solvens II-regelverket åpner for, samt gitt lettelser i rapporteringsfrekvensen for brannkasser. Jeg mener på denne bakgrunn at det ikke er grunnlag for å gjennomgå de regulatoriske kravene, herunder rapporteringskravene, for brannkassene nå.

SPØRSMÅL NR. 1198**Innlevert 31. mai 2016 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 8. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å hindre feilbehandling og sikre pasientrettighetene ved Sykehuset i Østfold?»

BEGRUNNELSE:

Siden opprettelsen av Sykehuset i Østfold har media meldt om en rekke brudd på pasientrettighetsloven og uheldige forhold ved sykehuset. Smaalenenes Avis kunne nylig melde om at vevsprøver fra to pasienter ikke ble rekvirert som hasteprøver, og ble derfor ikke prioritert. Da prøvesvarene var klare to måneder senere, viste det seg at begge pasientene hadde hudkreft. Det har også kommet kritikk mot uforholdsmessig lang ventetid ved patologisk avdeling.

Svar:

Det er Sykehuset Østfold HF som har ansvaret for å hindre feilbehandling og sikre pasientrettigheter ved sykehuset. På nasjonalt nivå har vi generelle tiltak for å bedre pasientsikkerheten. Ett av tiltakene er meldepikt til Helsedirektoratet for hendelser som har eller kunne ført til betydelig skade på pasient. Formålet med meldeordningen etter spesialisthelsetjenestelovens § 3-3 er å forbedre pasientsikkerheten. Meldingene skal brukes for å avklare årsaker til hendelser for å forebygge at tilsvarende skjer igjen. Meldeordningen skal i likhet med det nasjonale pasientsikkerhetsprogrammet "I trygge hender" (2014-2018) støtte opp under tjenestens eget arbeid med å forebygge og redusere svikt og uønskede hendelser. I 2015 hadde Sykehuset Østfold over 400 000 pasientkontakter. I løpet av året meldte pasientsikkerhetsutvalgene i sykehuset 149 alvorlige uønskede hendelser videre til den nasjonale meldeordningen. Et utvalg hendelser publiseres på sykehusets nettsted. Sykehuset Østfold HF har tradisjonelt hatt god meldekultur om uønskede hendelser, og var det første sykehuset som praktiserte åpenhet om uønskede hendelser ved å publisere dem på sykehusets nettsted.

I oppdragsdokumentet for 2016 har de regionale helseforetakene fått i oppdrag å innrette sin virksomhet med sikte på å nå følgende overordnede mål:

1. Redusere unødvendig venting og variasjon i kapasitetsutnyttelsen
2. Prioritere psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling
3. Bedre kvalitet og pasientsikkerhet

Som statsråd følger jeg med på pasientsikkerhet og ventetider gjennom styringsdialogen med de regionale helseforetakene gjennom rapporteringskrav i oppdragsdokumentet og jevnlig oppfølgingsmøter mellom de regionale helseforetakene og Helse- og omsorgsdepartementet.

Det er i oppfølgingsmøtene med Helse Sør-Øst RHF ikke fremkommet informasjon om negativ utvikling i Sykehuset Østfold HF på de faste rapporteringskravene. I forbindelse med dette spørsmålet har jeg i tillegg bedt om redegjørelse fra Helse Sør-Øst RHF om saken.

Helse Sør-Øst RHF peker på at helseforetaket har hatt en positiv utvikling på sentrale styringsparametre fra januar til april 2016 knyttet til korridorpasienter og ventetider. Helse Sør Øst RHF skriver også at Sykehuset Østfold HF opplyser at de omtalte hendelsene det vises til i spørsmålet er gamle, og at det ikke er tilkommet nye etter innføringen av de tiltakene sykehuset redegjorde for i tilsvaret til fylkesmannen i Østfold i brev av 26.11.15 vedrørende kapasiteten og ventetidene innen patologi.

Nedenfor følger en oversikt over de kortsiktige og langsiktige tiltakene Sykehuset Østfold HF har iverksatt for å redusere lange ventetider innen patologi og å ivareta pasientsikkerheten.

Kortsiktige tiltak:

- Innleie av patologer på ukentlig basis
- Innleie av flere bioingeniører for snitting av vevsblokker
- Innleie av sekretær for registrering, arkivering, sending og mottak av prøver
- Forsendelse av vevsprøver for snitting til andre laboratorier til innland og utland.
- Innleie av team fra Danmark for snitting av vevsblokker
- Overtidsarbeid ved seksjon for patologi

Langsiktige tiltak:

- Ukentlig overvåking av svarresponstid med definerte grenser når tiltak skal iverksettes.
- Daglig overvåking av antall ubesvarte remisser.
- Kapasitetsanalyse ved seksjonen for å identifisere flaskehalser, oppgaveglidning og for å optimalisere driften.
- Rekruttering av bioingeniørstudenter for snitting av vevsblokker i samarbeid med Høgskolen i Østfold.

- Videreføring av labdataprojektet i fase 3 for å levere feilrettinger, restanser og for å videreutvikle patologi-modulen.
- Utlyst overlegestilling innen patologi
- Deltagende i prosjekt for digital patologi i HSØ.

Som kjent har Sykehuset vært i full drift i de nye lokalene på Kalnes siden november 2015. Helse Sør-Øst RHF har forsikret meg om at helseforetaket har

gjort sitt ytterste for å sikre at pasientene får forsvarlig tilbud og behandling. Innkjøringsperioden har vært krevende til tross for god forberedelse i forkant, men ledelse på alle nivå og ansatte har hatt fokus på å hindre en nedgang i kvalitet og pasientsikkerhet.

Jeg har tillit til at Sykehuset Østfold HF gjør sitt ytterste for sikre både pasientsikkerhet og pasientrettigheter nå og fremover, og vil følge med på utviklingen ved sykehuset.

SPØRSMÅL NR. 1199

Innlevert 31. mai 2016 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes

Besvart 7. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil helseministeren sikre at born også på Vestlandet får same tilbod om oppfølging og rehabilitering som andre helseforetak har, og kvifor har ikkje born som blir skada eit tilsvarande opplegg som vaksne pasientar på Vestlandet?»

GRUNNGJEVING:

I 2012 var det ei nær drukningsulykke i Hordaland – nærare bestemt i Bjørsvik Lindås kommune. Barnet låg 40 min under vatn før livreddande hjelp kom til staden og blei satt i gong. Barnet har fått ei omfattande og alvorleg hjerneskade med mange følgeskader. Innan akuttmedisin er vi kome svært langt. Mange vert redda og mange treng omfattande oppfølging. Å fylgje opp eit barn med så omfattande skader krever riktig og tilstrekkelig kompetanse.

Det regionale helseforetaket har ikkje innarbeida rutinar i henhold til nasjonal behandlingslinje for hjerneskade hos born, noko som resulterer i mangelfull oppfølging av spesialisthelsetenesten og av kommunen. I slike alvorlege diagnosar treng spesialisthelsetenesta og kommunen tett samhandling om oppfølginga, og spesialisthelsetenesta må hjelpe kommunen med både kompetanseheving, forståing av denne alvorlege sjukdomen og ikkje minst kome ut i kommunen på aktuell tenestestad for å gje opplæring til personale som skal arbeide i heimen.

Det er meg bekjent at St.Olavs hospital og Ullevål sjukehus har utarbeidd nasjonale retningslinjer for pasientforløp for moderat til alvorleg erverva hjerneskade. Desse vert også nytta for born slik eg har forstått det. Tilsvarande retningslinjer har eg fått opplyst at

Helse Bergen ikkje har eller nyttar på noverande tidspunkt.

I Helse Bergen-området har ein Nordåstundet som driv spesialisert behandling, opplæring av foreldre og kommunale team for vaksne (frå 17 år). Dette er eit viktig og riktig tilbod som har eit godt omdøme. Eg er ikkje kjent med at det finst eit tilsvarande tilbod for born med alvorlege skader, slik det finst for vaksne pasientar på Vestlandet. Eg forstår at ein del får tilbod om behandling på Sunnaas rehabiliteringssenter, fordi der ikkje er noko tilbod for born på vestlandet.

Svar:

Jeg vil starte med å støtte det perspektivet som jeg oppfatter at ligger til grunn for spørsmålet fra representanten Aarhus Byrknes.

Flere mennesker kan nå overleve ulykker med hodeskade eller få livreddende behandling for alvorlig sykdom i hjernen. Mange av disse menneskene vil leve med følgeskader, men skadene kan begrenses ved kompetent, faglig oppfølging og rehabilitering. God oppfølging er særlig viktig hvis barn rammes av sykdom eller ulykke. Representanten fremholder at behandlingen av barn med moderat til alvorlig hjerneskade er ulikt mellom helseregionene, og spesielt at helsetjenestene på Vestlandet ikke følger de samme pasientforløp som landet ellers.

Representanten Aarhus Byrknes' spørsmål har blitt forelagt Helse Vest RHF. Det regionale helseforetaket bekrefter at pasientforløpet har forskjellig utforming, avhengig av blant annet omfanget av skaden, geografi, pasientgrunnlaget i helseforetaket og kompetansen.

Avdelingen for barn og unge med ervervet hjerne-skade på Sunnaas benyttes når det vurderes som nød-

vendig, og noen pasienter får opphold på Kysthospitalet i Stavern og i private rehabiliteringsinstitusjoner som har tilbud til barn og unge.

Helse Bergen benytter ifølge Helse Vest i stor grad egen kompetanse i hele pasientforløpet, inkludert langvarig samarbeid etter utskriving mellom habiliteringstjenesten for barn og unge og helsetjenesten i pasientens hjemkommune.

Helse Stavanger, og særlig Helse Fonna og Helse Førde, benytter ifølge Helse Vest seg i større grad av eksterne samarbeidspartnere.

Helse Vest RHF fremholder at det ikke finnes en nasjonal retningslinje for behandling av hjerneskade hos barn, men at St. Olavs hospital og Oslo universitetssykehus har utarbeidet egne pasientforløp eller behandlingslinjer. Helse Vest opplyser at helseforetakene på Vestlandet delvis har bygget på disse i sitt standardiseringsarbeid.

Helse Vest har nylig revidert regional plan for habilitering og rehabilitering (2016-2020).

Det er også under etablering et regionalt nettverk for intensiv tverrfaglig habilitering for barn og unge. Nettverket skal bidra til felles utvikling, forbedring og koordinering av disse tilbudene i helseforetakene i Helse Vest.

Helse Vest opplyser at de i kommende planperiode vil sette i gang standardiseringsarbeid for å sikre god intern samordning i spesialisthelsetjenesten og unngå

gråsoner hvor ansvarsforholdene ikke er avklarte. Dette gjelder også den delen av pasientforløpet som krever tett samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og hjemkommunen.

Barn og unge med ervervet hjerneskade har ulike behov for behandling og oppfølging, men felles for de fleste er at de krever høy kompetanse og tverrfaglig tilnærming over lang tid. Helse Vest RHF opplyser at i den regionale planen til Helse Vest blir det lagt opp til å starte et regionalt samarbeid om å utarbeide standardiserte, kunnskapsbaserte pasientforløp/ behandlingslinjer (inkludert fagprosedyrer) i løpet av planperioden. Helse Vest sier videre at arbeidet vil bygge på erfaringer fra arbeid som allerede har startet i Helse Bergen og Helse Stavanger, og at man også vil hente erfaringer fra blant annet St. Olavs hospital og Oslo universitetssykehus.

Barn og unge med ervervet hjerneskade er en pasientgruppe med et ofte svært komplisert pasientforløp. Det er derfor stort behov for koordinering av mange involverte behandlingssteder og behandlere. En del pasienter har opplevd usikkerhet om kontinuitet og ansvarsforhold i slike forløp. Disse pasientenes erfaringer må benyttes til læring for å sikre gode behandlingslinjer og resultater.

Jeg forutsetter derfor at Helse Vest RHF også benytter brukererfaring i sitt planarbeid for å forbedre tjenestene til barn og unge med hjerneskade.

SPØRSMÅL NR. 1200

Innlevert 31. mai 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien

Besvart 6. juni 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hva synes statsråden om at Kriminalomsorgen i opptrappingsplanen ser ut til å se bort fra hva et enstemmig Storting har sagt om å doble antall soningsplasser på Slidreøya i Valdres og hvilke tiltak vil statsråden eventuelt iverksette slik at Stortingets vedtak om utvidelse av Slidreøya følges opp?»

BEGRUNNELSE:

Det kan se ut som om kriminalomsorgen tar lettvindt på Stortingets merknader og vedtak. I innstilling 305S (2014-2015) «Utviklingsplan for kapasitet i kriminalomsorgen» har en samlet komite skrevet følgende merknad:

«Komiteen viser til at regjeringspartiene, med støtte fra Kristelig Folkeparti og Venstre, ønsker å doble antallet soningsplasser på Slidreøya fengsel i Valdres. Komiteen styrker således Slidreøya fengsel i stedet for å legge det ned. Komiteen viser til at dette er fengselsplasser som har et godt rehabiliteringsmiljø, og samtidig benytter ressursene effektivt. Komiteen viser til at det er helheten rundt et rehabiliteringsopplegg og resultater som er viktig.»

Videre skriver en samlet komite at:

«Komiteen har registrert at Vestoppland fengsel, avdeling Valdres, er foreslått nedlagt. Komiteen er uenige i dette og vil vise til at Slidreøya har få avvik blant de innsatte og gode sluttresultater. Samtidig vil komiteen peke på at disse soningsplassene er blant de aller rimeligste i landet. Som en følge av flere lukkede soningsplasser vil samhandlingen med åpne fengsler bli svært viktig. Komiteen vil derfor be regjeringen opprettholde og heller øke antall plasser ved Slidreøya. Dette under forutsetning av at kostnadene pr. sonings-

plass holdes på et lavt nivå. Komiteen ber også regjeringen vurdere om det bør opprettes varetektsceller der.»

Seinere i innstillinga sier komiteens flertall, medlemmene fra høyre, Frp, Krf og Senterpartiet at «Nærpolitireformen» vil gi større politidistrikter med fare for lange transportoppdrag og ber regjeringen vurdere å gi Slidreøya et tilleggsoppdrag ved å etablere varetektsceller.

I opptrappingsplanen for kriminalomsorgen fra mai 2016, framkommer det at Slidreøya fengsel i Valdres ikke prioriteres for utbygging i denne omgang. Dette til tross for at en utvidelse av Slidreøya raskt vil kunne realiseres og være en rimelig løsning for flere fengselsplasser.

Svar:

Jeg viser til det som står i Prop. 122 S (2015-2016) - Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2016 - vedrørende opptrappingsplan for kriminalomsorgen.

For å dekke det langsiktige behovet på Østlandet er det gjennomført en konseptvalg-utredning (KVU) for straffegjennomføringskapasitet for fylkene Telemark, Vestfold, Buskerud, Oslo, Akershus, Østfold, Hedmark og Oppland. Vestoppland fengsel, avd. Valdres inngår i denne utredningen. Utredningen er nå til kvalitetssikring iht. regelverket for statlige investeringer over 750 mill. kroner. Kvalitetssikringen forventes ferdigstilt i andre halvår 2016.

Som det står i Prop. 122 S (2015-2016) så prioriterer ikke Regjeringen en utbygging av Vestoppland fengsel, avd. Valdres nå. Regjeringen vil derimot komme tilbake til dette på egnet måte etter at kvalitetssikringen av KVU for Østlandet foreligger.

